

तमसो मा ज्योतिर्गमय

SANTINIKETAN
VISWA BHARATI
LIBRARY

G. 4

4(03)X

G. 42. 08.

444

D. 45

OTHER BOOKS
OF
GENERAL INTEREST

The Story of Bardoli	2 8 0
Constructive Programme — Some Suggestions	0 8 0
Practical Non-violence	0 12 0
A Discipline for Non-violence	0 10 0
Economics of Khaddar	2 0 0
Clive to Keynes	0 12 0
Practice and Precepts of Jesus	1 8 0
Christianity — Its Economy & Way of Life	1 8 0
A Survey of Matar Taluka	2 0 0
To Women	0 6 0
Selections from Gandhi	4 0 0
Gandhi's Challenge to Christianity	1 8 0
The Gospel of Selfless Action	
or	
The Gita According to Gandhi	4 0 0
The Epic of Travancore	
The Power of Non-violence	
Public Finance and Our Poverty	
Status of Indian Princes	
The Epic Fast	
Cow Protection	
Glances at Islam	
Seven Months with Mahatma Gandhi	

NAVAJIVAN PUBLISHING HOUSE
AHMEDABAD

BOOKS BY GANDHIJI

An Autobiography	7 0 0
Satyagraha in South Africa	4 8 0
Hind Swaraj	0 8 0
Cent Per Cent Swadeshi	2 0 0
Constructive Programme — Its Meaning & Place	0 6 0
Non-violence in Peace and War Vol. I	7 0 0
Women & Social Injustice	3 0 0
Gandhiji's Correspondence with the Government (1942-44)	2 8 0
From Yeravda Mandir	0 8 0
Self-Restraint v. Self-Indulgence	2 0 0
Delhi Diary	3 0 0
The Nation's Voice	3 0 0
Key to Health	0 10 0
Christian Missions — Their Place in India	
Economics of Khadi	
Indian States' Problem	

NAVAJIVAN PUBLISHING HOUSE
AHMEDABAD

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાવલિ પુસ્તક નં. ૪૧

ગાંધી સાહિત્ય સૂચિ GANDHIANA

(A Bibliography of Gandhian Literature)

સંયોજક

પાંડુરંગ ગણેશ દેશપાંદે

Compiled by
P. G. DESHPANDE

NAVAJIVAN PUBLISHING HOUSE
AHMEDABAD

मुद्रक और प्रकाशक
जीवणजी डाह्याभाभी देसायी
नवजीवन मुद्रणालय, कालुपुर, अहमदाबाद

पहली बार, प्रति ५,०००

दो गांधीभक्त
महादेवभाजी देसाजी
और
जयशंकर पी. त्रिवेदीसाहब को
जिन्होंने मेरे इस काममें काफी दिलचस्पी ली

TO
MAHADEV DESAI
AND
JAYSHANKAR P. TRIVEDI
Two *Bhaktas* of Gandhiji who took keen
interest in this my work

प्रकाशकका निवेदन

हमें इस बातकी बड़ी खुशी है कि गांधी साहित्य सूचिकी यह आवृत्ति हम प्रकाशित कर रहे हैं । इस सूचिका कुछ संक्षिप्त इतिहास पाठकोंको बता देना उचित होगा । गांधीजीके हीरकमहोत्सवके अवसर पर गुजरात विद्यापीठने अेक खादी प्रदर्शन किया था । उसमें अेक विभाग गांधीसाहित्यका था । उस विभागमें गांधीजीकी अपनी लिखी हुअी, और अुनके जीवन और कार्यसे संबंध रखनेवाली अन्य लेखकोंकी पुस्तकें अिकट्ठी की गयी थीं । अुन सब पुस्तकोंकी यादी लगभग आठ पृष्ठकी बनी थी । वह इस सूचिकी अेक छोटीसी शुरुआत ही कही जायगी । इसके बाद गुजरात विद्यापीठ ग्रंथालयके ग्रंथपाल श्री पांडुरंग गणेश देशपांडेने गांधीसाहित्यकी संपूर्ण सूचि तैयार करनेका काम विशेष रूपसे अपना लिया । और तबसे वे इसमें बड़ी लगनसे जुटे रहे हैं ।

१९४१में अहमदाबादमें गुजरात पुस्तकालय सम्मेलन हुआ । उसके संचालकोंने गांधीसाहित्यकी अेक प्रदर्शनी भरना चाहा और साथ ही गुजरात विद्यापीठ ग्रंथालयके ग्रंथपालकी सहायता और सहयोगसे अुस साहित्यकी अेक पूरी सूचि प्रकाशित करना चाही । विद्यापीठने अुनका यह प्रस्ताव स्वीकार किया और श्री देशपांडे तथा पुस्तकालय सम्मेलनके एक मंत्री श्री कीकुभाई देसाजी, अिन दोनोंके नामसे तब तकके गांधी साहित्यकी पूरी सूचि प्रकाशित की गयी । वह सूचि हमारी अपेक्षासे बहुत जल्दी बिक गयी और तबसे अुसकी माँग बराबर चली आ रही है । यह देखकर श्री देशपांडेको अपने काममें उत्साह मिला और दूसरे महायुद्धके कठिन समयके बावजूद अुन्होंने अपना काम जारी रक्खा । यह सूचि अुनकी अुस मेहनतका फल है । इस संस्करणमें हिन्दुस्तानकी भाषाओंमेंसे हिन्दी, गुजराती, मराठी, बंगला, अुर्दू, कन्नड़, संस्कृत और सिन्धी तथा अंग्रेज़ीकी अब तककी सब किताबें दर्ज करनेकी पूरी कोशिश की गयी है ।

यहाँ इस सूचिकी पुस्तकोंके बारेमें भी कुछ कह देना ज़रूरी है । इस सूचिमें गांधीजीका अपना प्रकाशित किया हुआ साहित्य तथा अुनके जीवन, कार्य और तत्त्वज्ञान सम्बन्धी पुस्तकें तो हैं ही; साथ ही इसमें अैसी पुस्तकें भी दी गयी हैं जिन्से अुनके व्यक्तित्व, जीवन, कार्य और तत्त्वज्ञानको

समझनेमें सहायता मिलती है । जिस तरह पाठक देखेंगे कि टॉलस्टॉय, रस्किन, थोरो, श्रीमद् राजचन्द्र, वगैरह लेखकोंकी पुस्तकें जिसमें हैं । देशकी आज्ञादीके आन्दोलन और उसकी वर्तमान समस्याओं सम्बन्धी पुस्तकें भी इसमें शामिल की गयी हैं । राष्ट्रीय महासभा, गांधीसेवा संघ और जिस प्रकारकी अन्य संस्थाओंकी रिपोर्टें, इन्डियन अन्त्युअल रजिस्टर और इण्डिया जैसे वार्षिक और दूसरे कुछ सामायिक भी जिसमें लिये गये हैं ।

पुस्तकें भाषावार दी गयी हैं और उनका वर्गीकरण जिस तरहसे किया गया है :

१. गांधी चरित्र	६. अर्थशास्त्र
२. सत्याग्रह, अहिंसा, गांधीवाद इत्यादि	अ. खारी
अ. सत्याग्रहोंका इतिहास	आ. ग्रामोद्योग
३. धर्म और नीति	७. शिक्षण
४. समाज विषयक प्रश्न (सामान्य)	८. राष्ट्रभाषा
अ. अस्पृश्यता-निवारण	९. आरोग्य
आ. कौमी अेकता	१०. साहित्य
५. राजनीति	११. आधुनिक इतिहास
	१२. सामयिक और संग्रह

जिरादा तो यह था कि दक्षिणकी चारों भाषाओंकी किताबें जिस आवृत्तिमें शामिल की जायें । किन्तु संयोजकको अफसोस है कि कन्नड़की कुछ किताबोंके नाम देनेके सिवा जिस दिशामें अधिक कुछ नहीं किया जा सका । दक्षिणके कुछ मित्रोंसे जिस सम्बन्धमें प्रार्थना की भी थी कि वे अपनी अपनी भाषाओंके गांधीसाहित्यकी सूचियां भेज दें, लेकिन अभी तक वहाँसे कुछ भी नहीं मिल पाया । हम तो अभी भी दक्षिणके गांधी प्रेमियोंसे प्रार्थना करते हैं कि वे अपनी अपनी भाषाओंके गांधी साहित्यकी पुस्तकोंके नाम भेज दें, जिससे हम जिस पुस्तककी बादकी आवृत्तिमें उन्हें शामिल कर दें ।

जिस किस्मके संग्रहके सम्बन्धमें यह दावा करना कि वह पूर्ण है, अगर असम्भव नहीं, तो मुश्किल जरूर है । लेकिन फिर भी हम यह कह सकते हैं कि श्री देशपांडेजीकी पूरी कोशिश रही है कि यह सूचि जहाँ तक हो सके पूर्ण हो । और जिस दिशामें जो कोअी भी उनकी सहायता करेगा उसे वे कृतज्ञतापूर्वक स्वीकार करेंगे ।

संयोजकने किताबोंके लेखक और प्रकाशकोंके नाम, प्रकाशनका स्थान और समय, पृष्ठोंकी संख्या, कीमत वगैरा दी है । वे चाहते थे कि पाठककी जानकारीके लिये हर किताबका थोड़ा विवरण दिया जाय । लेकिन मित्रोंकी सहायता और

काफी अवकाश मिलने पर ही हमारे लिये यह काम करना सम्भव था। दूसरे, अगर हम अतिना करने जाते तो यह सूचि, जिसकी माँग दिन पर दिन बढ़ती ही जा रही है, प्रकाशित करनेमें और भी देर हो जाती। गांधीजीके चले जानेके बाद देश-विदेशकी इस माँगकी ओर लापरवाह रह कर हम अपने अरमान पूरे करनेमें लगे रहते तो निश्चित था कि हम अव्यावहारिक अुत्साहके दोषके पात्र बन जाते। इसी वजहसे संयोजकके पास जो कुछ सामग्री तैयार थी वह देकर हमने मनको तसल्ली दे ली है। शेष किताबोंके लिये पाठकोंको दूसरी आवृत्तिका अिन्तजार करना होगा। गांधीजीके साहित्यके अभ्यासियोंसे प्रार्थना है कि वे शेष किताबों पर नोट भेजकर हमारी सहायता करें।

बहुतसी भारतीय भाषाओंकी किताबोंके अन्तमें 'वि' निशान किया है और अंग्रेजी किताबोंके अन्तमें 'V' निशान किया है। अिन निशानियोंका मतलब यह है कि ये किताबें गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालयमें मौजूद हैं। इस सूचिमें दी हुई किताबोंकी कुल संख्या २८००के करीब है। वह भाषावार इस तरहसे है : हिन्दी ४१२, गुजराती ५००, मराठी २८७, बंगला ११७, उर्दू ५४, कन्नड़ ५६, संस्कृत १२, सिन्धी ४ और अंग्रेजी करीब १४००। गांधीजीके विषयमें यह अेक काफी बड़ा संग्रह है। और जैसे जैसे समय बीतता-जायगा, वैसे वैसे हमें विश्वास है कि यह संग्रह और भी कभी तरहसे विकास करेगा। अेक खास महत्त्वकी दिशा, जिधर संग्रहकर्ता ध्यान नहीं दे सके, या यों कहें कि वे अकेले हिम्मत ही नहीं कर सकते हैं, वह है देश-विदेशके कभी सामयिकोंमें समय समय पर लिखा गया गांधीजी-विषयक साहित्य। यह साहित्य तितर-बितर बिखरा पड़ा है और साथही लोगोंकी पहुँचके बाहर है। इसकी भी सूचि तो बनायी जा सकती है, लेकिन हालमें वह अेक आदमीकी ताकतके बाहर है। इस साहित्यमेंसे खास महत्त्वका भाग तो कभी न कभी पुस्तक रूपमें प्रकाशित हो ही जायगा और तब अुसे इस तरहकी सूचिमें लेना मुश्किल नहीं होगा। गांधीसाहित्यकी दृष्टिसे कुछ महत्त्वके सामयिकोंके नाम तो इस सूचिमें भी ले लिये गये हैं।

हमें विश्वास है कि गांधीजी जैसे महापुरुषके जीवन और कार्यसे सम्बन्ध रखनेवाली यह सूचि प्रकाशित करके हम अेक बहुत बड़ी कमीकी पूर्ति कर रहे हैं। अिससे हमारी सिर्फ अितनी ही अुम्मीद है कि जो शान्ति, प्रेम और मेलजोलका सन्देश लेकर आये थे, अुनके साहित्यके अभ्यासियोंके लिए यह सूचि बहुत कामकी साबित होगी। और साथही अुनमें अुन्हीं अुसूलोंकी प्रेरणा करेगी जिनके लिए गांधीजी जीये और मरे।

PUBLISHER'S NOTE

It is with very great pleasure that we issue this edition of the Bibliography of Gandhian Literature. The story of its compilation may be briefly noted here. The Gujarat Vidyapith had organized a Khadi Exhibition on the occasion of the Diamond Jubilee of Gandhiji. One of the sections in the Exhibition was Gandhian Literature. Books by, on or about Gandhiji and related to or having a bearing on his life and work, were collected together in that section. A list recording all these books covered about 8 foolscap pages. This may be said to be the modest beginning of the present edition of the bibliography. Since then Shri Pandurang Deshpande,* the Librarian of the Gujarat Vidyapith Granthalaya, has made the work of the compilation of the Gandhian Bibliography his own and has assiduously worked at it all these years.

In 1941 the Gujarat Library Conference met in Ahmedabad. They desired to hold an exhibition of Gandhian Literature and publish its full bibliography with the co-operation and help of the Librarian of the Gujarat Vidyapith. The Vidyapith accepted their proposal and an uptodate bibliography was published in 1941 under the joint names of Shri Deshpande and Shri Kikubhai Desai, who was one of the secretaries of the Library Conference, as compilers. To our surprise, the edition sold out more rapidly than expected; and there has been a persistent demand since then. This enthused Shri Deshpande to continue his work, and in spite of the troubled years of the second World War, he has devotedly worked at it. The present edition is the result. It brings the list uptodate and includes * books in Hindi, Gujarati, Marathi, Bengali, Urdu, Kannad, Sanskrit and Sindhi among the Indian languages as also in English.

A few words regarding the contents of the bibliography. The published writings of Gandhiji, together with books dealing with or bearing on his life, work and philosophy have, of course, been included in this catalogue. Such books as are useful or necessary to understand Gandhiji's personality, his life, work and philosophy have also been included in this bibliography. Thus books by Tolstoy, Ruskin, Thoreau, Shrimad Rajachandra and such others find a place here. Literature concerning the Indian freedom movement and current Indian problems has also been included. Reports of institutions like the Indian National Congress, the Gandhi Seva Sangh, annuals like the Indian Annual Register and India (1919 To 1934-35) and some important periodicals and journals have also been noted.

The books are arranged language-wise and are classified under the following chief heads:

1. Biography.	7. Education.
2. Satyagraha, Pacifism, etc.	8. The National Language,
2A. Satyagraha Struggles.	9. Health and Dietetics.
3. Religion.	10. Literature.
3A. Social Ethics.	11. Current History.
4. Sociology.	12. Collections (General) of Gandhiji's Writings and Speeches.
4A. Removal of Untouchability.	13. Journals and Periodicals.
4B. The Communal Problem.	14. Reference and Allied Books.
5. Politics.	
6. Economics.	
6A. Labour.	
6B. Khadi.	
6C. Village Industries.	

It was proposed to include books in the four South Indian languages also. But the compiler is sorry to report that barring a few entries in Kannad nothing more could be accomplished in that direction. Some South Indian friends were approached to supply us with the lists; but till now we have not been able to get them. The request still stands and South Indian lovers of Gandhiji may give the lists even now, so that they may find their due place in the bibliography later on.

In a compilation like this it is difficult, if not impossible, to claim exhaustiveness. This may however be said that Shri Deshpande has tried his very best to be as exhaustive as one can be in a work of this nature. And he would very much appreciate and welcome all help in that direction.

The compiler notes the names of the author and the publishers, date and place of publication, number of pages, price, etc. of books entered here. He had wished to give short notes also to introduce every book to the reader. That could be done with the help of friends and provided there was sufficient time for work. That would have meant more delay in the publication which has been in so great a demand for years now. With Gandhiji away from us, this demand, both in our country and from abroad, cannot be ignored without being charged with impractical over-zealousness. The compiler has, therefore, been content with giving the notes that were ready with him. For the remaining ones readers will have to wait till the new edition; and all students of Gandhiji who can help us by sending such notes on the remaining books are hereby invited to do so.

Most of the entries are followed by वि in the case of books in the Indian languages, and by V in the case of those in English; they indicate that those books are available in the Gujarat Vidyapith Granthalaya.

The total number of books listed in this bibliography is about 2800. Taken language-wise they are as follows: Hindi — 412, Gujarati — 500, Marathi — 287, 'Bengali' — 117, Urdu — 54, Kannad — 56, Sanskrit — 12, Sindhi — 4 and English — about 1400. This is a fairly large library on Gandhiji, and as years go by, we are sure, it is going to increase in many more ways than hitherto. One noteworthy branch of literature in which the compiler could not, and we may say, he alone dares not, go is the great mass of periodical literature on Gandhiji that lies scattered and buried in various journals here and abroad. This may also be catalogued; but for the present it should be taken as beyond the competence of a single individual. The more important of it may be expected to go into book-form

sooner or later. It will then easily find its place in such a compilation as this. Some at least of the most important of the journals from the point of view of Gandhian literature have already been included here.

We believe, in publishing this bibliography about the life and work of a man like Gandhiji, we are meeting a very great need. Our only hope is that it may help the readers to study this great and unique man of peace and love and concord on earth, and inspire them to live the life that he stood and died for.

2-11-'48

Ahmedabad

अनुक्रमणिका

CONTENTS

प्रकाशकका निवेदन	५
Publisher's Note	ix
हिन्दी पुस्तकें	१
Hindi Books	1
गुजराती पुस्तकें	२५
Gujarati Books	25
मराठी पुस्तकें	५७
Marathi Books	57
बंगाली पुस्तकें	७५
Bengali Books	75
उर्दू पुस्तकें	८०
Urdu Books	80
कन्नड़ पुस्तकें	८३
Kannad Books	83
संस्कृत पुस्तकें	८५
Sanskrit Books	85
सिन्धी पुस्तकें	८६
Sindhi Books	86
अंग्रेजी पुस्तकें	८७
English Books	87
पूरति	१८८
Supplement	188
ग्रंथनाम सूचि	१९१
Title Index	191

हिन्दी पुस्तकें

१. गांधी-चरित्र

अग्रवाल, रुद्रनारायण और व्यास, दीनानाथ - टॉलस्टॉय और गांधी (सत्सारेके दो महापुरुषोंकी तुलनात्मक आलोचना) दिल्ली, साहित्य मण्डल, रु. २-८-०, ३-०-०, १९३६, पृ. ८ + ३८१. वि

अरोड़ा, नारायणप्रसाद - मेरे गुरुजन. कानपुर, भीम अण्ड ब्रदर्स, रु. १-०-०, १९४५, पृ. १२८. वि

बिसमें दिये हुये कुल १२ भारतीय महापुरुषोंके चरित्रोंमें गांधीजीका चरित्र पृ. ११२ से १२८ तक है।

शुभाश्याय, हरिभाऊ और बाणोज, चन्द्रगुप्त - विश्वकी विभूतियाँ. प्रयाग, हिन्दी मन्दिर, रु. १-८-०, १९४५, पृ. ४ + १४९. वि

बिसमें कुल १६ चरित्र हैं। गांधीजीका चरित्र पृ. १ से ८ तक।

कनैयालाल, बाबू - सत्याग्रही महात्मा गांधी. पटना

खंडेलवाल, दामोदरदास - बापूकी बात. चिरगांव (झांसी), साहित्य सदन, रु. १-०-०, सं. २००४, पृ. ४ + ९६. वि

गांधी, प्रभुदास छ. - महात्मा गांधी क्या हैं? क्या कहते हैं? क्या चाहते हैं? आसफपुर (बदायूँ), गांधी सेवा सदन, आधा आना, १९३७, पृ. २२

गांधी, मोहनदास क. (अनु. हरिभाऊ शुभाश्याय) - आत्मकथा खण्ड १, २. अजमेर, सत्ता साहित्य मण्डल। खण्ड १ - १० आने, १ आ. १९२८, पृ. ४१३

+ ३; खण्ड २ - रु. १-४-०, १ आ.

१९२८, पृ. ६ + ५०९. वि

दोनों खण्ड अक जिल्दमें रु. १-१२-०, ७ आ. १९४६, पृ. १६ + ५७७। दिल्लीसे प्रकाशित। बिसका दूसरा नाम 'सत्यके प्रयोग अथवा आत्मकथा' भी है।

- भारतके प्राण महात्मा गांधीकी जीवन-कथा (आत्मकथाका संपूर्ण सारांश). बिलाहाबाद, राममोहनलाल, १२ आने, १९३१, पृ. ८ + २२० (गुटका). वि

- मेरा जीवन. देखो विभाग २ अ.

- मेरे जेलके अनुभव. कानपुर, १९३९

- (सं. महादेव देसाजी और हरिभाऊ शुभाश्याय) - संक्षिप्त आत्मकथा [महात्मा गांधीकी आत्मकथाका संक्षिप्त विवरण]. दिल्ली, सत्ता साहित्य, ८ आने, १ आ. १९३९, पृ. ८ + २४८. वि

- सत्यके प्रयोग अथवा आत्मकथा. देखो अपर 'आत्मकथा.'

गांधी साहित्य संग्रह (प्र.) - गांधीजीके फोटोग्राफ (आखम). साबरमती, गां. सा. संग्रह, रु. १४०-०-०, मर्बादित आश्रित

गुप्त, सियारामशरण - बापू (काव्य). चिरगांव (झांसी), साहित्य सदन, ८ आने, २ आ. १९३९, पृ. ८ + ७३. वि

गोयल, हनुमानप्रसाद - संसारके जुने हुअे रत्न. बनारस सिटी, भागवत पुस्तकालय, रु. २-८-०, १९३८, पृ. ८ + ४०८

त्रिपाठी, कमलापति शास्त्री - बापू और भारत [गांधीका व्यक्तित्वदर्शन और भारत-

को बापूकी देन] बनारस, सरस्वती मन्दिर,
रु. ४-८-०, १९४५, पृ. ८ + ३८०. वि
-बापू और मानवता. बनारस, सरस्वती मन्दिर,
रु. ४-८-०, १९४५, पृ. ८ + १४१०. वि
त्रिपाठी, रामनरेश-गांधीजी कौन हैं ?
प्रयाग, १९२१

त्रिपाठी, सुन्दरलाल-लंदनमें लॅंगोटीवाला.
बम्बई, सुन्दरलाल त्रिपाठी, ५ आना,
१९३२, पृ. ५०

दूसरी राभुण्ड टेबल कॉन्फरन्सके वक्त
गांधीजी लंदन गये उस यात्राका बयान
दवे, जुगताराम (अनु: काशिनाथ त्रिवेदी)
-गांधीजी अहमदाबाद, नवजीवन,
८ आना, १ आ. १९४१, पृ. ७ + १५६. वि
देसायी, महादेवभायी (अनु: शंकरलाल
वर्मा) - अंग्लैंडमें महात्माजी. अजमेर
सस्ता साहित्य, रु. १-०-०, १ आ.
स १८८९, पृ. ६ + ३१७. वि

‘नेशनल् वॉचिंस’ के अंतराष्ट्रका
हिन्दी अनुवाद। पूर्वार्धे ‘राष्ट्रवाणी’ के
नामसे अनुवादित और प्रकाशित हुआ है।
द्विवेदी, सोहनलाल (स) - गांधी
अभिनंदन ग्रंथ [महात्मा गांधीजीके
सबसे लिखित अनेक भाषाओंके प्रतिनिधि
कवियोंका काव्यसंग्रह]। लखनभू, गांधी
अभिनंदन ग्रंथ कार्यालय-अनन्ध पब्लिशिंग
हाउस, रु. १०-०-०, १ आ. १९४४,
पृ. १० + १६७ + ५७ सचित्र, श्री सर्वपल्ली
राधाकृष्णन लिखित भूमिका सहित। वि
परोक्ष, वनमाला और नख्खर, सुशीला
(अनु: काशिनाथ त्रिवेदी) - हमारी बा
(अनकी जीवन-कसूरी). अहमदाबाद,
नवजीवन; रु. २-०-०; १९४६; पृ.
७ + २१३. वि

महात्मा गांधीजीकी प्रस्तावना सहित।
वाग्देय, छविनाथ (सं) - संसारका सर्वश्रेष्ठ
पुरुष. कलकत्ता, १९२३

फड़के, कृष्ण विनायक - बालदर्शन. कानपुर,
भीष्म अण्ड ब्रदर्स; रु. १-०-०; १९४६;
पृ. १२८. वि

‘बच्चोंके गांधीजी’ पृ. ९७-१०१.
फिशर, लुगी (अनु: सुदर्शन और कुलभूषण)
- गांधीजीके साथ सात दिन. बम्बई
वीरा अण्ड कंपनी; रु. २-०-०; १९४५;
पृ. ४ + १३०. वि

बाबेललाल, महाबलिसिंह-गांधी गौरव.
पनासी, १९३०

बिड़ला, घनश्यामदास - दायरीके कुछ
पन्ने (दूसरी गोलमेज परिषदमें गांधीजीके
साथ). नयी दिल्ली; सस्ता साहित्य,
श्री आशुति, श्यामलाल बेम्. बे. (प्र).
रु. १-८-० पृ. १२ + १३४; २ आशुति,
१२ आने; १९४१; पृ. १६०. वि

- बापू, दिल्ली, सस्ता साहित्य मण्डल; रु.
१-८-०; १ आ. १९४०; पृ. १८ +
२०३। १३ चित्र. श्री महादेव देसायीके
‘आदिवाचन’ सहित। वि

२० प्रकरणमें गांधीजीके जीवनके कुछ
प्रसंग, चरित्रनिरूपण और भुनके विचारोंका
विवरण और कचित् समालोचना।

भण्डारी, सुखसेंपताराय - महात्मा गांधी.
बिन्दौर, १९१८. वि

भवानीदयाल - सत्याग्रही महात्मा गांधी.
प्रयाग, १९१९

भावे, विनीता-गांधीजीको अद्भुत।
नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य, ६ आने,
१९४८, पृ. ४८. वि

मालवीय, पं. राधाकिशोर - महात्मा
गांधीकी नोआखाली-यात्रा. जिलाहाबाद,
आदर्श हिन्दी पुस्तकालय; रु. ३-०-०,
१ सं. १९४७, पृ. ८ + २१८, सचित्र. वि
राधाकृष्णन्, सर्वपल्ली (सं.) (अनुवाद-
सम्पादक - श्री जैनेन्द्र कुमार) - महात्मा
गांधी: अभिनंदन ग्रंथ [७१वें जन्म

दिवसकी भेंट]. दिल्ली, मस्ता साहित्य; रु. १-८-०, १९३९, पृ. १२ + २७०. वि

श्री राधाकृष्णन् अत्यादि करीब ६० के अपर हिन्दी और परदेशी विख्यात व्यक्तियों के गांधीजीके जीवन, कार्य और फिलसुफीके बारेमें लिखे हुए लेखोंका संग्रह ।

रामचन्द्रन्, जी. - गांधी-गाथा. बम्बई, हिन्दू किताबज, रु. १-०-०, १९४८, पृ. ८ + ४९. राजगोपालाचार्यकी प्रस्तावना ।

रामनाथ 'सुमन' - गांधीवादकी रूपरेखा. देखो विभाग २मे ।

- महात्मा गांधी [जीवनकी झँकियाँ और चरित्रचिंतन]. दिल्ली, मस्ता साहित्य; ६ आने, १ आ. १९३९, पृ. २ + १५४. वि

- युगाधार गांधी [जीवनचरित्र, जीवनका अध्ययन तथा स्मरण]. अिलाहाबाद, साधनासदन, रु. २-०-०, १९४७, पृ. ८ + १८०. वि

- हमारे राष्ट्रनिर्माता [जीवन, अध्ययन और झँकियाँ] अजमेर, मस्ता साहित्य; रु. २-८-०; १९३३; पृ. ६६४. वि

जिसमें तिलक, नेहरू (पिता-पुत्र), गांधीजी, अत्यादि १० नेताओंके चरित्र दिये हैं । गांधीजीका चरित्र पृ. २७७ से ४३० तक । सहायक सामग्रीकी सूचि और 'भारतीय राष्ट्रीयताका विकास' सहित ।

रोलों, रोमों - महात्मा गांधी : विश्वके अद्वितीय पुरुष. अिलाहाबाद, मैट्रल बुक डीपो; रु. २-०-०, १९४७, पृ. ४ + १०३. वि अंग्रेजीसे अनुवादित.

लीस्टर, म्यूरिल - गांधीजीकी यूरोप-यात्रा, बम्बई, बोरा अँन्ड का., रु. २-४-०

वर्मा, मुकुन्दलाल - कर्मबीर गांधी. प्रयाग - श्रद्धास्वद मोहनदास कर्मचन्द गांधीका जीवनचरित्र. प्रयाग, अम्बुदय प्रेस; ८ आने; पृ. १० + १६०

वर्मा, रामचन्द्र - महात्मा गांधी [जीवन और व्याख्यान]. बम्बई, १९२२

विद्यार्थी, प्रभुदयाल - गांधीजी

विशाल भारत-गांधी अंक अक्टूबर १९३८. कलकत्ता, प्रवासी प्रेम; रु. १-०-०; १९३८; पृ. ३७७ से ४९६. सचित्र. वि गांधीजीके जीवन और विविध प्रवृत्तियों और विचारसृष्टि-विषयक मूल्यांकन और समालोचना करते हुए लेखोंका अच्छा संग्रह जिसमें अकमें मिलता है ।

शर्मा, गोकुलचन्द्र - गांधी गौरव. कानपुर, १९२१

शर्मा, विश्वभरप्रसाद - राष्ट्रमाता कस्तूरबा. नागपुर, नवयुग प्रकाशन; रु. १-८-०; ३ स १९४६; पृ. १२८

शुक्ल, चन्द्रशंकर प्रा. (स) (अनुवादक दर्शन) - गांधीजीके संपर्कमें. बम्बई, बोरा अँन्ड कंपनी; रु. ३-४-०; १९४०; पृ. २२४. वि

शुक्ल, विद्या भास्कर - जगमगाते हीरे. प्रयाग

सत्यदेव विद्यालंकार - हमारे राष्ट्रपति [सन १८८५ से १९३६ तकके काँग्रेस सभापतिओंके जीवन-परिचय]. दिल्ली, मस्ता साहित्य; रु. १-०-०; १९३६; पृ. ३८१; वि

प्रस्तावना बाबू राजेन्द्रप्रसाद ।

गांधीजीका चरित्र पृ. २३९ से २८० तक.

संतराम बी. अ. - भारतके महापुरुष लाहौर, हिन्दी भवन रु. १-४-०; १९४६; पृ. ६ + १५७. वि

जिसमें कुल १२ भारतीय महापुरुषोंके चरित्र हैं । गांधीजीका चरित्र पृ. १३९ से १५७ तक

साहित्य मन्दिर (प्र.) - महात्मा गांधीका विश्वव्यापी प्रभाव. प्रयाग; १० आने; पृ. १५८. वि

जिसके ३ भागोंमें क्रमशः गांधीजीकी जीवनी, मुनके संस्मरण और विचार दिने गये हैं।

हाइटन, बर्नार्ड - दुनियामें सबसे अच्छे आदमी महात्मा गांधी. काशी, १९२१

२. सत्याग्रह, अहिंसा, गांधीवाद अि.

कालेलकर, द. बा. (स) - गांधीवाद :
समाजवाद [दोनों विचारधाराओंके विचारकों द्वारा तुलनात्मक विवेचन]. दिल्ली, सस्ता साहित्य; १२ आना;
२ आ. १९३९, पृ. ८ + २४८. वि

राजेन्द्रबाबूकी प्रस्तावना और काका-साहेबका उपसंहार 'संघर्ष या सहयोग?'
कृपलानी, आचार्य - अहिंसक क्रान्ति.
बिलाहाबाद, साधना सदन; १० आने;
१९४०, पृ. ५५. वि

- गांधी-मार्ग. बिलाहाबाद, साधना सदन;
रु. २-८-०

गांधी, मोहनदास क. - खूनका बदला खूनसे नहीं. बनारस, काशी पुस्तक भण्डार;
रु. १-८-०

-(अनु: कृष्णलाल वर्मा) - गांधीजीका बयान या सत्याग्रह मीमांसा. बम्बयी, ग्रंथभण्डार;
८ आने; १ आ. १९२२; पृ. ८०. वि
पञ्चाबके मामलेकी जाँच करनेके लिये नियुक्त इंडर कमेटीके आगे महात्मा गांधीका दिया हुआ बयान।

-(सं. ल. ना. गर्द) - गांधी सिद्धान्त.
कलकत्ता, १९२१

- युद्ध और अहिंसा. नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य; १२ आने, १९४०, पृ. ६ + २२०. वि

- सत्याग्रह : क्यों, कब और कैसे ? (सत्याग्रहके बारेमें गांधीजीके विचार). दिल्ली, सस्ता साहित्य; ३ आने, १९४०, पृ. ४ + ५५. वि
सत्याग्रह विषयक गांधीजीके ताजे लेखोंका संग्रह। परिशिष्टमें पं. जवाहर-लालजीका सत्याग्रहसंबंधी एक लेख भी दिया है।

- सत्याग्रह युद्ध [सैनिकोंके लिये जानने योग्य बातें]. अहमदाबाद, नवजीवन; १ आना, १ आ. १९३०; पृ. ८४. वि
दांडीकूचके कुछ रोज पहले महात्मा गांधीजीका नाभिसरोंयकी शिखा हुआ पत्र, लाहौर कॉग्रेसका स्वराज्यका प्रस्ताव और स्वातंत्र्यदिनकी प्रतिज्ञा अित्यादि जिस पुस्तकमें छपे है।

गांधी सेवा संघ - संघके वार्षिक कार्य विवरण. वर्षा, मन्त्री, गांधी सेना संघ
१९३६-पृ. ३८, १९३७, ४ आने. वि
१९३७-पृ. २२, १९३८, ४ आने. वि
१९३८-पृ. २२, १९३९, ४ आने. वि
१९३९-पृ. २२, १९४०, ४ आने. वि

- द्वितीय वार्षिक संमेलन सावली, १९३६,
रु. १-०-०, पृ. १६ + ९३. वि

- तृतीय वार्षिक संमेलन हुदली, १९३७,
रु. १-०-०, पृ. ६ + ७२ + ३५. वि

- चतुर्थ वार्षिक संमेलन डेलांग, १९३८,
रु. १-०-०, पृ. ४ + ९२ + २८. वि

- पञ्चम वार्षिक संमेलन वृन्दावन, १९३९,
रु. १-०-०, पृ. ४ + ९२ + २०. वि

- छठा अधिवेशन मलिकम्दा, १९४०,
रु. १-०-०, पृ. ४ + ७२ + १२. वि

- गांधी सेवासंघका विधान तथा नियम
२ आने, १९३५, पृ. २२. वि

प्रेम, रिचर्ड बी. - अहिंसाकी शक्ति [‘पावर ऑफ नॉन वायोलन्स’का रूपान्तर]. नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य, रु. १-८-०, १९४२, पृ. ६ + १७२. वि

चतुरसेन शास्त्री, आयुर्वेदाचार्य पं. - सत्याग्रह और असहयोग [वर्तमान आन्दोलन पर नयी कल्पना, नये विचार

द्वारा अपूर्व प्रकाश डालनेवाला, बड़ी ओजस्वी भाषामें लिखा हुआ मौलिक ग्रंथ]।
 बम्बयी, गांधी हिन्दी-पुस्तक भण्डार,
 रु. १-१२-०, २-४-०, १ आशुति सं.
 १९७८, पृ. १२ + २६३. वि
तिवारी, पंडित रामदयाल - गांधी मीमांसा
 [महात्मा गांधीके व्यक्तित्व, जीवनसिद्धान्त
 तथा सार्वजनिक कार्यपर एक आलोचनात्मक
 दृष्टि] प्रयाग, अन्डियन प्रेस, रु. ३-०-०,
 १९४१, पृ. १८ + ८५०. वि
नागर, नरोत्तमप्रसाद - अंक-माता-व्रत
 [गांधीवादका मनोवैज्ञानिक विश्लेषण]
 प्रयाग, शुक्लध्वज प्रकाशन, रु. १-८-०,
 १९३९, पृ. १८८. वि
पालीवाल, श्रीकृष्णदत्त - गांधीवाद और
मार्क्सवाद. आगरा, शिवलाल अग्रवाल,
 रु. ३-०-०, पृ. २६२. वि
फिशर, लुसी - गांधी और स्टालिन
 [लड़खड़ाती दुनियाके दो मार्गदर्शक]
 दिल्ली, राजकमल पब्लिकेशन्स, रु. ३-४-०,
 १९४७, पृ. ६ + २०९. वि
मशरूवाला, किशोरलाल घ. - अहिंसा
विवेचन नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य,
 ८ आने, १ आ. १९४२, पृ. ११८.
 वि

२. अ. सत्याग्रहोंका इतिहास

गांधी, मोहनदास क. - अंक सत्यवीरकी
कथा याने सुकरातकी सफ़ाजी. नयी
 दिल्ली, सस्ता साहित्य, १ आना, १९४१,
 पृ. ४०. वि
 - (अनु: बैजनाथ महोदय) - **दक्षिण अफ्री-**
काका सत्याग्रह. अजमेर, सस्ता साहित्य;
 पूर्वार्ध पृ. ६ + २७२; उत्तरार्ध पृ.
 २ + २२२; हरेकके ८ आने. वि
 - (सं. पं. रवीन्द्रनाथ अग्निहोत्री) - **मेरा**
जीवन या अहिंसाकी परीक्षा प्रयाग,

- गांधीविचारदोहन. अजमेर - दिल्ली, सस्ता
 साहित्य, १२ आने, १ आशुति १९३०,
 पृ. ८ + २१६. वि

भिममें गांधीजीके विविध विषयोंके
 बारेमें विचार खंडशः अलग अलग सूत्रमय
 भाषामें दिने हैं ।

- निर्भयता. अहमदाबाद, नवजीवन, २ आने,
 १९४२, पृ. २०. वि

यशपाल - गांधीवादकी शबपरीक्षा (सत्य
 अहिंसाकी परख) लखनभू, विप्लव कार्यालय,
 रु. १-१२-०, १९४१, पृ. १७६. वि

रामनाथ 'सुमन' - गांधीवादकी रूपरेखा
 [महापुरुष गांधी और उनके तत्त्वज्ञानका
 विवेचन]. अिलाहाबाद, साधना सदन,
 रु. १-८-०, स. १९४४, पृ. २००. वि

सत्याग्रह आश्रमकी निबन्धावलि -

अहमदाबाद, १९२८ पृ. २३. वि

सदानंद भारती - गांधी बनाम साम्यवाद
 [वर्तमान भारतीय राजनैतिक रंगमंचका
 सर्वश्रेष्ठ विवेचक ग्रंथ]. काशी, भेस्. भेस्.
 महेता अण्ड ब्रथर्स, रु. १-१२-०, २-०-०,
 १ आ. सं. १९९१, पृ. ८ + २००. वि

महात्मा गांधीका कार्यक्रम वास्तवमें
 साम्यवादका ही क्रियात्मक रूप मात्र है
 ऐसा कर्ताका मन्तव्य है ।

मातृभाषा मन्दिर; रु. १-४-०, १९४४,
 पृ. ६ + १०६. वि

देसायी, महादेव (अनु: काशिनाथ त्रिवेदी)
- अंक धर्मबुद्ध [अहमदाबादके मिल-
 मजदूरोंकी लड़ाईका इतिहास].
 अहमदाबाद नवजीवन; ८ आने, १९४१, पृ.
 ८ + १२७ वि

प्रताप कार्यालय (प्र.) - चम्पारण्यकी
जाँच अर्थात् चम्पारण्य कृषीय कमेटीकी
 रिपोर्ट. कानपुर; प्रताप, १९१८

भवानीदास संन्यासी, स्वामी - दक्षिण
अफ्रीकाके सत्याग्रहका जितिहास
बिन्दौर, सरस्वती सदन; रु. ३-८-०,
२ आबुति १९२०, पृ. ३२ + ३८४ +
३२ चित्र. वि
महोदय, बैजनाथ - विजयी बारडोली
अजमेर, सस्ता साहित्य, रु. २-०-०,
१ आ. पृ. ३२ + ४८९ + ५९ चित्र. वि
राजेन्द्रप्रसाद, बाबू - चम्पारण्यमें महात्मा

गांधी पटना, अनुग्रहनारायण सिंह;
रु. २-४-०, १ आ. १९२३, पृ. १४ +
३९४ सचित्र. वि

लीस्टर, म्यूरियल - विनाश या जिलाज ?
(यूरोपमें सत्य और अहिंसाके प्रयोग)
दिल्ली, सस्ता साहित्य; १२ आने, १९३८,
पृ. १६ + १९२ + ३. वि
संपूर्णानन्द, बाबू - अकालियोंका आदर्श
सत्याग्रह. बनारस, १९२९

३. धर्म और नीति

कालेरकर, द. बा. (अनु: श्रीपाद जोशी)
- जीवनका काव्य [हमारे त्थोहारोंका
परिमल]. अहमदाबाद, नवजीवन; रु.
२-०-०, १९४७, पृ. ८ + २५४. वि
शुयोगमन्दिर (प्र.) - सत्याग्रह आश्रम
शुयोगमन्दिरकी विविध प्रार्थनायें.
साबरमती, शुयोगमन्दिर; १९२८. वि
खरे, पं. नारायण मो. (सं.) - आश्रम
भजनावलि अहमदाबाद, नवजीवन,
१ आ. १९२३; १५ आ. १९४७, ८ आने,
पृ. ६४ + १६२. वि
गांधीजीकी प्रस्तावनाके साथ । सस्कृत
प्रार्थनाओंका हिन्दी अनुवाद और हिन्दुस्तानी
शब्दकोश भी दिया है ।

गांधी, मोहनदास क. - अनासक्तियोग
(श्रीमद् भगवद्गीता भाषा टीका). कलकत्ता,
शुद्ध ख़ादी भण्डार, ३ आना, १ सं. स.
१९८७; ४ आ १९९०, पृ. २४ + ३२४. वि
मूल गीताके साथ अनुवाद

- (अनु: काशिनाथ त्रिवेदी) - अनासक्ति-
योग [श्रीमद् भगवद्गीताका अनुवाद].
अजमेर - दिल्ली, सस्ता साहित्य; २ आना,
१९३१, पृ. १२ + १८ + १९१. वि

- (अनु: बाबू मृत्युञ्जयप्रसाद) - अनीतिकी
हाइड्रड अजमेर - दिल्ली, सस्ता साहित्य;
८ आने, १ आबुति, पृ. ८ + १४४. वि

- कुत्सित जीवन और दाम्पत्यविमर्श.
बनारस मिठी, काशी पुस्तक भण्डार; १२
आने, २ आबुति, सं. १९८९, पृ. १४४. वि
- गीताबोध [श्रीमद् भगवद्गीताका तात्पर्य]
दिल्ली, सस्ता साहित्य; रु. ०-१-६,
२ आ. १९३८, पृ. १० + १३६. वि
- दिल्ली - डायरी [१०-९-४७ से
३०-१-४८ तकके प्रार्थना प्रवचनोंका
संग्रह]. अहमदाबाद, नवजीवन, रु.
३-०-०, १९४८, पृ. २८ + ४१९. वि
- धर्मपथ प्रयाग, १९३७.

- (सं. प्रभुदास गांधी) - धर्म-पालन
[नवी दिल्लीमें दिये गये गांधीजीके प्रार्थना-
प्रवचन : १ मेप्रिलसे १६ जून १९४७]
नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य, रु. १-८-०,
१९४७, पृ. १० + २५३. वि

- धर्म-पालन भाग - २. रु. १-०-०
- (अनु: कृष्णलाल वर्मा) - नीतिधर्म अथवा
धर्मनीति बम्बयी, गांधी हिन्दी पुस्तक
भण्डार; ४ आना, १ सं १९२१, पृ.
८ + ४८. वि

मि. सॉल्टर नामके एक अंग्रेजी
लेखककी किताबके गांधीजी लिखित गुजराती
सारांशका हिन्दी अनुवाद

- ब्रह्मचर्य [संवम तथा ब्रह्मचर्यपर गांधीजीके
लेखोंका संग्रह]. कलकत्ता, सस्ता साहित्य;

- ८ आने, १९३९, पृ. ६ + १९५. वि
 - ब्रह्मचर्य और आत्मसंयम [' ब्रह्मचर्यके अनुभव' का संशोधित और परिवर्धित संस्करण] बनारस सिटी, ऐस्. ऐस्. मेहता केंद्र ब्रदर्स; १० आने, ३ सं. १९३८, पृ. ९६. वि
 - ब्रह्मचर्यके अनुभव प्रयाग, साहित्य मन्दिर; १२ आने, १ सं. १९३२, पृ. २ + ९१. वि
 - ब्रह्मचर्यपर महात्मा गांधीजीके अनुभव. प्रयाग, तरुण भारत ग्रंथालिका कार्यालय; ८ आने, २ सं. १९३६, पृ. ४ + ८२. वि
 - भाषियों और बहिनों. (प्रार्थना सभाओंमें गांधीजीके भाषण). दिल्ली, पब्लिकेशन डिविजन, मिनिस्ट्री ऑफ़ बिन्फ़-मेशन अँड प्रोड्यूसिंग, गवर्मेन्ट ऑफ़ बिण्डिया.

अंक १ - ४ आने, पृ. ३२, दिल्ली, ता. १२-९-४७ से २१-९-४७ तक. वि

अंक २ - ४ आने, पृ. ३२, ता. २२-९-४७ से ३०-९-४७ तक. वि

अंक ३ - ४ आने, पृ. ३२, ता. १-१०-४७ से ७-१०-४७ तक वि

- मंगलप्रभात दिल्ली, सस्ता साहित्य, रु. ०-१-६, २ सं. १९३८, पृ. ६ + १०५. वि
 सत्य, अहिंसा बित्तादि आश्रम जीवनके व्रतोंके बारेमें यरवडा जेलसे गांधीजीके लिखे हुये पत्रोंका संग्रह । ' व्रतविचार ' का ही यह नामान्तर है ।

- यरवडा मन्दिरसे दिल्ली, १९३१
 - विवाह समस्या प्रयाग, मातृभाषा मन्दिर; रु. १-६-०

- व्रतविचार. देखो ' मंगलप्रभात ' .
 - (अनु : काशिनाथ त्रिवेदी) - सप्त महाव्रत गोरखपुर, गीता प्रेस; १ आना, २ सं. १९३२, पृ. २९. वि

यरवडा कारागारसे गांधीजीके भेजे हुये पत्र-प्रवचनमेसे सातका संग्रह जिसमें

है । सब प्रवचन ' मंगल प्रभात ' नामसे प्रसिद्ध है ।

- (सं. यशपाल जैन) - हृदय मंथनके पाँच दिन [महात्मा गांधीके शुषवासेके दिनोंके भाषणोंका संग्रह]. नबी दिल्ली, सस्ता साहित्य, २ आने, १९४८, पृ. ६ + ५०. वि
 गांधीजीकी प्रस्तावना सहित ।

- दक्षिण हिन्दी प्रचार सभा (प्र.) - बृज बापूजीकी प्रार्थना मद्रास, द. भा. हिं. प्र. सभा, ३ आने, १९४६, (तामिल और तेलगू लिपि सह) वि

- दिवाण, कुन्दर (सं.) - आश्रम संगीत नालबाड़ी-वर्षा, ग्रागसेवा-मंडल; १२ आने, १९४४, पृ. २० + ३३८ + २८. वि

- भाषे, आचार्य बिनोबा (अनु : हरिभाषू शुपाध्याय) - गीता-प्रवचन नबी दिल्ली, सस्ता साहित्य, रु. २-८-०, १९४७, पृ. ६ + ३०२. वि

- मशरूबांला, कि. घ. (अनु : काशिनाथ त्रिवेदी) - अशु खिस्त अहमदाबाद, नव-जीवन; १४ आने, १९४६, पृ. १४ + ९२. वि

- (अनु : शंकरलाल वर्मा) - गीतामन्थन दिल्ली, सस्ता साहित्य, रु. १-८-०, १९३९, पृ. १२ + ४२६. वि

- राजचन्द्र, श्रीमद् - श्रीमद् राजचन्द्र : राजचन्द्रजीके विविध लेख, पत्र, प्राविट डाकरी आदिका संग्रह । बम्बयी, परमश्रुत प्रभावक मण्डल; रु. ६-०-०, १९३८, पृ. ८१ + ८७४. वि

- सुंदरलाल, पं. - इजरत मुहम्मद और जिसलाम. अिलाहाबाद, - विश्ववाणी कार्यालय; रु. १-८-०, १९४१, पृ. २२४ + ३. वि

- गीता और कुरान. अिलाहाबाद, विश्ववाणी कार्यालय, १९४४, पृ. ३२ + १७२. वि

४. समाजविषयक-सामान्य

काकेलकर, द. बा. (अनु: मुकुटबिहारी वर्मा) **लोकजीवन** दिल्ली, सस्ता साहित्य, ८ आने, १ आवृत्ति १९३८, पृ. १२+१९०. वि

ग्रामसंगठन विषयक लेखोंका संग्रह। अनुवादमें बहुत दोष है।

क्रोपोर्टकिन, ग्रिन्स - संवर्ष या सहयोग अजमेर, सस्ता साहित्य, रु. १-८-०, १९३३, पृ. १०+४०१. वि

गांधी, मोहनदास क. - बहनोंसे. कलकत्ता, शुद्ध खादी भण्डार, २ पैसे, १९३१, पृ. ४+४०. वि

मधुपाननिषेध और परदेशी कपड़ेके बहिष्कार और पिकेटिंगके बारेमें लिखे हुए ५ लेखोंका छोटासा संग्रह।

-(अनु: शंकरलाल वर्मा) - **रचनात्मक कार्यक्रम** (असका रहस्य और स्थान). नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य, २ आने, १९४२, पृ. २२. वि

-(अनु: काशिनाथ त्रिवेदी) - **रचनात्मक कार्यक्रम** (असका रहस्य और स्थान). अहमदाबाद, नवजीवन, ६ आने, २ आवृत्ति, १९४६; पृ. ४४. वि

आखरी संशोधित व परिवर्धित अंग्रेजी आवृत्तिपरसे भाषांतर।

पटवर्धन, अण्णासाहेब (अनु: हरिभाबू शुभाध्वाव) - **सेवाधर्म.** बिलाहाबाद, साधना-सदन, रु. २-४-०, १९४७, पृ. २१२. वि

श्री मशहूबालाकी प्रस्तावना अथवा धर्मजिज्ञासा सहित।

मजूमदार, धीरेन्द्र (सं. रामनाथ 'सुमन') - **समग्र ग्रामसेवाकी ओर** [भारतीय ग्राम जीवनकी पुन: रचनाकी समस्यायें और उनका समाधान]. बिलाहाबाद, साधना-सदन; रु. ८-०-०, १९४७, पृ. २४+७२८. वि

आचार्य कृपलानीजीकी भूमिका सहित।

महोदय, बैजनाथ - शैतानकी लकड़ी. अजमेर, सस्ता साहित्य, १४ आने, १९२८, पृ. १६+१२६+७७+६४+९८. वि

शराब अथवा मद्य, अफीम, तमाकू, चाय भिखादि व्यसन और व्यभिचारकी अनिष्टताका विवेचन।

राजेन्द्रप्रसाद बाबू - रचनात्मक कार्यक्रम : कुछ सुझाव. दिल्ली, सस्ता साहित्य, ४ आने, २ सं. १९४५, पृ. ४२. वि

४ अ. अस्पृश्यतानिवारण

आनन्द कौसल्यायन, भद्रन्त - छूत अछूतकी माया. दिल्ली, सस्ता साहित्य, १ आना, १ सं. १९३९, पृ. २+६०. वि

गांधी, मो. क. - हमारा कलंक [अस्पृश्यतानिवारण पर महात्माजीके लेखोंका संग्रह]. अजमेर, सस्ता साहित्य, १० आने, १ आ. १९३९, पृ. १६+२८६. वि

परिशिष्टमें बरबडा जेलमें १९३२में जो प्रसिद्ध अण्णाबास गांधीजीने किया उसकी हकीकत और तत्संबंधी निवेदन वि. है।

गांधीजी और अन्य लेखक - मंदिर-प्रवेश और अस्पृश्यतानिवारण. बनारस, १९३३

जौहरी, चंपालाल - बहिष्कृत भारत. कानपुर, प्रताप कार्यालय, ४ आने, १९२२, पृ. ६+४१. वि

दीक्षित, मथुराप्रसाद - मन्दिर-प्रवेश निर्णय. भिटावा, मुद्रक: ब्रह्मप्रेस, १२ आने, १९३४, पृ. ११६. वि

भारतवर्षीय अछूतोंद्वारा कमिटीकी रिपोर्ट १९२४-१९२९

वियोगी हरि - मन्दिरप्रवेश काशी, १९३१
शर्मा, सिद्धेश्वर - अकूतोद्धार और महात्मा
गांधी. शिकारपुर

सातवळेकर, श्रीपाद द. - छूत और अछूत
औंथ, १९२७
हरिजन सेवक संघ, दिल्ली - मक्की रिपोर्टें.

४ आ. कौनी ऐकता (प्रधानतया हिन्दू-मुस्लिम)

अुपाध्याय, हरिभाअू - स्वामीजीका
बलिदान और हूढारा कर्तव्य (हिन्दू-
मुस्लिम समस्या) अजमेर, सस्ता साहित्य,
५ आने, २ आठुति १९२ॢ, पृ. १२ॢ. वि
गांधी, मोहनदास क. - हिन्दू-मुसलमानों-
का तनाजा: अुसका कारण और अुपाय.
अहमदाबाद, नवनीवन, १ आना, १९२४,
पृ. ॢ + ४०. वि

खाम भूमिकामें गांधीजीने अपने
मन्तव्यका मार दिया है ।

-स. अेन्. आर्. मेहता) - सांप्रदायिक
विद्वेषपर बाधूके विचार. अलाहाबाद,
अिण्टिया पब्लिशर्स, रु. २-०-०

चन्द्रगुप्त वेदालंकार, स्वर्गीय (म. शास्त्री,
जगलुमार) - अखण्ड भारत ('सिंह-
कवि 'कन 'पाकिस्तानी पन्चीसी' सहित).
देहली, साहित्य मण्डल, १२ आने; २ स.
१९४६, पृ. ७२. वि

जिन्ना, मुहम्मद अली - स्वराज्य और
मुसलमान. प्रयाग, १९१७

दिवाकर, रघुवीरशरण - हिन्दू मुस्लिम
समस्या और पाकिस्तान. वर्षा, मानव

साहित्य मदन, रु. १-०-०, १९४३,
पृ. १२ + १०६. वि

भगवानदास, बाबू और आज़ाद सोभानी
- हिन्दू मुस्लिम ऐकताका प्रश्न (सवाल)
काशी, ज्ञानमण्डल यन्त्रालय; २ आने, स.
१९ॢ०, पृ. ॢ२ वि

राजेन्द्रप्रसाद, बाबू - खण्डित भारत
बनारस, ज्ञानमण्डल (पुस्तक भंडार),
लि. रु. ॢ-०-०, १९४६, पृ. १० +
६५४ + १२ रेखाचित्र

सुन्दरलील, पण्डित - भारतमें अंग्रेज़ी
राज खड १-३. अिलाहाबाद, ओंकार प्रेम;
रु. १०-०-०, २ स. १९३ॢ, पृ.
६० + १७ॢ०. वि

अिस पुस्तककी प्रस्तावना अिस
विषयमें खास अुपयुक्त है ।

- हिन्दू-मुसलिम ऐकता [चार लेक्चर
जो पण्डितजीने अक्तूबर १९४४ में
रियासत ग्वालियरमें दिवे]. ग्वालियर,
सेन्ट्रल कन्मिलियेटरी बोर्ड; १२ आना,
१९४७, पृ. ९ॢ. वि

५. राजनीति

अग्रवाल, श्रीमन्नारायण - स्वतंत्र भारतके
लिअे गांधीवादी शासन विधान.
अिन्दौर, नवयुग साहित्य मन्दिर; रु.
१-ॢ-०, १९४६, पृ. ६ + ११२. वि
महात्मा गांधीकी भूमिका सहित.

ऐक राजनीतिका विचारथी - क्या काँग्रेस
नाकाम रही है ? [१९१ॢ से १९३९

तकका ऐतिहासिक विवेचन]. लाहौर, लाला
मोतीराम; ३ आने, १९४३, पृ. १००
केला, भगवानदास (स. दबाशकर दुवे)
- सरल नागरिक शाखा प्रवागे, हिन्दी
साहित्य सम्मेलन; रु. ५-०-०, १९४३,
पृ. २४ + ६६४. वि

शिक्षा और साहित्य (३०), राष्ट्रीय

आन्दोलन (३१) और राजनीतिक विकास (३२) यह तीन परिच्छेद खास भुल्लेखनीय हैं। जिनमें राष्ट्रीय महासभा और गांधी-जीके प्रभावका बयान है।

गांधी, मो. क. (अनु: कालीचरण पाण्डेय)
- आगाख़ाँ महलसे गांधीजीका पत्र-व्यवहार आगरा, सन्देश प्रेस; १० आने, १ आ. पृ. ११२

- महात्मा गांधीजीके काँग्रेससे अलग होनेका कारण [१७ अगस्त और १५ अक्टोबर १९३४ को प्रकाशित वक्तव्योंका अनुवाद]. दिल्ली, हिन्दुस्तान टाइम्स प्रेस; १ आना, १९३४, पृ. ४८

- स्वराज्यपर गांधीजी. बिन्दकी - फतेहपुर, लोकसंग्रह कार्यालय; २ आने, सं. १९७४, पृ. २८. वि

पहली गुजरात राजकीय परिषद गोथरामें समापतिके नाते गांधीजीका दिया हुआ भाषण (नवंबर १९१७).

- हिन्द-स्वराज्य दिल्ली, सस्ता साहित्य; ३ आने, नयी आवृत्ति १९३८, पृ. १६ + २१६. वि

गांधी, मो. क. और पण्डित जवाहरलाल नेहरू - युरोपीय युद्ध और भारत. नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य; ४ आने, १९४७, पृ. ४७. वि

गुप्ता, श्री प्रियबन्दादेवी - असहयोग तथा हमारी परिस्थितिका सुधार. अलीगढ़, भारतीय भण्डार, १० आने, १ आ. पृ. १० + १०१. वि

देसाजी, वाळकी गोविन्द - प्रजाद्रोही

राजा वेणु. कलकत्ता, शुद्ध खादी भण्डार; २ पैसे, १९३०, पृ. २३. वि

नय्यर, प्यारेलाल - देशी राजाओंका दर्जा. नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य, ४ आने, १९४१, पृ. ४२. वि

नेहरू, जवाहरलाल - राष्ट्रीय पंचायत. नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य; ४ आने, १९४०, पृ. ४ + ५५. वि

- हिन्दुस्तानकी समस्यायें. नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य, रु. १-०-०, १९३९, पृ. ८ + २३६. वि

यादवेन्दु, रामनारायण - भारतीय संस्कृति और नागरिक जीवन. नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य, रु. १-४-०, १९४२, पृ. १२ + ३१६. सहायक ग्रन्थोंकी सूचिके सहित। वि

लोहिया, राममनोहर - स्वराज्य क्या और कैसे? अलाहाबाद, राममनोहर लोहिया, २ आने, १९३६, पृ. ४ + २७. वि

वर्मा, शान्तिप्रसाद - हमारी राजनैतिक समस्यायें (वैज्ञानिक विश्लेषणकी दिशामें एक प्रयत्न). बिन्दौर, नवयुग साहित्य सदन, रु. ५-०-०, १९४६, पृ. ८ + २५१. वि

सिंहा, बद्रीप्रसाद - गांधीका मौनी राज्य ['दिल्ली किसीकी नहीं' नामक अप्रकाशित पुस्तकका अंतिम भाग]. प्रयाग, बद्रीप्रसाद सिंहा; रु. ३-०-०, १९४६, पृ. १० + २७७. वि

सुन्दरलाल, पण्डित और केला, भगवानदास - विश्वसंघकी ओर अलाहाबाद, भारतीय ग्रंथमाला, रु. २-८-०, १९४४, पृ. १० + ३१०. वि

६. अर्थशास्त्र

अखिल भारतीय काँग्रेस कमेटी - भारतका सरकारी ऋण. बनारस, १९३२
अहम्मद, डॉ० जैनुल (अनु. कृष्णचन्द्र विद्या-

लंकार) - अंग्रेजी राजमें हमारी आर्थिक दशा. दिल्ली, सस्ता साहित्य; ८ आना, १९३८, पृ. ६ + १५४. वि

- हमारे किसानोंका सवाल. [भैक मरसरी निगाह] दिल्ली, सस्ता साहित्य, ४ आने, १ आ. १९३७; २ आ. १९३८, पृ. ६ + १०८ बि

.प. जवाहरलालकी भूमिका ।

कालेकर, द. बा. - स्वदेशी धर्म. बम्बयी, ग्रथभण्डार माटुंगा; ४ आने, १९२१, पृ. ६ + ३२. बि

कुमारप्पा, जे. सी. (अनु. ललित देवी) - नियोजित अर्थव्यवस्थाका गांधीवादी मार्ग. मुजफ्फरपुर, अ. भा. ग्रा. बु. सघ, बिहार, ५ आने

-(अनु. रामदाम गौड़) - राजस्व और हमारी दरिद्रता [भारतकी वर्तमान अवस्थाके पैदा करनेमें राजस्वका भाग]. कलकत्ता, महावीरप्रसाद पोद्दार, ४ आने, १९३१, पृ. १४ + १८५ + ४२. बि

-(अनु. रामनारायण चौधरी) - हिन्दुस्तान और ब्रिटनकी आर्थिक लेन-देन. अहमदाबाद, नवजीवन, ८ आने, १९४८, पृ. ४८. बि

कुमारप्पा, भारतन् - पूँजीवाद, समाजवाद और ग्रामोद्योग. रु. ५-०-०

गांधी, मो. क. (अनु. काशिनाथ त्रिवेदी) - गोसेवा. अहमदाबाद, नवजीवन रु. १-८ ०, १९४६, पृ. १२ + १६८. बि

- नमक-कर. कलकत्ता, शुद्ध खादी भण्डार, ९ पाणी, १९३९, पृ. १०२. बि

जिममें दो लेख पृ. ७१ से १०२ महादेव देसाभी और छानलाल जोशीके लिखे हुअे हैं ।

-(अनु : नैजनाथ महादेव) - यन्त्रोंकी मर्यादा (यन्त्रोंके विषयमें महात्माजीके विचार और लेख). बिन्दौर, साहित्यसदन, ५ आने, १९४६, पृ. १६. बि

-(अनु : कृष्णलाल वर्मा) - सर्वोदय. बम्बयी,

ग्रथ भण्डार माटुंगा; ४ आने, १ आ. पृ. ३०. बि

- सर्वोदय [रस्किनके 'अन्य धिम लास्ट' का सार] दिल्ली, सस्ता साहित्य, १ आना, २ स. १९३९, पृ. ६ + ७५ बि

- स्वदेशी और बहिष्कार कलकत्ता

गौड़, रामदास - स्वतरेकी घड़ी या धन-वानोंकी सेवावनी (नवजीवन माला १०). कलकत्ता, शुद्ध खादी भण्डार, २ आने, पृ. १०३. बि

टॉल्स्टॉय, लीवो (अनु : क्षेमानन्द राहत)

- क्या करें ? खण्ड १-२. अजमेर, सस्ता साहित्य; (१) - १० आने, १९२६, पृ. २६२; (२) - रु. १-०-०, १९२९, पृ. ६ + ३१८. बि

-(अनु : शोभालाल गुप्त) - मालिक और मजदूर [गरीब और अमीरोंकी समस्याओंके निबन्धोंका संग्रह] बिन्दौर, नवयुग साहित्य मदन, रु. १-०-०, १९४५, पृ. ६ + ११०. बि
दत्त, रमेशचन्द्र (अनु : केशवदेव सहारिया) - ब्रिटिश भारतका आर्थिक इतिहास काशी, ज्ञानमण्डल कार्यालय; रु. १-१-०, १९०३, पृ. ०१६. बि

देसाभी, महादेव - स्वदेशीका नाश कलकत्ता देसाभी, बालजीभाजी - गोरक्षाकल्पतरु. सावरमती, १९२९

नवरोजी, दादाभाजी (अनु : शिवचरणलाल शर्मा) - जब अंग्रेज नहीं आये थे. अजमेर, सस्ता साहित्य, ४ आने, १९२८, पृ. ९६. बि
पारनेरकर, य. म. - वृषभ-सुधार. वर्धा, गो-सेवा-सघ, ५ आने, १९४५, पृ. ३१. बि

*विनोबाकी प्रस्तावना

मशरूवाला, कि. व. - सोनेकी माथा. नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य, १ आना, १९४१, पृ. ६१. बि

मसानी, मीनू (अनु : प्रशान्त) - समाजवादका पुनर्बिचार (संशोधित भेव परि-

वर्धित सस्करण) मन्दसौर, ज्योतिर्लोक; १२
आने, प्रथम हिन्दी सं. १९४५, पृ. ९६+४. वि
मैत्रेय, अक्षयकुमार (अनु: रामनाथलाल)
— जब अंग्रेज आये. अजमेर, सस्ता साहित्य,
रु. १-६-०, १९३०, पृ. ४० + २७२. वि
चर्मा, मनमोहनलाल — गौरक्षा. छिन्दवाडा,
१९२७

सीतारामैया, डॉ. पट्टाभी — भारतका
आर्थिक शोषण. प्रयाग, मातृभाषा मन्दिर,
रु. १-४-०. वि
— महारामा गांधीका समाजवाद. प्रयाग,
मातृभाषा मन्दिर, रु. २-०-०
शुद्ध खादी भण्डार (प्र.) — पैसेकी माया
कलकत्ता, शु. खा. भण्डार, पृ. ४७. वि

६ अ. अर्थशास्त्र : खादी

अखिल भारतीय खादी समाचार विभाग
(प्र.) — अ. भा. खा. स. विभागकी
पत्रिकायें १९२३ माबरमती, रु. १-८-०,
१९२४, पृ. ८ + १५४. वि

अखिल भारत चरखा संघ — अ. भा. च.
संघके वार्षिक विवरण (सालाना रिपोर्ट)
१९२५ — २६, १९३५, १९३६, १९३७,
१९३८, अहमदाबाद अ. भा. च. संघ
१७२५-२६ पृ. ४१. वि
१९३५ पृ. ६०. वि
१८३६ पृ. ८१. वि
१९३७ पृ. ४५. वि
१९३८ पृ. ४८. वि

१९३९ का और उसके पीछेके विवरण
सेवाग्राम-वर्षासे प्रसिद्ध हुये हैं ।

— वार्षिक विवरण १९३९. वर्षा, १९४०,
पृ. ४८. वि

अभिके बादके विवरण 'खादी जगत'
में प्रकाशित हुये हैं ?

— अ. भा. च. संघ — मार्गसूचिका. वर्षा,
अ. भा. च. संघ, १९४२, भाग १ पृ.
२ + ७२, १० आने; भाग २ पृ. ४ +
१२४, १४ आने. वि

— खादी जगत (मासिक). देखो विभाग
सामयिकोंका ।

— चरखा संघका नवसंस्करण. सेवाग्राम,
रु. १-८-०, १९४५, पृ. ६ + ११७. वि

— मगन चर्खा अमदाबाद, अ. भा. च. संघ,
८ आने, पृ. ५८. वि

गांधी, कृष्णदास (म.) — खादी जगत
(मासिक). देखो सामयिकोंका विभाग ।

गांधी, कृष्णदास — घरेलू कताजीकी आम
बातें : सवाल जवाब (कुल सख्या १२५).
सेवाग्राम, अ. भा. च. संघ, रु. १-४-०.
१९४५, पृ. ८ + १२२. वि

— (म) — महाराष्ट्र खादी पत्रिका
(मासिक). देखो विभाग सामयिकोंका ।

खादी निवास (प्र.) — खादी निवास, अनन्त
पुरकी रिपोर्ट अनन्तपुर, १९३०

गांधी, मगनलाल खु. — चर्खाशास्त्र भाग १,
माबरमती, १९२३

गांधी, मनमोहन पु. — विदेशी कपड़ेका
मुकाबला कैसे किया जाय ? अजमेर,
सस्ता साहित्य, १० आने, १९३१ पृ.
२० + १३३. वि

गांधी, मो. क. (स. कानु गांधी) — अहिंसक
स्वराज्यसाधना. सेवाग्राम, अ. भा.
चरखा संघ, ४ आने, १९४५, पृ. ४ + ३१. वि

— अकमात्र बुधोग — चर्खा. कलकत्ता, शुद्ध
खादी भण्डार

— गांधीजीके लेख [खादी जगतमें जुलाई
१९४१ से जून १९४२ तक प्रकाशित
लेखोंका संग्रह]. वर्षा, अ. भा. च. संघ, ८
आने, १९४२, पृ. २ + ६३. वि

गौड़, रामदास - खहर ही क्यों? कलकत्ता, शुद्ध खादी भण्डार, पृ. २+१४०. वि श्री रीचर्ड बी. ग्रेगे के 'खहरका संपत्तिशास्त्र' का सारांश

- **खादी गीत.** कलकत्ता

- **संभले कैसे?** कलकत्ता, शुद्ध खादी भण्डार, पृ. १६०. वि

- **हम कैसे लुटे?** कलकत्ता, शुद्ध खादी भण्डार, पृ. ३२. वि

ग्रेग, रीचर्ड बी. (शुष्काकार - रामदास गौड़)

- **खहरका संपत्तिशास्त्र** अजमेर, सस्ता साहित्य, १५ आने, १९२९, पृ. ८+३२३. वि

खहरविषयक साहित्यकी सूचि -

परिशिष्ट अ

दास्ताने, दत्तोबा - नबी तुनामी सेबाग्राम-वर्षा, खादी विद्यालय, रु. १-८-०, १९४४, पृ. ६+९८. वि

दिवाण, प्रभाकर - किसान चरखा. सेवाग्राम-वर्षा, खादी विद्यालय, रु. १-८-०, १९४५, पृ. ८+९४. वि

देवधर, केशव - धनुष तकुवा. सेवाग्राम, खादी विद्यालय, ६ आने, १९४४, पृ. ४+३४. वि

- (अनु: रामनरेशसिंह) - **सरंजाम-परिचय** मधुबनी, अ. भा. च. सघ, बिहारशाखा; रु. १-१२-०, १९४५, पृ. १०+१७६+२. वि

नंदा, गुलज़ारीलाल - खादीके कुछ पहलू अहमदाबाद, अ. भा. च. सघ, ५ आने, १९३८, पृ. ४+४३. वि

'Some Aspects of Khadi'

का अनुवाद

- **खादीका महत्व.** दिल्ली, सस्ता साहित्य, डेढ़ आना, १९३९, पृ. ४+९६. वि

'Some Aspects of Khadi'

का ही यह दूसरा अनुवाद है।

पुणतावेकर, श्री. वि. और वरदाचारी-अनु. अस्. (अनु: रामदास गौड़)

- **हाथकी कतामी बुनामी** (निबन्ध).

अजमेर, सस्ता साहित्य, १० आने, १९२७, पृ. ४+२८०, सूचि. वि

पोद्दार, महावीरप्रसाद - खादी प्रदर्शक. कलकत्ता, शुद्ध खादी भण्डार, ४ आने, १९२३. वि

भगवतीसिंह - खहर शिक्षक. काशी १९२४ भावे, बिनोबा - खादी और गादीकी लड़ाई. दिल्ली, सस्ता साहित्य, २ आने, १९३९, पृ. २+१०६. वि

मुख्यतः खादी विषयक १० लेखोंका संग्रह जिस छोटी किताबमें है।

मथुरादास पुरुषोत्तमदास - मध्यम पिजन अहमदाबाद, अ. भा. च. सघ, ५ आने, १९३८, पृ. ८+८४+१० चित्र. वि

महेता, बालुभाभी - खादी मीमांसा. दिल्ली, सस्ता साहित्य, रु. १-८-०, १९४० पृ. ६+३४३. वि

आधारभूत ग्रंथोंका परिचय स्वतंत्र प्रकरणमें दिया है। मराठीसे अनुवादित।

मानुभाषा मन्दिर (प्र.) - चर्खेकी श्रुप-योगिता. प्रयाग

मीरा बहेन - खादी और स्वराज्य. कलकत्ता, शुद्ध खादी भण्डार, १९३०. वि

राजेन्द्रप्रसाद, बानू - खादीका अर्थशास्त्र मुजफ्फरपुर, १९२८

वरदाचारी और पुणतावेकर - हाथकी कतामी बुनामी (निबन्ध). देखो पुणतावेकर और वरदाचारी

सर्मा, गणेशदत्त - खादीका इतिहास बनारस, १९२३

शुद्ध खादी भण्डार (प्र.) - खादी-प्रदर्शक कलकत्ता, ४ आने, १९२९, पृ. ८+८६

Khadi Guide का हिन्दी अनुवाद सातबळेकर, पं. श्रीपाद द. - वेदमें चर्खा

औष, स्वाध्याय मण्डल, १९२८, पृ. ८४. वि
सीतारामदास, साधु - खादी निवास क्षेत्र-
दर्शन. अनन्तपुर, खादीनिवास, र. ०-१-९,

१९३३, पृ. १२८. वि

मध्यहिन्दमें अनन्तपुर केन्द्रसे सुसर्क
भिर्द-गिर्दमें चलते हुये खादीकार्यका वर्णन

६ आ. अर्थशास्त्र : ग्रामोद्योग

अखिल भारतीय ग्रामोद्योग संघ - अ. भा.
ग्रा. संघकी वार्षिक रिपोर्ट या कार्य-
विवरण. वर्षा, अ. भा. ग्रा. संघ. १९३५ -
८ आने, १९३६; पृ. ३४ + १८; १९३६ -
८ आने, १९३९, पृ. ४२; १९३७ - ८
आने, १९३८, पृ. ३४; १९३८ - ८ आने,
१९३९, पृ. ५२; १९३९ - १० आने,
१९४०, पृ. ६४. वि

- छावल. वर्षा, १२ आने, १९४२ पृ. ६ +
६०. वि

- हिन्दुस्तानी खाद्य पदार्थोंका आहारतत्त्व
और उनसे प्राप्त जीवनतत्त्व. वर्षा, ३
आने, १९४२, पृ. १५. वि

कुमारप्पा, जे. सी. - ग्राम आन्दोलनकी
आवश्यकता. वर्षा, अ. भा. ग्रा. संघ, ६
आने, २ स. १९३८, पृ. १० + १०३ वि
- (स.) - ग्राम बुजुर्ग पत्रिका (मासिक).
देखो विभाग सामयिकोंका ।

कुमारप्पा, भारतन - ग्रामसंजीवन (ग्राम-
बुजुर्ग तथा ग्रामपुनर्रचना). वर्षा, अ.
भा. ग्रा. बु. संघ २ आने, १९३५ पृ.
२ + ३४. वि

कॉम्रेस सुवर्णमहोत्सव पत्रिका अनुवाद
खादी और ग्रामोद्योग प्रदर्शनी संचालक
- खादी और ग्रामोद्योग प्रदर्शनी कार्य
विवरण. हरिपुरा महासभा अधिवेशन, हरि-
पुरा खा. ग्रा. प्रदर्शनी, ८ आने, १९३८,
पृ. ४८. वि

- खादी और ग्रामोद्योग प्रदर्शनी कार्य
विवरण. त्रिपुरी महासभा, त्रिपुरी, ६,
आना. १९३९. पृ. २५. वि

गांधी, मो. क. - ग्राम-सेवा [ग्रामसेव
सबकी गांधीजीके लेख]. दिल्ली, सस्त
साहित्य, १ आना, १९३८, पृ. ७६. वि
'ग्रामडानी बहारे'का अनुवाद

- स्वदेशी और ग्रामोद्योग (गांधी साहित्य
माला १). दिल्ली, सस्ता साहित्य, ८
आने, १९३९, पृ. ६ + १७१. वि

गोसेवा संघ - नकली बी (जमाया हुआ
तेल). गोपुरी वर्षा, ६ आने, १९४७, पृ.
६ + ४६. विनोबाकी प्रस्तावनाके साथ. वि
गोसेवा संघ - वर्षा गोसेवा कार्यका
संक्षिप्त अहवाल, जुलाबी १९४२ से
दिसंबर १९४५ तक. गोपुरी-वर्षा, गोसेव
संघ, २ आने, १९४६ पृ. २२

गौड़, रामदास - हमारे गांवोंका सुधार
और संगठन. दिल्ली सस्ता साहित्य, ८
आने, १९३८, पृ. १६ + ३१६. वि
अन्तमें महायुक्तसाहित्यकी सूचि दी है ।

- हमारे गांवोंकी कहानी दिल्ली, सस्ता
साहित्य, ८ आने, १९३८, पृ. १० + १९८
+ ५; ३ सं. १९४५, रू. १-८-०. वि

चित्रे, शांताराम मोरेश्वर - मधुमक्खी-
पालन. वर्षा, अ. भा. ग्रा. संघ, १ आवृत्ति
१९३९; २ सं. १९४१, ८ आने, पृ.
६ + ६८. वि

- मधुमक्खी-पालन. दिल्ली, सस्ता साहित्य,
२ आना, १ आवृत्ति, १९३९, पृ. ६ + ९४
+ २. वि

नये सीखनेवालोंके लिये उपयुक्त
चौधरी, मुख्तारसिंह (सं. कृष्णचंद्र विद्या-
लंकार) - हमारे गांव और किसान

दिल्ली, सस्ता साहित्य, ८ आने, १९४०,
 पृ. १०+१८२. वि .
जैन, बंसीधरजी - देशी रंगांगी व छपांगी
 (६५ नमूनों के सहित). साबरमती, अ.
 भा. खादी समाचार विभाग, रु. १-४-०,
 १९२४, पृ. १८+१८१; रंगों के नमूने
 अलग वि
जोशी, के. बी. - साधुनसानो [गृहीयोगके
 रूपमें केवल देशी वस्तुओं के उपयोगसे]. वर्षा,
 अ. भा. ग्रा. संघ, १२ आने, १ आ.
 १९३९, पृ. ८+६७, मन्त्रि. वि
 -(अनु: सी. बी. गुप्त) - हाथ कागज़
 (गृहीयोगकी दृष्टिसे). वर्षा, अ. भा. ग्रा.
 संघ, ८ आने, १ आ. १९३८, पृ.
 ६+४९, सचित्र. वि
जायक, गजानन - ताड़का गुड़. वर्षा, अ.
 भा. ग्रा. संघ, २ आना, १ आ.

१९३८, पृ. २+१८. वि
पटेल, सखेरभाजी पु. (संकलनकार)
 - गांवोंका आर्थिक सवाल. दिल्ली,
 सस्ता साहित्य, ३ आना, १ सं. १९३९,
 पृ. ६+१६६. वि
 - **तेलघानी वर्षा** अ. भा. ग्रा. अ. संघ,
 १ सं. १९३८; ३. सं. १९४३, रु.
 १-८-०, पृ. ६+१७+९६+४२. वि
 - **तेलघानीकी पूर्ति.** वर्षा, अ. भा. ग्रा. अ.
 संघ, ५ आना, १ आवृत्ति, १९३८, पृ.
 १०+१३०, मन्त्रि. वि
 - **सीमेण्ट घानीकी ओखली बनानेका तरीका**
 वर्षा, अ. भा. ग्रा. अ. संघ, २ आने, पृ. ६, वि
शुक्ल, कृष्णकुमार - भारतके देहात:
शुनका अतीत और भविष्य. कानपुर,
 राष्ट्रीय प्रकाशन मन्दिर, रु. १-०-०,
 १९३९, पृ. ४+१५१ वि

७. शिक्षण .

आशादेवी (सं.) - नञी तालीम (मासिक).
 देखो आगे 'नञी तालीम'
कनैयालाल - राष्ट्रीय शिक्षाका इतिहास
 काशी, काशी विद्यापीठ, रु. २-०-०,
 १९३०, पृ. ८+२९१. वि
कालेलकर, दत्तात्रेय बाळकृष्ण - काशी
विद्यापीठके षष्ठ समावर्तनके अवसरपर
दिया हुआ भाषण. काशी, काशी
 विद्यापीठ, १९३१, पृ. २६. वि
 - **राष्ट्रीय शिक्षाके आदर्शोंका विकास.**
 अहमदाबाद, गुजरात विद्यापीठ, १९२८,
 पृ. २० वि
 - **सहजीवनकी समस्या** [प्रयाग महिला
 विद्यापीठके अुपाधिवितरणोत्सवके अवसर
 पर दिया हुआ दीक्षान्त भाषण]. अिलाहाबाद
 प्रयाग महिला विद्यापीठ, १९३७, पृ. ३२.
कृपलानी, आचार्य - बुनियादी तालीमकी
पद्धति और आदर्श. सेगांव-वर्षा, हिन्दु-

स्तानी तालीमी संघ, २ आने, १९३९,
 पृ. २४. वि
गांधी, कृष्णदास - कतांगी गणित-प्रकरण
 १: गज और तार या सूतकी लबाओके
 नाप. सेवाग्राम, हिन्दुस्तानी तालीमी संघ,
 ८ आने, २ सं. १९४०, पृ. १६+१४६.
 वि
 - **कतांगी गणित-प्रकरण २: सूतका अंक.**
 सेवाग्राम, हिं. ता. संघ, ४ आने, १ आवृत्ति
 १९४०, पृ. ४+६०+२. वि
 - **घरेलू कतांगीकी आम गिनतियाँ.** सेवा-
 ग्राम, अ. भा. च. संघ, १२ आने, १९४६,
 पृ. ८+७८. वि
गांधी, मगनलाल और ड्रेग, रीचर्ड बी.
 - **तकड़ी शिक्षक** [सचित्र]. साबरमती,
 शिक्षण विभाग, चर्खा संघ; ६ आने,
 १९२६. पृ. ८+७२. वि
गांधी, मो. क. (अनु: काशिनाथ त्रिवेदी)

- रचनात्मक कार्यक्रम. देखी विभाग ४.

-(सं. अनंतप्रसाद विद्यार्थी)-

विद्यार्थियोंसे (सामयिक समस्याओंका विवेचन). बुरास, सोनवानी (बलिया), श्री गांधी ग्रंथालय; और दिल्ली, सरस्वती पुस्तकालय, रु. ४-०-०, १९४६, पृ. १० + ३१२. वि

जाकिरहुसेन समिति - बुनियादी राष्ट्रीय शिक्षा : जाकिर हुसेन समितिका कार्य-विवरण और विस्तृत पाठ्यक्रम. सेगान - वर्षा, हिन्दुस्तानी तालीमी संघ ८ आने, १९३९, पृ. ४ + २४६ + २. वि

महात्मा गांधीजीकी प्रस्तावना

दिवान, कुन्दर बख्त - तफ्ती. सेवाग्राम-वर्षा, हिन्दुस्तानी तालीमी संघ, रु. १-०-०, १९४१, पृ. २० + २८६ + ९६ चित्र और आकृतियाँ । वि

मराठी किताब 'नवपूर्ण' का रूपांतर । हिन्दुस्तानी बुनियादी स्कूलोंमें शिक्षकों के लिये खास भुषणों ।

नजी तालीम (मासिक) - हिन्दुस्तानी तालीमी संघका मुखपत्र. देखी सामयिकोंका विभाग.

परीख, नरहरि द्वा. (अनु: रामनरेश त्रिपाठी) - जितना तो जानो. कानपुर, सस्ती हिन्दी पुस्तकमाला कार्यालय, ५ आने, १ सं. १९२३, पृ. ८ + १४१. वि

देशका प्रचलित राजकारण, धर्मकारण अत्यादि प्रश्नों के बारेमें जानकारी देनेवाली छोटीसी पुस्तक ।

परीख, नरहरि और देसाजी महादेव (अनु: काशिनाथ त्रिवेदी) - सयानी कन्वास. अहमदाबाद, नवजीवन, ८ आने, १ आ. १९४१, पृ. ६ + १२०. वि

आये, बिनोबा - मूक मुद्योग कातना (शिक्षकों के लिये पाठ्यक्रमका स्पष्टीकरण). सेगान, हिन्दुस्तानी तालीमी संघ, १ आ. १९३९, पृ. १० + ७२. वि

भित्ति, शंकर रामचंद्र और पाटील ह. गो.

- खेती शिक्षा (मराठीसे अनुवादित) सेवाग्राम, हिन्दुस्तानी ता. संघ, १२ आने, १ सं. १९४०; २ सं. १९४१, पृ. ४ + १३०. वि

मारबाड़ी शिक्षा मण्डल (प्र.) - शिक्षामें अहिंसक क्रान्ति [वर्षा शिक्षण परिषदके कार्यविवरणके साथ]. वर्षा, १२ आने, १९३७, पृ. ७६ + ११४. वि

भित्तीका बादकी आशुति जाकिर हुसेन कमेटीके रिपोर्टके साथ हिन्दुस्तानी तालीमी संघ द्वारा प्रकाशित हुयी है । देखी आगे संघके प्रकाशनोंमें ।

रघुनाथप्रसाद - भारतीय नवयुवकोंकी राष्ट्रीय सन्देश. भिन्दौर, सरस्वती सदन, १२ आने, १ आशुति १९२०, पृ. १६ + ११५. वि

गांधीजीका विद्यार्थियोंको भुषण. पृ. २९ से ४१

शास्त्री, राजाराम जित्यादि (सं.) - काशी विद्यापीठ रत्न जवन्ती अभिनन्दन ग्रंथ काशी, काशी विद्यापीठ प्रकाशन विभाग, रु. १५-०-०, सं. २००३, पृ. १० + २४३ + २२ + २२० + चित्र. वि

सखन् - जोटना व धुनना. सेवाग्राम, हि. ता. संघ, ६ आने, १९४०, पृ. ४ + ९०. वि
सिंह, लक्ष्मीश्वर - गणेशका काम. सेवाग्राम, हि. ता. संघ, रु. १-०-०, १९४०, पृ. ८ + ९९. वि

हिन्दुस्तानी तालीमी संघ - एक कदम आगे [पहली बुनियादी राष्ट्रीय शिक्षा परिषद, पूना, अक्टोबर १९३९की रिपोर्ट]. सेवाग्राम, हि. ता. संघ, रु. १-४-०, १९४० पृ. २४ + २९०. वि

- बुनियादी तालीमीके दो साल [दूसरी बुनियादी राष्ट्रीय शिक्षण-परिषद, जामिया-नगर, दिल्ली १९४१की रिपोर्ट]. सेवाग्राम,

- हि. ता. संघ, रु. १-४-०, १९४१, पृ. ४८ + २३२. वि
- शिक्षामें अहिंसक क्रान्ति. सेवाग्राम, हि. ता. संघ, २ आवृत्ति, १९४०, पृ. ६ + १७२ + १३३ + २४८. वि

वर्षा शिक्षण पद्धति पर गांधीजीके विचार, वर्षा शिक्षण, अखिल भारत-शिक्षा-परिषद्का विवरण और जाकिर हुसेन कमेटीकी रिपोर्ट और बुनियादी तालीमका विस्तृत पाठ्यक्रम।

८. राष्ट्रभाषा

- कालेकलर, द. बा. - स्वराज्य-भाषा [दक्षिण भारत हिन्दी प्रचार सभा, मद्रासके प्रथम शुपाधिवितरणोत्सवके अवसरपर दिया हुआ अभिभाषण]। मद्रास, हिन्दी प्रचार प्रेस, पृ. १३. [यिकोंमें ।
- सबकी बोली (मासिक) - देखो साम-
- हिन्दुस्तानीकी नीति. वर्षा, हि. प्र. सभा, १९४७, पृ. ८. वि
- हिन्दुस्तानीके प्रचारक गांधीजी. वर्षा, हि. प्र. सभा, २ आने, १९४८, पृ. १८. वि
- गांधी, मो. क. (अनु: काशिनाथ त्रिवेदी)
- राष्ट्रभाषा हिन्दुस्तानी. अहमदाबाद, नवजीवन, रु. १-८-०, १९४७, पृ. १२ + २२४. वि
- देसाजी, मगनभाजी (सं.) - हिन्दुस्तानी-गुजराती कोश. अहमदाबाद, नवजीवन, रु. ४-०-०, २ आवृत्ति, १९४६, पृ. १६ + ३७६. वि
- महात्मा गांधीजीको प्रस्तावना सहित। हिन्दुस्तानी शब्द नागरी और अर्द्ध दोनों लिखावटमें दिये हैं। यह 'राष्ट्रभाषानो गुजराती कोश' की ही दूसरी आवृत्ति है।
- मकतबा जामिया(प्र.) - हिन्दुस्तानी. दिल्ली, १२ आने, १९४०, पृ. ७५. वि

- हिन्दुस्तानीके विषयमें डॉ. ताराचंद, डॉ. अब्दुल हक, बाबू राजेन्द्रप्रसाद, डॉ. जाकिर हुसेन वगैराके ऑल इण्डिया रेडियो परसे बयान।
- शर्मा, पं. पद्मसिंह - हिन्दी, अर्द्ध और हिन्दुस्तानी. अलिहाबाद, हिन्दुस्तानी ऐकेडेमी, रु. १-०-०, १९३२, पृ. ८ + १७३. वि
- शर्मा, स्वामीनाथ - भारतकी भाषा. बम्बयी, नालन्दा प्रकाशन, रु. १-४-०, १९४७, पृ. ४५. वि
- शुक्ल, रविशंकर - राष्ट्रभाषाको समस्या और हिन्दुस्तानी आन्दोलन. लखनशु, गंगा पुस्तकमाला, रु. २-८-०, सं. २००२, पृ. ८ + २४८ + ४५. वि
- सुंदरलाल पंडित (सं.) - नया हिंद. नागरी और अर्द्ध लिखावटमें प्रसिद्ध होनेवाला मासिक।
- देखो सामयिकोंके विभागमें।
- हिन्दुस्तानी प्रचार सभा - हिन्दुस्तानी प्रचार क्यों? (अखिल भारत हिन्दुस्तानी प्रचार संमेलन, १९४५ वर्षाकी रिपोर्ट) वर्षा, हिन्दुस्तानी प्रचार सभा, १२ आने, १९४५, पृ. ६०. वि

९. आरोग्य

- गांधी, मोहनदास क. (अनु: पं. गिरिधर शर्मा 'नवरत्न') - आरोग्य-दिग्दर्शन. बम्बयी, गांधी हिन्दी पुस्तक भण्डार, ७ आने, ३ सं. १९२०, पृ. १२ + १२८. वि

- आरोग्य-दिग्दर्शन. प्रयाग, १९३५
- आरोग्य-साधन. कलकत्ता, १९२२
- दिवाण, मनोहर ब. - कोढ़ (असका कारण और अलाज). नयी दिल्ली, सस्ता

साहित्य, १२ आने, १९४३, पृ. १२+
१२४. वि

मेहता, बालुभाभी ल. - हमारा आहार.

१०. साहित्य

अुपाध्याय, हरिभाअ - युगधर्म. अजमेर,
सस्ता साहित्य, रु. १-२-०, १९३१, पृ.
६ + २९४ + २. वि

- मनन. अिन्दौर, नवयुग साहित्य सदन,
रु. १-४-०, १९४६, पृ. ११३. वि

- स्वतंत्रताको ओर. दिल्ली, १९३५. वि
कालेरकर, द. बा. (अनु: हृषीकेश) - कला:
अेक जीवनदर्शन. दिल्ली, स. सा. मंडल,
८ आने, १९३७, पृ. ४ + १०८. वि

- (अनु: श्रीनिवासाचार्य द्विवेदी) - जीवन-
साहित्य - खंड १, २. अजमेर स. सा.
मंडल, ८ आने, ८ आने, १९२७, १९२८,
पृ. २१८, २००. वि

- (अनु: श्रीपाद जोशी) - जीवनका काव्य.
अहमदाबाद, नवजीवन, २ रुपये, १९४७,
पृ. ८ + २५४. वि

खरे, बाबू बलदेवप्रसाद - सत्याग्रही प्रल्हाद
(नाटक). कलकत्ता, निहालचन्द्र अँड
कंपनी, रु. १-४-०, सं. १९७८, पृ.
१६ + १३१. वि

गांधी, मो. क. - अमृतवाणी [जीवनपथका
प्रदर्शन करनेवाले ९० निजी पत्र]
अिलाहाबाद, साधनासदन, रु. १-८-०,
१९४४, पृ. १५६. वि

- (सं. रामनाथ सुमन) - गांधीवाणी.
अिलाहाबाद, साधना सदन, रु. १-१२-०,
१९४२

- तीन रत्न. बम्बअी, मेनेजर, ग्रंथभण्डार, १०
आने, पृ. ४ + ८७. वि

अिस पुस्तकमें टॉल्स्टॉयकी तीन
कथाओंका गांधीजीकृत गुजराती अनुवादका
हिन्दी भाषांतर दिया है। कथाअें: १.

वर्षा, अ. भा. ग्रा. अु. संघ, ८ आने,
१९४०, पृ. ८ + ६३ + ४. वि

मूरखराज, २. मनुष्य कितनी ज़मीनका
मालिक हो सकता है और ३. जीवन-
डोरो

- पञ्चरत्न. बम्बअी, ग्रंथ भण्डार, रु. १-०-०,
१ आवृत्ति १९७९, पृ. ८ + १९९. वि

पांच रत्न यह हैं: १. पूर्व और पश्चिम;
२. नीतिधर्म अथवा धर्मेनीति; ३.
अिजिसके महान नेता मुस्तफा कामेल
पाशाकी जीवनी और अुनका महत्वपूर्ण
व्याख्यान; ४. अेक सत्यवीरकी कथा
या सॉक्रेटीसकी सफाअी; और ५. महात्मा
गांधीजीका कोर्टमें दिया हुआ बयान
१९२२. और कुछ महत्वपूर्ण निबंध भी
शामिल हैं। गुजरातीसे अनुवादित.

- पूर्व और पश्चिम लोवेज़ डिकिन्सनको
किताब 'लेटर्स ऑफ़ जॉन चायनामैन'
(चीनकी आवाज़)का यह गांधीजी लिखित
सारांश है। देखो डिकिन्सन।

- (अनु: लक्ष्मीधर वाजपेयी) - महात्मा
गांधीके निजी पत्र. कानपुर, सस्ती हिन्दी
पुस्तकमाला ५ आने, १९२३, पृ. ६ +
१२२. वि

गांधीजीके अपने आलीमोंके प्रति
समय समय पर लिखे हुअे ८१ पत्रोंका
संग्रह (१९०८-१९१७).

- महात्माजीके पत्र. जयपुर, १९३०.

- स्त्रियोंकी समस्याअें. अिलाहाबाद, साधना
सदन, रु. १-४-०.

गुप्त, सियारामशरण - जय हिन्द (काव्य).
चिरगांव (झाँसी), साहित्य सदन, १९४७,
पृ. १६. वि

- नोआखालोंमें (काव्य). चिरगांव (झाँसी),

साहित्यसदन, ८ आने, सं. २००३, पृ. ५२. वि

गुप्ता, रमेश—साबरमतीका संत तथा अन्य गीत. बम्बई, हमारा हिन्दोस्ताँ, रु. २-०-०, १९४५, पृ. ६ + ४७. वि
गोविंददास, सेठ—पाकिस्तान नाटक [तीन अंकोंमें एक नाटक]. भिलावावाद, किताब-महल, रु. ३-०-०, १९४६, पृ. १३७. वि
गौड़, रामदास—राष्ट्रीय गायन. कलकत्ता, शुद्ध खादी भण्डार, १ आना, १९३०, पृ. ८०. वि

‘चन्द’ त्यागी—चर्खा नाटक (नवयुग—दर्शन). अछेजा (जि. मेरठ), राजकिशोर राज, १२ आने, १९३०, पृ. २० + १७४. वि
जनेन्द्रकुमार—जड़की बात : कुछ निबंध. प्रयाग, हिन्दी मन्दिर, रु. २-०-०, १९४६, पृ. ८ + २१५. वि

लेख २, १३ और १४ राष्ट्रीयता, अहिंसाकी बुनियाद और गांधीनोति विषयक हैं।

डिकिन्सन, लोवेज़ (अनु : वैजनाथ महोदय) —चोनकी आवाज़. अजमेर, सस्ता साहित्य, ५ आने, १९२७, पृ. १३३. वि
— (साराजु : मो. क. गांधी) —पूर्व और पश्चिम. देखो गांधीजीके नामपर.

द्विवेदी, सोहनलाल—सेवाग्राम (राष्ट्रीय कविताओंका संग्रह). प्रयाग, अंडियन प्रेस, रु. १०-०-०, १९४६, पृ. १४ + २३१. वि
बिड़ला, धनश्यामदास—बिखरे विचार. दिल्ली, श्यामलाल, हरिजन कॉलोनी रु. १-८-०, १९४१, पृ. ६ + २५०. वि

पुस्तकके तीन विभागोंमेंसे दूसरा गांधीजीके विषयमें है। पृ. ६३ से १५२.
भावे, विनोबा—विचारपोथी. नालवादी (वर्षा), ग्रामसेवा मंडल, रु. १-८-०, १९४६, पृ. ८ + १६०. वि

—(अनु : वियोगी हरि) —विनोबा और

अनुके विचार. नयी दिल्ली, स. सा. मण्डल, ८ आने, १ आ. १९४०, पृ. १२ + २०४. वि

—विनोबा और अनुके विचार—भाग २ रा. नयी दिल्ली, स. सा. मण्डल, रु. १-८-०, १९४६, पृ. ६ + १७२. वि
रघुवीरशरण ‘सिंह’—महापुरुष (काव्य). मेरठ, अ. भा. रा. सा. प्र. प. रु. १-०-०, १९४६, पृ. ६ + ३९. वि

‘संत गांधी’ काव्य, पृ. ३-४.

रमावल्लभसिंह (सं)—राष्ट्रीय साहित्य. खण्ड १ से ४. ल्हेरियासराय, नवयुग ग्रंथमन्दिर, रु. १-८-०, १९२२, पृ. ३४३.
—राष्ट्रीय साहित्य—खण्ड ५-६. रु. ३-०-०, पृ. ६१६

राजगोपालाचार्य, चक्रवर्ती (अनु : शान्ति भटनागर) —कुब्जा सुंदरी और दूसरी • कलानियाँ. नयी दिल्ली, स. सा. मण्डल, रु. २-०-०, १९४६, पृ. ६ + १९७. वि
—विमोचन. मद्रास, दक्षिण भारत हिन्दी प्रचार समा, ८ आने, १९३६, पृ. ४ + ९२.
राहुल, सांकृत्यायन—दिमागी गुलामी. पटना, रामनाथ त्रिवेदी, १० आने, १९३८, पृ. ६ + ९५. वि

गांधीवाद पृ. ११ से २३. गांधीवादमें वैज्ञानिक वृत्तिका अभाव है, बुद्धिकी जड़ता है, अत्यादि मन्तव्य सब पुस्तकमें भरे हुए हैं।

विराज—आज़ाद हिंदका तिरंगा झण्डा. लाहौर, साहित्य भवन, रु. १-४-०, सं. २००३, पृ. ७९

शास्त्री, कमलापति और टंडन, पुरुषोत्तमदास—पत्र और पत्रकार. बनारस, ज्ञान मण्डल (पुस्तक भण्डार) लि. रु. ५-०-०, १९४४, पृ. १२ + ४५५. वि

सस्ता साहित्य मण्डल (प्र)—राष्ट्रीय गायन. दिल्ली, सस्ता साहित्य, २ आने, १९३९, पृ. २ + १२३. वि

११. आधुनिक अितहास

अखिल भारतीय महासभा समिति -
भारतीय राष्ट्रीय महासभाके अधि-
वेशनोंके कार्य विवरण.

४१वाँ अधिवेशन, गौहाटी, मद्रास,
महामंत्री, अ. भा. म. समिति, १२ आने,
१९४०, पृ. ४०. वि

५०वाँ अधिवेशन, फैजपुर, १९३६.
विलाहाबाद, १९३७, पृ. ७२+७+xii. वि
अड्युक्त, सी. अफ. और पियर्सन, डब्ल्यू.
डब्ल्यू. (अनु: भारतीय हृदय) - फिजीमें
भारतीय प्रतिज्ञाबद्ध कुलीप्रथा. कानपुर,
प्रताप कार्यालय, रु. १-२-०, १९१९,
पृ. २४०. वि

कनैयालाल - कांग्रेसके प्रस्ताव (१८८५-
१९३१). बनारस छावनी, नवयुग प्रकाशन
मन्दिर, रु. ४-०-०, १९३१, पृ.
१० + ६४५ + २४. वि

सुपाध्याय, हरिभाऊ - साधनाके पथपर
या अधिभाके अनुभव. बिन्दौर, नवयुग
साहित्यसदन, रु. ३-०-० १९४५,
पृ. १० + २३८. वि

कालेलकर, दत्तात्रेय बालकृष्ण - ज़िन्दा
बनी. कलकत्ता, शुद्ध खादी भण्डार, १
आना, १९३०, पृ. ४ + ६८. वि

सत्याग्रह आन्दोलनके वक्तपर लोगोंसे-
खाम करके युवकोंसे-अपील.

कृष्णचन्द्र विद्यालंकार - कांग्रेसका अति-
हास (सन् १९३५ से १९३९ तक).
दिल्ली, सस्ता साहित्य, ५ आना, २ आ.
१९३९, पृ. ८ + ७६. वि

डॉ. पट्टाभि सीतारामैयाकी प्रस्तावना।
शुद्धीके लिखे हुये अतिहासके अनुसंधानमें
यह लिखा गया है।

कृष्णदास - स्वतंत्रताके संग्रामके ९० वर्ष
१८५७-१९४७ बिलाहाबाद, बिडिया
पब्लिशर्स, रु. ४-८-०, १९४७. वि

केला, भगवानदास - भारतीय जाग्रते.
अलीगढ़, भगवानदास केला, १-०-०,
१९२०, पृ. १२ + २०२. वि

- भारतीय राष्ट्रनिर्माण. वृन्दावन, प्रेम
महाविद्यालय, १४ आने, ३ सं. १९२३,
पृ. १६ + १८४. वि

- भारतीय चिंतन. वृन्दावन, भारतीय
ग्रंथमाला, १४ आने, १९२३, पृ.
१२ + १८८. वि

- हमारी राष्ट्रीय समस्याओं. बिलाहाबाद,
भारतीय ग्रंथमाला ७, वा संस्करण, रु.
१-०-०, पृ. १३६. वि

वेवल योजना तक

क्षेमचन्द्र सुमन - हमारा संघर्ष [तरुण
अवं सुबोध शैलीमें लिखा हुआ. अगस्त
क्रान्तिका ओजस्वी अतिहास] देहरादून,
भास्कर प्रेस, रु. ४-०-०, पृ. १६ + ३७०

सुराना, डॉ. लक्ष्मीचन्द्र तथा कृष्णचन्द्र
विद्यालंकार - वर्तमान जगत. लाहौर,
आत्माराम अण्ड सन्स, रु. २-४-०,
पृ. ८ + ३२९. वि

आजके युगनिर्मिताओंमेंसे गांधीजीका
चरित्र व कार्य, पृ. १४८ से १५१;
गांधीवाद, पृ. १२२ से १२५

गांधी, मो क. - पुण्य स्मृतियाँ [देशी
तथा विदेशी महात्माओंके प्रति श्रद्धाजलि].
प्रयाग, छात्र हितकारी पुस्तकमाला, १२ आने,
१९३७, पृ. ४ + १२८. वि

- महात्मा गांधीका व्याख्यान (११-११-१७).
मुजफ्फरपुर, तिरहुत पुस्तकभंडार, १९१७,
पृ. ४ + ९

- युद्ध यात्रामें प्रवचन. कलकत्ता, शुद्ध
खादी भण्डार, डेढ़ आना, १९३१, पृ.
४ + १००. वि

आणंदसे दाँडी तक दिये हुये
प्रवचनोंमेंसे ८ प्रवचनोंका संग्रह

- **राष्ट्रवाणी.** दिल्ली, सस्ता साहित्य, १० आने, नवजीवन प्रकाशित 'Nation's Voice' के पूर्वाधिकार यह हिन्दी अनुवाद है। जिसमें गांधीजीके दूसरी गोलमेज परिषदमें दिये हुअे भाषणोंका संग्रह है।

- **हिन्दुस्तानका राष्ट्रीय झण्डा.** अिन्दौर, हिन्दी साहित्य मंदिर, रु. १-०-०, १९२१

- **हिन्दुस्तानकी समस्याओं.** बनारस, काशी पुस्तक भण्डार, रु. १-८-०.

गुप्त, मन्मथनाथ - अगस्त क्रान्ति और प्रतिक्रान्ति (समीक्षा). प्रयाग, कल्याण साहित्य मन्दिर, रु. १-८-०, १९४६, पृ. १८७. वि

गांधीजीने क्रान्तिका विरोध और प्रतिक्रान्ति स्थापन करनेकी चेष्टा की बैसा केवलका मन्तव्य है।

गोविंदसहाय - सन बयालीसका विद्रोह.

अिन्दौर, नवयुग साहित्य सदन, रु. ६-८-०, १९४६, पृ. १४ + ३४३. वि
जयप्रकाश नारायण लिखित भूमिका।

चिंतामणि, सर सी. वायू. (अनु: केशवदेव शर्मा) - भारतीय राजनीतिके अस्सी वर्ष. अिलाहाबाद, हिन्दुस्तान अँकेडेमी, रु. १-०-०, १९४०, पृ. २२४. वि

जंगबहादुरसिंह - बारडोलीका सिंह. कानपुर, १९२९

जावडेकर, श. द. (अनु: हरिभाबू शुपाध्याय) - आधुनिक भारत. अिलाहाबाद, हिन्दी मन्दिर, रु. ४-०-०, १९४४, पृ. ६ + ३३२. वि

मूल मराठी ग्रंथका संक्षिप्त अनुवाद।

त्रिपाठी, कमलापति - बापू और भारत. देखो विभाग १.

- **बापू और मानवता.** देखो विभाग १.

त्रिपाठी, रामनरेश - देशकी दशा. दिल्ली, १९३०

- **सेठ जमनालाल बजाज.** प्रयाग, १९२७

देवव्रत - गणेश शंकर विद्यार्थी. बनारस, नवयुग प्रकाशन मन्दिर, रु. २-०-०, १९३१, पृ. १२ + २३३. वि

देसाजी, महादेव - दो खुदाजी खिदमत-गार. दिल्ली, हिन्दुस्तान टाइम्स, १२ आना, १ रुपया, १९३५, पृ. ६ + ९१. वि
महात्मा गांधीजी लिखित भूमिका.

द्विवेदी, देवनारायण - देशकी बात. कलकत्ता, आदर्श हिन्दी पुस्तकालय, रु. २-८-०, १९२४, पृ. १६ + ४००. वि
पञ्चावके हत्याकाण्डसे महात्मा गांधीकी ६ सालका दंड हुआ. उस समय तकका इतिहास, पृ. ३५८ से ४००.

नरेन्द्रदेव, आचार्य - भारतीय राष्ट्रीय आन्दोलनका इतिहास. बनारस छावनी, नवयुग प्रकाशन मन्दिर, ८ आने, १९३१, पृ. ८९. वि

नवजीवन प्रकाशन मन्दिर (प्र.) - लोक-मान्यको श्रद्धाञ्जलि [नवजीवन और हिन्दी नवजीवनमें प्रकाशित लेखोंका संग्रह]. अहमदाबाद, नवजीवन, १९२४, पृ. ४ + १३२. वि

लोकमान्यके संबंधमें गांधीजीके दो लेख जिसमें हैं।

नेहरू, जवाहरलाल - दुनियाका रंगमंच (विश्व इतिहासकी झलककी पूर्ति). नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य, ४ आने, १९३९, पृ. ३१. वि

- (अनु: शुपाध्याय) - **मेरी कहानी.** दिल्ली, सस्ता साहित्य, रु. २-८-०, ३ सं. १९३७, पृ. १६ + १०४५. वि

- **युद्ध संकट और भारत.** नयी दिल्ली सस्ता साहित्य, ४ आने, १९४० पृ. २ + ६८ वि

- **लड़खड़ाती दुनिया.** नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य, रु. १-८-०, ३ आ. १९४५, पृ. १० + १५०. वि

- विश्व इतिहासकी झलक - भा. १-२.
नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य, रु. ८-०-०,
१९३८ पृ. १६ + १४९६ + १६. वि

दूसरा हिस्सा खास करके उपयुक्त है.

- हम कहाँ है ? (देश और कांग्रेसकी वर्तमान
स्थितिका अवलोकन). दिल्ली, सस्ता
साहित्य, २ आने, १९३९, पृ. ४+४३. वि

- हिन्दुस्तानकी कहानी (Discovery
of India का अनुवाद). नयी दिल्ली,
सस्ता साहित्य, रु. १०-०-०, १९४८,
पृ. १८ + ७२०. वि

पोलक, हेनरी - स्वराज्य और साम्राज्य
प्रयोग १९१७.

फिशर, लुयी - महान चुनौती. दिल्ली,
राजकमल पब्लिकेशन्स

बिड़ला, घनश्यामदास - श्री जमना-
लालजी. नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य,
६ आने, १९४२, पृ. ७५. वि

भगानोदयाल संन्यासी, स्वामी - प्रवा-
सीकी कहानी. कलकत्ता, बाल साहित्य
प्रकाशक समिति, रु. ३-०-०, १९३९,
पृ. १० + २८०. वि

स्वामीजीकी आत्मकथा। लेखक
अफ्रीकाके सत्याग्रहमें गांधीजीके एक
साथी थे।

भारतीय हृदय, अ्रेक - प्रवासी भारतवासो.
बिन्दौर, सरस्वती सदन, रु. ४-४-०,
१९१८, पृ. ६६ + १९१ + ३११ + ४७.
वि

- भारत भक्त अँड्यूज़. बम्बई, गांधी हिन्दी
पुस्तक भंडार, रु. २-१२-०, १९२३,
पृ. ३३२. वि

मिश्र, शिवनारायण (प्र.) - अकाली
दर्शन : अकाली सिक्खोंका इतिहास
तथा वर्तमान अकाली आन्दोलन. कानपुर,
१२ आने, पृ. ८ + १००. वि

मीतल, प्रभुदयाल - राष्ट्रीय आन्दोलन.
मथुरा, राष्ट्रभाषा पुस्तक भण्डार, रु. १-८-०,
सं. १९७९, पृ. १२ + ३१६. वि

राजेन्द्रप्रसाद, बाबू - आत्मकथा. पटना,
साहित्य संसार, रु. १२ ०-०, १ आ.
१९४७, पृ. १४ + ६५७. वि

श्री वल्लभभाभी पटेलके प्राकथनके
साथ। जनवरी १९४७ तकका अपने जीव-
नका बयान जिस ग्रंथमें बाबूजीने दिया है।

रामनाथ 'सुमन' - पण्डित जवाहरलाल
नेहरू. नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य, २ आने,
१९३९, पृ. ७०. वि

- हमारे राष्ट्रनिर्माता. देखो १ला विभाग.
राममनोहरसिंह - आज्ञादीके रोड़े. कलकत्ता,
अभिनव भारती ग्रंथमाला, रु. २-०-०,
१९४१, पृ. १४ + १७१ + २. वि

लाजपतराय, लाला - तरुण भारत. बनारस,
हिन्दी साहित्य मन्दिर, रु. १-४-०,
१९२३, पृ. १७७. वि

लुणिया, जोतमल - कराचीकी कांग्रेस.
अजमेर, १९३१

सत्यदेव विद्यालंकार (सं. बिन्दु विद्या-
वाचस्पति) - स्वामी श्रद्धानन्द [अमर
शहीद स्वामी श्रद्धानन्दजी महाराजकी
पूर्ण, प्रामाणिक और विस्तृत जीवनी]
देहली, विजय पुस्तक भंडार, रु. ३-८-०,
१९३३, पृ. २४ + ६४८, सचित्र. वि

सत्यदेव विद्यालंकार - हमारे राष्ट्रपति.
देखो विभाग १ ला.

सर्वमान्य कांग्रेसके नेतागण और विद्वान
- कांग्रेसका सचित्र (अत्यन्त उपयोगी)
सन १८८५से १९४६ तकका संपूर्ण
इतिहास. बनारस सिटी, काशी पुस्तक
भण्डार, रु. २-८-०, २ सं. १९४६, पृ.
८ + २६८. वि

सोतारामैया, डॉ. पट्टाभि - कांग्रेसका
इतिहास (१८८५-१९३५). दिल्ली,

सस्ता साहित्य, १सं. १९३६, पृ. ३४७;
४सं. १९४६, रु. ६-०-०. वि
स्वागत समिति ५१वीं हिन्दी राष्ट्रीय

१२. सामयिक और संग्रह

आजकल (बापू अंक) - सं. देवेन्द्र मत्तार्षी.
दिल्ली, मिनिस्ट्री ऑफ अन्फमेशन ऐन्ड
बॉडकास्टिंगका पब्लिकेशनस डिपार्टमेन्ट, १२
आने, १९४८, पृ. १२८, सचित्र. वि
खादी जगत् (अखिल भारत चर्खा संघका
मासिक मुखपत्र) - सं. कृष्णदास गांधी
सेवाग्राम (वर्धा), अ. भा. च. संघ. वार्षिक
चंद्रा शुरूमें दो रुपया, बादमें छै रुपया
हुआ। १९४१ के जुलाईसे शुरू। आगस्ट
१९४२ का युद्ध शुरू होने पर बंद रहा।
फिर चालू है। वि

ग्रामीणोग पत्रिका (अखिल भारत ग्रामीणोग
संघकी मासिक पत्रिका) - सं. जे. सी.
कुमारप्पा अि. वर्धा, अ. भा. ग्रा. शु.
संघ. वार्षिक चंद्रा शुरूमें १२ आने,
अब २ रु. है। जनवरी १९३७ से शुरू।
आगस्ट १९४२ के आंदोलन दरमियान
बंद रहा। अब फिर चालू है। वि

त्यागभूमि [जीवन, जागृति, बल और
बलिदानकी मासिक पत्रिका] - सं. हरिभाबू
शुपाध्याय और क्षेमानन्द राहत। अजमेर,
सस्ता साहित्य मण्डल। वार्षिक चंद्रा ४
रुपया। पृष्ठसंख्या प्रतिवर्ष करीब ८००। शुरू
विजया दशमी सं. १९८४। १९३०-३२
का सत्याग्रह युद्ध शुरू होने पर बंद। वि

नजी तालीम (हिन्दुस्तानी तालीमी संघका
मासिक मुखपत्र) - सं. आशादेवी अि.
वर्धा, हिं. ता. संघ. सालका चंद्रा रु.
१-०-० शुरूमें था। अब ४ रुपया है।
शुरू जनवरी १९३९

आगस्ट आन्दोलनके वक्त बंद रहा।
फिर चालू है। फरवरी १९४८ के अंकेके
साथ पाँच वर्ष पूरे हुअे। वि

**महासभा - हरिपुरा अधिवेशनका
अहवाल.** हरिपुरा, रु. २-४-०, १९३८,
पृ. २२८. वि

नया हिन्द (हिन्दुस्तानी कल्चर सोसायटीका
मासिक पत्रचा) - संपादक : पं. सुन्दरलाल,
डॉ. ताराचंद्र अि०। पत्रचा नागरी और
थुर्दू दोनों लिपियोंमें अेकत्र निकलता है।
अिलाहाबाद, हिं. क. सोसायटी. सालाना
चंद्रा छै रुपया। जुलाई १९४६ से शुरू।
प्रतिमास करीब ९६ पृष्ठ होते हैं। वि
प्रेम - सं. असुदमल टे. गिदवानी और गंगाप्रसाद
भागीव. वृन्दावन, प्रेम महाविद्यालय वार्षिक
मूल्य ३ रुपये। सप्टेबर १९२६ से शुरू।
गिदवानीजीके समयके पत्रचे गांधी
साहित्यकी दृष्टिसे अुपयोगी हैं।

महिला आश्रम पत्रिका (महिला आश्रम
वर्षाका त्रैमासिक) - सं. भवानी प्रसाद
मिश्र। वर्धा, महिलाश्रम। वार्षिक मूल्य
रु. ४-८-०। सं. २००२ की गांधी
जयंतीसे शुरू। वि

यह पत्रिका प्रायः गांधीजयंती,
स्वातंत्र्यदिन, जलियौवाला बाग दिन और
९ आगस्टकी प्रसिद्ध होती है।

- **यंग अिडिया** (गांधीजीके लेखोंका संग्रह).
१९२९। खण्ड १-२. कलकत्ता,

राष्ट्रभाषा (राष्ट्रभाषा प्रचार समितिकी ओरसे
निकलता हुआ 'मासिक पत्रचा') - सं.
श्रीमन्नारायण अग्रवाल. वर्धा. १५ जून,
१९४१से शुरू। वार्षिक मूल्य रु. १-०-०.
वि

राष्ट्रभाषाका स्वरूप और लिपिके
प्रश्नके कारण तीव्र मतभेद होने पर
गांधीजी, काकासाहब अित्यादिने राष्ट्रभाषा
प्रचार समितिसे अस्तित्फे दिये, तबसे यह
पत्रिका केवल देवनागरी हिन्दीका ही
प्रचार करती है।

विद्यापीठ (काशी विद्यापीठकी त्रैमासिक पत्रिका) - सं. बाबू भगवानदास और नरेन्द्रदेव. काशी. सं. १९८६के आषाढ़से शुरू ।

सबकी बोली (मासिक) - सं. काका काळेकर और श्रीमन्नारायण अग्रवाल, वर्षा. श्री. ना. अग्रवाल. १९४०के दिसम्बरसे श्री काका-साहेब अकेले ही संपादक और प्रकाशक बने । सालाना चंदा रु. १-४-०, पृष्ठ-संख्या प्रतिवर्ष करीब ४००के आसपास । आक्टोबर १९३९ से शुरू हुआ । वि
राष्ट्रभाषा प्रचार समितिके आश्रयके नीचे यह राष्ट्रभाषाका प्रचार करनेवाला मासिक था । २ वर्षके बाद यह बंद किया गया ।

सर्वोदय (मासिक) - सं. काका काळेकर और दादा धर्माधिकारी. वर्षा, दादा धर्माधिकारी. सालाना चंदा रु. ३-०-०, पृष्ठसंख्या प्रतिवर्ष करीब ६७२के आसपास । वि

गांधी सेवा संघके आश्रयके नीचे यह बड़ा महत्त्वका मासिक निकलता था । १९४२ आगस्टका आन्दोलन शुरू होनेके

बाद यह बंद हुआ । ४ वर्ष और १ महीना यह चला । जिसमें देशके सब प्रमुख गांधीवादियोंके विचारणीय लेख मिलेंगे ।

हरिजनसेवक (साप्ताहिक) - सं. वियोगी हरि. दिल्ली, वर्ष १ से ८, १९३३-४०; वर्ष ९ वाँ, अहमदाबाद नवजीवन १९४२ । आगस्ट, १९४२का आन्दोलन शुरू होते ही जप्त हुआ । फिर चालू है । वार्षिक चंदा रु. ६-०-०

शुरूमें सिर्फ हरिजन सेवा, अस्पृश्यता-निवारण, और अन्य अराजनैतिक प्रश्नोंकी चर्चा ही जिस परचेमें होती थी । फिर प्रान्तोंमें कांग्रेसके सत्तारूढ़, होने पर राष्ट्रीय जीवनके सभी प्रश्नोंकी चर्चा जिसमें शुरू हुआ ।

हिन्दी नवजीवन (साप्ताहिक) - अहमदाबाद, नवजीवन. नवजीवन यंग अिडियाके साथ ही यह निकलता था । १९२१-२२से १९३२ तक चालू रहा । बादमें बंद ।

हिन्दी नवजीवन (जयंती अंक) - सं. हरिभायू शुपाध्याय । अहमदाबाद, नवजीवन, ४ आने, सं. १९७९, पृ. ४+६४. वि

ગુજરાતી પુસ્તકો

૧ ગાંધી-ચરિત્ર

કવિ, દયારામકર - કસ્તુરબા. સુરત, હરિદર
પુસ્તકાલય, રૂ. ૧-૮-૦, ૧૯૪૪, પૃ.
૮ + ૧૩૭. વિ

કવિ, નાનાલાલ - ગુજરાતનો તપસ્વી
(કાવ્ય). મુંબઈ, સ્વામી આનંદ, ૧૯૧૯
ગાંધીજીના સુવર્ણ મહોત્સવ પ્રસંગે
કવિએ રચેલું કાવ્ય.

કુરેશી, હમીદ અને માક્લંકર, પુરુષોત્તમ
ગ. (સં.) - દુનિયાની દૃષ્ટિએ. અમદાવાદ,
કુરેશી અને માક્લંકર, ૬ આના, ૧૯૪૩,
પૃ. ૪૩; ૨ આ. ૧૯૪૮, ગતિ પ્રકાશન
લિ., રૂ. ૧-૦-૦. પૃ. ૬૪. વિ

કૃષ્ણમૂર્તિ, વાય. જી. - યુગપુરુષ ગાંધી.
મુંબઈ, કિશોર પ્રાણલાલ વૈવ, રૂ. ૧-૦-૦,
૧૯૪૪, પૃ. ૫૮ વિ

કેઝકર, કેશવ સદાશિવ (અનુ: શુદયચંદ
વૈવ) - મહાત્મા ગાંધી. પૂના, કે. સ.
કેઝકર, ૫ આના, ૧૯૩૨, પૃ. ૪૯,
ચિત્ર. વિ

ગાંધી, પ્રમુદાસ છ. - જીવનનું પરીઠ.
અમદાવાદ, નવજીવન પ્રકાશન મંદિર,
૧૯૪૮.

થોડા જ વખતમાં બહાર પડશે.

ગાંધી, મોહનદાસ ક. (સંક્ષેપકર્તા: જમુ
દાણી) - મારી જીવનકથા ટુંડ ૧લી.
મુંબઈ, સી. જમનાદાસની કંપની, ૧૦ આના,
૧ આ. ૧૯૩૩, પૃ. ૧૦ + ૨ + ૧૪૬
+ ૧૪. વિ

ગાંધી, મોહનદાસ ક. - આત્મકથા (દેવ-
નાગરી લિપિમાં). ૧૪ આના, ૧૯૪૦,

પૃ. ૧૪ + ૬૩૫, સૂચિ. વિ

- (સં. વા. ગો. દેસાઈ) - પ્રેમપંથ યોજન
૨ (આત્મકથા : બાલકાંડ). અમદાવાદ,
સસ્તું સાહિત્ય વ. કાર્યાલય, ૪ આના
૧૯૪૭, પૃ. ૯૬. વિ

- પ્રેમપંથ યોજન ૨. નવજીવન પ્રકાશિત
આવૃત્તિ, ૪ આના, ૧૯૪૮, પૃ. ૮ + ૮૦
+ ૩ ચિત્રો. વિ

- મારો જીવનનો અનુભવ. સુરત, ગાંધી
સાહિત્ય મંદિર, ૫ આના, ૨ આ. ૧૯૨૨,
પૃ. ૧૨ + ૧૦૦. વિ

- મારો જીવનનો અનુભવ. અમદાવાદ,
રાષ્ટ્રીય સાહિત્ય પ્રચારક મંડળ, ૬ આના,
૧ આ. ૧૯૨૨, પૃ. ૭૦. વિ

દક્ષિણ આફ્રિકામાં મહાત્મા ગાંધીએ
ચલાવેલા સત્યાગ્રહ સમયે અનુભવેલો
જીવનનો પરિચય.

- યરોડાના અનુભવ. અમદાવાદ, નવજીવન,
૧૨ આના, ૧ આ. ૧૯૨૫, પૃ. ૬ +
૧૫૬. વિ

- સત્યના પ્રયોગો અથવા આત્મકથા.
અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આ. ટુંડ ૧
૧૯૨૭, ૮ આના, પૃ. ૮ + ૪૦૭; ટુંડ
૨, ૧૯૨૯, ૮ આના, પૃ. ૮ + ૪૦૮. વિ
બન્ને ટુંડ એક એકમાં રૂ. ૧-૦-૦

૧૯૪૦, પૃ. ૧૬ + ૬૮૫. સૂચિ. અને
ચિત્રો સાથે. નવું મુદ્રણ કે રૂ. ૨-૦-૦. વિ

ગુજરાત મહાવિદ્યાલયનું વિદ્યાર્થીમંડળ
(પ્ર.) - સાબરમતી (હસ્તલિખિત દૈ-
માસિક) - ગાંધી. હીરકમહોત્સવ અંક.

અમદાવાદ, ૧૯૨૯, પૃ. ૧૫૨. વિ
ચાંપાનેરિયા, જીવળલાલ ક. (સં.) - ગુફાનું
કમલ. અમદાવાદ, પ્રસ્થાન કાર્યાલય, ૩
 આના, ૧ આ. ૧૯૩૧, પૃ. ૬૪. વિ

૧૯૩૨માં જેલવાસી સત્યાગ્રહીઓએ
 ઘૂંચેલી રૈંટિયાવારસ પ્રસંગે લખેલા
 ગાંધીજીનાં સંસ્મરણોનો સંગ્રહ.

ચિતલિયા, કરસનદાસ મૂલજી - મહારમા
ગાંધીજી. મુંબઈ, ૧૯૨૭

જેફટ, એમ્. ડી. (અનુ: ચન્દ્રકાન્ત
 મહેતા) - ગાંધીજી અને કાંપ્રેસ પ્રત્યે
મારું ઋણ. મુંબઈ, હમારા હિન્દોસ્તાં,
 ૮ આના, ૧૯૪૬, પૃ. ૩૮. વિ

જેસલપુરા, શિવલાલ - જગદંબા કસ્તૂરવા
ડોક, જોસેફ જે. (અનુ: પ્રાણજીવન
 જગજીવન મહેતા) - મોહનદાસ કરમચંદ

• **ગાંધી** (દક્ષિણ આફ્રિકાવાળા હિન્દી
 દેશભક્ત)નો જન્મવૃત્તાન્ત. મુંબઈ, ગુજરાતી
 પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ, ૧૯૧૨, પૃ. ૮+૮૯+૧૨૧.
 વિ

લૉર્ડે ઍપહીલનો યુપોદ્ઘાત અને
 ભાષાંતરકારની વિસ્તૃત (પૃ. ૮૯) પ્રસ્તાવના
 સાથે.

તેંદુલકર, ડી. જી.; રાવ, એલ્. ચલપથી;
સારાભાઈ, મૃદુલા; અને શ્વેરી,
વિઠ્ઠલ (સં.) - ગાંધીજી : તેમનું જીવન
અને કાર્ય. અમદાવાદ, લોકપ્રકાશન લિ.,
 રૂ. ૧૨-૮-૦, ૧ આ. ૧૯૪૫, પૃ. ૨૪
 + ૪૦૮ ચિત્રો સાથે. વિ

મૂલ અંગ્રેજી ગ્રંથ પરથી અનુવાદિત.

દવે, કપિલાપ્રસાદ મહાસુખભાઈ - ઓશુ
અને ગાંધી. અમદાવાદ, ક. મ. દવે, ૪
 આના, ૧૯૩૧, પૃ. ૨૪. (સચિત્ર, આર્ટ-
 પેપર પર છાપેલું)

- **ગાંધીજીની લંડનયાત્રા.** અમદાવાદ,
 ક. મ. દવે, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૩૨, પૃ. ૪૦.
 સચિત્ર, આર્ટપેપર, ડબલ ક્રાઇન સામીક્ષ.

દવે, જુગતરામ - ગાંધીજી. અમદાવાદ,
 નવજીવન, સુધારેલીવધારેલો આવૃત્તિ,
 ૧૯૩૯; પુનર્મુદ્રણ ૧૯૪૭, ૭ આના, પૃ.
 ૮ + ૧૧૨. વિ

‘બાલકોના ગાંધીજી’ની નવી સંવર્ધિત
 આવૃત્તિ.

- **બાલકોના ગાંધીજી.** મુંબઈ, સી.
 જમનાદાસ, ૨ આના, સં. ૧૯૮૫, પૃ. ૭૫. વિ
દવે, જેઠાલાલ દેવશંકર (પ્ર.) - મહાત્મા
ગાંધી અને હિન્દના મહાન નરરત્નો.
 અમદાવાદ, ભાગ્યોદય - જે. દે. દવે, ૧૯૨૧,
 પૃ. ૨૧૯

આ પુસ્તકમાં ગાંધી, તિલક, દાસ
 વગેરે ૧૧ નેતાનાં ચરિત્રો છે ગાંધીજી
 પૃ. ૧ થી ૮૮. ●

દવે, નટવરલાલ માળેકલાલ (સં.)
- ગોલમેજીમાં ગાંધીજી (આલ્ફ્રી ફેતલો
 ભાગ ૪ થી) અમદાવાદ, ગુજર ગ્રંથરત્ન
 કાર્યાલય, ૧૨ આના, ૧૯૩૨, પૃ.
 ૮ + ૨૧૮. વિ

ગાંધીજીએ ગોલમેજી પરિષદમાં આપેલાં
 ભાષણો; વિલાયતથી મુંબઈ; ના. વાલિ-
 સરૌય સાથેનો પત્ર-વ્યવહાર; કાર્યવાહક
 સમિતિના ઠરાવો; છેવટે ચરોડા મન્દિરની
 દીવાલો પાછલ.

દિવેટિયા, નરસિંહ મો. - મહાત્મા ગાંધીજીનું
જીવન રહસ્ય. મુંબઈ, ૧૯૩૧

દેસાઈ, કનુ - ભારત પુણ્યપ્રવાસ. અમદાવાદ,
 પ્રસ્થાન, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૩૧, પૃ.
 ૬ + ૧૨ ચિત્રો. વિ

દસાઈ, ઢાઢ્યાભાઈ મ. - મોહનદાસ
કરમચંદ ગાંધી. અમદાવાદ, ૧૯૧૨
દેસાઈ, પાંડુરાવ જી. - કર્મવીર મોહનદાસ
ક. ગાંધી. અમદાવાદ, ૧૯૧૩

દેસાઈ, રમણલાલ વસંતલાલ - તેજ
ચિત્રો. મુંબઈ આર. આર. શેઠની કંપની,
 રૂ. ૪-૦-૦, ૧૯૪૨, પૃ. ૬ + ૩૫૪. વિ

પુસ્તકમાં જાણીતા અજાણીતા એવા
૧૩ સ્ત્રી-પુરુષોનાં ચરિત્રો છે. મહાત્મા
ગાંધીનું ચરિત્ર પૃ. ૨૬૬ થી ૩૫૩ સુધી.
ટેલ, ગોવિંદ હ. - બાપુને (કાવ્ય). ધર્મેજ,
ગોરખભાઈ કિશોરભાઈ, ૭૪ પાઓ, સં.
૧૯૯૮, પૃ. ૪૭. વિ
કાવ્યમાં ૭૪ કડો છે.

ટેલ, રાવજીભાઈ મ. - ગાંધીજીની
સાધના. અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ.
૧-૪-૦, ૧૯૩૯, પૃ. ૨૩ + ૪૮૦

સૂચિ તથા કાલેલકરની 'પાર્શ્વભૂમિ' સાથે. વિ
ટેલ, રાવજીભાઈ મ. અને દેસાઈ,
પરાગજી ત્વં. - મહાત્મા ગાંધીજીના
જીવનના કેટલાક પ્રસંગો. સુરત, કલ્યાણજી
વિઠ્ઠલભાઈ, ૪ આના, ૧૯૨૨, પૃ. ૮૦.
આમાં ૨૩ પ્રસંગો રજૂ કરવામાં
આવ્યા છે.

ટેલ, સોમાભાઈ - મહાસભાના પ્રમુખો:
ટૂકાં રેલાચિત્રો (૧૮૮૫-૧૯૩૮). મુંબઈ,
સુંદર સાહિત્ય પ્રકાશન મંદિર, રૂ. ૧-૦-૦,
૧૯૩૮, પૃ. ૨૦૪. વિ
ગાંધીજી, પૃ. ૧૪૦ થી ૧૫૨.

ઈંદિત, યુમેદચંદ લા. - ગાંધી મોહનદાસ
કરમચંદ. પૂના, ૧૯૩૨
પંડ્યા, ગજેન્દ્ર - બાપુ, તારે ચરણે
(બાપુની ૭૯ વર્ષની ૭૯ પુષ્પોની અંજલિ).
વડોદરા, પ્રકાશન મંદિર, ૩ આના,
૧૯૪૮, પૃ. ૧૯. વિ

રીશ, વનમાલા અને નચ્ચર, સુશીલા
- અમારાં બા [એમની જીવન કસ્ટરી].
અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૮-૦, ૧૯૪૫,
પૃ. ૮ + ૨૨૨. વિ
ગાંધીજીની પ્રસ્તાવના.

પાઠક, રામનારાયણ ના. - ગાંધી બાપુ.
તરવડા, સર્વોદય મંદિર, બે હંદના રૂ.
૯-૦-૦, હંદ ૧. ૧૯૪૬, પૃ. ૪૨૦;
હંદ ૨, ૧૯૪૭, પૃ. ૫૦૪. વિ

‘યુગાવતાર ગાંધી’ ની નવેસર લખેલો
સંવર્ધિત આવૃત્તિ. જુગતરામ દવેની
પ્રસ્તાવના માંથી.

- યુગાવતાર ગાંધી. પોરબંદર, ભારતોદય
મળ્હર-લોન્કોપયોગી સસ્તી ગ્રંથમાળા. હંદ ૧.
૮ આના, ૨આ. ૧૯૩૮, પૃ. ૮ + ૧૮૩;
હંદ ૨. ૧૨ આના, ૧આ. ૧૯૩૬,
પૃ. ૮ + ૨૮૭; હંદ ૩, રૂ. ૦ ૧૫-૬,
૧આ. ૧૯૩૮ પૃ. ૮ + ૨૮૪ સચિત્ર વિ
શ્રી મહાદેવ દેસાઈની પ્રસ્તાવનાસાથે.

પાઠક, રામનારાયણ વિ. તથા પરીશ,
રસિકલાલ છો. (સં.) - ગાંધી મળિ-
મહોત્સવ અંક (પ્રસ્થાન માસિક વર્ષ ૪
અંક ૧૧મો). અમદાવાદ, પ્રસ્થાન કાર્યાલય,
રૂ. ૧-૦-૦, સં. ૧૯૮૫, પૃ. ૨૯૩થી
૪૫૫, ૬ ચિત્રો. વિ

પારેશ, હિરાલાલ ત્રિ. - અર્વાચીન ગુજરાતનું
રેલાદર્શન હંદ ૩ જો. અમદાવાદ, ગુજરાત
વર્નાક્યુલર સોસાયટી, ૧૯૩૭, પૃ. ૨૬૪,
રૂ. ૧-૦-૦. વિ
ગાંધીજીવિષયક સ્વતંત્ર પ્રકરણ
‘જગતનો એક મહાન ક્રાન્તિકારી પુરુષ’
પૃ. ૨૩૮થી ૨૫૨

પોલાક, મીલી ગ્રેહામ - ગાંધીજીના જીવન-
પ્રસંગ. મુંબઈ, વોરા એન્ડ કંપની, રૂ.
૨-૪-૦, ૧૯૪૪, પૃ. ૧૪૧. વિ
‘મિ. ગાંધી ધ મેન’નો અનુવાદ.
- સંતનાં સ્મરણો. અમદાવાદ, ૧૯૪૦
‘મિ. ગાંધી ધ મેન’નો જ બીજો
અનુવાદ.

પ્રસ્થાન કાર્યાલય (પ્ર.) - ગાંધીકૃષ્ણ
(આલ્બમ). અમદાવાદ, ૬ આના, ૧૯૩૦.
વિ

ફિશર, લુડી (અનુ: વં. પ્રા. શુક્લ)
- ગાંધીજી સાથે એક અઠવાડિયું.
મુંબઈ, વોરા અને કંપની, રૂ. ૨-૦-૦,
૧૯૪૪, પૃ. ૧૧૪. વિ

કુલૉપ-મિલર, રેનો (અનુ : ર. દે. મટ્ટ)

— તારણહાર. અમદાવાદ ગુજરાત સાહિત્ય મંદિર, રૂ. ૧-૪-૦, ૧૯૩૧, પૃ. ૩૨ + ૧૭૯ + ૪. વિ

રા. વિ. પાઠકનો અપોદ્ધાત.

ચિહ્નલા, ઘનશ્યામદાસ — બાપુ. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧૨ આના, ૧૯૪૧, પૃ. ૧૬ + ૧૬૪. વિ

હિન્દી પરથી અનુવાદ.

બુચ, પુરાતન — આપણાં કસ્તુરબા. સારમતો, હંસ પ્રકાશન — પુરાતન બુચ, ૧૫ આના, ૧૯૪૬, પૃ. ૪ + ૬૪. વિ

— આપણાં ગાંધીજી. અમદાવાદ, ગૂર્જરઃ અંધરતન કાર્યાલય, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૪૬, પૃ. ૪ + ૯૨. વિ

બાઝકો માટે ટૂંકું જીવનચરિત્ર.

— ગાંધીજીના સાંનિધ્યમાં. ભાવનગર, ભારતી પ્રકાશન મંદિર, રૂ. ૧-૮-૦, ૧૯૪૬, પૃ. ૮ + ૧૪૪. વિ

— બાપુની છાયામાં. ભાવનગર, ભારતી પ્રકાશન મંદિર, રૂ. ૨-૦-૦. ૧૯૪૬, પૃ. ૧૦ + ૧૮૬. વિ

બોડીવાળા, નંદલાલ (પ્ર.) — મહાત્મા ગાંધીજીની લંડનયાત્રા. અમદાવાદ, નંદલાલ બોડીવાળા

— (સં.) — મહાત્મા ગાંધીજીનું જીવન-વૃત્તાંત. અમદાવાદ, નં. ચુ. બોડીવાળા, ૬ આના, ૨ આ. પૃ. ૧૨૫

પાંડુરાવ જીવળલાલ દેસાઝીના લલાણ પરથી સંપાદિત.

મટ્ટ, મદનશંકર મંઝારામ (સં.) — હિન્દનો હુંકાર [ગાંધીજીની વિભાવતની યાત્રા]. (સ્વદેશ ગ્રંથમાળા - ૧). કરાંચી, સ્વદેશી કાર્યાલય — મ. મં. મટ્ટ, ૧૪ આના, ૧૯૩૨, પૃ. ૧૦ + ૧૯૨. વિ

મસે, પ્રભાકર શ્રીપત (અનુ : ગોવર્ધનદાસ ક. અમોન) — જગતનો મહાન પુલ્ક.

અમદાવાદ, સસ્તું સાહિત્ય વર્ષક કાર્યાલય, રૂ. ૧-૪-૦, સં. ૧૯૭૯, પૃ. ૧૬ + ૩૩૬. વિ

ગાંધીજી વિષેના વિવિધ લેખોનો સંગ્રહ. સાથે પરિશિષ્ટમાં ગાંધીજીના છ મહત્ત્વના લેખો આપેલા છે. મરાઠી ‘પુણ્યશ્લોક’ પરથી અનુવાદ.

મહેતા, મનસુખલાલ રવજોમાઓ — ગાંધીજીનો પ્રવૃત્તિઓ. રાજકોટ, ૧૯૨૧ **માળેક, કરસનદાસ** — કલ્યાણયાત્રી (કાવ્ય). મુંબઈ, નાલંદા પ્રકાશન, રૂ. ૧-૪-૦, ૧૯૪૫, પૃ. ૨૪. વિ

ગાંધીજીનો ૭૫મી વરસગાંઠને દિવસે તેમને અર્પણ કરેલું ૭૫ પદ્યોનું કાવ્ય. કાકાસાહેબ કાલેલ્કરની પ્રસ્તાવના સાથે.

માસ્તર, કપિલાવહેન — બાપુજી અને કીજો વાતો. ભાવનગર, દક્ષિણામૂર્તિ પ્ર મંદિર, ૧૦ આના, ૧૯૩૩, પૃ. ૯૦. વિ

મેહેરઝલો, યુસુફ (અનુ : મ. હી. મૂલ્ખ-વાઝા) — આપણા નેતાઓ. વડોદરા પત્રજા પ્રકાશન, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૪૭. પૃ. ૬૬. વિ

ગાંધીજી પૃ. ૫ થી ૧૪.

યાજ્ઞિક, અિન્દુલાલ — મહાત્મા ગાંધીજીના સહવાસમાં. મુંબઈ, હિન્દુસ્તાન ન્યૂસપેપર્સ લિમિટેડ, ભાગ ૧, રૂ. ૧-૮-૦; પૃ. ૮ + ૨૦૮; ભાગ ૨, પ્ર. હિન્દુસ્તાન પ્રેસ લિ. રૂ. ૨-૦-૦, પૃ. ૮ + ૩૪૫. વિ

રાધાકૃષ્ણન, સર્વપલ્લી (સં.) (અનુ : ચ. પ્રા. શુક્લ) — ગાંધીજીને જગવંદના. મુંબઈ, વોરા અને કંપની, ૧ આ. ૧૯૪૩; ૨ આ. ૧૯૪૪, રૂ. ૩-૦-૦, પૃ. ૮ + ૨૩૦. વિ

ગાંધીજીને ૭૦ મી જન્મતિથિને દિવસે અર્પણ કરેલા શ્રી રાધાકૃષ્ણન સંપાદિત અભિનંદનગ્રંથનો અનુવાદ.

— મહાત્મા ગાંધી. મુંબઈ, વોરા અને કંપની,

૧૦ આના, ૧૯૪૨, પૃ. ૭૧. વિ
'ગાંધીજીને જગવંદના'માંના ઓ
રાધાકૃષ્ણનના લેખનો અનુવાદ.

રાય, દિલીપકુમાર (અનુ : ન. બા. પારેલ) - તીર્થસલિલ [રોમે રોમાં, વર્ડ્સ રસેલ, મહાત્મા ગાંધી, રવીન્દ્રનાથ ઠાકુર તથા અરવિંદ ઘોષ સાથેનો વાતચીત]. મુંબઈ, મહાગુજરાત કંપની, ૧ આ. ૧૯૪૨; ૨ આ. ૧૯૪૭, રૂ. ૪-૪-૦, પૃ. ૩૦ + ૩૨૦. વિ

બીજી આવૃત્તિમાં રાધાકૃષ્ણનની પ્રસ્તાવના છે.

રાંદેરિયા, મધુકર - મહાસમાના મહારથીઓ [મહાસમાના મહયોગીઓ, પ્રમુખો અને મહેતવાઓ : તેમના જીવનકાર્યની રૂપરેખા] જોરાવરનગર, લક્ષ્મીદાસ પુ. ગાંધી, રૂ. ૫-૦-૦, ૧૯૪૬, પૃ. ૧૬ + ૩૧૬. વિ
મહાત્મા ગાંધી, પૃ. ૧૫૬ થી ૧૬૮.

લેસ્ટર, મ્યુરિએલ (અનુ : જં. પ્રા. શુક્લ) - ગાંધીજીની યુરોપયાત્રા. મુંબઈ, એન. એમ. ઠક્કર અને કંપની, રૂ. ૨-૦-૦, ૧૯૪૫, પૃ. ૧૨ + ૧૫૨. વિ
વર્મા, જયકૃષ્ણ નાગરદાસ - મહાત્મા

ગાંધીજીનું જીવન. વઢોદરા, વિઠ્ઠલભાઈ આ. ઠક્કર, રૂ. ૪-૦-૦, સં. ૧૯૭૮, પૃ. ૮ + ૩૪૫. વિ

શાહ, ધીરજલાલ ધનજીભાઈ (સં.) - 'બા'. અમદાવાદ, ગુર્જર ગ્રંથરત્ન કાર્યાલય, રૂ. ૧-૮-૦, ૧૯૪૪, પૃ. ૫ + ૧૨૬. વિ

શાહ, મોગોલાલ ન. - મહાત્મા ગાંધી અને શ્રીમદ રાજચન્દ્ર. અમદાવાદ, બૂંઝા ફાર્મસી, ૧૯૩૭

શાહ, રમણલાલ નાનાભાઈ - મહાત્મા ગાંધી (વિદ્યાર્થી વાચનમાળા). અમદાવાદ, ધીરજલાલ ટોકરશી શાહ, સવા આનો, પૃ. ૨૮. વિ

શુક્લ, ચંદ્રશંકર પ્રા. (સં.) - ગાંધીજીના સમાગમમાં. વઢોદરા, રાયચુરા બુક ડીપો, રૂ. ૨-૬-૦, ૧૯૪૫, પૃ. ૨૦૦. વિ

- પુણ્યશ્લોક ગાંધીજી (ગાંધીજીના જીવન અને કાર્ય વિષેના જુરા જુરા લેખકોના લેખોનો સંગ્રહ). મુંબઈ, વોરા અને કંપની, રૂ. ૪-૪-૦, ૧આ. ૧૯૪૪, પૃ. ૨૫૬ + ૨. વિ

૨. સત્યાગ્રહ, અહિંસા, ગાંધીવાદ અિ.

કોસમ્બી, ધર્માનન્દ - હિન્દી સંસ્કૃતિ અને અહિંસા. અમદાવાદ, જી. અ. મહેતા, રૂ. ૨-૦-૦, ૧૯૩૭, પૃ. ૩૩૧. વિ

ગાંધી, જેઠાલાલ જી. (સં.) - જીવનચર્ચા. અમદાવાદ, પ્રસ્થાન, ૮ આના, ૧૯૩૧, પૃ. ૧૧૮. વિ

ગાંધી, મોહનદાસ ક. (સં. બિન્દુલાલ યાશિક) - અસહકાર. જુઓ રાજકારણ વિભાગ
- (સં. નગીનદાસ અમુલચરાય) - અસહકાર. (ગાંધીજીના જ પોતાના શબ્દોમાં). જુઓ રાજકારણ વિભાગ

- અસહકાર. અમદાવાદ, રાષ્ટ્રીય સાહિત્ય પ્રકાશન. જુઓ રાજકારણ વિભાગ

- અહિંસા. અમદાવાદ, નવજીવન, ૮ આના, ૧ આ. ૧૯૩૪, ૨ આ. ૧૯૪૧, પૃ. ૧૦ + ૩૩૫. વિ

- આ તે જીવદયા? અમદાવાદ, નવજીવન, ૩ આના, સં. ૧૯૮૩, પૃ. ૪ + ૩૯. વિ
'આ તે જીવદયા?' વાળા નવજીવનના લેખથી ચાલેલી ચર્ચામાં ગાંધીજીએ અહિંસા સુપર લખેલા લેખો.

- કાયદાની સામે થવાની ફરજ. અમદાવાદ, વરુદભાઈ પટેલ તથા મહાદેવ

देसायी, सं. १९७९, पृ. १६. वि

थीरोना निबंव परथी लखायेल.

- गांधोजीनी जुवानी (इंटर कमिटि समक्ष अमदावादमां). सावरमती, स्वामी आनंद, सत्याग्रहाश्रम, ६ आना, १९२०, पृ. १००. वि

- धर्मयुद्धं रहस्य [महासभामां पूर्ण स्वराज्यनो ठराव पसार थया पछी सत्याग्रह युद्धं रहस्य बतावतां जनताने शुदेशीने पू. गांधीजीअे लखेला लेखो तथा आपेलां भाषणोतो संग्रह]. अमदावाद, प्रस्थान, ६ आना, १ आ. १९३०, पृ. ८०. वि

- (योजक: देसायी वालजी गो.) - प्रेमपंथ योजन १. अमदावाद, सस्तुं साहित्य, ३ आना, १९४६, पृ. ६४. वि

नवजीवन प्रकाशन मंदिर तरफथी पण आ पुस्तक बहार पडथुं छे.

- (अनु: अने सं. मथुरादास त्रिकमजी)

- महात्मा गांधीजीनो विचारसृष्टि. मुंबयी, मथुरादास त्रिकमजी, रू. २-१२-०, सं. १९७५, पृ. ८ + ४१३. वि

महात्मा गांधीजीनां लवाणीमांथो चूंदी काढेलां लेखो तथा भाषणोतो वर्गीकृत संग्रह.

- (सं नगोनदास अमुल्लखराय) - सत्याग्रह (महात्माजीना शब्दोमां) गांधीशिक्षण माला-१, मुंबयी, नगीनदास अमुल्लखराय, ५ आना, १९२३, पृ. १६ + ७०. वि

प्रेम, रीचर्ड बी. (अनु: चं. प्रा. शुक्ल)

- अहिंसानी तालीम. अमदावाद, नवजीवन, ६ आना, १९४३, पृ. ६२. वि

चतुरसेन शास्त्री, पं. - सत्याग्रह अने असहयोग. अमदावाद, सस्तुं साहित्य, रू. १-४-०, १९४०, पृ. ६ + ४३२. वि

दर्शक - वे विचारधारा. आंबला, ग्राम-दक्षिणामूर्ति, रू. २-८-०, १आ. १९४५, पृ. १६ + २२२ + २२. वि

गांधीवाद अने समाजवादनी

तुलनात्मक चर्चा.

देसायी, परागजी खंडुभाओ - सत्याग्रहं रहस्य (स्वराज्य लेखमाळा नं. १२).

मुंबयी, होमरूल लीग आफिस, १ आनी, पृ. ३०, वि

देसायी, मगनभाओ प्र. - सत्याग्रहनी मोमांसा. अमदावाद, नवजीवन, १४ आना, १आ. १९३४, पृ. ३६ + ३२३, सूचि तथा पुस्तक सूचि सहित. वि

श्री काकासाहेबनी प्रस्तावना साथे. २जी सुधारेरी आवृत्ति १९४८, एष्ठ संख्या आशरे ३२०, किंमत आशरे रू. २-८-०. टूंकमां बहार पडो.

नवजीवन प्र. मंदिर (प्र.) - सत्याग्रहाश्रम नियमावलि. अमदावाद, नवजीवन, १९२८, पृ. २४, २ आ १९३१. वि

नहारसिंह - असहकार अुर भाषण. शाहपुरा, १९२२

परीख, नरहरि द्वा. - सत्याग्रहीना स्वातंत्र्य मंत्रो. अमदावाद

मशरूवाळा, किशोरलाल घ. - गांधी-विचारदोहन [गांधीजीनी संमतिपूर्वक]. अमदावाद, नवजीवन, २ आ. ८ आना, १९३५; ३ आ. १९४०, १४४, १४ आना, पृ. १६ + २५४. वि

गांधीजीना विचारोने १४ खंडोमां व्हेंची जुदा जुदा विषयोने अंगे तेजो शा विचार धरावे छे ते सूत्रमय भाषामां जणाव्या छे: तात्कालिक अवलोकन माटे खास उपयोगी.

- निर्भयता. अमदावाद, नवजीवन, दोड आनी, १९४२, पृ. १२ + १८४. वि

- सत्यमय जीवन. अमदावाद, प्रस्थान, १० आना, १९९५, पृ. २१०. वि

मोर्ली, जॉन (अनु: महादेव देसायी) - सत्याग्रहनी मर्यादा ('ऑन कॉन्ग्रोमिस'नो

અનુવાદ). અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૪-૦, સં. ૧૯૮૨, પૃ. ૩૨ + ૩૦૩. વિ રાજગોપાલાચારીના 'આમુલ' સહિત. રવાળો, જમુ - અહિસાનો રાહ. સમાજશાસ્ત્રી - સત્યાગ્રહ : નિષ્ફળ અને નકામું શસ્ત્ર ભાગ ૧-૨. મુંબઈ, ઍડવોકેટ

૨ અ. સત્યાગ્રહનો લડતોનો અિતિહાસ

ગાંધી, મોહનદાસ ક. - એક સત્યવોરનો કથા અથવા સૉક્રેટીસનો વચાવ. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આનો, ૧૯૪૧, પૃ. ૩૬; ૨ આ. ૧૯૪૪, ૨ આના. વિ - દક્ષિણ આફ્રિકાના સત્યાગ્રહનો અિતિહાસ, ઁંડ ૧, ૨. અમદાવાદ, નવજીવન, ઁંડ ૧, ૧૨ આના, ૧૯૨૪, પૃ. ૪+૨૭૦; ઁંડ ૨, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૨૫, પૃ. ૮+૨૦૫. ઁંડ ૨ની ૨જો આવૃત્તિ, ૧૯૪૦. વિ

ગુજરાત પ્રાન્તિક સમિતિ (પ્ર) - ધરાસળાનો કાઢી કેર. અમદાવાદ, ગુ. પ્રાં. સપ્તિતિ, ૩આ. ૧૯૩૦, પૃ. ૨૩+૧૨૦. વિ ધરાસળાના મીઠાના અગરો પર્ના હુમલાની હકીકત

દવે, ઁગતરામ (સં.) - બારડોલી સત્યાગ્રહ (પત્રિકાઓ). બારડોલી, ૧૯૨૮. ઁુઓ સામયિકોનો વિભાગ.

દેસાઝી, મહાદેવ - એક ધર્મયુદ્ધ [અમદાવાદના મિલમજૂરોની લડતનો અિતિહાસ. તા. ૨૨-૨-'૧૮ થી ૨૦-૩-'૧૮]. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આ. ૧૯૨૦; ૨ આ. ૧૯૪૦, ૬ આના, પૃ. ૮+૧૨૪. વિ

- બારડોલીના સત્યાગ્રહનો અિતિહાસ. અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૦-૦, ૧-૧૨-૦, ૧ આ. ૧૯૮૫, પૃ. ૮+૩૮૯, નકશો તથા ચિત્રો. વિ

પટેલ, છોટુભાઝી હુ. - પંચમહાલ ઁંગલ સત્યાગ્રહ. કાલોલ, ૧૯૩૦. વિ.

બૉફ બિંડિયા પ્રેસ; ભાગ ૧ લો, ૧૨ આના, ૧૯૩૩, પૃ. ૧૩૦; ભાગ ૨ ઁો, ૧૯૩૪, પૃ. ૧૭૨, રૂ. ૧-૦-૦.

'હિન્દુસ્તાન અને પ્રજામિત્ર'માં લેખકે લખેલા લેખોનો સંગ્રહ.

પટેલ, સરદાર વલ્લભભાઝી - વોરની હાકલ [સરદાર વલ્લભભાઝીનો રળ ગર્જનાઓ]

ભાગ ૧, ૨. અમદાવાદ, પ્રસ્થાન, ૧૯૩૦.

ભાગ ૧, ૧૨ આના, પૃ. ૮ + ૨૧૦;

ભાગ ૨, ૩ આના, પૃ. ૪ + ૧૫૬. વિ

પંડ્યા, નર્મદાશંકર બા. - ધ્વજારોપણ અથવા બારડોલીનો ધનુષ્યટંકાર. સુરત, ૧૯૨૯.

પરોલ, શંકરલાલ દ્વા. - ઁેડાની લડત (૨૦-૧૧-'૧૭ થી ૬-૬-'૧૮). અમદાવાદ, રાષ્ટ્રીક સાહિત્ય કાર્યાલય, રૂ. ૧-૮-૦, સં. ૧૯૭૮, પૃ. ૮+૫૬૮. વિ

પાઠક, રામનારાયણ ના. - રાજકોટ - સત્યાગ્રહ. અમદાવાદ, ભારતી સાહિત્ય સંઘ, ૬ આના, ૧૯૩૯, પૃ. ૨૯૧. વિ

બધેકા, ગિરજાશંકર (ગિઁુભાઝી) - બાર-ડોલીની હિજરત. અમદાવાદ, પ્રસ્થાન, અઢી આના, ૧૯૩૧. પૃ. ૪૮. વિ

- બોરસદની વીરાંગનાઓ. અમદાવાદ, પ્રસ્થાન, ૨ આના, ૧૯૩૧, પૃ. ૩૯. વિ બ્રૉકવે, ફેનર - અન્ય દેશોમાં અસહકાર મુંબઈ, ૧૯૩૦.

રમણલાલ ઁુનોલાલ (સંગ્રાહક) - ભારતનું ઘડતર ભાગ ૨ ઁો [લઘુ નિઃશ્લ સત્યાગ્રહ મુક્તિસંગ્રામ]. મુંબઈ, રમણલાલ ઁુનોલાલ, ૭ આના, ૧૯૩૧, પૃ. ૧૬+૨૭૯. વિ

તદન વેડોઢ અને અલ્પચારિયું પ્રકાશન. ચિત્રો, કાગલ, છાપકાપ, વધું ઁ અરોચક લાગે તેવું છે.

રાજેન્દ્રપ્રસાદ, બાબુ - ચંપારણમાં મહાત્મા
ગાંધીજી (તા. ૧૦-૪-૧૭ થી ૪-૩-૧૮
સુધી). અમદાવાદ, યુગધર્મ, ૧-૪-૦,

૧-૮-૦, સં. ૧૯૭૯, પૃ. ૧૬+૨૦૪. કિ.
હિન્દી પરથી અનુવાદ; મહાદેવભાગીના
'વે વોલ' સાથે.

૩. ધર્મ અને નીતિ

કાલેલકર, દ. બા. - ગીતાધર્મ [ગીતાનું
સમાજશાસ્ત્ર]. અમદાવાદ, નવજીવન,
રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૪૪, પૃ. ૪+૧૭૨. વિ
મરાઠી પરથી ભાષાંતર.

- ગીતાસાર. અમદાવાદ, સત્સું સાહિત્ય,
૪ આના, સં. ૨૦૦૩, પૃ. ૭૦. વિ

- જીવતા તહેવારો. અમદાવાદ, નવજીવન,
૧ આ. રૂ. ૦-૨-૬, ૧૯૩૭, પૃ. ૭૧; ૩ આ.
૧૯૪૩, ૧-૦-૦, પૃ. ૮ + ૨૬૦. વિ

સરે, પં. નારાયણ મો. (સં.) - આશ્રમ-
અજ્ઞાનાવાલિ. જુઓ હિન્દી વિભાગમાં.

ગાંધી, મોહનદાસ ક. - અનાસક્તિયોગ
[શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતાનો અનુવાદ]. અમદાવાદ,
નવજીવન, ૧ આ. ૧૯૩૦, ૨ આના,
પૃ. ૨૦ + ૧૮૪. વિ

- આશ્રમવાસી પ્રત્યે. સાબરમતી, સત્યા-
ગ્રહાશ્રમ, ૧ આ. ૧૯૩૨, રૂ. ૦-૧-૯,
પૃ. ૮ + ૧૪૩. વિ

૧૯૩૨ ના જેલવાસ દરમ્યાન યરોડા
જેલમાંથી લેખેલા કાગળો.

- ગીતાપદાર્થકોષ. અમદાવાદ, નવજીવન,
૪ આના, ૧૯૩૬, પૃ. ૧૬ + ૨૫૬. વિ
ગાંધીજીની 'વાંચનારને વિનંતિ' અને
કાકાસાહેબના 'બે શબ્દો' સાથે.

- ગોતાબોધ. [શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતાનું
તાર્કય]. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આ.
૧૯૩૦; ૪ મુ. ૧૯૪૬, ૩ આના,
પૃ. ૮ + ૭૨. વિ

- દયાધર્મ [શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર જયંતી પર
તા. ૧૫-૧૧-૨૧ ને રોજ ગાંધીજીએ
કેરેહું પ્રવચન]. અમદાવાદ, પૂજાભાષી
હીરાચંદ, સં. ૧૯૭૮, પૃ. ૧૪. વિ

- દિલ્હી હાયરી [૧૦-૯-૧૪ થી
૩૦-૧-૧૪૮ સુધીનાં પ્રાર્થના પછીનાં
પ્રવચનો]. અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ.
૩-૦-૦, ૧૯૪૮, પૃ. ૨૪ + ૪૬૮, સૂચિ
સહિત. વિ

આ પ્રવચનોમાં જોકે અનેક વિષયોની
ચર્ચા જોવા મળે, તોપણ તેમાં સૌથી
વધારે માર જુદી જુદી કોમો કે ધર્મના
લોકો વચ્ચે મુલેહ અને સંપ સ્થાપવા પર
મુકાયેલો છે.

- (સં. નગીનદાસ અમુલ્ખરાય) - ધર્મ-
(ગાંધીશિક્ષણ - ૨, ગાંધીજીના જ શબ્દોમાં).
મુંબઈ, નગીનદાસ અમુલ્ખરાય, ૧૨
આના, ૧૯૨૪, પૃ. ૧૬ + ૧૫૪. વિ

- ધર્મમંથન. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧૨
આના, ૨ આ. ૧૯૩૯, પૃ. ૧૬ + ૪૯૪,
સૂચિ. વિ

- નીતિધર્મ અથવા ધર્મનીતિ અને
સર્વોદય. સુરત, ગાંધીવ, ૪, ૬ આના,
૧ આ. ૧૯૨૨, પૃ. ૮ + ૭૨. વિ

- નોતિધર્મ અથવા ધર્મનીતિ. નાતાલ
મિ. સૉલ્ટર નામના એક અંગ્રેજના
પુસ્તકનો ગુજરાતીમાં સાર. આ સારના જ
આગળ જતાં જુદી જુદી ભાષાઓમાં —
અંગ્રેજીમાં પણ — ભાષાંતરો થયાં છે.

- મંગલપ્રભાત. [આશ્રમનાં જુદાં જુદાં વ્રતો
વિષે ગાંધીજીએ યરોડા જેલમાંથી લેખેલા
પત્રો]. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આ.
૧૯૩૦.

પહેલી આવૃત્તિ 'વ્રતવિચાર' નામથી
પ્રસિદ્ધ થઈ હતી. એનું જ પાછલ્લથી આ
નામ રાખવામાં આવ્યું.

- બીજી આવૃત્તિથી સ્વદેશી પર એક પ્રવચન બુમેરાયું છે. કાકાસાહેબનો પ્રસ્તાવના.
- **બ્યાપક ધર્મભાવના.** અમદાવાદ, નવ-જીવન, ૧ આ. ૧૯૩૭, ૧૪ આના, પૃ. ૫૬૫. વિ
- **વ્રતવિચાર.** સાવરમતી, સત્યાગ્રહ આશ્રમ, નારાયણદાસ સુ. ગાંધી, ૧ આ. ૧૯૩૦, દોઢ આનો, પૃ. ૬ + ૮૧. વિ
આ પુસ્તકની બીજી અને પછીની આવૃત્તિઓ 'મંગલપ્રભાત' નામથી પ્રસિદ્ધ થઈ છે.
- **હિન્દુ આચાર.** જુઓ સમાજ વિષયક સામાન્ય વિભાગ.
- **હિન્દુ ધર્મનો કસોટી.** જુઓ સમાજ વિષયક સામાન્ય વિભાગ
- દેવે, જુગતરામ - ગીતાગોતમંજરી.** અમદા-વાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૪૫, પૃ. ૧૬ + ૧૬૪. વિ
ગાંધીજીની પ્રસ્તાવના.
- (સં.) - **ગ્રામભજનમંડલી.** અમદાવાદ, નવજીવન, ૨ આના, ૧ આ. ૧૯૩૮, પૃ. ૮ + ૯૪; ૨ મુ. ૧૯૪૦. વિ
- દેસાઝી, વાલજી ગો.** - **ઝીશુ ચરિત.** ગોંડલ, ધીકુભાઈ બાલાચંદ્ર બેનાણી, સવા આનો, ૧૯૩૨, પૃ. ૭૨. વિ
- ધ્રુવ, આનંદશંકર બાપુભાઈ - આપણો ધર્મ.** અમદાવાદ, મ. રા. જાગૃતિ, ૧ આ. ૧૯૨૦; નવી સંવર્ધિત આવૃત્તિ, પ્ર. લોહાવતી લાલભાઈ, સં. રા. વિ. પાઠક, ૧૯૪૨, પૃ. ૫૬ + ૮૫૬, રૂ. ૬-૦-૦. વિ
- **હિન્દુ ધર્મની બાલપોથી.** વડોદરા, લક્ષ્મી ઍલેક્ટ્રિક પ્રિ. પ્રેસ, ૯ આના, ૧૯૨૦, પૃ. ૧૫૧. વિ
- મહાત્મા ગાંધીજીનું એક પ્રિય પુસ્તક.
- નવજીવન (પ્ર.) - ઝીશુનું શલિદાન.** અમદા-વાદ, ૬ આના, ૧૯૨૨, પૃ. ૮ + ૮૭. વિ

- નાનકદેવ, સોલ આદ્ય ગુરુ (અનુ: મ. પ્ર. દેસાઈ) - જપજી (ગુજરાતી અનુવાદ).** અમદાવાદ, નવજીવન, ૯ આના, ૧૯૩૮, પૃ. ૭૨ + ૪૮. વિ
ગાંધીજીના 'આદિવચન' સાથે.
- પટેલ, ગોપાલદાસ જી. - શ્રીમદ્નો જીવન-યાત્રા.** અમદાવાદ, જૈન સાહિત્ય પ્રકાશન સમિતિ, રૂ. ૧-૦-૦, ૧ આ. ૧૯૩૬, પૃ. ૨૬૨. વિ
૨ આવૃત્તિ. ૧૯૪૬, રૂ. ૩-૮-૦, પૃ. ૧૨ + ૩૪૪. વિ
બીજી આવૃત્તિ 'શ્રી રાજચંદ્ર: જીવન-યાત્રા તથા વિચારસ્તો' એનામથી પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી છે; અને તેમાં શ્રીમદ્ના વિચારોનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.
- મશરૂવાલા, કિશોરલાલ ઘ. - ગીતાશ્વનિ** [ગીતાનો સમશ્લોકી અનુવાદ]. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આ. ૧૯૩૪, ૩ આ. ૧૯૪૬, ૬ આના, પૃ. ૨૦ + ૧૦૮. વિ
- **ગીતામંથન.** અમદાવાદ, પ્રસ્થાન, ૧ આ. ૧૯૩૫; ૨ આ. નવજીવન, ૧૯૪૦, રૂ. ૧-૪-૦, પૃ. ૮ + ૩૬૬. વિ
- **સંસાર અને ધર્મ.** અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૨-૦-૦, ૧૯૪૮, પૃ. ૨૦ + ૨૫૭. વિ
પૂર્તિરૂપે શ્રી નાથજીના ત્રણ લેખો આપવામાં આવ્યા છે.
- રમણ મહર્ષિ, ગાંધીજી તથા મશરૂવાલા - શ્રીગીતાસંકલન.** અમદાવાદ, સસ્તું સાહિત્ય, ૩ આના, ૧ આ. સં. ૨૦૦૧, પૃ. ૪૫. વિ
- રાજચંદ્ર, શ્રીમદ્ (સં. મનસુખ ર. મહેતા) - શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર (શ્રીમદ્ રાયચંદ રવજીભાઈનાં પત્રો અને લેખોનો સંગ્રહ).** ૧ આ. સં. ૧૯૬૧; ૬ આ. મુંબઈ, હેમચંદ ટોકરશી મહેતા, સં. ૧૯૯૭, રૂ. ૩-૪-૦, પૃ. ૨૬ + ૫૯૪. વિ
- (સં. ગોપાલદાસ પટેલ) - **શ્રીમદ્ રાજ-ચંદ્રનાં વિચારસ્તો.** અમદાવાદ, જૈન

સાહિત્ય પ્રકાશન સમિતિ, ૧૨ આના, ૧ આ. ૧૯૩૬, પૃ. ૨૦૮. વિ
 આ પુસ્તક ગો. જી. પટેલ કૃત
 'શ્રીમદની જીવનયાત્રા' સાથે જોડી
 દેવામાં આવ્યું છે. ઊપર જુઓ પટેલ ગો. જી.
 રાધાકૃષ્ણન સર્વપક્ષી (અનુ : ચં. પ્રા. શુક્લ)
 - ધર્માંતું મિલન. મુંબા, ભારતીય વિદ્યા-
 મંચન, રૂ. ૫-૦-૦. વિ
 - હિન્દુ જીવનદર્શન. અમદાવાદ, નવજીવન,
 ૧૦ આના, ૧આ. ૧૯૪૨, પૃ. ૮ + ૧૩૬. વિ

સાને ગુરુજી (અનુ : ન. મા. દવે) - ગીતા-
 હૃદય. અમદાવાદ, ભારતી સાહિત્ય સંઘ,
 રૂ. ૧-૪-૦, ૧૯૪૫, પૃ. ૪ + ૧૨૩. વિ
 શ્રી વિનોબાનાં ગીતા પરના પ્રવચનો
 પરથી સાને ગુરુજીએ પોતાનો ભાષામાં રજૂ
 કરેલો સાર.
 સુંદરલાલ, પંડિત (અનુ : કરીમભાઈ વોરા)
 - હજરત મહંમદ અને અસ્લામ. અમ-
 દાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૪૫,
 પૃ. ૮ + ૧૫૨. વિ

૪. સમાજ વિષયક - સામાન્ય

કાલેલકર, દત્તાત્રેય બ. - આવતી કાલના
 પ્રશ્નો. અમદાવાદ
 - ગામડામાં જઓને શું કરીશું ?
 અમદાવાદ
 - જીવનસંસ્કૃતિ (સામાજિક અને સંસ્કૃતિ
 વિષયક લેખો). અમદાવાદ, નવજીવન,
 ૧ આ. ૧૯૩૯; ૨ આ. ૧૯૪૬,
 રૂ. ૫-૦-૦, પૃ. ૧૬ + ૫૯૦. વિ
 - લોકજીવન (ગામડાની પ્રજાના પ્રશ્નોની
 છળાવટ અને દિશાદર્શન). અમદાવાદ, નવ-
 જીવન, ૧૨ આના, ૧૯૩૫, પૃ. ૩૩૦. વિ
 કોઠારી, વિઠ્ઠલદાસ મ. અને પટેલ,
 રાવજીભાઈ ના. - ગામગોષ્ઠી. અમદાવાદ,
 ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, ૬ આના, ૧ આ
 ૧૯૪૧, પૃ. ૮ + ૧૦૮. વિ
 કોર, રાજકુમારી અમૃત (અનુ : કરીમભાઈ
 વોરા) - વહેનોને. અમદાવાદ, નવજીવન,
 ૬ આના, ૧૯૪૬, પૃ. ૪૬. વિ
 ક્રાંતોટકીન (અનુ : ન. દા. પરીલ)
 - સહાયવૃત્તિ. અમદાવાદ, નવજીવન,
 ૧૯૩૫, રૂ. ૧-૪-૦, પૃ. ૪૪ + ૪૦૯. વિ
 ગાંધી, મોહનદાસ ક. - ગામડાંની વહારે.
 અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આ. ૧૯૩૧;
 ૨ આ. ૧૯૩૯, ૨ આના, પૃ. ૬૮. વિ
 કાકાસાહેબની પ્રસ્તાવના સાથે.

- ત્યાગમૂર્તિ અને બોજા લેખો (ગાંધીજીના
 સામાજિક લેખોનો સંગ્રહ). અમદાવાદ,
 નવજીવન, ૧ આ. ૧૯૨૨; ૪ આ.
 ૧૯૩૮, ૧૨ આના, પૃ. ૧૨ + ૪૨૯,
 સચિ. વિ
 - નીતિનાશને માર્ગે. અમદાવાદ, નવજીવન,
 ૧ આ. ૧૯૨૮; ૯મું સં. ૧૯૪૬,
 ૬ આના, પૃ. ૪ + ૧૦૮. વિ
 - પૂર્વ અને પશ્ચિમ (જૉન ચાચનામૅનના
 પત્રોનો સાર): સુરત, કલ્યાણજી વિઠ્ઠલભાઈ,
 ૪ આના, ૧૯૨૧, પૃ. ૫૪. વિ
 મહાત્માજીના 'અિહિયન ઓપોનિયન'-
 માંથી પુનર્મુદ્રિત.
 - મહાત્માજીના સામાજિક લેખો. અમદા-
 વાદ, અમદાવાદના દશાશ્રીમાઝી મેશ્રી
 વળિક મિત્રમંડલ વતી નં. જી. બોડોવાઝ,
 ૫ આના, પૃ. ૪ + ૧૩૬. વિ
 - રચનાત્મક કાર્યક્રમ : તેનું રહસ્ય અને
 સ્થાન. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આ.
 ૧૯૪૧; ૪ આ. ૧૯૪૬, ૬ આના, પૃ.
 ૪૪. વિ
 અંગ્રેજી પરથી અનુવાદ. પુસ્તકોનો સચિ
 સાથે.
 - વર્ણવ્યવસ્થા. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧
 આ. ૧૯૩૪; ૨ આ. ૧૯૪૫, ૧૨ આના,

પૃ. ૨૪ + ૧૫૦, સચિ. વિ

- સમાજમાં છોશોનું સ્થાન (ગાંધીજીના શબ્દોમાં). ૭૫મી જયંતીના સ્ત્રી-દિન નિમિત્તે પ્રકાશન. અમદાવાદ, મંજુર મહાજન સંઘ, ૧૯૪૪, પૃ. ૨૭. વિ

- (સં. દેસાઝી, મગનભાઈ પ્ર.) - સંપૂર્ણ દારુનિષેધ. (ગાંધીજીના લેખોનો સંગ્રહ) અમદાવાદ, ગુર્જર ધ્રુવરત્ન, ૮ આના, ૧ આ. ૧૯૩૦, પૃ. ૮ + ૧૮૩, સચિ. વિ

- (સં. નગોનદાસ અમુલઘરાય) - સ્ત્રી સ્વાતંત્ર્ય (મહાત્માજીના જ શબ્દોમાં). ગાંધીશિક્ષણ - ૫. મુંબઈ, નગોનદાસ અમુલઘરાય, ૪ આના, ૧૯૨૩, પૃ. ૧૬ + ૪૪. વિ

- હિંદુ સ્વરાજ. જુઓ 'રાજકારણ' વિભાગમાં. મૂજરાત વિદ્યાપીઠ - ગ્રામસંગઠન [નિવંધો અને ચર્ચા]. અમદાવાદ, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, ૬ આના, ૧૯૩૧, પૃ. ૮ + ૮૮. વિ

૧૯૩૧ના એપ્રિલમાં વિદ્યાપીઠમાં ભરાયેલા ગ્રામસેવા સંમેલનમાં ગામડાના જીવનના વિવિધ પ્રશ્નોને અંગે અપાયેલાં ભાષણો, વંચાયેલા નિવંધો તથા ચર્ચાનો નોંધોનો સંગ્રહ

ગ્રામસેવા સમિતિ - ગુજરાતનાં ભાંગતાં ગામડાંમાં [ગ્રામસેવાના પ્રથમ વર્ષનાં મંથનો અને અનુભવો] : ગ્રામસેવા સમિતિનું સને ૧૯૩૫નું વાર્ષિક નિવેદન. વારડોલી, ગ્રામસેવા સમિતિ, ૧૯૩૬, પૃ. ૧૬ + ૬૮. વિ
ગાંધીજીના 'જંગમ વિદ્યાપીઠ' પરનાં પ્રવચન તથા કાકાસાહેબના 'ગ્રામસેવાનો કાર્યપદ્ધતિ' નામના લેખ સહિત

જેક્સ, એલ. પી. (અનુ : ચં. પ્રા. શુક્લ) - યંત્રો સામે બલ્લવો. (એલ. પી. જેક્સનાં ૧૯૩૩ નાં હીવર્ટ વ્યાખ્યાનો). અમદાવાદ, નવજીવન, ૧૦ આના, ૧૯૪૮, પૃ. ૮ + ૬૨. વિ

- (અનુ : ગો. જી. પટેલ) - સર્વોદયનો જીવનકળા. (રચનાત્મક નાગરિક ધર્મ).

અમદાવાદ, જૈન સાહિત્ય પ્રકાશન મંમિતિ, રૂ. ૨-૦-૦, ૧૯૪૨, પૃ. ૨૮ + ૩૪૦. વિ
ટૉલ્સ્ટૉય, લીઓ (અનુ : ન. દ્વા. પરીખ તથા પાં. વિ. વઠ્ઠા) - ત્યારે કરીશું શું? સાવરમતી, દ. વા. કાલેલકર, પૂર્વાર્ધ : ૧૨ આના, ૧૯૨૫, પૃ. ૨૪૩; અુત્તરાર્ધ : રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૨૬, પૃ. ૨૬૭. વિ

- ત્યારે કરીશું શું? અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૩૫, પૃ. ૪૩૧. વિ

અપરના બંને ભાગો પરથી થોડોક સંક્ષેપ કરીને તૈયાર કરેલો નવી આવૃત્તિ.

- (અનુ : વિ. મ. મટ્ટ) - સ્ત્રી અને પુરુષ. અમદાવાદ, પ્રસ્થાન, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૩૩, પૃ. ૧૬૬. વિ

ઠાકુર, રવોન્દ્રનાથ (અનુ : ન. ના. પોરહ) - પૂર્વ અને પશ્ચિમ. મુંબઈ, મહાગુજરાત પબ્લિશિંગ કંપની, રૂ. ૧-૧૨-૦, ૧૯૪૨, પૃ. ૨૬૮. વિ

- સ્વદેશી સમાજ. અમદાવાદ, નવજીવન, ૮ આના, ૧૯૩૪; પૃ. ૧૨૫. વિ

ડિકિન્સન, લૉવેલ્સ (અનુ : ચં. પ્રા. શુક્લ) - ચીનનો અવાજ. અમદાવાદ, નવજીવન, ૮ આના, સં. ૧૯૮૩, પૃ. ૧૦૨. વિ

'પૂર્વ અને પશ્ચિમ' આનો જ સંક્ષેપ છે. - (સારાનુ : ગાંધી, મો. ક.) - પૂર્વ અને પશ્ચિમ. જુઓ અપર ગાંધીજીનાં પુસ્તકોમાં.

દવે, જુગતરામ - હલ્લપતિ - મુક્તિ [ઢાઢી પ્રથા અને મુક્તિદાનની હિલચાલ]. અમદાવાદ, ૬ આના, ૧૯૪૬, પૃ. ૫૬. વિ

દારુનિષેધ પ્રચારલાતું - દારુનિષેધ શા માટે? મુંબઈ, એસોશિએટેડ એડવર્ટાઇઝર્સ અને પ્રિન્ટર્સ, ૧૯૩૯, પૃ. ૩૨. વિ

મુંબઈ સરકારના દારુનિષેધ પ્રચાર લાતા તરફથી બહાર પડેલું છે.

દેસાઝી, મગનભાઈ પ્ર. - દારુનિષેધ અને સ્વરાજ. અમદાવાદ, પ્રસ્થાન, ૪ આના, ૧૯૩૦, પૃ. ૭૯. વિ

દેસાઝી, રમણલાલ વ. - ગ્રામોન્નતિ.

મુંબઈ, આર. આર. શેઠની કંપની, ૧૯૪૦,
પૃ. ૧૬ + ૨૯૦. વિ

પરીક્ષ, નરહરિ દ્વા. - યંત્રની મર્યાદા.

અમદાવાદ, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, ૧ આ.
૧૯૪૦; ૨ આ. ૧૯૪૭, પૃ. ૧૬૧ + ૬૦. વિ

યંત્રોને અંગે ગાંધીજીના વિચારો એક
અલગ વિભાગમાં તારવી આપ્યા છે.

- સામ્યવાદ અને સર્વોદય તથા બીજા

લેખો. અમદાવાદ, પ્રસ્થાન, ૬ આના,
૧૯૩૫, પૃ. ૧૦૭. વિ

મશરૂવાલા, કિ. ઘ. - સમૂહી ક્રાન્તિ.

અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૮-૦, ૧૯૪૮,
પૃ. ૮ + ૧૬૪. વિ

- સ્ત્રી-પુરુષ-મર્યાદા. અમદાવાદ, ૧ આ.

પ્રસ્થાન, ૧૯૩૭; ૩ આ. નવજીવન,
૧૯૪૫, ૧૨ આના, પૃ. ૧૬ + ૧૩૬. વિ

મહેતા, બલભાઈ - મારું ગામડું.

અમદાવાદ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, ૧ આ.

૧૯૩૯; ૨ આ. ૧૯૪૧, ૧૦ આના,
પૃ. ૧૪ + ૧૭૫. વિ

મહેતા, મનસુખલાલ ર. - ગાંધીજીની

પ્રવૃત્તિઓ. રાજકોટ, ૧૯૨૧

મુકરજી, એચ. સી. - કોંગ્રેસની કેટલીક

અરાજકીય સિદ્ધિઓ. મુંબઈ, હમારા
હિન્દુસ્તાન, ૮ આના, ૧૯૪૬, પૃ.
૪ + ૨૪. વિ

રાજેન્દ્રપ્રસાદ, બાબૂ - રચનાત્મક કાર્યક્રમ

- કેટલોક સૂચનાઓ. અમદાવાદ, નવ-
જીવન, ૩ આના, ૧૯૪૩, પૃ. ૩૫. વિ

રાધાકૃષ્ણન, સર્વેપલ્લી (અનુ : ત. ના પાસે)

- કલ્કી અથવા સંસ્કૃતિનું ભાવિ.

અમદાવાદ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, ૧૦ આના,
૧૯૩૯, પૃ. ૩૩ + ૧૨૭. વિ

વ્યાસ, રવિશંકર (મહારાજ) - ગ્રામરચના.

અમદાવાદ, સસ્તું સાહિત્ય, રૂ. ૧-૪-૦,
૧૯૪૭, પૃ. ૨૬૯. વિ

૪ અ. સમાજ વિષયક

અસ્પૃશ્યતાનિવારણ

કોઠારો, કકલભાઈ (સં) - હડધૂત

હરિજન. રાણપુર, ૧૯૩૩

ગાંધી, મોહનદાસ ક. (અનુ : ચં. પ્રા. શુક્લ)

- ધર્મસંસ્થાપન. (અનશન સપ્તાહ
પઠીના ગાંધીજીના લેખો). મુંબઈ, પ્રાન્તિક
બોર્ડ, અસ્થિલ ભારત અસ્પૃશ્યતાનિવારણ
સંઘ, ૩ આના, ૧૯૩૨, પૃ. ૮ + ૮૮. વિ

- મહાત્માજીની ભોમ્મ તપશ્ચર્યા.

અમદાવાદ, નંદલાલ જી. બોડીવાલા, દોઢ
આનો, ૧૯૩૨, પૃ. ૭૨

ગાંધીજીના અસ્પૃશ્યતાનિવારણ પરના
લેખો, હોર અને બ્રિગ્લેન્ડના વડા પ્રધાન
સાથેના પત્રો, ચિત્રાદિ

- (અનુ : બિન્દુપ્રસાદ મટ્ટ તથા મળિલાલ

ઠાકર, - હરિજન ભાગવત. સ્વંદ ? હો

(મહાત્મા ગાંધીના અસ્પૃશ્યતાનિવારણ

અંગેના અપેક્ષાઓનો સંગ્રહ). અમદાવાદ,
અસ્પૃશ્યતાનિવારણ સમિતિ, ૧૨ આના,
૧૯૩૨, પૃ. ૨૨૮. વિ

પુસ્તકના ભાષાંતરમાં ઘણાં દોષો છે

- હિન્દુ આચાર. [હરિજનોએ હિન્દુધર્મના

કયા આચારના કયા નિયમો પાલવા જોઈએ
તે વિષેનો મહાત્મા ગાંધીજીએ ઘડી આપેલી
કલમો]. સાબરમતી, હરિજન આશ્રમ, ૧
પૈસો, પૃ. ૮.

- હિન્દુ ધર્મની કસોટી. [અસ્પૃશ્યતા

નિવારણ વિષે મહાત્મા ગાંધીજીના લેખો].

કચ્છ - કોટડા, જીવરામ કલ્યાણ કોઠારી,
૬ આના, સં. ૧૯૮૧, પૃ. ૪ + ૧૪૪. વિ

ગુજરાત હરિજન સેવક સંઘ - સંઘના

વાર્ષિક અહેવાલો, સાવરમતો, હરિજન આશ્રમ, ૧૯૩૩-૩૪ ના પહેલા વર્ષના અહેવાલથી ૧૯૪૬-૪૭ ના વર્ષ સુધી પંદર વર્ષના અહેવાલો પ્રસિદ્ધ થયા છે.

ઠાકર, માણિલાલ અને મટ્ટ, ઝિન્દુપ્રસાદ - ગાંધીજીનો અગ્નિપ્રવેશ. અમદાવાદ, ૧૯૩૨

ઠાકર, માણિલાલ અને મટ્ટ, ઝિન્દુપ્રસાદ (સં.) - હરિજન સંતો. અમદાવાદ

દેસાઈ, મહાદેવભાઈ - અન્યજ સાધુ નંદ [દ્રાવિડ દેશના એક સંતનો કથા]. અમદાવાદ, નવજીવન, અર્ધો આનો, સં. ૧૯૮૧, પૃ. ૩૦.

ગાંધીજીની પ્રસ્તાવના.

પઢિયાર, અમૃતલાલ સુંદરજી - અન્યજ સ્તોત્ર. કચ્છ - કોટડા, જીવરામ કોઠારો, ૬ પામી, ૧૯૨૫, પૃ. ૪૪. વિ

ગાંધીજીની પ્રસ્તાવના

વધેકા, ગિજુભાઈ - આમડછેટનું ભૂત. - આપણે પાપે. અમદાવાદ, ૧૯૩૩

બુચ, પુરાતન - ભગવાનનાં છોરૂ [હરિજનોના જીવનપ્રસંગોનો હૂબહૂ ચિતાર]. અમદાવાદ, સસ્તું સાહિત્ય, ૧૦ આના, ૧૯૪૬, પૃ. ૧૨૮. વિ

શુકલ, ચન્દ્રશંકર પ્રા. - મંદિરપ્રવેશ અને શાસ્ત્રો. અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૩-૦-૦, ૧૯૪૭, પૃ. ૨૪+૩૫૧. વિ

૪ આ. સમાજ વિષયક

કોમી એકતા (મુખ્યત્વે હિન્દુ-મુસ્લિમ)

અબ્દુલ્લાહ અલાદીનભાઈ - હિન્દુ-મુસ્લિમ એકદિલી સ્થાપવાની સ્ત્રી રાહ. અમદાવાદ, ૧૯૨૫

ગાંધી, મોહનદાસ કં. - હિન્દુ-મુસલમાન. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આનો, ૧૯૨૪, પૃ. ૮+૪૦. વિ

દરગાહવાળા, અમામુદીન એસ. (અનુ.) - હિન્દના ઐતિહાસમાં હિન્દુ-મુસ્લિમ એકતા. નવસારી, ઓ. એસ. દરગાહવાળા, ૮ આના, ૧૯૩૩, પૃ. ૧૬+૧૬. વિ

મહેતા, અશોક અને પટવર્ધન, અચ્યુત - હિન્દનો કોમી ત્રિકોણ. અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૩-૦-૦, ૧૯૪૫, પૃ.

૧૨ ૪ ૪૧૮. વિ

• અનુવાદની સાથે ગાંધી-જિના મુલાકાત અને તેને અંગેના કેટલાક દસ્તાવેજો પરિશિષ્ટમાં આપ્યા છે.

મેઘાણી, ક્ષેત્રચંદ - અકબરની યાદમાં. રાણપુર, સ્વાધીન મુદ્રણાલય, ૮ આના, ૧૯૪૨, પૃ. ૮૨. વિ

લતીફ, ડૉ. સૈયદ અબ્દુલ-હિન્દનું મુસ્લિમ રાજકારણ. વાંટવા, યુસુફ માંડવિયા, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૪૦, પૃ. ૩૨+૪૭૯. વિ

-(અનુ: જાન મુહમ્મદ દાઅૂદ) - હિન્દનો મુસ્લિમ પ્રશ્ન. વાંટવા, ૫ આના, ૧૯૪૦, પૃ. ૧૬+૬૪. વિ

૫. રાજકારણ

કાઠિયાવાડ રાજકીય પરિષદ - ચોથો કાઠિયાવાડ રાજકીય પરિષદના સ્વાગત મંડલનો તથા તેના કાર્યવાહક મંડલનો અહેવાલ અને હિસાબ, રાજકોટના શાસ અગ્રિવેશનનો અહેવાલ અને ભાવનગરની પરિષદમાં ગાંધીજીએ આપેલું ભાષણ.

વઢવાળ શહેર, મુખ્ય મંત્રીઓ, કા. રા. પ., રૂ. ૨-૦-૦, સં. ૧૯૮૧, પૃ. ૮૬+૮૦ + ૧૮. વિ

ગનો, યુસુફ અબ્દુલ - હિન્દનું ભાવિ વંધારણ. વાંટવા, યુ. અ. ગની માંડવિયા, ૮ આના, ૧૯૪૧, પૃ. ૧૨+૧૮૫. વિ

गांधी. मो. क. अने सरकार - अग्नि परीक्षानी पूर्व भूमिका [गांधीजीનો गिरफ्तारीથી માंडીને आज सुधीનો हिન્दी सरकार तथा लॉर्डे लिन्लिथगो' साथेનો तेमનો बैतिहासिक पत्रवहेवार]. अमदावाद, प्रजाबंधु प्रेस, ४ आना, १९४३, पृ. ४०. वि

गांधीजीना छूट्या पछी नवजीवन तर-फयी प्रसिद्ध थयेला 'गांधीजीना सरकार साथेना पत्र-वहेवार'मां आ पात्री आवी जाय छे. जुमो आगळ 'गांधी-वाअिसरॉय पत्रवहेवार'

- (सं. बिन्दुलाल याज्ञिक) - **असहकार** : महात्मा गांधीजीना लेखो अने भाषणो. अमदावाद, युगधर्म कार्यालय, रु. २-८-०, सं. १९७९, पृ. ५४ + ८१४. वि

- **असहकार** : महात्मा गांधीजीनां भाषणो तथा लेखो. अमदावाद, राष्ट्रीय साहित्य मंडळ, सं. १९७६, पृ. ४ + १३२. वि

- **असहकार भाग १ थी ३** (गांधीजीना ज शब्दोमां. गांधो शिक्षण माळा भाग १० थी १२) सुबशी, नगीनदास अमलखराय, १२ आना, १९२३, पृ. १६ + १६४; रु. १-०-०, १९२३, पृ. १६ + १९३; १२ आना, १९२३, पृ. १६ + १६४. वि

- (सं. नटवरलाल मा. दवे) - **आखरी फॅसलो भाग १लो** : पूर्व तैयारी

[पूज्य गांधीजीना बिन्डिपेन्डन्स अने जुमीनियन स्टेटस अउपर प्रकाश फेंकता, गौहटी महासभाना समयथी शुरू थता सर्व लेखोनों संग्रह] अमदावाद, गुर्जर ग्रंथरत्न, ८ आना, १९३०, पृ. ८ + १५८. वि

- **आखरी फॅसलो भाग २ जो** : महा-भिनिष्क्रमण [पू० गांधीजीथे स्वातंत्र्य कूच आरंभो तयारी शुरू करी यरवडा मन्दिरमां गया त्यां सुधीनो चालती आज्ञादीनी लडत अंगेनां भाषणो, लेखो वगेरेनो संग्रह]. अमदावाद, गुर्जर ग्रंथरत्न,

१२ आना, १९३०, पृ. ८ + १५९ थी ३९७. वि

गांधीजीना लेखो अउपरांत कूचने अंगे तथा गांधीजीनी धरपकडने अंगे बीजा लेखकोना लेखो पण आमां छे.

- **आखरी फॅसलो भाग ३जो** [मि. स्लोकीमे गांधीजीनी यरोडा जेलमां मुलाकात लीथी तयारी मांडीने गांधीजी गोळमेजीमां हाजरी आपवा गया त्यां सुधीना गांधीजीना लेखो, भाषणो तथा बोजा लेखकोनां लडत विषेनां लखाणोनों संग्रह]. अमदावाद, गुर्जर ग्रंथरत्न, रु. ३-०-० १९३२ पृ. ८ + ५८४ + २. वि

- **आखरी फॅसलो भाग ४थो**. 'गोळमेजी-मां गांधीजी' नामथी प्रसिद्ध [गांधीजीथे गोळमेजी परिषदमां आपेलां भाषणो; विला-यतथो सुबशी; ना. वाअिसरॉय साथेनो पत्रवहेवार; कार्यवाहक समितिना ठगवी; छेवटे यरोडा मंदिरनी दीवाली पाछळ]. अमदावाद, गुर्जर ग्रंथरत्न, १२ आना, १९३२, पृ. ८ + २१८. वि

- **गांधीजीनो आखरी हाकल**. [ता. ८-८-४२ ने रोज महासभा समिति आगळ आपेलुं भाषण]. अमदावाद, नवजीवन, १ आना, १९४२, पृ. ३१. वि

- **गांधी-वाअिसरॉय पत्रवहेवार** (गांधी-जीना अउपवास वखते हिन्दी सरकारे बहार पाडेलो) सुबशी, बोरा अने कंपनी, २ आना, १९४३, पृ. ३२. वि

आ पत्रवहेवार नवजीवन प्रकाशिल 'गांधीजीनो सरकार साथेनो पत्रवहेवार' मां आवी जाय छे.

- **गांधीजीनो सरकार साथेनो पत्रवहे-वार, १९४२-४४**. अमदावाद, नवजीवन, रु. ३-८-०, १९४५, पृ. २८ + २४९. वि

- (सं. जयंतकुमार याज्ञिक) - **चात्या जाव. वडोदरा, जयंतकुमार याज्ञिक, ८ आना,**

૧૯૪૨, પૃ. ૧૨ + ૧૦૪.

- **દેશો રાજ્યોનો પ્રશ્ન.** અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૮-૦, ૧આ. ૧૯૪૧, પૃ. ૮ + ૪૭૪. વિ

- (સં. નગીનદાસ અમુલ્લખરાય) - **પ્રજાબંધારણ** (ગાંધીજીના જ શબ્દોમાં. ગાંધી-શિક્ષણ ભાગ ૮ મો) મુંબઈ, નગીનદાસ અમુલ્લખરાય, રૂ. ૧-૪-૦, ૧૯૨૩, પૃ. ૧૬ + ૨૪૮. વિ

- **પ્રાણપ્રતિષ્ઠા.** અમદાવાદ, નવજીવન, ૧૯૨૩.

અસહકારની લઢત અંગેનાં ગાંધીજીનાં ભાષણો તથા લેખોનો સંગ્રહ

- (અનુ: શામળદાસ ગાંધી) - **તુલંદ બંચાવનામું.** રાજકોટ, નવયુગ પુસ્તક મંડાલ, રૂ. ૨-૮-૦, ૧૯૪૪, પૃ. ૮ + ૧૭૬.

ગાંધીજીના સરકાર સાથેના (૧૯૪૨-૪૪) પત્રવહેવારનો અનુવાદ. અનુવાદ સંપૂર્ણ નથી, તેમ જ તેમાં ચોકસાઈ નથી. નવજીવન દ્વારા પ્રગટ થયેલ અનુવાદ સંપૂર્ણ અને પ્રમાણમૂત છે.

- **બેલગામ મહાસભા** (ઐ. સ. ૧૯૨૪) ના પ્રમુખ તરીકે આપેલું ભાષણ. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧૯૨૫

- **મહાત્મા ગાંધીજીના પંજાબના પત્રો.** કમ્પેન્ડિયન, હરિલાલ માણેકલાલ દેસાઈ, ૮ આના, ૧૯૨૦, પૃ. ૯૬. વિ

તા. ૨-૧૧-૧૯૧૯ થી ૨૯-૨-૨૦

સુધીના નવજીવનમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા પત્રો.

- (સં. નગીનદાસ અમુલ્લખરાય) - **રાજનીતિ** (ગાંધીજીના જ શબ્દોમાં. ગાંધી-શિક્ષણ માળા નં. ૯). મુંબઈ, નગીનદાસ અમુલ્લખરાય, રૂ. ૧-૪-૦, ૧૯૨૩, પૃ. ૧૬ + ૨૬૮. વિ

- **રૉલેટ બિલ વિષે સમજૂતી.** (સત્યાગ્રહ લેખમાળા નં. ૨). મુંબઈ, સત્યાગ્રહ સમા, ૧૯૧૯, પૃ. ૧૬

- **હિન્દ સ્વરાજ.** (ગાંધીજીના પોતાના

હસ્તાક્ષરમાં) અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૨૨-૦, ૨-૮-૦, સં. ૧૯૭૯, પૃ. ૬ + ૫ + ૨૬૯. વિ

- **હિન્દ સ્વરાજ** (સાદી આવૃત્તિ). ૪ આના, પૃ. ૩૨ + ૧૪૪. વિ

- **હિન્દ સ્વરાજ,** એક સત્યવોરની કથા અને સર્વોદય. અમદાવાદ, રાષ્ટ્રીય સાહિત્ય મંડળ, ૧આ. ૧૯૨૧, પૃ. ૪ + ૧૬૭. વિ

- (સં. વામન પાં. કવાડી) **હિન્દ સ્વરાજનો દાવો** [નવેમ્બર ૧૯૩૧થી જાનેવારી ૧૯૩૨ સુધીમાં ગાંધીજીએ ઇંગ્લેન્ડમાં અને હિન્દમાં આપેલાં ભાષણો, લખેલા લેખો અને મિત્રી તેમ જ પત્રકારોને આપેલી મુલાકાતો તેમ જ ગાંધી-વિલિંગ્ડન વચ્ચેની સંપૂર્ણ પત્રવહેવાર]. મુંબઈ, યેશાનંદની કંપની, રૂ. ૧-૮-૦, ૧૯૩૨, પૃ. ૨૦૫, સચિત્ર. વિ

“અલવારિયા લવનું પ્રકાશન. જાહેર-લખરો બહુ જ ચર્ચે એવી રીતે મુકાયેલો છે.

ચૂટણી જંગ ચેલનાર, એક - કાર્યકર્તાઓ અને મતદારોને અપયાગો. મુંબઈ, હમારા હિન્દુસ્તાન, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૪૬, પૃ. ૪ + ૮૦. વિ

જોશી, પૂરનચંદ - કોંગ્રેસ અને કમ્યુનિસ્ટો. મુંબઈ, લોકપ્રકાશન ગૃહ, ૬ આના, ૧૯૪૫, પૃ. ૨ + ૩૮. વિ

- **દેશનો આઝાદી માટે (ગાંધી-જિના) ફરી મઝો.** મુંબઈ, લોકપ્રકાશન, ૮ આના, ૧૯૪૫, પૃ. ૨ + ૫૦. વિ

તઝાજાવાઝા, હ. જા. - મહાત્માજીનું આખરી યુદ્ધ. ભાગ. ૧-૨. રાણપુર, હ. જા. તઝાજાવાઝા, રૂ. ૧-૮-૦ ૧૯૩૦ પૃ. ૮ + ૧૩૬; ૮ + ૧૬૮. વિ

શ્રી વલ્લભભાઈના મરુઝ જિલ્લાનાં ભાષણોથી માંડીને ઢાંડી કૂચમાં સાંધિયેરમાં કોલી ૩૧મી મંડીલ. સુધીનો લઢતનો અહેવાલ આમાં આવેલો છે.

દેસાઝી, વાલજી ગો. - રાજકથા. અમદાવાદ,
નવજીવન, ૨ આના, ૧૯૩૧, પૃ. ૫૬. વિ
ગાંધીજીની પ્રસ્તાવના.

નહારસિંહ - અસહકાર યુગર ભાષણ.
શાહપુરા, ૧૯૨૨

નેકસાતલાન, સામ મી. (અનુ: ચન્દ્રકાન્ત
મહેતા) આમ જનતાના સંકલ્પબલ્યું
પ્રદર્શન. મુંબઈ, હમારા હિન્દુસ્તાન, ૬
આના, ૧૯૪૬, પૃ. ૪ + ૩૦. વિ

નેહરુ, જવાહરલાલ - હિન્દ કયે રસ્તે ?
દાહોદ, ક. મ. પંચ્યા, ૨ આના, ૧૯૩૪,
પૃ. ૪૫. વિ

પટેલ, વલ્લભભાઈ - દેશી રાજ્યોની લડત.
(સરદાર વલ્લભાઈનાં પ્રાસંગિક ભાષણો).
રાજકોટ, મણિવહેન વ. પટેલ, ૧ આનો,
૧૯૩૮, પૃ. ૩૬. વિ

પરીશ, નરહરિ દ્વા. - ગ્રામપંચાયતનો
કાયદો અને તે કાયદાને લગતા નિયમો.
અમદાવાદ, નવજીવન, ૮ આના, ૧૯૪૦-
૪૧, પૃ. ૨૦ + ૫૧ + ૨૨. વિ.

પ્રસ્તાવનામાં ગ્રામપંચાયતોનો ઇતિહાસ
અને વિવેચન છે.

મટ્ટ, ચુનોલાલ બે. - બ્રિટિશ રાજ્યતંત્ર
અને આપણી મહાસભા. અમદાવાદ,
ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, ૧૦ આના, ૧૯૨૩,
પૃ. ૧૮૮. વિ

ભાવે, વિનોબા. (અનુ: પાં. ગ. દેશપાંડે)
- સ્વરાજ્યશાસ્ત્ર. અમદાવાદ, ગૂજરાત

વિદ્યાપીઠ, ૬ આના, ૧૯૪૨, પૃ. ૧૦ +
૬૧. વિ

અહિંસક સ્વરાજ્યનો રચના

રસિકલાલ - ગાંધીજીના અગિયાર મુદ્દા :
હથિયારવંધીનો કાયદો તથા લક્ષ્મી
લર્ચ અને લક્ષ્મી. અમદાવાદ, ૧૯૩૦

લાજપતરાય, લાલા - લાલાજીનું રાજકીય
તત્ત્વજ્ઞાન. મુંબઈ, વર્ધમાન ઍન્ડ સન્સ,
૧૨ આના, ૧૯૨૪, પૃ. ૯૬. વિ

શાહ, હુશાલ તલકશી ('પોલિટીકલ')
- મહાત્મા ગાંધીજીનો ૧૧ શરતો.
અમદાવાદ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ. ૪ આના,
૧૯૩૧, પૃ. ૮ + ૧૩૬. વિ

ગાંધીજીએ રજૂ કરેલા સ્વરાજના સાર-
રૂપ ૧૧ મુદ્દા બાબત વિવરણ કરતી 'બૉમ્બે
ક્રૉનિકલ'માં આવેલી લેખમાળાનો ગૂજરાતી
અનુવાદ

શાહ, વસુભાઈ - સ્વરાજ આનું ? જોરાવર-
નગર, સંસ્કાર સાહિત્ય મંદિર, ૧૦ આના,
૧૯૪૭, પૃ. ૪ + ૫૮ વિ

શાહ, શાંતિ અને સિંહા, મહેન્દ્ર - ગાંધીજી-
ની સ્વરાજસાધના. મુંબઈ, સી.
શાંતિલાલની કંપની, રૂ. ૩-૮-૦,
૧૯૪૪, પૃ. ૧૨ + ૨૧૨. વિ

હરિજનબંધુ કાર્યાલય (પ્ર.) - મહાસભાનો
આદેશ [મહાસમિતિનો ઠરાવ અને ગાંધી-
જીનાં વ્રણ ભાષણ]. પૂના, ૧૯૪૦, પૃ. ૪૦.
'હરિજનબંધુ'માંથી પુનર્મુદ્રિત

૬. અર્થકારણ

અમ્રવાલ, શ્રીમન્નારાયણ (અનુ: ચં. પ્રા.
શુક્લ) - ગાંધીવાદી આર્થિક યોજના.
મુંબઈ, એન. એમ. ઠક્કર, રૂ. ૧-૪-૦,
૧૯૪૫, પૃ. ૧૧૨. વિ

ગાંધીજીની પ્રસ્તાવના.

ઝાંટિયા, એફ. પી. (અનુ: મટ્ટ અને ઠાકર)
- સંસ્કાર. અમદાવાદ, નવયુગ પુસ્તક
મંદાર, ૯ આના, ૧૯૩૧, પૃ. ૧૪૪. વિ

આમુલ્યમાં જે. સી. કુમારપ્પાએ
ગાંધીજીના મીઠાના કાયદા વિષેના વિચારો
તારવો આપ્યા છે.

કાલેલકર, દ. બા. - સ્વદેશો ધર્મે. સાવરમતો,
સત્યાગ્રહ આશ્રમ - સ્વામી આનંદ, ૪ આના,
૧૯૨૦, પૃ. ૩૧. ગાંધીજીની પ્રસ્તાવના. વિ

કુમારપ્પા જે. સી. - માતર તાલુકાનો
આર્થિક તપાસ. અમદાવાદ, ગૂજરાત

- વિદ્યાપીઠ, ૮ આના, ૧૯૩૬, પૃ. ૧૦ + ૧૧૭. વિ
- રાજ્ય આવક વેરો અને આપણી દરિદ્રતા. અમદાવાદ, નવયુગ પુસ્તક મંદાર, ૫ આના, પૃ. ૧૨ + ૮૦. વિ
- ગાંધીજીની પ્રસ્તાવના.
- (અનુ : મળિયાઓ દેસાઝી) — હિન્દ-બ્રિટનનો નાળાવહેવાર. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧૦ આના, ૧૯૪૭, પૃ. ૮ + ૪૬. વિ
- કોઠારી, વિઠ્ઠલદાસ મ. — હિન્દનું પ્રજાકીય અર્થશાસ્ત્ર. અમદાવાદ, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, રૂ. ૧-૮-૦, ૧૯૪૫, પૃ. ૧૪ + ૧૭૬. વિ
- કોઠારી, વિ. મ. અને પટેલ, સ. પુ. — શેરથાની આર્થિક તપાસ. બારડોલી, ગ્રામસેવા સમિતિ, ૪ આના, ૧૯૩૭, પૃ. ૪૨. વિ
- કોઠારી, વિ. મ. અને શેઠ, નગોનભાઈ સો. — છેદતપોથી. અમદાવાદ, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, રૂ. ૨-૪-૦, ૧૯૪૮, પૃ. ૧૨ + ૨૦૮. વિ
- શેતીવાડી, છેદતને અગેના કાયદા, ઢોર ડુઝેર અને ગૃહયુથોગોનો પ્રમાણભૂત માહિતી આમાં આપી છે.
- ગાંધી, મોહનદાસ ક. — ગોસેવા. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આ. ૧૯૩૪; ૨ આ. ૧૯૪૦, ૫ આના, પૃ. ૧૨ + ૧૮૩. વિ
- (સં. નગીનદાસ અમુલ્લરાય) — સંપત્તિ-શાસ્ત્ર (મહાત્માજીના જ શબ્દોમાં-ગાંધીશિક્ષણ - ૬). મુંબઈ, નગીનદાસ અમુલ્લરાય, ૬ આના, ૧૯૨૩, પૃ. ૧૬ + ૭૮. વિ
- સર્વોદય (રક્તિનના 'અન્ડ પિસ લાસ્ટ' ને આધારે). અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આ. ૧૯૨૨; ૨ આ. ૩ આના, ૧૯૪૪, પૃ. ૪૪. વિ
- સાચો મજૂર ચલ્લવળનાં મૂલ તત્ત્વો. અમદાવાદ, સસ્તું સાહિત્ય, ૨ આના, ૧૯૪૫, પૃ. ૩૦. વિ.

- સાચો શ્રમજીવી. મુંબઈ, કેશવલાલ નગોનદાસ શાહ, ૨ આના, ૧૯૩૭, પૃ. ૪૦. વિ
- સો ટકા સ્વદેશી. અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૪-૦, ૧૯૪૧, પૃ. ૮ + ૩૬૮. વિ
- ગાંધીજી યુપરાંત વીજા લેખકોના પળ થોડાક લેખો આમાં લેવામાં આવ્યા છે.
- (સં. નગીનદાસ અમુલ્લરાય) — સ્વદેશી. (મહાત્માજીના જ શબ્દોમાં-ગાંધી શિક્ષણ - ૭). મુંબઈ, નગીનદાસ અમુલ્લરાય, ૧૨ આના, ૧૯૨૩, પૃ. ૧૬ + ૧૫૦. વિ
- સ્વદેશીનાં સૂત્રો.
- વિદેશી કાપડ બહિષ્કાર (ગાંધીજીના વિચારો). અમદાવાદ. વિદેશી કાપડ બહિષ્કાર સમિતિ, ૧ આનો, ૧ આ. ૧૯૩૦, પૃ. ૪૮. વિ
- ગોસેવા સંમેલન — પ્રથમ ગુજરાત કાઠિયાવાડ ગોસેવા સંમેલન, સાવરમતી, પ્રમુખ શ્રી સ્વામી આનંદનું ભાષણ તથા અહેવાલ. સાવરમતી, ન. વા. પરોલ, ૨ આના, ૧૯૪૦, પૃ. ૪૩. વિ
- જયપ્રકાશ નારાયણ — સમાજવાદ શા માટે ? અમદાવાદ, નવી દુનિયા, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૩૬, પૃ. ૧૭૪. વિ
- જોષી, હનનલાલ ન. — આપણો આર્થિક પ્રશ્ન (એક સમાલોચના). અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૩૮, પૃ. ૨૨ + ૨૭૧. વિ
- ડિગ્બી, વિલિયમ (અનુ : ગો. જી. પટેલ) — આબાદ હિન્દુસ્તાન. અમદાવાદ, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૩૭, પૃ. ૨૪૫. વિ
- ગાંધીજીએ ડિગ્બી, દત્ત અને દાદાભાઈના હિન્દના અર્થશાસ્ત્ર વિષયક પુસ્તકોને હિન્દી અર્થશાસ્ત્રના પાયારૂપ ગણાવેલા છે.
- દત્ત, રમેશચન્દ્ર — બ્રિટિશ હિન્દનો આર્થિક અિતિહાસ : ભાગ ૧-૨. અમદાવાદ,

ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી, દરેકનો રૂ.
૧-૦-૦, ૧૯૦૯ વિ

દેસાઝી, વાલજીભાઝી ગો. - ગોરક્ષા-
કલ્પતરુ. અમદાવાદ, નવજીવન, સાઢાચાર
આના, ૧૯૨૮, પૃ. ૧૨૮. વિ

ગાંધીજીની પ્રસ્તાવના.

નવજીવન પ્રકાશન મન્દિર (પ્ર.) - સ્વદેશોનો
ઘેરો [વિદેશી કાપડ સામેની ચોકોનું
સ્વરૂપ]. અમદાવાદ, સાઢાચાર આના,
૧૯૨૨, પૃ. ૮+૬૭. વિ

ગાંધીજી, કાકાસાહેબ, વલ્લભભાઝી
વગેરેના લેખોનો સંગ્રહ. 'આદર્શ ચોકીદાર'
(અબ્બાસ તૈયબજી)ની પ્રસ્તાવના સાથે.

નવરોજી, દાદાભાઝી (સં. અને અનુ.
ગો. જી. પટેલ) - હિન્દુસ્તાનની ગરી-
બાઝી. અમદાવાદ, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ,
૧૪ આના, ૧૯૩૮, પૃ. ૮+૨૦૧. વિ
પટેલ, રાવજીભાઝી મ. - બાલકોનો
પોકારુ. અમદાવાદ, નવજીવન, ૮ આના,
સં. ૧૯૯૦, પૃ. ૨૪+૧૬૦. વિ

શ્રી નરહરિ પરીખની પ્રસ્તાવના.

પરીખ, નરહરિ દ્વા. - બારડોલીનો લેહૂત.
બારડોલી, ૧૯૨૭

- માનવ અર્થશાસ્ત્ર. અમદાવાદ, નવજીવન,
રૂ. ૬-૦-૦, ૧૯૪૫, પૃ. ૧૬+૬૮૪.
વિ

- (સં) - હિન્દ પાયમાલ કેમ થયું ?
અમદાવાદ, ૧૯૨૩

- યંત્રની મર્યાદા. જુઓ વિભાગ ૪ સામાજ્ય.
વસુ, મેજર બામનદાસ (અનુ. ગો. જી.
પટેલ) - હિન્દુસ્તાનના વેપાર બુદ્ધિગનો
નાશ. અમદાવાદ, ગુર્જર ગ્રંથરત્ન, ૮
આના, ૧૯૩૦, પૃ. ૨૬૪. વિ

મશરૂવાલા, કિ. ઘ. - સુવર્ણનો માયા.
અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આનો, ૧૯૩૫,
પૃ. ૩૫. વિ

વાઢિયા, પ્રો. પી. એ. અને રાવ. વી. કે.
આર. વી. - આપણા આર્થિક પ્રશ્નો.
ભાવનગર, દક્ષિણામૂર્તિ, ૫ આના, ૧૯૩૨,
પૃ. ૬૮. વિ

મુંબઈની સ્વદેશી લીમ તરફથી ૧૯૩૦ની
લઢત દરમ્યાન પ્રસિદ્ધ થયેલી પુસ્તિકાઓનો
અનુવાદ.

સંપટ, હુંગરશો ધ. - હૂંડિયામળ (મહાત્માજી
ના ૧૧ મુદ્દા). અમદાવાદ, ૧૯૩૦

શાહ, કેશવલાલ ન. - મોઢાવેરો યાને
હિન્દનો પાયમાલીની કરુણ કથા.
અમદાવાદ, એસ. જે. શાહ, ૪ આના,
૧૯૩૦, પૃ. ૫૨. વિ

સસ્તું સાહિત્ય વ. કાર્યાલય (પ્ર.) - હિન્દના
આર્થિક વિકાસનો યોજના. અમદાવાદ,
૮ આના, ૧૯૪૪, પૃ. ૧૦૮. વિ

સર પુરુષોત્તમદાસ ઠાકુરદાસ વગેરે
બુદ્ધિગર્પતિઓની યોજનાનો અનુવાદ. શ્રી
મનુ સ્વદેશીની પ્રસ્તાવના (પૃ. ૩થી ૧૯)
સુલ્લેખનીય : છે.

૬ અ. અર્થશાસ્ત્ર : સ્વાદી

અઢાલજા, તારાચંદ પો. - હાથવળાટ
લેંડ ૧-૨. વઢોદરા, તા. પો. અઢાલજા.
લેંડ ૧ : કપાસથી કંતામળ, ૧૯૨૨,
રૂ. ૧-૮-૦, પૃ. ૧૨+૧૮૮; લેંડ ૨ :
સુત્રમાંથી કાપડ, ૧૯૨૩, રૂ. ૩-૮-૦,
પૃ. ૧૬+૪૨૬. વિ

અલિલ ભારત ચરલ્લા સંઘ (પ્ર.) - મગન

રેટિયો. અમદાવાદ, અ. ભા. ચ. સંઘ,
૧૯૪૦, પૃ. ૧૨+૧૭, ૮ ચિત્રો. વિ
આસર, લક્ષ્મીદાસ પુ. - યરવઢા ચક્ર
વાપરવાનો રીત અને ક્રાંતવાનો સમજૂતી.
બારડોલી, ૧૯૩૦. વિ

ગાંધી, મગનલાલ લુ. (સં.) - સ્વાદી સમાચર
પત્રિકા. સાબરમતી, ૧૯૨૩-૨૪

—વળાટશાસ્ત્ર—ભાગ ૧ લો. સાબરમતી, સરસ્વાત્રહાશ્રમ, ૧૦ આના, ૧૯૨૨, પૃ. ૮ + ૧૭૪ + ૨. વિ

ગાંધી, મનમોહન પુ. —પરદેશી કાપડ સામે હરીફાઓ કેમ કરવી? અમદાવાદ, પ્રસ્થાન, ૮ આના, ૧૯૩૨, પૃ. ૧૨૦. વિ
ગાંધીજીના આમુલ સાથે. અંગ્રેજી પરથી અનુવાદિત.

ગુજરાત લાદી પ્રચાર મંડળ—ગુજરાત લાદી પ્રચાર મંડળનો પ્રથમ વર્ષનો અહેવાલ સં. ૧૯૭૮-૭૯. અમદાવાદ, ગુ. લા. પ્ર. મંડળ, ૧૯૨૪, પૃ. ૧૩૪.

ગ્રેગ, રિચર્ડ બી. (અનુ. જે. જી. ગાંધી અને ન. ના. પારેલ) —લાદીનું વ્યાપક અર્થશાસ્ત્ર. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧૨ આના, સં. ૧૯૮૭, પૃ. ૩૨ + ૨૭૮. વિ
કાકામાહેવના શુપેદષાત સાથે.

જેરાજાણી, વિઠ્ઠલદાસ વ. —કાંતવાની કઢા. મુંબઈ વિ. વ. જેરાજાણી, ૧ આનો, ૧૯૨૧, પૃ. ૩૧.

જોશી, ચિ. ગો. (અનુ : વિ. ના. અમ્યંકર) —લાદી, સ્વદેશી અને ગ્રામોદ્ધાર વિષયક સંવાદ. દ્વારકા, વિ. ના. અમ્યંકર, ૧ આનો, પૃ. ૪૦. વિ

દીવાનજી, દિલ્લુશ બ. —કાંતણ પ્રવેશિકા. વિલેપારલે, લાદોમંદિર, ૨ આના, ૧૯૪૧, પૃ. ૪ + ૪૪. વિ

દેસાઈ, મણિભાઈ પ્રાગજી —લાદીનો પ્રસાદો. ૪ આના, ૧૯૨૪, પૃ. ૧૮૪.

દેસાઈ, વાલજો ગોવિન્દજી —દ્રૌપદીનાં

૬ આ. અર્થશાસ્ત્ર : ગ્રામલ્લોગ

કુમારપ્પા, જે. સી. —ગ્રામઆન્દોલન શા માટે? વર્ધા, અ. મા. ગ્રા. શુ. સંઘ, ૭ આના, ૧ આ. ૧૯૩૮, પૃ. ૮ + ૯૦ વિ
—(અનુ : ન. ના. પારેલ) —ગ્રામોલ્લોગ-પ્રવૃત્તિ. અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૨-૦-૦, ૧૯૪૫, પૃ. ૧૨ + ૧૭૧. વિ

કુમારપ્પા, ભારતન —ગ્રામલ્લોગ અને

ચીર [ગાંધીજી કૃત પ્રસ્તાવના સહિત]. અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૦-૩-૬, સં. ૧૯૮૭, પૃ. ૮ + ૧૦૩. વિ

લાદી વિષેની. ઘણી ઐતિહાસિક માહિતી આમાં મળી રહે છે.

પટેલ, નેદલાલ નથુભાઈ —કાંતણપોથી (જાતે કાંતનારાઓને માટે). અમદાવાદ, રાષ્ટ્રીય સરંજામ કાર્યાલય, ૨ પૈસા, ૧૯૩૦, પૃ. ૩૨. વિ

પુણતંત્રેકર, શ્રી. વિ. અને વરદાચારો (અનુ. છ. ન. જોષી) —લાદી નિબંધ. સાબરમતી, દ. બા. કાલેલકર, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૨૩, પૃ. ૧૦ + ૨૬૦. મહાત્મા ગાંધીજીની પ્રસ્તાવના સાથે. વિ

અંગ્રેજો હિન્દમાં આવ્યા તે અગામીનો અહીંનો હાથવળાટ અને કંતામણનો ઇતિહાસ, તે યુલોગોનો નાશ, તેની મિલયુલોગ સાથે સરલામણી, તથા રેંટિયા દ્વારા પરદેશી કાપડનો બહિષ્કાર કેમ કરી શકાય એની આ પુસ્તકમાં ચર્ચા કરેલી છે.

પ્રભુદાસ —લાદી પહેરશો? કલોલ, ૧૯૨૯
બુચ, પુરાતન —કાંતણપોથી. અમદાવાદ, બાલગોવિન્દ કુલેરદાસની કંપની, ૧૦ આના, ૧૯૪૭, પૃ. ૬ + ૬૬. શ્રી મોરારજી દેસાઈનો પ્રસ્તાવના. વિ

મથુરાદાસ પુરુષોત્તમ —મધ્યમ પીંજણ. સાબરમતી, ગુજરાત પ્રાન્તીય લાદી વિભાગ, ૩ આના, ૧ આ. ૧૯૩૧, પૃ. ૨૮ + ૧૪૦. આકૃતિઓ સાથે. વિ

ગ્રામપુનર્રચના. વર્ધા, અ. મા. ગ્રા. શુ. સંઘ, ૩ આના, ૧૯૩૮, પૃ. ૩૬. વિ
દાસગુપ્ત, સતીશચન્દ્ર —ચામડા કેલ્ચ-વાની કુમ : પદ્ધતિ —ગૃહલ્લોગ તરીકે. વર્ધા, અ. મા. ગ્રા. શુ. સંઘ, ૧૯૩૮, પૃ. ૧૦ + ૩૬. વિ

પટેલ, ક્ષેત્રેભાઈ પુ. —તેલઘાણી. વર્ધા

અ. મા. ગ્રા. યુ. સંઘ, ૧૯૩૮, ૮ આના,
પૃ. ૮ + ૩૮, ૧૦ ચિત્રો સાથે. વિ
-તેલઘાળોની પૂર્તિ. વર્ષા, અ. મા.

ગ્રા. યુ. સંઘ, ૫ આના, ૧૯૩૮, પૃ.
૪ + ૩૬. સચિત્ર. વિ

૭. કેઢવળી

અમરેલી ઢાત્રાલય મંડલ (પ્ર.) - ઢાત્રાલય
સંહિતા. અમરેલી, ૨ આના, ૧૯૨૮,
પૃ. ૨૨. વિ

કાલેલકર, દ. બા. - જીવનવિકાસ (કેઢ-
વળી વિષયક લેખોનો સંગ્રહ). અમદાવાદ,
નવજીવન, રૂ. ૨-૮-૦, ૧૯૩૬, પૃ.
૮૦૦, સ્પષ્ટિ. વિ

કુપલાની, આચાર્ય જીવતરામ (અનુ.
ગો. જી. પટેલ) - સર્વોદયની કેઢવળી
(વર્ષા - યોજના). અમદાવાદ, ગૂજરાત
વિદ્યાપીઠ, રૂ. ૧-૪-૦, ૧૯૪૭, પૃ.
૮ + ૧૪૮. વિ

કોઢારી, વિ. મ. - હિન્દી સરકારની શિક્ષણ
યોજના (સાર્જન્ટ રિપોર્ટ). અમદાવાદ,
નવજીવન, ૬ આના, ૧૯૪૫, પૃ. ૪૬. વિ
ક્રૉસલી, અર્નેસ્ટ (અનુ. પાં. વિ. વઢામે)
- ટૉલ્સ્ટૉય અને શિક્ષણ. સાબરમતી,
દ. બા. કાલેલકર, સત્યાગ્રહશ્રમ; ૧ મુ.
૧૯૨૫; ૨ મુદ્રણ ૧૯૪૧, ૮ આના,
પૃ. ૧૧૨. વિ

ગાંધી, મો. ક. - કેઢવળોનો કોયઢો.
અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૪-૦,
૧૯૩૮, પૃ. ૨૦ + ૪૮૭. સ્પષ્ટિસહિત. વિ
કાકાસાહેબની પ્રસ્તાવના 'પ્રયોગોનો
નિચોઢ.' અસહકાર, રાષ્ટ્રીય શિક્ષણથી વર્ષા
કેઢવળી સુધીના આપળા દેશની કેઢવળો
વિષેના લેખોનો સંગ્રહ. 'હરી કેઢવળી'નો
પૂરક ગ્રંથ.

- હરી કેઢવળો. અમદાવાદ, નવજીવન,
૧૨ આના, ૧૯૩૮, પૃ. ૧૪ + ૪૫૮,
સ્પષ્ટિ. વિ

કેઢવળીના સિદ્ધાન્તોની ચર્ચા મુખ્યત્તે
આમાં કરવામાં આવી છે.

- (સ. નગીનદાસ અમુલ્હરાય) - ગાંધી -
શિક્ષણ (મહાત્માજીના જ શબ્દોમાં). ભાગ
૧-૧૩. મુંબઈ, નગીનદાસ અમુલ્હરાય,
૧૯૨૩. ભાગ ૧. સત્યાગ્રહ; ભાગ ૨.
ધર્મ; ભાગ ૩ આરોગ્ય; ભાગ ૪.
કેઢવળી; ૭ આના, ૧૯૨૩, પૃ.
૧૬ + ૯૫; ભાગ ૫. સ્ત્રીસ્વાતંત્ર્ય;
ભાગ ૬. સંપત્તિ શાસ્ત્ર; ભાગ ૭. સ્વદેશી;
ભાગ ૮. પ્રજાબંધારણ; ભાગ ૯. રાજનોત્તિ;
ભાગ ૧૦-૧૨. અસહકાર (વિભાગ ૧-૩);
ભાગ ૧૩. અંગત વિચાર

કેઢવળીના ભાગ (ભાગ ૪ થી) સિવા-
યના બીજા ભાગો તે તે વિભાગમાં વિગત
સાથે નોંધ્યા છે.

- રાષ્ટ્રભાષા વિષે વિચાર. અમદાવાદ,
નવજીવન, ૧૨ આના, ૧૯૪૫, પૃ. ૮ +
૧૩૬. વિ

- (સ. નગીનદાસ અમુલ્હરાય) - રાષ્ટ્રીય
વાચનમાઢા (મહાત્મા ગાંધીજીના લેખો-
માંથી સુદ્ધૃત). મુંબઈ, નગીનદાસ
અમુલ્હરાય, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૨૨, પૃ.
૧૨ + ૨૩૬, ૧૨ ચિત્રો અને શબ્દકોશ
સાથે. વિ

- વિદ્યાર્થી આલમને: લેખો અને ભાષણો.
અમદાવાદ, પ્રજાકીય સાહિત્ય મંદિર, ૩
આના, ૧૯૨૨, પૃ. ૫૫. વિ

- સત્યાગ્રહશ્રમનો અિતિહાસ. અમદા-
વાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૪૮, પૃ.
૧૬ + ૯૬. વિ

કાકાસાહેબની પ્રસ્તાવના ('અગ્નિસંભવ,')
અને ટિપ્પણ સાથે.

- સાચી કેઢવળો. અમદાવાદ, સસ્તું
સાહિત્ય, ૪ આના, ૧૯૪૫, પૃ. ૪૧. વિ

‘હરી કેલ્વણી’, ‘કેલ્વણીનો કોયડો,’ ‘વર્ષા શિક્ષણ યોજના’ વગેરેમાંથી ચુતારા.

ગુજરાત કેલ્વણી પરિષદ - બીજો ગુજરાત કેલ્વણી પરિષદ, ઑક્ટોબર ૧૯૧૭. મરુચ, પરિષદના મંત્રી હ. ડા. ભમીન, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૧૮, પૃ. ૧૬૪+૧૨૬. વિ

ગુજરાત મહાસભા સેવાદલ - સેવાદલ પુસ્તિકાઓ અને પત્રિકાઓ : ૧. સેવાદલનું બંધારણ; ૨. પ્રાથમિક શિક્ષણ ક્રમ; ૩. સૈનિક અભ્યાસક્રમ; ૪. સ્વયંસૈનિક કવાયત - ૧. અમદાવાદ, વ્યવસ્થાપક, ગુ. મ. સેવાદલ, ૧૨ આના, ૧૯૩૮-૩૯, પૃ. ૭+૮+૧૬+૩૨. વિ

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ - જ્ઞાતીવિદ્યાપ્રવેશિકા (ગૂ. વિ ગ્રંથાવાલ પુ. ૧૨). અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આ. ૧૯૩૯; ૩ આ. ૧૯૪૮, રૂ. ૧-૪-૦. પૃ. ૮+૧૮૬. વિ

- લિસસાકોશ (જોડણી માટે). અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આ. ૧૯૪૦; ૨ આ. ૧૯૪૧, ૮ આના, પૃ. ૧૬+૨૬૮. વિ

- ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ વિજ્ઞાપક સં. ૧૯૮૦-૧૯૮૧. અમદાવાદ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, રૂ. ૧-૮-૦, ૧૯૨૫, પૃ. ૨૨૧. વિ

- ગૂજરાત વિદ્યાપીઠના મહામાત્રે કરેલાં વાર્ષિક નિવેદનો. ૧૯૨૩-૨૪ થો ૧૯૪૪-૪૫ સુધીનાં.

- ગુજરાતી જોડણીકોશ. ગાંધીજીની પ્રેરણાથી તૈયાર થયો. જુઓ ‘સાર્થ ગુજરાતી જોડણીકોશ.’

- શિક્ષણ વ્યાખ્યાનમાળા. અમદાવાદ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, ૧૦ આના, ૧૯૨૬, પૃ. ૨૧૫. વિ

- સાર્થ ગુજરાતી જોડણીકોશ. અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૪-૦-૦, ૩ આ. ૧૯૩૭, પૃ. ૨૪+૬૧૮. વિ

પહેલી આવૃત્તિ ૧૯૨૯માં ‘ગુજરાતી જોડણી કોશ’ નામથી પ્રસિદ્ધ થઈ હતી. તેમાં શબ્દોની કેવળ જોડણી જ આપવામાં આવી હતી. પછીની આવૃત્તિમાં અર્થ, વ્યુત્પત્તિ અિત્યાદિ અમેરવામાં આવ્યાં છે. ચોથી આવૃત્તિ છપાય છે.

જ્ઞાકિરહુસેન કર્મમટી - વર્ષા શિક્ષણ યોજના. [“Basic National Education” ના નામથી પ્રસિદ્ધ થયેલા જ્ઞાકિરહુસેન સમિતિનાં અહેવાલ તથા અભ્યાસક્રમનો અનુવાદ]. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આ. ૧૯૩૯; ૨ આ. ૨ જુનું મુ. ૧૯૪૬, રૂ. ૧-૦-૦, પૃ. ૪+૧૦૮ વિ ગાંધીજીનું અમુલ

દવે, જુગતરામ - આત્મરચના અથવા આશ્રમની કેલ્વણી. અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૪-૮-૦, ૧૯૪૬, પૃ. ૨૪+૪૪૮ વિ કાકાસાહેબનો પ્રસ્તાવના સાથે.

દવે, જુગતરામ અને પરીક્ષ, નરહરિ - લોકપોથી પહેલો. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આનો, ૧૯૩૯, પૃ. ૫૨. વિ

પ્રૌઢશિક્ષણનું પ્રથમ પાઠ્યપુસ્તક
દેસાઈ, મગનભાઈ પ્ર. - રાષ્ટ્રીય મહાસભા અને વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિ. અમદાવાદ, નવજીવન, ૬ આના, ૧૯૪૫, પૃ. ૮+૫૪. વિ
સરદાર શ્રી વલ્લભભાઈ પટેલની પ્રસ્તાવના.

- વિદ્યાર્થી પ્રીત્ત પ્રવૃત્તિ [તેના અુદેશ અને વર્ગો માટે યોજના] અમદાવાદ, નવજીવન, ૬ આના, ૧૯૪૬, પૃ. ૨+૪૬ વિ
પરીક્ષ, નરહરિ દ્વા. - આટલું તો જ્ઞાનજો - ૧. અમદાવાદ, રાષ્ટ્રીય સાહિત્ય કાર્યાલય, ૬ આના, ૧૯૨૨, પૃ. ૯૯. વિ

- તારુણ્યમાં પ્રવેશતી કન્યાને પત્રો. અમદાવાદ, ૧ આ. પ્રસ્થાન કાર્યાલય, ૧૯૩૭; ૫મી આવૃત્તિ, ૧૯૪૭, અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૦-૦, પૃ. ૪+૧૧૬. વિ
આ આવૃત્તિમાં મહાદેવભાઈના ૪

પત્રો, ગાંધીજીનો એક પત્ર અને લૈંગિક જ્ઞાન આપવા બાબતના વિચારો અને કાકા-સાહેબની પુરવણી છે.

-વર્ષા કેલ્વણીનો પ્રયોગ. અમદાવાદ, નવજીવન, ૬ આના, ૧૯૩૯, પૃ. ૨૪ + ૧૦૭. વિ

ધામળા ગ્રામશાળાનો પ્રથમ ત્રૈમાસિક અહેવાલ, અભ્યાસક્રમ તથા વર્ષાશિક્ષણ યોજના બાબત ત્રણ ભાષણો છે.

પારેલ, નગીનદાસ ના. અને જૈન, હંસ-રાજજી - હિન્દુસ્તાની વ્યાકરણ પ્રવેશ (ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાવલિ). અમદાવાદ, નવજીવન, ૬ આના, ૧૯૪૭, પૃ. ૪૫ + ૫૯. વિ

મટ્ટ, નૃસિંહપ્રસાદ કા. યુર્કે નાનાભાઈ - કેલ્વણીનો પગદંડો. [કેલ્વણી વિષયક લેખોનો સંગ્રહ]. આંબલા, ગ્રામદક્ષિણા-સૂતિ, રૂ. ૩-૮-૦, ૧૯૪૬, પૃ. ૧૬ + ૨૯૭. વિ

મશરૂઆલા, કિશોરલાલ ઘ. - કેલ્વણીના પાયા [કેલ્વણી વિષયક નિબંધો]. અમદાવાદ, નવજીવન, ૧ આ. ૧૯૨૬; ૪ આ. ૧૯૪૬, રૂ. ૧-૮-૦, પૃ. ૨૪ + ૨૩૬. વિ

-છોકેલ્વણી વિષયક નિબંધ. અમદાવાદ,

સુલોચનારહેન દેસાઈ, વનિતાવિશ્રામ, ૧૯૩૧, પૃ. ૨ + ૩૨. વિ

આ નિબંધ પાછલ્લો કેલ્વણીના પાયામાં લેવાયો છે.

મહેતા, ઘવલભાઈ - ભીંતપત્રો દ્વારા લોક-શિક્ષણ. વડોદરા, પુસ્તકાલય સ. સ. મંડેલ, રૂ. ૧-૮-૦, ૧૯૪૪, પૃ. ૨૪ + ૧૮૮. વિ

રાધાકૃષ્ણન, સર્વપલ્લી (અનુ: ચં. પ્રા. શુક્લ) - ભારતનો વારસો. વડોદરા, રાયચુરા બુક ડીપો, રૂ. ૩-૦-૦, ૧૯૪૬, પૃ. ૨૧૮. વિ

શ્રી રાધાકૃષ્ણનના 'એજ્યુકેશન, પૌલિટિક્સ એન્ડ વૉર' નો અનુવાદ.

-યુવાનોની સંસ્કારસાધના. મુંબઈ, એન. એમ. ઠક્કર અને કંપની, રૂ. ૧-૮-૦, ૧૯૪૫, પૃ. ૧૫૨. વિ

શ્રી રાધાકૃષ્ણનના 'ફ્રીડમ અને કલ્ચર' નો અનુવાદ

શાહ, રમણિકલાલ - આપણી વિદ્યાર્થી હિલચાલ [શ્રી મોરારજી દેસાઈના પ્રવેશક સાથે]. ભાવનગર, સંસ્કાર સાહિત્ય મંદિર, રૂ. ૨-૦-૦, ૧૯૪૬, પૃ. ૧૫૨. વિ

૯. આરોગ્ય

ગાંધી, મોહનદાસ ક. (સં. નગોનદાસ અમુલ્લરાય) - આરોગ્ય. (મહાત્માજીના જ શબ્દોમાં. ગાંધી-શિક્ષણ ભાગ ૩.) મુંબઈ, નગોનદાસ અમુલ્લરાય, ૭ આના, ૧૯૨૩, પૃ. ૧૬ + ૧૧૭. વિ

-આરોગ્ય વિષે સામાન્ય જ્ઞાન. અમદાવાદ, સસ્તું સાહિત્ય, ૮ આના, ૬આ. ૧૯૪૪, પૃ. ૧૨૬. વિ

આની મૂલ પહેલી આવૃત્તિ ફિનિશ્સ-નાતાલ્યા પ્રસિદ્ધ થઈ હતી.

-આરોગ્ય તનનું મનનું, અને દેશનું. અમદાવાદ, સંદેશ લિમિટેડ, રૂ. ૩-૪-૦,

૧૯૪૪, પૃ. ૧૬ + ૨૪૪. વિ

ગાંધીજી અને સ્થાનિક સ્વરાજ ને આરોગ્ય પૃ. ૨૪-૨૬; ગાંધીજી સાથે શહેરસફાઈ અંગે પત્રવહેવાર, પૃ. ૧૬૧-૧૬૯.

પટેલ, ઝવેરભાઈ પુ. - આહાર અને પોષણ. અમદાવાદ, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, ૮ આના, ૧૯૪૫, પૃ. ૮ + ૬૪. વિ

ગાંધીજીના 'વે બોલ' અને શ્રી કુમારપ્પાનો પ્રસ્તાવના સાથે.

પટેલ, રાવજીભાઈ મણિભાઈ - બાલકોનો પોષકર. જુઓ અર્થશાસ્ત્ર વિભાગ.

બર્જેસ, પેરી (અનુ: કાકાસાહેબ કાલેલ્કર

અને કિ. ઘ. મશરૂવાળા) - માનવો
હિંદિયેરો (એક રક્તપિત્તોનો આત્મકથા).
અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૨-૮-૦,
૧૯૪૬, પૃ. ૨૪ + ૩૨૮. વિ

મથુરાદાસ ત્રિકમજી - મરુકુંજ (રાજરોગનું
નિવારણ). અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ.
૧-૦-૦, ૩ આ. ૧૯૪૬, પૃ. ૧૨ + ૧૨૮.
વિ

૧૦. સાહિત્ય

આશ્રમનો યુલ્હ - કાગડાની નજરે (હિન્દની
પરથી અનુવાદ). અમદાવાદ, નવજીવન,
૧ આના, ૧૯૪૭, પૃ. ૪ + ૬૮. વિ
અિટરનેશનલ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ - નીતિનાં
કાવ્ય. ફીનિક્સ (નાતાલ), પૃ. ૪૬
કવિ, નાનાલાલ દ. - સંબોધન. અમદાવાદ,
ના. દ. કવિ, રૂ. ૨-૦-૦, ૧૯૩૦, પૃ. -
૧૨ + ૧૯૦. વિ

‘હિંસક અહિંસા’ પૃ. ૬૨ થી ૭૯.
- સંસાર મંથન. અમદાવાદ, કવિ, ના.
દ., રૂ. ૧-૮-૦, ૧૯૨૭, પૃ. ૨૧૮ વિ
બીજી કાઠિયાવાદ અન્યજ પરિપદનું
માષળ, પૃ. ૭૭-૯૫.

કામદાર, કેશવલાલ હિં. - સ્વાધ્યાય : યંદ
૨જો. મુંબઈ, આર. આર. શેઠની કંપની,
રૂ. ૩-૦-૦, ૧૯૪૦, પૃ. ૧૬ + ૪૭૦. વિ
પૃ. ૧૫૬ થી ૧૭૪ ગાંધીજીના કાર્ય-
ક્ષેત્રનું અને અનન્ય આગેવાનોનું સમા-
લોચન.

કાલેલકર, દ. ઘા. - કાલેલકરના લેખો.
અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૩-૦-૦,
૧૯૨૩, પૃ. ૭૪૭. વિ
જેલમાં જવા સુધીના લેખોનો સંપૂર્ણ
વર્ગીકૃત સંગ્રહ.

- કાલેલકરના લેખો : ભાગ ૨ જો.
અમદાવાદ, નવજીવન, ૧૨ આના, ૧૯૨૫,
પૃ. ૨૮૮. વિ

- જીવનભારતી (સાહિત્ય વિષયક લેખો).
અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૨-૮-૦,
૧૯૩૮, પૃ. ૨૦ + ૭૯૯. વિ

- જીવનનો આનંદ [કલ્પ અને કુદરત

વિષયક લેખો]. અમદાવાદ, નવજીવન,
૧ આ. ૧૯૩૬, ૨ આ. ૨ મુ. ૧૯૪૪,
રૂ. ૩-૦-૦, પૃ. ૧૬ + ૫૪૪. વિ

- શ્રી નેત્રમણિભાઈને (લલ્લેલા અંગત
પત્રોનો સંગ્રહ). અમદાવાદ, નવજીવન, ૧૪
આના, ૧૯૪૭, પૃ. ૮ + ૧૦૧. વિ

કૃપલાની, આચાર્ય જીવતરામ (સં.
મગનભાઈ દેસાઈ) - આચાર્ય કૃપલાનીના
લેખો. અમદાવાદ, જે. જી. ગાંધી, રૂ.
૨-૦-૦, ૧૯૩૭, પૃ. ૧૨ + ૪૦૪. વિ
ગાંધીજીની પ્રસ્તાવના સાથે.

હરે, પંડિત નારાયણ મો. (સં. ગાંધી,
પુ. ના.) - ગુજરાતમાં સંગોતનું પુનરુ-
જ્જીવન. અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ.
૧-૪-૦, ૧૯૩૯, પૃ. ૨૦ + ૫૦૯. વિ

ગાંધી, મોહનદાસ ક. - અંગત વિચાર.
(ગાંધીજીના જ શબ્દોમાં. ગાંધી. શિક્ષણ-
૧૩.) મુંબઈ, નગોનદાસ અમુલ્કરાય, ૫
આના, ૧૯૨૩, પૃ. ૧૬ + ૬૦. વિ

- (સં. આપાભાઈ મો. પટેલ) - ગાંધો
ગિરામૃત. ઓહ, નર્મદાશંકર ગો. જોશી
અને મૂ. પુ. પટેલ, રૂ. ૧-૪-૦, ૧ આ.
સં. ૧૮૭૯, પૃ. ૮ + ૨૩૮. વિ

- ગાંધીજીનાં વચનામૃત. અમદાવાદ,
સાકરલાલ બુલાહીદાસ બુકસેલર, ૨ આના,
૧ આ. ૧૯૨૧, પૃ. ૪૦. વિ

- ગાંધીજીનાં વિચારરત્નો. ગોંડલ

- ગાંધીજીની દિવ્ય વાણી [મહાત્મા
ગાંધીજીના જુદા જુદા લેખો, માષળો,
પુસ્તકો અને પ્રવચનોમાંથી ચૂંટી કાઢેલાં
સિદ્ધાન્ત જેવાં નાનકડાં વાક્યોનો સંગ્રહ].

સુરત, ગાંડીવ સાહિત્યમંદિર, ૩ આ. સં.
૧૯૮૦, પૃ. ૩૧. વિ

- ગાંધીજીની વિચાર પુષ્પમાળા. ૧.
પૃ. ૩૬

- જોવનદોરી. ફીનિક્સ (નાતાલ), ઇન્ડિ-
નેશનલ પ્રિ. પ્રેસ, ૫ આના, ૧૯૧૧.

ટૉલ્સ્ટૉયની વાર્તાનો અનુવાદ.

- તપસ્વીનાં તાતાં તીર [મહાસભામાં
પૂર્ણ સ્વરાજ્યનો ઠરાવ થવા પછી સરકારની
નીતિ ઘુઘાડી પાઢતા પૂ. ગાંધીજીના લેખો
લેખોનો સંગ્રહ]. અમદાવાદ, પ્રસ્થાન,
દોઢ આનો, ૧ આ. ૧૯૩૦, પૃ. ૪૮. વિ

- મહાત્મા ગાંધીજીના પત્રો. અમદાવાદ,
સેવક કાર્યાલય, ૬ આના, ૧ આ. ૧૯૨૧,
પૃ ૪ + ૧૦૦. વિ

મહાત્માજીના તેમના પુત્રો મણિલાલ,
રામદાસ, દેવદાસ તથા બીજાઓ ધુપર
લેખાલ અંગત ૮૨ પત્રોનો સંગ્રહ.

-(સં. મહેતા, ઘનશ્યામ નટવરરાય) -
મહાત્મા ગાંધીજીનું મનોમંદિર. કલોલ,
ઘ. ન. મહેતા, ૧૦ આના, ૧ આ.
૧૯૨૧, પૃ. ૬ + ૭૪. વિ

ગાંધીજીના જુદા જુદા વિષયોને અંગે
વિચાર દર્શાવનારાં વાક્યો છ ભાગમાં
વર્ગીકરણ કરીને આમાં આપ્યાં છે.

- મુર્ખરાજ, બાંધવલરહસ્ય અને એક
સત્યવોરનો કથા. સુરત, ગાંડીવ, ૮ આના,
૧૯૨૨. વિ

- શિવદયાળની શોધ અથવા સત્ય વિના
બોલું કશું નથી. સુરત, ગાંડીવ, દોઢ
આનો, ૧૯૨૧, પૃ. ૩૨. વિ

ગુજરાતી સાહિત્ય સંમેલનનું બારમું અધિ-
વેશન (૧૯૩૬) - અહેવાલ. અમદાવાદ,
૧૯૩૭.

સંમેલનના પ્રમુખ મહાત્મા ગાંધી હતા.

- છઠું અધિવેશન અમદાવાદ ૧૯૨૦.

અમદાવાદ, મંત્રીઓ, ગુજરાતી સાહિત્ય
પરિષદ, રૂ. ૩-૦-૦, ૧૯૨૩, પૃ. ૭૧૫.
વિ

‘જન સમાજની દૃષ્ટિએ સાહિત્યનો
વિચાર’ એ ગાંધીજીના ભાષણનો સાર
આમાં છે. (પૃ. ૨૭ થી ૨૯).

ગુજરાત સાહિત્ય પરિષદ - પરિષદ પ્રમુ-
ખોનાં ભાષણો [ગુજરાતી સાહિત્ય સંમેલનના
પહેલેથી તેર અધિવેશનોના પ્રમુખોનાં ભાષણો-
નો સંગ્રહ]. અંધેરી (મુંબઈ), ગુજરાત સાહિત્ય
પરિષદ, રૂ. ૪-૦-૦, ૧૯૪૧, પૃ. ૮ +
૫૫૮. વિ

બારમા અધિવેશનના પ્રમુખ ગાંધીજી
હતા.

જોષી, ઝુમાશંકર - વિશ્વશાન્તિ (એક સંદ
કાવ્ય). અમદાવાદ, નવજીવન, ૨ આના,
૧૯૩૧, પૃ. ૫૨. કાકાસાહેબની પ્રસ્તાવના
સાથે. વિ

ટૉલ્સ્ટૉય, લીઓ (અનુ. મગનભાઈ પ્ર. દેસાઈ)
- કલા એટલે શું? અમદાવાદ, ગુજરાત
વિદ્યાપીઠ, રૂ. ૩-૮-૦, ૧૯૪૫, પૃ. ૪૮ +
૨૪૦. વિ

ગાંધીજીના કલાવિષયક વિચારો જુદા
તારવીને આપવામાં આવ્યા છે.

-(અનુ. ચં. પ્રા. શુક્લ) - વૃષ નાંહ રહે-
વાય (ટૉલ્સ્ટૉયના નિબંધોનો અનુવાદ).
અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૨-૦-૦, ૧૯૪૬,
પૃ. ૨ + ૨૩૮. વિ

આમાં ટૉલ્સ્ટૉય-ગાંધીજીનો પત્રવ્યવહાર
(પૃ. ૧૯૮-૨૦૫) પણ આપવામાં આવ્યો છે.

-(અનુ. ન. દ્વા. પરીક્ષ) - જાતે મજૂરી
કરનારાઓને. અમદાવાદ, નવજીવન, ૩
આના, ૧૯૨૪, પૃ. ૫૯. વિ

ત્રિવેદી, નંદલાલ શિ. - મોહનમાળા
(ગીતોનો સંગ્રહ). અમદાવાદ, છો. ના. પટેલ,
સવા આનો, પૃ. ૧૮. વિ

દવે, જુગતરામ - આંધળાનું ગાદું. અમદાવાદ,
નવજીવન, ૧ આનો, ૩ આ. ૧૯૩૯,
પૃ. ૪૦. વિ

- સેદ્દતની શિકારી અને મધ્યમસરની
ચાલ. અમદાવાદ, નવજીવન, ૪ આના,
૧૯૪૨, પૃ. ૫૬. વિ

- પ્રામજનમંડળી. અમદાવાદ, નવજીવન,
૬ આના, ૧૯૩૮, પૃ. ૮+૯૪. વિ

- પ્રહલાદ નાટક તથા સહનવીરનાં ગીતો.
અમદાવાદ, નવજીવન, ૧૦ આના, ૧૯૪૮,
પૃ. ૬+૭૮. વિ

દવે, સી. એચ. અને કંપની (પ્ર.) - બારડોલી
ગીતસંગ્રહ. આણંદ, ૧૯૨૮

દેસાઈ, કીર્તીભાઈ અને જોશી, અમાશંકર
(સં.) - ગાંધી કાવ્યસંગ્રહ. કોલેપારલે,
વિદ્યાર્થી પંચાયત - ગોકઝીવાઈ હાઈસ્કૂલ,
૧૨ આના, ૧ આ. સ. ૧૯૯૩, પૃ.
૧૨+૧૧૯. વિ

દેસાઈ, મહાદેવ હ. - મહાદેવભાઈનાં
વિચારરત્નો. ભાવનગર, સંસ્કાર સાહિત્ય-
મંદિર, ૬ આના, ૧૯૪૫, ૪૮. વિ

દેસાઈ, રમણલાલ વ. - જીવન અને
સાહિત્ય - ભાગ ૧. ભૂબ. આર. આર.
શેઠની કંપની, રૂ. ૨-૮-૦, ૧૯૩૮, પૃ.
૩૫૪ વિ

ગુજરાતી સાહિત્યમાં ગાંધીયુગ, ગાંધીજી
સાહિત્યકાર હતા? હિન્દુ-મુસ્લિમ ઐક્ય, એ
વ્રણ પ્રકરણો પ્રસ્તુત છે.

દેસાઈ, વાલજીભાઈ ગો. - કથાકુસુ-
માંજલિ. અમદાવાદ, નવજીવન, ૫ આના,
૧૯૩૦, પૃ. ૧૫૦. વિ

નવજીવન પ્ર. મંદિર (પ્ર.) - મધપૂઢો.
અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૧-૦-૦,
૧ આ. ૧૯૨૬, પૃ. ૨૦૦; ૩ આ.
૧૯૪૮. વિ

નારીગરા, મહાવજી સાજન - હારેપરં.
ભૂબ. વિ. વ. જેરાજાણી, ૧૯૨૯,
પૃ. ૬૭. વિ

સાદી પ્રચારાઈ લેખેલી વાર્તા.

પુરાણી, અંબાલાલ બા. - પથિકનાં પુષ્પો,
ગુચ્છ ૨જો. આણંદ, શ્રીઆરવિંદ કાર્યાલય,

રૂ. ૧-૮-૦, ૧૯૩૭, પૃ. ૮+૨૯૬. વિ
ગાંધીયુગ અને પૂર્વયુગની સરસામણી, પૃ.

૧ થી ૪૪

બારોટ, ચૂ. પુ. (સંકલનકાર) - સત્યાગ્રહી
ગૈરીસન. અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ.
૧-૦-૦, સં. ૧૯૯૧, પૃ. ૮+૩૨૫.
વિ

મટ્ટ, ચિમનલાલ પ્રા. (સં) - મહાસભાનાં
ગીતો. અમદાવાદ, નવજીવન, દોઢ આનો,
૩ આ. ૧૯૪૦, પૃ. ૮+૯૩. વિ

માવસાર, સોમાભાઈ - ગાંધી બાળગીતો.
અમદાવાદ, સંદેશ લિમિટેડ, અઢી આના,
૧૯૪૩, પૃ. ૪૦. વિ

૧૯ કાવ્યોનો સંગ્રહ.

માવે, વિનોબા - મધુકર. અમદાવાદ,
નવજીવન, ૧ આ. ૧૯૪૧; ૨ આ. ૧૯૪૫,
રૂ. ૩-૦-૦, પૃ. ૮+૩૪૨. વિ

મરાઠી 'મધુકર' અને હિન્દી 'વિના-
બાકે વિચાર' પરથી અનુવાદિત.

મેહતા, કલ્યાણજી વિ. (સં) - સ્વરાજ્યનાં
ગીતો. અમદાવાદ, ૧૦ આના, ૧૯૩૧,
પૃ. ૧૭૨. વિ

માળેક, કરસનદાસ - આજ્ઞાદીની યજ્ઞ-
જ્વાળા. ભૂબ. - અમદાવાદ, ભારતી-
સાહિત્યસંઘ, ૮ આના, ૧૯૪૨, પૃ. ૬૦. વિ
મૂળ પુસ્તક સાથે ધનવંત બોજાનો
એક પુસ્તિકા શા માટે જોડી દેવામાં
આવી છે તે સમજાતું નથી.

મુનશી, ક. મા. - ગુજરાતની અસ્મિતા.
ભૂબ. ગુજરાત સાહિત્ય પરિષદ, ૪ આના,
૧૯૩૯, પૃ. ૧૮૯. સ્વત્વ આવૃત્તિ, રૂ.
૧-૦-૦ વિ

- ગુજરાત, એક સાંસ્કારિક વ્યક્તિ અને
આદિવચનો. ભૂબ. આર. આર. શેઠ,
રૂ. ૨-૮-૦, ૧૯૩૩, પૃ. ૮+૨૪૨. વિ

- **ભારતીય સંસ્કૃતિ અને બોજા લેલો.**

અમદાવાદ, સસ્તું સાહિત્ય, ૧૨ આના, ૧૯૪૬, પૃ. ૧૨૪. વિ

મેવાણી, ક્ષેત્રચંદ - બાપુનાં પારણાં.

રાણપુર, સ્વાયંત્ર મુદ્રણાલય, ૧૦ આના, ૧૯૪૩, પૃ. ૭૧. વિ

રાજગોપાલાચાર્યર, ચક્રવર્તી (અનુ : જે.

જી. ગાંધી) - બોલશેવિશ્વમ અને બોજો વાતો. અમદાવાદ, પ્રસ્થાન, ૬ આના, ૧૯૩૫, પૃ. ૯૦. વિ

રાષ્ટ્રીય સાહિત્ય મંડલ (પ્ર.) - રાષ્ટ્રગીત.

અમદાવાદ, રા. સા. મંડલ, ૮ આના, ૧૯૨૨, પૃ. ૧૫૯. વિ

વ્યાસ, મણિલાલ પ્ર.(સં.) - ચિરંજીવ સાહિત્ય.

વડોદરા, પુસ્તકાલય સ. સ. મંડલ, રૂ. ૨-૪-૦, ૧૯૪૭, પૃ. ૧૬ + ૩૮૦. વિ

બીજા અનેક લેખકોની સાથે જ ગાંધીજીના કેટલાક નવા લેખો આમાં સંચરવા છે.

શાસ્ત્રી, મહામહોપાધ્યાય હરપ્રસાદ -

વાલ્મીકિનો જય. અમદાવાદ, નવજીવન, ૬ આના, ૨ આ. ૧૯૪૧, પૃ. ૧૦ + ૯૨. વિ

સંતબાલ યુર્કે સૌભાગ્યચંદ્રજી - પ્રશ્નોત્તરો

અને પ્રાસંગિક (વાવળા ચાતુર્માસ). અમદાવાદ, મહાવોર સાહિત્ય પ્રકાશન મંદિર, રૂ. ૧-૨-૦, ૧૯૪૨, પૃ. ૧૨ + ૨૪. વિ

સોનો, રમણલાલ - આજ્ઞાદીનાં રાષ્ટ્રગીતો

મોડાસા, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૪૭, પૃ. ૯૨. વિ

૧૧. આધુનિક અતિહાસ

આચાર્ય, ગુણવંતરાય - નેતાજી શ્રી સુભાષ-

ચંદ્ર બોઝ. અમદાવાદ, ગુર્જર ધ્રંથરત્ન, રૂ. ૨-૮-૦, ૨ આ. ૧૯૪૫, પૃ. ૮ + ૨૦૦. વિ

ગંધર, જૉન (અનુ : ચં. કા. મટ્ટ) - એશિયાના

ભોતરમાં. અમદાવાદ, યુગધર્મ કાર્યાલય, રૂ. ૨-૦-૦, ૧૯૪૦, પૃ. ૨૨૦. વિ

અનુવાદકમાં રંગ પૂરવાની વૃત્તિ પ્રવલ્લ હોવાથી અનુવાદ (જોકે એ સંક્ષિપ્ત છે) પ્રમાણભૂત ગણી શકાય નહીં.

ગાંધી, મોહનદાસ ક. - અહિંસાનો અધ્યક્ષ

અથવા સુસ્તકા કામેલ પાશાનું જીવન ચરિત્ર તથા બીજા લેખો : ૧. પ્રેમા પટેલનો લોભ (વાર્તા), ૨. આફ્રિકાનો સત્યાગ્રહ, ૩ જીવનદોરી (વાર્તા). સુરત, ગાંધીવ સાહિત્ય મંદિર, ૬ આના, ૧૯૨૨, પૃ. ૪ + ૯૬. વિ

- મહાત્મા ગાંધીજીના પત્રો. અમદાવાદ,

સાકરલાલ ટુલાસીદાસ બુકસેલર્સ, ૬ આના, ૧૯૨૧, પૃ. ૬ + ૧૬૭. વિ

હિન્દના વિવિધ રાજકીય પક્ષોને, સરકારને તથા બીજાઓને અધિકારીને ગાંધીજીએ નવજીવનમાં લખેલા ૩૨ ચુલ્લા પત્રો, તા. ૨૧-૯-'૧૯થી ૪-૧૨-'૨૧.

- મહાત્મા ગોલ્ડમેનનો વારસો. સુવંશી, હિન્દ

સેવક સમાજ તરફથી જોશી વ્રથર્સ, કિ. ૮ આના, ૧૯૨૫, પૃ. ૪ + ૨૬. વિ

ગાંધીજીએ ૧૯૧૬માં ગોલ્ડમેનનો પ્રથમ પુણ્યતિથિ નિમિત્તે ભગિનો-સમાજ પત્રિકામાં લખેલો લેખ તેમના જ હસ્તાક્ષરમાં છાપેલો છે.

- સ્વ. મહાત્મા ગોલ્ડમેનનો જીવન સંદેશ

(જીવનમંત્ર તથા સેવામંત્ર સાથે). સુવંશી, ભગિનોસમાજ, ૩ આના, ૧૯૨૨, પૃ. ૪૦. વિ

ગાંધીજીએ 'બિંદિયન ઓપીનિયન'માં, 'નવજીવન'માં તથા ગોલ્ડમેનનાં આશ્રણના ગુજરાતી અનુવાદની પ્રસ્તાવનારૂપે લખેલા લેખોનો સંગ્રહ.

ગાંધી, રાધિકા મ. અત્યાદિ - વીરંગના-

ઓનો વોર ટ્રાક. અમદાવાદ, ૧૯૩૧.

गांधी, सुभद्रा (अनुवाद) - स्वामीराव (सरदार पृथ्वीसिंहजी जीवनकथा). भावनगर, कृष्णलाल मणिलाल ठक्कर, रु. ४-०-०, १९४५, पृ. ४+२७२. **वि**

गोखले, गोपाल कृष्ण (अनु: महादेव देसाजी) - **गोपाल कृष्ण गोखलेनां व्याख्यानो** पु. १. मुंबाई, बेल इंडिया होमरूल लोग, १० आना, १९१८, पृ. ८२. **वि**

-(अनु: नरहरि परीख) **भाषणो** पु. २. (परदेशमां वसवाट संबंधी). १० आना, १९१९, पृ. १४२. **वि**

गांधीजीनी प्रस्तावना साथे.

जावडेकर, शंकर दत्तात्रेय (अनु: पांडुरंग देशपांडे) - **आधुनिक भारत**. अमदावाद, गुजरात विद्यापीठ, रु. ६-०-०, १९४६, पृ. ८+६०८. **वि**

पेशवाओना अंतर्धी महासभाये १९३७-मां प्रधानपदां स्वीकार्या त्यां सुधी हिन्दनो अतिहास-धार्मिक, सामाजिक, राजकीय तथा आर्थिक बळोनां मूल्यांकन साथे.

जोशी, प्राणशंकर सोमेश्वर - दक्षिण आफ्रिकानो रंगभूमि [अेक पत्रकारनां विचारो अने स्मरणो]. जोहानिसबर्ग, प्राणशंकर सो. जोशी, रु. ३-८-०, १९४४, पृ. ३२८. **वि**

- **रंगद्वेषनो दुर्ग**. अमदावाद, गुजरात, पूर्वार्ध, १९३७, रु. २-०-०, पृ. २४+१३५; उत्तरार्ध. १९३७, रु. ३-०-०. पृ. ४+१३७ थो ५६०. **वि**

उत्तरार्धमां नां वे प्रकरणो 'दक्षिण आफ्रिकामां गांधीजी' अने 'स्मट्ट-गांधी समाधान' खास उपयोगी छे.

दवे, जुगताराम - भारतसेवक गोखले. अमदावाद, नवजीवन, रु. १-८-०, १९४०, पृ. २४+२२८. **वि**

काकासाहेबनो प्रस्तावना साथे **देसाजी, महादेव ह.** - **वे खुदाओ**

खिदमतगार (खान बंधुओनो परिचय). अमदावाद, नवजीवन, १ आ. १९३६; २ आ. १९४२, ९ आना, पृ. ४+११२. **वि**

-(अनु: चं. प्रा. शुक्ल) **मौलाना अबुल कलाम आझाद**. मुंबाई, बोरॉ अने कंपनी, रु. २-८-०, १९४६, पृ. १७२. **वि**

नवजीवन प्र. मंदिर (प्र.) - **आश्रमनो प्राण** (स्व. मंगललाल गांधी) अमदावाद, ४ आना, सं. १९८५, पृ. ११८. **वि**

- **लोकमान्यने श्रद्धांजलि**. अमदावाद, ५ आना, १९२२, पृ. १०२. **वि**

नेहरू, पंडित जवाहरलाल (अनु: मणिभाओ म. देसाजी) - **जगतना अतिहासनुं रेखादर्शन**. (जेलमांभी पोतानी पुत्रीने लखेला बंधु पत्नी - जेमां तरुणोने माटे अतिहासनुं रसळतुं ब्यान आवे छे). खंड १, २. अमदावाद, नवजीवन, खंड १-रु. ५-०-०, १९४५, पृ. १२+६७६; खंड २-रु. ६-०-०, १९४५, पृ. ८+६७७ थो १५२७. सचि. **वि** खंड २जो विशेष प्रस्तुत छे.

-(सं. अभ्यासी) - **जवाहर अने विश्वयुद्ध**. बडोदरा, कंसोटी कार्यालय, रु. १-०-०, १९४३, पृ. ९६. **वि**

-(अनु: चं. प्रा. शुक्ल) - **भारतनी अेकता**. मुंबाई, बोरॉ अने कंपनी, रु. २-८-०, १९४६, पृ. १७६. **वि**

-(अनु: महादेव देसाजी), - **मारी जीवन-कथा**. अमदावाद, नवजीवन, १९३६, पृ. ३४+९८०. ३ आ. रु. ६-०-० **वि**

- **युवानोना बोज**. मुंबाई. हमारा हिन्दुस्तान, २ आना, १९४४, पृ. २० **वि**

अनुवादकनी विस्तृत प्रस्तावना साथे

पटेल, नागरदास जी. - **आपणी महासभा** खंड १, २. मलाड, बालविनोद कार्यालय, खंड १: ६ आना, १९३९, पृ. ८०; खंड २: ६ आना, १९४०, पृ. १०५. **वि**

पटेल, रावजीभाओ म. - **जीवननां झरणां**.

અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ. ૨-૮-૦,
૧૯૪૫, પૃ. ૧૪+૪૦૦ વિ

લેખકનો અનેક કાર્યકર્તાઓ સાથે તથા
ગાંધીજી સાથે વિશેષ સંબંધ આવ્યો હોવાથી
તેમના જીવનનાં સમારણાં ઘણાં શુભયોગી
થાય તેવાં છે.

**પરીલ, શંકરલાલ દ્વા. (સં.) - પંઢ્યાજીને
સ્મરણાંજલિ.** અમદાવાદ, નવજીવન,
૮ આના, ૧૯૩૭, પૃ. ૧૫૨. વિ

પામદત્ત, રજની - અર્વાંચીન હિન્દ. સુબાહી,
બેઠવાન્સ લિટરેચર બુકશોપ, રૂ. ૧-૪-૦,
પૃ. ૧૨+૧૪૬. વિ

રાષ્ટ્રીય આન્દોલનના ગાંધીજી સુધ્ધાં
નેતાઓ સરકારને શરણે એવો ભય વ્યક્ત
કરીને શુદ્ધામ કાર્યક્રમની હિમાયત કરતાં
કારે છે. સામ્યવાદી વિચારસરણી.

**ષાપટ, સ. વિ. (અનુ : યશવંત કે સંત)
- લોકમાન્ય ટિલક એમની યાદદાસ્ત
અને લ્યાતિ (આલ્યાયિકાઓ) -**લેખ ૧.
નવસારી, યશવંત કે સંત, રૂ. ૩-૮-૦,
૧૯૨૫, પૃ. ૮+૬૮૮. વિ

ગાંધીજીનાં લોકમાન્ય વિષેનાં સંસ્મરણો,
પૃ. ૬૮૩-૮૪. આ શુપરાંત ગાંધીજી અને
લોકમાન્ય વિષેના ઘણા પ્રસંગો આમાં છે.

**વિરલા, ઘનશ્યામદાસ (અનુ : કરીમભાઈ
વોરા) - શ્રી જમનાલાલજી અમદાવાદ,
નવજીવન, ૬ આના, ૧૯૪૬, પૃ. ૪૮. વિ**

**બુચ, પુરાતન - મહારાજની સાથે (શ્રી
રવિશંકર મહારાજના જીવનપ્રસંગો). મોટા
આંકડિયા, શિષ્ટ સાહિત્ય મુદ્રાલય, રૂ.
૧-૮-૦, ૧૯૪૭, પૃ. ૮+૧૨૮. વિ**

**- રવિશંકર મહારાજ. મોડાસા, શરદ
કાર્યાલય, રૂ. ૧-૮-૦, ૧૯૪૭, પૃ.
૯+૧૧૯. વિ**

**મદ, નરહરિ - હિન્દો રાષ્ટ્રીય મહા-
સમાનો અિતિહાસ લેખ ૩ જો. વડોદરા,**

હુઢાળામિત્ર સ્ટીમ પ્રિં. પ્રેસ, રૂ. ૩-૦-૦,
૧૯૩૮, પૃ. ૧૬+૩૨૬. વિ

આમાં દિલ્લીમાં મરાયેલા (૧૯૨૩માં)
અધિવેશનથી પેલ્લપુરના અધિવેશન (૧૯૩૭)
સુધીનો અિતિહાસ આપવામાં આવ્યો છે.

**મદ, શંભુપ્રસાદ - ગુજરાતના ક્રાન્તિવીરો.
વીરમગામ, પુરુષોત્તમદાસ તુલસીદાસ, રૂ.
૧-૦-૦, ૧૯૪૬, પૃ. ૧૮૦. વિ**

**મારતીય હૃદય, એક (અનુ : રસુલભાઈ
વોરા) - દીનબંધુ (સી. એફ. બેન્ડૂપ્પાનું
જીવનચરિત્ર). વડોદરા, પુસ્તકાલય, રૂ.
૨-૦-૦, ૧૯૪૬, પૃ. ૪+૩૦૦. વિ**

**મથુરાદાસ ત્રિકમજો (અનુવાદક) - પંજાબ
સવ કમિટી આગલની જુવાનીઓ.
સુબાહી, ૧૯૨૧**

**મહેતા, કલ્યાણજી વિ. - ગુજરાતનું નૂર
(દરબારશ્રી ગોપાલદાસ). સુરત, રાષ્ટ્રીય ધંય-
માલ કાર્યાલય, રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૨૩,
પૃ. ૨૯૪. વિ**

**- જુજરગ યુવાન અઢ્ઢાસ તંયઢ્ઢજી.
અમદાવાદ, નવજીવન, ૩ આના, ૧૯૩૪,
પૃ. ૮+૮૭. વિ**

**મહેતા, વઢ્ઢલભાઈ - મહારાજ થયા પહેલાં
(શ્રી રવિશંકર મહારાજની પ્રસ્તાવના સાથે).
મોડાસા, શરદ કાર્યાલય, રૂ. ૨-૦-૦,
૧૯૪૭, પૃ. ૧૦+૧૧૬. વિ**

**મહેતા, શારદાબહેન - જીવનસંમારણાં.
અમદાવાદ, શારદાબહેન મહેતા, રૂ. ૨-૮-૦,
૧૯૩૮, પૃ. ૪૫૨. વિ**

ગાંધીજી સાથેના અને વિષેના અનેક
પ્રસંગો લેખિકા બહેને આમાં આપ્યા છે.
છેવટે ગાંધીજીના ૪ પત્રો પણ પરિશિષ્ટમાં
આપ્યા છે.

**મુનશી, છીલાવતી - રેલાચિત્રો - જૂનાં અને
નવાં. અમદાવાદ, જી. અ. મહેતા,
રૂ. ૨-૮-૦, ૧૯૩૫. પૃ. ૨૭૩. વિ**

મુનશી, ક. મા. - અલંબ હિન્દુસ્તાન.

મુંબઈ, ભારતીય વિદ્યાભવન તરફથી આર.
આર. શેઠ, રૂ. ૫૯૮-૦, ૧૯૪૫, પૃ.
૮+૪૨૬. વિ

ગાંધી મુનશી પત્રવહેવાર, પૃ. ૪૧૯-૪૨૬.
-સીધાં ચઢાણ. અમદાવાદ, ગુજેર, રૂ. ૩-૦-૦,
૧૯૪૩, પૃ. ૮+૧૮૬. વિ

મેઘાળી, ક્ષેત્રચંદ - માળસાઓના દીવા.
અમદાવાદ, કાઠિયાવાડ લિમિટેડ, રૂ.
૨-૮-૦, ૧૯૪૫, પૃ. ૨૦+૨૩૩. વિ

મેઘાળી, ક્ષેત્રચંદ અને સતીકુમાર (સં.)
- આપણું ઘર. રાણપુર, ૮ આના, ૧૯૪૨,
પૃ. ૮૮. વિ

‘આપણા ઘરનો (કારાગૃહનો) સાચો
નિવાસી’ માં ગાંધીજીનું જૈલજીવન પૃ. ૫૮-૭૦

રંદેરિયા, મધુકર-મહાસમાના મહારથીઓ.
જુઓ વિભાગ ૧ લો

લાજપતરાય, લાલા (અનુ: જગજીવન ક.
ધોલકિયા) - તરુણ ભારત. અમદાવાદ,
ગુજેર ગ્રંથસ્ત, રૂ. ૧-૧૨-૦, ૧૯૩૨,
પૃ. ૨૩૬. વિ

-(અનુ: ગુણવંતરાય વ્યાસ તથા રમણ દલાલ)
-દુઃખી હિન્દ. અમદાવાદ, વ્યાસ અને
દલાલ, રૂ. ૪-૮-૦, ૧૯૩૦, પૃ. ૪૯૯. વિ

મિસ મેયોના આશ્વેષોના જવાબમાં
લખાયેલું પુસ્તક.

વર્મા, જયફુલ્લ ના. અને માનુચન્દ્ર - હિન્દી
રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસનો ઇતિહાસ ગ્રંથ ૨જો.
વહોદરા, હુદાણા મિત્ર સ્ટોમ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ, રૂ.
૩-૦-૦, ૧૯૨૩, પૃ. ૧૨+૨૪૮. વિ

૧૯૧૫ની મુંબઈમાં ભરાયેલી મહા-
સમાનો ૩૦મી બેઠકથી ગયામાં ભરાયેલી
સાઢત્રોસમી બેઠક સુધીનો ઇતિહાસ આમાં છે.

વર્મા, નિરંજન અને પરમાર, જયમલ્લ
- કાઠિયાવાડના ઘડવૈયા: મોતીભાઈ,
ફૂલચંદ અને ચિમનભાઈ. અમદાવાદ,
ભારતી સાહિત્ય સંઘ, રૂ. ૨-૮-૦, ૧૯૪૩,
પૃ. ૧૯૦. વિ

૨ આ. ‘જોવન શિલ્પીઓ’ નામથી પ્રસિદ્ધ.
શાહ, કાન્તિલાલ મ. - કવિવર રવીન્દ્રનાથ
ઠાકુર - જીવન અને કવન. મુંબઈ-
અમદાવાદ, ભારતી સાહિત્ય સંઘ, રૂ. ૨-૮-૦,
૧ આ. ૧૯૪૧, પૃ. ૨૧૬. વિ

ટાગોર અને ગાંધીજી પૃ ૧૯૦-૧૯૮.

શાહ, ચન્દ્રકાન્ત - ગુજરાતના સેવકો
(આજના ગુજરાતને ઘડનારા ચાર મૂક-
સેવકોનો જીવનકથાઓ). અમદાવાદ,
સસ્તું સાહિત્ય, ૧૦ આના, ૧૯૪૬, પૃ.
૧૦૯. વિ

ઠક્કર નાપા, રવિશંકર મહારાજ,
છોટુભાઈ પુરાણો અને દરવાર ગોપાલ્દાસ.

શાહ, રમણિકલાલ - આપણી કોંગ્રેસ
(કોંગ્રેસ અને રાષ્ટ્રીય અુથાનની ટૂંકી
રૂપેરેખા). મુંબઈ, પત્ર પ્રકાશન, રૂ.
૨-૮-૦, ૧૯૪૫, પૃ. ૮ + ૧૪૦. વિ

શાહ, ધનુભાઈ - લડત આવે તો? [શ્રી
મોદ્દારજી દેસાઈના આસુલ સાથે].
ભાવનગર, કાન્તિલાલ મણિલાલ શાહ,
રૂ. ૧-૦-૦, ૧૯૪૬, પૃ. ૧૦૪. વિ

શેઠ, હીલાવતી. જુઓ મુનશી, હીલાવતી.
સંસ્કાર સાહિત્ય મંદિર (પ્ર) - ‘સર્વેશુભોપમા
યોગ્ય’ મહાદેવભાઈ. ભાવનગર, રૂ.
૨-૮-૦, ૧૯૪૫, પૃ. ૧૦ + ૨૨૪. વિ

સરસ્વતોચંદ્ર, સ્વામી - જાગૃત ભારત.
રાજકોટ, સ્વામી સરસ્વતીચંદ્ર, ૮ આના,
૧૯૪૨, પૃ. ૧૬ + ૨૦૦. વિ

સોતારામૈય્યા, ડૉ. પટ્ટામી - મહાસમાનો
ઇતિહાસ. અમદાવાદ, નવજીવન, રૂ.
૨-૦-૦, ૧૯૩૫, પૃ. ૮૭૬. વિ

રાષ્ટ્રીય મહાસમાના સુવર્ણ મહોત્સવના
અવસર પર પ્રસિદ્ધ થયેલા આ પુસ્તકમાં બે
સંસ્થાનો પચાસ વરસનો અને ત્રેનો સાથે જ
રાષ્ટ્રીય અુથાનનો ઇતિહાસ આવી જાય છે.
સુંદરલાલ, પંડિત (અનુ: ભાસ્કરારાવ
વિદ્યાસ) - ભારતમાં અંગ્રેજી રાજ.

પુ. ૧, ૨. મોંદિયા, ચતુર્મુજ વિઠ્ઠલદાસ
જનાણી; ૧ આ. ૧૯૩૮-૩૯; ૨ આ.
૧૯૪૭, રૂ. ૧૮-૦-૦, પૃ. ૧૫૨+૧૨
૨૯+૧૨. વિ

ગ્રંથની વિસ્તૃત પ્રસ્તાવનામાં લેખકે
હિન્દુમુસ્લિમ પ્રશ્નની સુંદર છળાવટ કરી છે.
સોશાનો, અમર (પ્ર.)-ઑલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસ
કમિટીની પંજાબ સબ-કમિટીએ નોમેલ
પંચનો પંજાબમાં થયેલાં રમલાળોનો
તપાસનો અહેવાલ. સુંબા, ૧૨ આના,

૧ આ. સં. ૧૯૭૬, પૃ. ૪+૧૭૫. વિ
પંડિત માલ્વીય, મોતીલાલ નેહરુ,
ગાંધીજી, ચિત્રરંજન દાસ, અબ્બાસ તૈયબજી,
વૈ. જયકર અને સન્તાનમ એ પંચના સમ્બો
હતા. અહેવાલનો ગુજરાતી અનુવાદ મહાદેવ
દેસાઈએ કરેલો છે. ગાંધીજીની ગુજરાતી
અનુવાદને ખાસ પ્રસ્તાવના છે.

હાર્દીકર, નારાયણ સુલ્કારાવ - ભારતીય
રાષ્ટ્રધ્વજ, અમદાવાદ, સ. વા. બિનામદાર
૩ આના, ૨આ. ૧૯૩૯, પૃ. ૪૬. વિ

૧૨. સામયિકો અને સંગ્રહો

ઝિન્ડિયન ઓપીનિયન (અંગ્રેજી, હિન્દી,
ગુજરાતી અને તામિલ ભાષામાં ચાલતું
સાપ્તાહિક) - સં. મનસુલ્કાલ નાજર.
ફોનિકસ (નાતાલ), વાર્ષિક લવાજમ
નાતાલમાં ૧૨૧ શિલિંગ, અને બહાર ૧૭
શિ. શરૂ ૧૯૦૩ માં.

શ્રી નાજરનું નામ જોકે સંપાદક
તરીકે જાહેર થયેલું તોપણ છાપાનો બધો
જવાબદારી ગાંધીજીનો જ હતી. નાજર
૧૯૦૬માં ગુજરી ગયા. છાપાની સ્થાપના
બધી ત્યારથી ગાંધીજી આફ્રિકા છોડી
હિન્દુ આવ્યા ત્યાં સુધી છાપાને અંગે
ગાંધીજીએ જ બધો જવાબદારી અદા કરી
હતી (૧૯૦૩થી ૧૯૧૪).

તામિલ અને હિન્દી વિભાગ બહુ
લોકમાન્ય થયા નહિ તેથી પાછલ્લી કમી
કરવામાં આવ્યા. આ છાપા દ્વારા અપાયેલા
લોકશિક્ષણ વિના દક્ષિણ આફ્રિકાનો
સત્યાગ્રહ અશક્ય જ થાત, એમ ગાંધીજીએ
પોતે જણાવ્યું છે.

કોલિયું (માસિક) - સં. નાનામાઓ મટ્ટ.
આંબલા (ભાવનગર), ગ્રામદક્ષિણામૂર્તિ
પ્રકાશન મંદિર, વાર્ષિક લવાજમ રૂ.
૩-૦-૦, ૧૯૪૫ ના ઓગસ્ટથી શરૂ. વિ
કોંગ્રેસ પત્રિકા (ગુજરાત પ્રાંતિક સમિતિ

સંચાલિત) - અમદાવાદ, ગુજરાત પ્રાં. સમિતિ
વા. લ. રૂ. ૨-૦-૦, શરૂ સપ્ટેમ્બર
૧૯૪૭થી. વિ

લાદી સમાચાર પત્રિકા - સાવરમતી, સત્યા-
ગ્રહાશ્રમ, લાદી સમાચાર વિભાગ ૧૯૨૩
માં શરૂ.

ગાંધીજીનું નવજીવન - અમદાવાદ, નવજીવન,
પુસ્તક ૧થી ૨૧, રૂ. ૧૦-૮-૦,
૧૯૨૩-૨૪, પૃ સંખ્યા ૨૦૫૫.

ગાંધીજીએ નવજીવન શરૂ કર્યું ત્યારથી
તેમને ૬ વર્ષનો કેદનો સજા થઈ અને
તેઓ જેલમાં ગયા ત્યાં સુધીના તેમના
લેખેલાં લેખાણો કાલક્રમાનુસાર આમાં
આપેલાં છે. આ પુસ્તકો ૪ સંક્રોમાં
બંધાયેલાં મળે છે.

લંક ૧ (પૃ. ૧-૫) નવજીવનની
શરૂઆતથી કલકત્તા કોંગ્રેસ સુધી. ૧૯૨૩,
પૃ. ૨+૪૮૪; રૂ. ૨-૧૦-૦. વિ

લંક ૨ (પૃ. ૬-૧૨) કલકત્તા કોંગ્રેસથી
વેશવાડા કાર્યક્રમના અંત સુધી. ૧૯૨૩,
પૃ. ૨+૪૮૫ થી ૧૨૧૬, રૂ. ૩-૧૦-૦. વિ

લંક ૩ (પૃ. ૧૩-૧૮) વેશવાડા
કાર્યક્રમના અંતથી અમદાવાદનો મહાસમાનો
વેઠક (૧૯૨૧) સુધી. ૧૯૨૩, રૂ.
૩-૨-૦, પૃ. ૨+૧૨૧૭ થી ૧૭૧૬. વિ

સંદ ૪ (પુ. ૧૯-૨૧). અમદાવાદનો મહા-
સભાથી ગાંધીજીની હિન્દી પ્રથમ જેલયાત્રા
(૧૯૨૨) સુધી. ૧૯૨૪, રૂ. ૧-૧૦-૦,
પૃ. ૨ + ૧૭૧૭ થી ૨૦૫૫. વિ

સચિ તથા ઘાંસિયામાં નોંધો સાથે
નવજીવન (સાપ્તાહિક) - તંત્રી : મોહનદાસ
ક. ગાંધો. અમદાવાદ, વાર્ષિક લવાજમ
રૂ. ૩-૮-૦, આગઝ જતાં રૂ. ૪-૦-૦.
શરૂ તા. ૭-૯-૧૯૧૯ થી. પહેલો અંક
'ગુજરાતી પંચ'ના તા. ૯-૯-'૧૯ ના
વધારા તરીકે વહાર પડેલો. જાનેવારી ૧૪,
૧૯૩૨ સુધી ચાલ્યા પછી બંધ પડ્યું.

ગાંધીજીના જેલનિવાસ દરમ્યાન સ્વામી
આનંદ, રામદાસ ગાંધી (વસ્તુતઃ કાકાસાહેબ
કાલેલકર), મહાદેવ દેસાઈ વગેરેએ તત્ત્રી
તરીકે કામ કર્યું હતું.

નવજીવન અને સત્ય (માસિક) - સં. બિન્દુલાલ
ક. યાજ્ઞિક. વ્યવસ્થાપક ક. મા. મુનશો અને બિ. ક. યાજ્ઞિક. મુંબઈ ને
પાછલ્યો અમદાવાદથી પ્રસિદ્ધ વર્ષ. ૧ થી ૪,
સન ૧૯૧૫-૧૬ થી ૧૯૧૮-૧૯. વાર્ષિક
લવાજમ રૂ. ૨-૦-૦, વાર્ષિક પૃ. સં.
આશરે ૮૭૬.

ગાંધીજી, કિશોરલાલ મશરૂવાળા,
મહાદેવ દેસાઈ, શંકરલાલ બંકર વગેરેનાં
લક્ષાણો આ માસિકમાં પ્રગટ થયાં છે.
૫ મા વર્ષનો ૧ અંક વહાર પડ્યો હતો.
સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૯માં આનું જ રૂપાંતર નવ-
જીવનમાં થયું અને તેનું સંપાદન ગાંધીજી-
એ માથે લીધું.

પ્યારા બાપુ (માસિક) - સં. નવીન ગાંધો,
મુંબઈ - વિલેપારલે, મોતીલાલ તુલસીદાસ.
ગાંધી સ્મારક તરફથી ધીરેન ગાંધી. વા.
લવાજમ રૂ. ૬-૦-૦, ફેબ્રુઆરી ૧૯૪૮ થી
શરૂ, માસિક પાનાં આશરે ૨૦

ગાંધીજી વિષેનાં સંસ્મરણો, તેમના
વિચારોમાંથી ચૂંટેલાં મોતી, આશ્રમવાસીઓ

પર લખેલા તેમના પત્રો બિ. આ માસિક
દ્વારા આપવાની શરૂઆત થઈ છે.

પ્રસ્થાન (માસિક) - સં. રામનારાયણ વિ.
પાઠક અમદાવાદ, ગુજરાત સાહિત્ય મંદિર,
વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૫-૦-૦, શરૂ કારતક
સ. ૧૯૮૨. માસિક પૃ. સં. ૭૨ની
આસપાસ.

સંપાદનના કાર્યમાં પાછલ્યો રસિકલાલ
પરીખ જોડાયા અને પ્રકાશન પ્રસ્થાન
કાર્યાલય તરફથી શરૂ થયું. લગભગ ૧૨
વરસ સુધી ચોક્કસ ધોરણ મુજબ આ માસિકે
વ્યવસ્થિત કામ કર્યું. એટલા સમયના અંકો
જ ગાંધો સાહિત્યનો દૃષ્ટિથી અપયોગો ગણાય.

પ્રબુદ્ધ જૈન (પાશ્વિક) - સં. માળેકલાલ
મીકમચંદ શાહ. મુંબઈ, જૈન યુવક સંઘ,
૧૯૩૯ થી શરૂ. વાર્ષિક લવાજમ રૂ.
૨ ૦ ૦, શરૂ ૧ મે ૧૯૩૯ થી.

પાશ્વિક સાંપ્રદાયિક તો સ્વર્ગ જ. પણ
એને અનેક ગાંધીવાદીઓનો સહકાર મળ્યો
હોવાથી ગાંધો સાહિત્યની દૃષ્ટિએ તેના
અંકો અપયોગો સામગ્રી ગણાય.

બારડોલી સત્યાગ્રહ પત્રિકા - સં. જુગતરામ
દવે. બારડોલી, સ્વરાજ્ય આશ્રમ.

બારડોલી સત્યાગ્રહને અંગે ૧૮૫ સ્વર-
પત્રો અને ૫૨ પત્રિકાઓ નીકળેલી. તે
પછી આ પત્રિકાને કાયમી સાપ્તાહિક સ્વરૂપ
આપવામાં આવ્યું. નિયમિત સાપ્તાહિકરૂપે
શરૂઆત ૨૬ જાનેવારી ૧૯૨૯. વાર્ષિક
લવાજમ રૂ. ૨-૦-૦. ૧૯૩૦ની લઢતમાં
આ પત્રિકાના વધારા નિયમિત વહાર
પડતા હતાં.

યુગધર્મ (માસિક) - સં. બિન્દુલાલ ક.
યાજ્ઞિક. અમદાવાદ અને મુંબઈ, યુગધર્મ
કાર્યાલય, વા. લવાજમ રૂ. ૬-૦-૦, પૃ.
સંખ્યા માસિક આશરે ૭૨. શરૂ અશ્વિન
૧૯૭૮ (સં.).

કિશોરલાલ મશરૂવાળા, કાકાસાહેબ કાલેલકર વગેરે ગાંધીજીના સાથોઓના લેખો આ માસિકમાં સારા પ્રમાણમાં જોવા મળે છે. લગભગ ૩ વરસ માસિક ચાલ્યું. ગાંધી સાહિત્યની દૃષ્ટિથી વિશેષ અુપયોગી.

મધપૂડો (સત્યાગ્રહ આશ્રમની શાળાનું હસ્ત-લિખિત સામયિક) - સં. ગિરિધારી કૃપલાનો અને વીજા. સાવરમતી આશ્રમનો ગુજરાતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓ. વર્ષ ૧થો ૫.

શિક્ષણ અને સાહિત્ય (માસિક) - સં. મગનભાઈ પ્ર. દેસાઈ. અમદાવાદ, નવજીવન, વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૨-૦-૦, પાછઁથી રૂ. ૪-૦-૦. શરૂ ૧૯૩૯ ના ઑક્ટોબર માસથી, માસિક પૃ. સં. ૪૦.

કેઝવળી અને બોજા સામાજિક વિષયોની સર્વોદયનો દૃષ્ટિએ ચર્ચા કરતું માસિક.

સર્વોદય (માસિક) - અમદાવાદ, મજૂર મહા-

જન. ૧૯૩૧માં શરૂ. હાલ માસિક બંધ છે.
સાવરમતી (દ્વિમાસિક) - અમદાવાદ, ગુજરાત મહાવિદ્યાલયનું વિદ્યાર્થી મંડલ. વા. લવાજમ રૂ. ૨-૦-૦. સં. ૧૯૭૮ ની વર્ષાથી શરૂ. ૧૯૮૫ ના શિશિર સુધી છાપેલા રૂપમાં ચાલ્યું. પાછઁથી હસ્તલિખિત સ્વરૂપમાં કેટલાક ંકો વધાર પડેલા.

આની સાથે 'વિદ્યાપીઠ' અને 'સ્નાતક વિભાગ' પાછઁથી જોડવામાં આવ્યા હતા.

હરિજનવંધુ (સાપ્તાહિક) - સં. ચન્દ્રશંકર શુક્લ. પૂના, આર્યભૂષણ પ્રેસ, વાર્ષિક લવા-જમ, રૂ. ૪-૦-૦, ૧૯૩૩થી ૧૯૪૦; પુસ્તક ૧થો ૮. વર્ષ ૯મું, અમદાવાદ, નવ-જીવન, ૧૯૪૨, સં. મહાદેવ દેસાઈ. ઑગસ્ટ ૧૯૪૨ ની લઢત શરૂ થતાં જસ. ફરી ૧૯૪૫થી પ્યારેલાલના તંત્રીપણા હેઠલ શરૂ. હાલ શ્રો મશરૂવાળા તંત્રી છે.

मराठी पुस्तके

१. गांधी-चरित्र

आपटे (गुरुजी), पां. श्री-महात्मा गांधींचे ओझरतें दर्शन. येवले, प्रभाकर दशरथ गुप्ते, २॥ आणे, १९४२, पृ. २४.

-पुढारो व अनुयायी. धुळे, भारत प्रकाशन, १० आणे, पृ. ६+४९.

अपासक, दत्ताराम रंगनाथ-बापूजी अर्थात् मुलांचे महात्मा गांधी. १ आ. पुणे, लक्ष्मीबाही द. अपासक, दीड आणा, १९३१, पृ. १६; २आ. मुंबओ, दत्तराज प्रकाशन, १९४८, ६ आणे, पृ. २४. वि नव्या पुस्तकांत जुन्या आवृत्तीचा भुल्लेख सुद्धा नाही !

-भगवान दरिद्रनारायण. पुणे, लक्ष्मीबाही द. अपासक, सवा आणा, १९३३, पृ. २०. गांधीजींचे व्यक्तित्व व कार्य.

केळकर, माधव सदाशिव - महात्मा गांधी (केशव ग्रंथमाला). पुणे, के. स. केळकर, ५ आणे, १९३१, पृ. ४८. वि

गांधी, मो. क. (अनु: शं. द. देव)

-महात्मा गांधी यांचा कभारगृहवास. पुणे, शंकर हरि मुळे, ८ आणे, शंके १८४३, पृ. ४+७९.

-(अनु: ग. ना. कानिटकर)-महात्मा गांधी यांचे आत्मवृत्त - भाग १ ला. पुणे, व्यं. व. हरोळीकर, ८ आणे, पृ. ४+९६.

-(अनु: तात्या नेमिनाथ पांगळ)-महात्मा गांधी यांनी लिहिलेला 'स्वतःचा कभारगृहवास.' मुंबओ, सरस वाङ्मय रत्नमाला, १० आणे, १९१७, पृ. १२+८७.

श्री न. चि. केळकर यांची प्रस्तावना.

-(अनु: सीताराम पु. पटवर्धन) - महात्मा गांधींचे सत्याचे प्रयोग अथवा आत्मकथा. धुळे, राष्ट्रीय ग्रंथमाला, भाग १, रु. १-८-०, १ आ. १९२८; भाग २, रु. ०-१२-०, १ आ. १९३१, पृ. १०+४०२, व. १६+३२६. वि भाग २ यास कि. घ. मशरूबाळा यांची प्रस्तावना आहे.

नंतरच्या आवृत्त्या पुणे येथून मुलभ राष्ट्रीय ग्रंथमालेने प्रसिद्ध केल्या आहेत. भाग १, आ. ३, १९३३, रु. १-०-०, पृ. १२+३१६; भाग २, आ. २, १९३३, रु. १-०-०, पृ. १२+३०७. वि गांवकर, गो. ठ. - महात्मा. (महात्मा गांधींचे चित्रमय चरित्र). मुंबओ, अहल्याबाही गांवकर, ६ आणे, १९४८, पृ. ३२. वि प्रसंग बरे निवडले आहेत, परंतु चित्रे अगदीच गच्चाळ आहेत.

गोखले, अवन्तिकाबाही - महात्मा गांधी यांचे चरित्र, विशेष परिचय, लेख व व्याख्याने. मुंबओ, अवन्तिकाबाही गोखले, रु. १-०-०, १ आ. १९१८, पृ. ९६+४८+१६० सचित्र. वि लो. टिळक यांची प्रस्तावना.

जयन्तकुमार, भीष्म - कर्मवीर महात्मा गांधी यांचा पोवाडा. यवतमाळ, जयन्त-कुमार भीष्म, चार आणे, पृ. १३.

जावडेकर, शंकर दत्तात्रेय - लोकमान्य टिळक व महात्मा गांधी. पुणे, राजहंस

प्रकाशन - इलदुले, रु. २-०-०, १९४६,
 पृ. ६ + १२२. वि
टिल्हू, पांडुरंग श्रीधर - महात्मा गांधी.
 मुंबयी, पां. श्री. टिल्हू, ६ आणे, १९४८,
 पृ. ३२. वि
**डोक, रेवरंड जोसेफ (अनु: तुकाराम विठ्ठल
 ठाकुर) - दक्षिण आफ्रिकेतील करारी
 देशभक्त मोहनदास करमचंद गांधी यांचे
 चरित्र. पुणे. तु. वि. ठाकुर, रु. १-४-०,
 १ आ. शेके १८३५, पृ. २०+१८३. वि**
दवे, जुगतराम (अनु: अरनोडकर, कृ. ना.)
- अवतार अकरावा: महात्मा गांधी.
 मुंबयी, विष्णु श्रीधर दीक्षित, ३ आणे,
 १९३०, पृ. २+७२.
 'बाळकोना गांधी'चे भाषांतर.
-(अनु: शामराव पाटील) - गांधीजी. पुणे
चित्रशाला, १ आ. १९३०, पृ. ६+९४;
२ आ. ८ आणे. वि
 'बाळकोना गांधीजी'चे भाषांतर. दुसरी
 मराठी आवृत्ति केवळ पहिलीचेच पुनर्मुद्रण
 आहे.
 गुजराती नव्या आवृत्तीत पुष्कळ
 नवीन मजकुर घातला गेला आहे परंतु तो
 या मराठीत आवृत्तीत घेण्यात आलेला नाही.
दामले, सोताराम के. - महात्मा गांधी.
(चरित्र, कामगिरी व शिकवण). मुंबयी,
भारतगौरव ग्रंथमाला, रु. ३-८-०, १ आ.
१९२४, पृ. ६+५२०. वि
दिवाण, प्रभाकर - गांधीजींच्या सान्निध्यांत.
 मुंबयी, पद्म प्रकाशन, रु. ४-०-०, १ आ.
 १९४६, पृ. १६+१५२. वि
 काकासाहेब कालेलकर यांची प्रस्तावना.
देशपांडे, पुरुषोत्तम यशवंत - गांधीजींचे
कां? मुंबयी, महाराष्ट्र ग्रंथ भांडार,
रु. १-८-०, १९४४, पृ. ४+८३. वि
 'भवितव्य' साप्ताहिकांतील लेखमालेचे
 पुनर्मुद्रण.

देशपांडे, विनायक त्र्यंबक - महात्मा
गांधींचे नेतृत्व. मुंबयी, महाराष्ट्र ग्रंथभंडार,
रु. १-८-०, १९४५, पृ. २६. वि
देसायी, महादेव (अनु: यदुनाथ थंते)
- महात्माजींचे विलायतची यात्रा-
मुंबयी, महाराष्ट्र ग्रंथभंडार, ८ आणे, १९४५,
पृ. ८७. वि
धर्माधिकारी, दादा - गांधीजी (अेक दर्शन).
 नागपूर, वोणा प्रकाशन, ४ आणे, १९४६,
 पृ. २+१८. वि
 अेक छोट्यासा निबंध.
परीख, वनमाला व नथ्यर, सुशीला (अनु:
ना. ग. जोशी) - आमच्या बा (त्यांची
जीवन - कस्तूरी) अमदावाद, नवजीवन,
रु. २-०-०, १९४६, पृ. ८ + २१३. वि
 महात्मा गांधींची प्रस्तावना
पाटील, शामराव रामचंद्र - गांधीजी.
पहा दवे, जुगतराम.
पाध्ये, प्रभाकर - प्रकाशांतील व्यक्ति. पुणे,
कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, रु. १-८-०, १९४१,
पृ. १०+१२८. वि
 गांधींचे व्यक्तित्व दर्शन, पृ. १ ते १२.
प्रभु, ह. रा. - आधुनिक भारताचे निर्माते
व त्यांची पार्श्वभूमी. मुंबयी, अधिकार
प्रकाशन संस्था, रु. ३-८-०, १९४४.
फाटक, हरि गणेश - महात्मा गांधी. पुणे,
कलागृह छापखाना. ८ आणे, १ आ.
१९३९, पृ. १६ + १७६. वि
फिशर, लुथी (अनु: सत्यबोध हुदलोकर)
- गांधीजींच्या सहवासांत अेक
आठवडा. मुंबयी, पॉप्युलर बुक डिपो,
रु. ३-०-०, पृ. ६ + १००.
बाबर, कृष्णराव भाऊराव - सत्याचे
पुजारी. सातारा, कृ. भा. बाबर, ४ आणे,
१९३०, पृ. ६ + ५४. वि
 सॉफ्रेमोस, गांधी अित्यादींचीं छोटोशीं
 चरित्रें. अगदींच जुजबी.

बिडला, घनश्यामदास (अनु : जोशी व तारकुडे) - बापू. पुणे, सुलभ राष्ट्रीय ग्रंथमाला, रु. १-८-०, १ आ. १९४३, पृ. १४४ वि

श्री. महादेव देसाजी यांची प्रस्तावना. **मसे, प्रभाकर श्री. (प्र.) - पुण्यश्लोक गांधीजी.** मुंबई, भारतगौरव ग्रंथमाला, रु. १-०-०, १-८-०, १९२२, पृ. ८ + २१५. सचिव. वि

महात्मा गांधी यांच्या चरित्राचें व कार्याचें मूल्यांकन व गौरव करणारे देशविदेशी विद्वानांचे व वृत्तपत्रांचे २८ लेख यांत आहेत. अनुक्रमणिका नाही !

भावे, विनोबा - तेरा दिवस. नालवाडी (वर्षा), ग्रामसेवा मंडळ, १९४८, पृ. ४८.

राधाकृष्णन्, सर सर्वपल्ली (सं.) (अनु : ना. ग. गोर) - गांधीजींचें विविध दर्शन. पुणे, सुलभ राष्ट्रीय ग्रंथमाला, रु १-८-० १ आ. १९४०, पृ १८ + १८४. वि

गांधीजींच्या ७० व्या जन्मदिवशी त्यांना अर्पण केलेल्या सर राधाकृष्णन् संपादित अभिनेदनपर अग्रजी ग्रंथांतील निवडक लेखांचा मराठी अनुवाद.

रानडे, दा. पां. - कस्तुरबा (जीवनकथा) पुणे, चित्रशाळा प्रेस, ६ आणे, १९४५, पृ. २ + ४६. वि

रायकर, गजानन काशीनाथ - सत्याग्रही अर्थांत जगद्वंद्य महात्मा गांधी. मुंबई, तुकाराम पुं. जेटये, ४ आणे, १९३१, पृ. ४ + ४८. वि

गांधीजींचें चरित्र, पृ. १ ते ३३ व राष्ट्रीय पथे, पृ. ३४ ते ४८.

राष्ट्रसेवक, अक - महात्मा गांधी. (जन्म-पत्रिका, कामगिरी, भुपसेहार, विचार-मंजुषा, पथे, दिनचर्या वगैरेसह). खानापूर, द. गो. सडेकर, ८ आणे, १९२४, पृ. ८ + ९२ + २४.

वाङ्मय विशारद - महात्मा गांधी यांचें जीवनवृत्त. पुणे, सदाशिव के. भावे, ४ आणे, १९२४, पृ. ४३.

वैद्य, अस्. व्हो. - जगद्वंद्य महात्मा : चरित्रात्मक निबंध. महाड, अस्. व्हो. वैद्य, २ आणे, १९३०, पृ. २६.

शिखरे, दा. न. - गांधी जीवनकथा खंड १ला : सुमारे पन्नास खोपुण्यांनी लिहिलेल्या महात्माजींच्या आठवणी. पुणे, दा. न. शिखरे, रु ३-०-०, १९४४, पृ. १६ + २४४. वि

विविध क्षेत्रांत वावरणाऱ्या लोकांच्या गांधीजीविषयींच्या आठवणींचा संग्रह.

- महात्मा गांधी यांचें चरित्र. पुणे, सकाळ छापखाना, रु. ८ ०-०, १९४४, पृ. १८ + ५९२. सचि. वि

- राष्ट्रमाता कस्तुरबा. पुणे, महाराष्ट्र प्रांतिक कस्तुरबा स्मारक समिति, २ आणे, १९४४, पृ. ११. वि

सत्याग्रही - ग्रह आणि तारे. पुणे, देशमुख आणि कंपनी, रु. ४-८-०, १९४३, पृ. १९८.

खेग, मुनशी, गांधी. वल्लभभाओ अत्यादि १२ लोकनायकांचीं चरित्रें यांत आहेत. गांधीजींचें चरित्र पृ. ५९ ते ८४

सरस वाङ्मय ग्रंथ प्रसारक मंडळी (प्र.)

- १. माझा कारागृहवास; २. सैतानी चक्र; ३ जर्मनीचें डावपेंच. पुणे सरस वा. ग्रंथमाला-रत्न १७ वे. पैकीं पहिलें पुस्तक गांधीजी-लिखित आहे. रु. २-१०-०, १९१७, पृ. १२ + ८७; २५१; १३३.

सरस्वती-नंदन - बेरिस्टर गांधी यांचें चरित्र. पुणे, नारायण बळवंत चव्हाण; ४ आणे, १९१४, पृ. ४ + ६०.

साने गुरुजी, पां. स. - गोष्टीरूप गांधीजी. मुंबई, कर्नाटक पब्लिशिंग हायुस, रु. १-८-०, १ आ. १९४४, पृ. ४ + ११८. वि

- **जीवन-प्रकाशन - पुष्प १** लॅ. कोल्हापूर, महाराष्ट्र ग्रंथभांडार, ३ आणे, १ आ. शके १८५९, पृ. ६ + २२.

यांत महात्माजींच्या जीवनांतील तीन प्रसंग (पृ. १ ते ७) मुलांसाठी सोप्या भाषेत दिले आहेत.

‘सीताकान्त’ - महात्मा गांधी. मुंबबी, अ. जे. आवडे, २ आणे, १९२२, पृ. १६.

- **महात्मा गांधी.** मुंबबी, गणेश महादेव आणि कंपनी, रु. २-४-०, १ आ. १९२४, पृ. २ + ३५१. वि

बॅ. जयकर यांची प्रस्तावना.

२. सत्याग्रह, अहिंसा, गांधीवाद अि.

अकबोटे, पु. गो. - अहिंसाच कां ? धुळे, भारत प्रकाशन, १२ आणे, १९४५, पृ. ५२. वि

कुळकर्णी, गोपाळ रा. - गांधीवादावरील आक्षेप व त्यांची उत्तरे. मुंबबी, महाराष्ट्र ग्रंथ भांडार, रु. १-८-०, १ आ. १९४४, पृ. १०७. वि

कृपलानी, आचार्य (अनु: गुणे व निरंतर) - गांधीदर्शन. पुणे, देशमुख आणि कंपनी, रु. ४-०-०, १९४७, पृ. २+२०४. बिग्रजी ‘गांधियन वे’ चा अनुवाद.

कोसंबी, धर्मानंद - हिन्दी संस्कृति आणि अहिंसा. मुंबबी, धर्मानंद कोसंबी, रु. १-८-०, १९३५, पृ. ८+३३२. वि

गांधी, मोहनदास क. (अनु: शं. द. देव) - असहकार योग [महामा गांधींच्या लेखांचा मराठी अनुवाद]. पुणे, लोकशिक्षण, १९२१, पृ. १६+१२२.

- **अहिंसादर्शन (अहिंसेवरील निवडक लेख).** मुंबबी, महाराष्ट्र ग्रंथ भाण्डार, रु. १-८-०, १९४३, पृ. १०८. वि

- (अनु: वा. गो. आपटे) - **गांधी-गीता अथवा बिसाव्या शतकांतील कृष्णार्जुन संवाद.** पुणे, आनंद मुद्रणालय, ५ आणे, १९१९, पृ. ४+९६.

- **महात्माजींची उत्तर गीता (गांधी-गीतेचा दुसरा भाग).** पुणे, आनंद मुद्रणालय, ८ आणे, १९२०, पृ. ६+९५+१६.

गोगटे, नारायण कृष्ण (अं) - स्वराज्यतपस्या अथवा सत्याग्रह. पुणे, ना. कृ. गोगटे,

२ आणे, १९२१, पृ. ४+२५+२.

चोरघटे, वामन कृ. (सं) - अहिंसेची साधना. मुंबबी, महाराष्ट्र ग्रंथ भांडार, रु. १-८-०, १९४५, पृ. १०८.

या संग्रहांत ग्रेग यांच्या ‘डिसिप्लोन फॉर नॉन-व्हायोलन्स’ या पुस्तिकेचा संपूर्ण अनुवाद असून विनोबा, काकासाहेब, मशरूबाळा व दादा धर्माधिकारी यांचे काही लेख आहेत.

जावडेकर, शंकर द. - गांधीवाद (वादविवेचन माला). पुणे, य. गो. जोशी, रु. १-४-०, १९४१, पृ. ४+१५५. वि

जोगळेकर, वी. जी. - गांधीसमवेत अंतिम स्वरूप. हेदवी (रत्नागिरी), वी. जी. जोगळेकर, ४ आणे, १ आ. १९३८, पृ. २६.

नांगर व राहाट टाकून देवून त्यांच्या बैवजी कुदळ व तकलीच्या प्रतिष्ठेची संभाव्यता यांत सांगितली आहे.

तळवलकर, गोपोनाथ - मंगलधाम अथवा सुलभ गांधीवाद. पुणे, देशमुख आणि कंपनी, रु. ३-८-०, १९४६, पृ. १९०. वि

दिवाकर, रंगनाथ - सत्याग्रह. मुंबबी, पद्म प्रकाशन. श्री कि. घ. मशरूबाळा यांची प्रस्तावना.

देव, शंकर द. - स्वराज्य सोपान. पुणे, शं. द. देव, १ आणा, १९२०, पृ. ४+३३. असहकारिता विषयक लेख.

देवगिरीकर, ज्यं. र. - गांधींचा अहिंसावाद. पुणे, चित्रशाळा, रु. २-८-०, १९४२, पृ. १०+२४५. वि

नेरूरकर, विष्णु कृष्ण - टॉल्स्टॉयचे तत्त्वज्ञान. मालवण, वि. कृ. नेरूरकर, ५ आणे, १९२४, पृ. २ + ३०. वि

‘महात्मा गांधींच्या परंपरेचा शुभम दाखवणारे पुस्तक’

पटवर्धन, सोताराम पु. अर्फ अप्पासाहेब - सत्याग्रह व स्वराज्य. नालवाडी (वर्धा), ग्रामसेवा मंडळ, रु. ३-०-०, १९४७, पृ. १८ + २४८ + ४. वि

गांधीजींचे पुरस्कारात्मक ‘दीन शब्द’ व काकासाहेब कालेलकर यांची प्रस्तावना ‘राष्ट्रीय जिवनांतील अहिंसा’ यांसह.

मशरूवाळा, किशोरलाल घ. (अनु: भा. धर्माधिकारी) - गांधी विचारदोहन (गांधीजींच्या संमतिसह). पुणे, सुलभ रा. ग्रंथमाला, रु. १-४-०, १ आ. १९४०, पृ. १६ + २१८ + २. वि

गांधीजींचे विविध विषयांवरील विचार यांत १३ विभागांत वर्गीकरण करून दिलेले आहेत, संदर्भग्रंथ म्हणून अति उपयुक्त.

राजदरेकर, गं. द. - गांधीझम. अमरावती, गं. द. राजदरेकर, ८ आणे, १९३४, पृ. १२ + ८९. वि

गांधींचा संप्रदाय व त्यांचे तत्त्वज्ञान. वामन गोपाळ (वीर वामनराव) जोशी यांची प्रस्तावना.

‘रामनाथ’ सुमन (अनु: अशिशेखर के. वेदक) - गांधी तत्त्वज्ञान [मूळ ग्रंथांत

१९४७ पर्यंतची भर घालून अद्यावत् केलेला]. मुंबयी, महाराष्ट्र ग्रंथ भाण्डार, रु. ५-०-०, १९४७, पृ. ८ + २०९. वि

गांधीजींच्या लिखाणांतून विषयवार निवडलेल्या वेच्यांचा संग्रह.

लोटलीकर, सीताराम शिवराम (सीताकान्त) - मार्ग व मार्गदर्शन (स्वराज्य गीता). दापोली, रत्नागिरी, सी. शि. लोटलीकर, रु. १-४-०, १९२१, पृ. ४ + १७२.

अड्युजचा लेख व गांधीजींचे विविध प्रश्नांबाबतचे विचार, विशेषत: ‘असहकारिता व तिची तत्त्वमीमांसा’ व ‘स्वराज्य संपादनाचे मार्ग.’

शिखरे, दा. न. - गांधी रणगीता. औंध, औंध पब्लिशिंग ट्रस्ट, रु. १-०-०, १९४८, पृ. ४ + ३२. सचित्र. वि

गांधीजींच्या सत्याग्रहाच्या लढ्यांचो हकोकृत सांगून लढण्याच्या पद्धतींत गांधीजींनी घडवून आणलेल्या क्रान्तीचा पुरस्कार यांत लेखकाने केला आहे. मुलांसाठी उपयुक्त.

सीतारामय्या, डॉ. पट्टाभो (अनु: ग. भा. निरंतर) - गांधी आणि गांधीवाद. पुणे, देशमुख आणि कंपनी, रु. ४-०-०, १९४६, पृ. १८३.

‘गांधी अँड गांधीझम’ या दिवखंडारमक भिन्नजी ग्रंथाचा संक्षिप्त अनुवाद.

२अ. सत्याग्रह लढ्यांचे इतिहास

कौजलगी, गणेश विष्णु - बारडोलीची शिकवण अर्थात बारडोलीचा यशस्वी सत्याग्रह. अिसलामपुर, ग. वि. कौजलगी, ८ आणे, १९२९, पृ. २ + ११४. वि

गांधी, मो. क. (अनु: बा. ल. महेता) - सांक्रटीसचे अमर जिवन. धुळे, भारत प्रकाशन, ६ आणे, १९४५, पृ. ३४. वि

‘अेक मत्यवीरनी कथा’चे भाषांतर. **देसायी, महादेव ह.** (अनु: पांडुरंग गणेश देशपांडे) - अेक धर्मेयुद्ध [अमदाबाद येथील गिरणी कामगारांच्या लढ्याचा इतिहास]. अमदाबाद, नवजोवन, १४ आणे, १ आ. १९४५, पृ. ८ + ९८. वि - (अनु: छोटालाल श्रॉफ) - बारडोली

सत्याग्रह-इतिहास. पुणे, चित्रशाळा, रु.
१-८-०, १ आ. १९३१, पृ. १२+३७५. वि
महाराष्ट्र कायदेभंग मंडळ - महाराष्ट्रांतील
कायदेभंगाचा इतिहास (१९३०-३१).
पुणे, चित्रशाळा, ६ आणे, १९३१, पृ.
४+१५८.

‘स्पष्टवक्ता’ - मिरज संस्थानांतील सारा-
वाढ आणि रयतांचा सत्याग्रह. पुणे,
आर्यभूषण प्रेस, रु. १-०-०, १९२९,
पृ. १२+१६+२३९+४. वि
ग. वि. केतकरांचा शुपेक्षात व
ग. र. अभ्यकरांचो प्रस्तावना.

३. धर्मनीति

करंदीकर, जनार्दन स. - हिन्दुत्ववाद (वाद-
विवेचन माला). पुणे, य. गो. जोशी, रु.
२-०-०, १९४१, पृ. ८+२५५. वि
हिंसा व अहिंसा यांचे तात्त्विक स्वरूप,
पृ. १३४ ते १४५. ‘अहिंसेच्या प्रयोगा’स
स्थान नाही असे लेखक प्रतिपादन
करतात !

कालेलकर, द. बा. (अनु. भा. भूषमाधिकारी) -
जिवंत व्रतोत्सव. पुणे, सुलभ रा. ग्रंथमाला,
रु. १-१२-०, १ आ. १९४०, पृ. १२+
२९२. २ आ. १९४८. वि

गांधी, मो. क. (अनु. वि. प्र. लिमये)
- अनासक्तियोग. [श्रीमद् भगवद्गीतेचा
अनुवाद-मूळ संस्कृत श्लोकांसह]. और्य,
स्वाध्याय मंडळ, ४ आणे, १९३०, पृ.
४+२६०.

-(अनु. भा. रा. धुरंधर) - गीताबोध. मुंबई,
भालचंद्र रावजी धुरंधर, ८ आणे, १९३१,
पृ. ६+७३.

-(सं. व अनु. यदुनाथ थते) - गांधीजींची
धर्मनीति. मुंबई, महाराष्ट्र ग्रंथ भांडार,
रु. १-८-०, १९४५, पृ. ४+८४. वि

-(अनु. अप्पामाहेब पटवर्धन) - गांधीजींचीं
पत्रे (‘आश्रमवासीभो प्रत्ये’चे भाषान्तर).
वर्धा, ग्रामसेवामंडळ, १० आणे, १९४७,
पृ. १६+१०४. वि

काकासाहेब कालेलकर यांची प्रस्तावना
-(अनु. सहधर्मी) - गांधीजींचीं पत्रे [‘मंगळ-
प्रभात’ व ‘आश्रमवासीभो प्रत्ये’ या

गुजराती पुस्तकांचे भाषांतर] मुंबई,
आत्माराम भास्कर पण्डित, ४ आणे, १
आ. १९३३, पृ. सं ८+१०४; ८+१५२. वि

-(अनु. वि. स. सुखथनकर) - नीतिधर्म.
मुंबई, के. मि. दवळे, ४ आणे, १९३२,
पृ. ३६.

-(अनु. वि. न. वरवे) - नीतिधर्मांतील
श्रेष्ठ व्रते (जागृतिमाला पुस्तक २२). धुळे,
विनायक नरहर वरवे, २ आणे, १९३१,
पृ. ८+३९.

‘व्रत विचार’ म्हणजे च ‘मंगळ प्रभात’
चा अनुवाद.

-(अनु. शिवराम भिमजी परुळेकर) - मंगळ-
प्रभात. वसुंधा, शि. मि. परुळेकर, १
आणा, १९३२, पृ. ६+२२.

‘व्रतविचार’ चे च नंतर ‘मंगळप्रभात’
है नांव देवण्यांत आले.

-(अनु. सहधर्मी) - मंगळ प्रभात. वर्धा,
ग्रामसेवा मंडळ, ४ आणे, १९४६, पृ.
११२. वि

ज्योति, एस. के. (अनु. शंकर विनायक ठकार)

● ख्रिस्तधर्मीयांस गांधींचे आह्वान.
नंदुरवार, खानदेश मीलसेवा मंडळ, रु.
३-०-०, १ आ. १९४७, पृ. ६+३६
+ १५०. वि

या ग्रंथांत विनोबा, काकासाहेब
अत्र्यादींच्या अकंदर सहा प्रस्तावनांचे
संमेलन अनुवादकाने गोळा केले आहे !

ड्यूरंट, विल (अनु : ना. सो. फडके)
-आधुनिक गोता. मुंबई, रामकृष्ण
बुक डोपी, रु. १-४-०, २ आ. १९४३,
पृ. ४+९२. वि

‘ऑन दि मीनिंग ऑफ लाइफ’
मधील काही पत्रांचे भाषांतर. यांत ड्यूरंट
यांनी विचारलेल्या प्रश्नांचे गांधीजींनी
दिलेले उत्तर-पत्र आहे.

बरवे, विनायक न. -आचार धर्म. धुळे,
वि. न. बरवे, १ आणा, शेके १८५२,
पृ. ६+२६. वि

भावे, विनोबा -अभंग व्रतें. नालवाडी,
ग्रामसेवा मंडळ, आणे, १९४५, पृ.
२+२५५. वि

-ओशावास्य वृत्ति. वर्षा, ग्रामसेवा मंडळ, रु.
१-८-०, १९४७, पृ. १०+१००. वि

‘ओशावास्य-व्रोध’ नांवाच्या हिंदी
प्रवचनासह.

-ओशावास्योपनिषद् (सार्थ व सटिप्पण).
नालवाडी, ग्रामसेवा मंडळ, ४ आणे, १ आ.
१९४४, पृ. २+२०+३. वि

-अपनिषदांचा अभ्यास [प्रस्तावना खण्ड].

वर्षा, ग्रामसेवा मंडळ, रु. २-०-०, १९४६,
पृ. ४+१५५. वि

‘महाराष्ट्रधर्म’ मासिकांतील लेखांचा
संग्रह.

-गोताओ [भगवद्गोता मराठीत], वर्षा,
जमनालाल बजाज, १ आणा, ५ आ.
१९३५, पृ. ४+९८. वि

-गोताप्रवचनें. नालवाडी, ग्रामसेवा मंडळ,
रु. २-८-०, १९४५, पृ. ४+२४६+२. वि

-स्थितप्रज्ञदर्शन. नालवाडी, ग्रामसेवा मंडळ,
रु. १-८-०, १ आ. १९४६, पृ. २०+
२३९. वि

तुलगांत असतांना दिलेली प्रवचनें.

राधाकृष्णन्, डॉ. सर्वपल्ली (अनु : बाळुभाओ
महेता) - हिन्दुधर्माची मूलतत्वे आणि
पुनर्घटना. पुणे, सुलभ रा. ग्रंथमाला, रु.
२-८-०, २ आ. १९४७, पृ. १३०.

साने गुरुजी -गोताहृदय. पुणे, सुलभ रा.
ग्रंथमाला, १२ आणे, ३ आ १९४६,
पृ. ७८. वि

श्री विनोबा भावे यांच्या ‘गीता
प्रवचनें’चा साने गुरुजींनी आपल्या
शब्दांत सांगितलेला सारांश.

४. समाजविषयक : सामान्य

अतीतकर, वा. वि. (सं.) -खेडेगांव
विषयक व्याख्यान. पुणे, टिळक विद्यापीठ,
रु. १-०-०, १९३०, पृ. ४+१४१. वि

अग्रवाल, श्रीमन्नारायण (अनु : गोपीनाथ
तळवळकर) -विद्यार्थ्यांसाठी विधायक
कार्यक्रम. पुणे, देशमुख आणि कंपनी,
रु. १-०-०, पृ. ५४.

कटक, प्रेमा -हिन्दी स्त्रियांचे जीवन.
(महाराष्ट्र काँग्रेस प्रकाशन ६). पुणे, चित्रशाला,
६ आणे, १९४५, पृ. २८. वि

कानिटकर, ग. ना. -स्वावलम्बी ग्राम-
संघटना. पुणे, १९३१.

कालेलकर, द. बा. -जीवनसंस्कृति.

कोल्हापुर, महाराष्ट्र ग्रंथभण्डार, रु. १-२-०,
१९४३, पृ. ८+८६. वि

-हिडलगाचा प्रसाद. पुणे, सुलभ रा.
ग्रंथमाला, ९ आणे, १९३४, पृ. १६+
२७७. वि

गांधीप्रणीत ग्रामपुनर्रचना कशा
प्रकारे व्हावी या विषयावर सांगोपांग चर्चा
करणारे दिशासूचक पुस्तक.

-हिन्दूंचे समाजकारण. पुणे, सुलभ रा.
ग्रंथमाला, रु. २-४-०, १९४६, पृ.
१२+१४४. वि

कुमारप्पा, भारतन् (अनु. भायू धर्माधिकारी) - पुंजीवाद, समाजवाद की ग्रामवाद. कोल्हापूर, महाराष्ट्र ग्रंथभण्डार, रु. ५-०-०, १९४८, पृ. ८ + २८०.

म. गांधी यांची प्रस्तावना.

अमृतकौर, राजकुमारी (अनु. दा. न. शिखरे) - भगिनींचा सेवामंत्र. पुणे, महाराष्ट्र कस्तुरबा स्मारक निधि विनियोग समिति, ४ आणे, १९४६, पृ. २ + ३४. वि

गांधी, मोहनदास क. (अनु. साने गुरुजी) - खेड्यांत जाऊन काय करणार?

ग्रामसेवेविषयी गांधीजींचे लेख. सुंबा, बी. पी. वेद, २ आणे, १९३३, पृ. ९६.

-(अनु. ल. गो. देशपांडे व भायू धर्माधिकारी) - **गांधीजींचे चिंत्न्यांशीं हित-गुज** [प्रसिद्ध लेखांमधून व भाषणांमधून निवडलेलीं रत्नें]. कोल्हापूर, महाराष्ट्र ग्रंथभण्डार, १ आ. १९४४; २ आ. १९४६, प्र. स. ज. धर्माधिकारी, कोल्हापूर, पृ. १६ + १७८, रु. २-८-०. वि

-(अनु. रमाकान्त वेल्डे) - **तेजस्वी तरुणी.** पुणे, देशमुख आणि कं., रु. ४-०-०, १९४६, पृ. ६ + १८६. वि

-(अनु. माणिक, गजानन यशवंत) - **दांपत्याचें ब्रह्मचर्य.** सांगली, गणेश विष्णु परांजपे, १९३१, पृ. २ + १४.

-रचनात्मक कार्यक्रम. पुणे, महाराष्ट्र रचनात्मक समिति, २ आणे, १९४२, पृ. २ + २५.

-(अनु. पां. ग. देशपांडे) - **विधायक कार्यक्रम : त्याचें रहस्य व स्थान.** अमदावाद, नवजीवन, ६ आणे, १९४६, पृ. ४०. वि

१८ कलमी रचनात्मक कार्यक्रमांचा शेवटची आवृत्ति. उपयुक्त पुस्तकांच्या सूचिसह.

-(अनु. महादेव तु. वालावलकर) - **संयम कीं स्वैराचार ? भाग १** ला, पुणे, सुलभ राष्ट्रीय ग्रंथमाला, ८ आणे, १९३२, पृ. ६ + १३०. वि

-(अनु. भायू धर्माधिकारी) - **संयम कीं स्वैराचार - खंड २** रा. पुणे, सुलभ रा. ग्रंथमाला, रु. १-१२-०, १९४५, पृ. ४ + १३८. वि

-(अनु. दत्तात्रेय वि. ताम्हणकर) - **हिन्द-स्वराज्य.** पुणे, द. वि. ताम्हणकर, प्रवर्तक कार्यालय, रु. १-०-०, १९४१, पृ. ८ + ९६. वि

अंग्रजी भाषांतरावरून केलेले भाषांतर.

-(अनु. पां. ग. देशपांडे) **हिन्द-स्वराज्य.** अमदावाद, नवजीवन, १२ आणे, १९४६, पृ. २४ + १०८. वि

मूळ गुजरातीवरून केलेला अनुवाद. महादेवभाभींच्या विस्तृत प्रस्तावनेसह.

पटवर्धन, सीताराम पु. (अप्पासाहेब) - सेवाधर्म. कोल्हापूर, महाराष्ट्र ग्रंथ भण्डार, रु. २-०-०, १९४५, पृ. १६ + १७६. वि

श्री कि. घ. मशरूवाळा यांची प्रस्तावना 'अथातो धर्मज्ञासा'.

महेता, बाळुभाजी ल. - राष्ट्र संवर्धक कार्यक्रम (गांधीजीकृत विधायक कार्यक्रम व राजेन्द्रबाबूकृत कांहीं सूचना यांसह). धुळे, भारत प्रकाशन, रु. १-०-०, १९४२, पृ. १९ + १४९ + ३८ + १२. वि

राधाकृष्णन्, सर्वपल्ली (अनु. साने गुरुजी) - संस्कृतीचें भवितव्य. पुणे, सुलभ रा. ग्रंथमाला, रु. १-०-०, १९४१, पृ. ८४. वि

साने, पां. स. (गुरुजी) - भारतीय संस्कृति. पुणे, सुलभ रा. ग्रंथमाला, १ आ. १९३९; ४ आ. १९४६, पृ. ८ + २६३. वि

४ अ. अस्पृश्यतानिवारण

अभ्यंकर, व्ही. व्ही - बंडखोर महात्मा
(महात्माच्या बंडाचा अतिहास). पुणे,
व्ही. व्ही. अभ्यंकर, १९३३, १ आणा,
पृ. ११.

अस्पृश्यता-निवारणाविषयी गांधीजींचे
विचार.

गांधी, मो. क. (अनु. गंगाधर भा. निरंतर)
- हिन्दुधर्मावरील कलंक (महात्मा गांधी
यांचे अस्पृश्यताविषयक विचार). मुंबयी,
भारतगौरव ग्रंथमाला, रु. १-१२-०,
१९३४, पृ. १२ + २२१. वि

गुजराथी, कांतिलाल (अनुवाद) - हरिजन
संत (शिरीषमाला-मृष्ट ९ वें). पुणे, चित्र-
शाळा, ८ आणे, १९४६, पृ. ४ + ४४. वि
यांतील पांच कथांपैकी नंदाची कथा
महादेवभाभी देसाभी यांनी व कनकादासाची
कथा काळेकरांनी लिहिलेली असून नंदाच्या
कथेस गांधीजींची प्रस्तावना आहे.

दलित सेवक (मासिक) - स. वासुदेव न.
बर्वे. पाहा सामायिकांचा विभाग.

दिवेकर, महादेवशास्त्री - अस्पृश्योद्धार-
विचार. वाभी, प्राज्ञ पाठशाला, १० आणे,
१९२३, पृ. ८ + ४४. वि

देवधर, गोपाल कृष्ण - महात्मा गांधी
बांची पत्रके. पुणे, १९३२

पटवर्धन, सीताराम पु. (अप्पासाहेब)
- अस्पृश्यतानिवारण (महाराष्ट्र काँग्रेस

प्रकाशन, नं. १). पुणे, चित्रशाळा, ६
आणे, १९४५, पृ. २२. वि
पाठक, श्रीधरशास्त्री (शंकरानंद भारती)
- अस्पृश्यतेचा शास्त्रार्थ. धुळे, वि. ग.
जावडेकर, रु. १-०-०, शके १८५५,
पृ. ४ + १० + २५४.

पुरंदरे, नाथ हरि - अस्पृश्यता व देवालय-
प्रवेश. पुणे, गो. कृ. देवधर, १२ आणे,
१९३३, पृ. १३८.

बागल, माधव खं. - स्वराज्याचा शत्रु.
कोल्हापूर, मा. खं. बागल, ६ आणे,
१९३४, पृ. ८ + ८०. वि

माटे, श्रीपाद म. - अस्पृश्यविचार. पुणे,
वाङ्मय विहार मंडळ, १० आणे, १ आ.
१९२२, पृ. ४ + ६२. वि

- अस्पृष्टांचा प्रश्न. पुणे, शं. रा. दाते, रु.
२-०-०, १९३४, पृ. २३ + ४६४ + १४४.

रानडे, विष्णु रघुनाथ (अनु.) - महात्मा
गांधींची भीष्म प्रतिज्ञा. पुणे, चित्रशाळा,
०-२-०, १९३२, पृ. २ + १३.

शिंदे, विठ्ठल रामजी - भारतीय अस्पृश्यतेचा
प्रश्न. नागपूर, नवभारत ग्रंथमाला, रु.
१-८-०, १९३३, पृ. २८८. संदर्भग्रंथांची
यादी व सूचि. वि

हरिजनसेवक संघ (महाराष्ट्र शाखा) - वार्षिक
अहवाल. धुळे, म. प्रा. हरिजन सेवक
संघ, १९३३-३४ पासून सुरू.

४ ब. जातीय अक्षय (मुख्यत्वे हिन्दु-मुसलमान).

करंदीकर, शि. ल. - पाकिस्तानचे संकट.

पुणे, शिवराम लक्ष्मण करंदीकर, रु.
२-०-०, १९४१, पृ. १२ + २४०. वि
गांधी, महात्मा; नेहरू, जवाहरलाल; जि.

- अखंड भारत [गांधी, नेहरू, आझाद
विजयादिवस स्फूर्तिदायक विचार]. मुंबयी,

महाराष्ट्र ग्रंथ भांडार, रु. १-८-०,
१९४३, पृ. ९१. वि

जावडेकर, शंकर दत्तात्रेय - हिन्दु-
मुसलमान अक्षय. पुणे, सुलभ राष्ट्रीय
ग्रंथमाला, रु. ३-०-०, १९४५, पृ.
६ + १९२. वि

जोशी, गणेश वामन - पाकिस्तान. पंढरपूर
ग. वा. जोशी, रु. १-०-०, १९४२,
पृ. ८ + १०६. वि
दामले, माधव काशीनाथ (अनुः) - गांधी-
जिना पत्रव्यवहार. पुणे, चित्रशाला प्रेस,
८ आणे, १९४४, पृ. ८ + ५१
राजेन्द्रप्रसाद, बाबू (अनुः ना. ग. गोरे)

- द्विखंड हिन्दुस्तान. औंध, औंध
प्रकाशन ट्रस्ट, रु. ११-०-०, १९४६,
पृ. १६ + ६०४ + १२. वि
शिंदे, बाळाजी रामजी - हिन्दु-मुसलमान.
बडोदे, जागृति छापखाना, १२ आणे,
१९२५, पृ. १६ + २१६. वि

५. राजनीति

केतकर, डॉ. श्रीधर व्यं. - निःशस्त्राचें
राजकारण. पुणे, श्री. व्यं. केतकर, ८
आणे, १९२६, पृ. ६ + १६४. वि
केळकर, नरसिंह चिंतामण - राजकारण
(भमग्र केळकर वाङ्मय, खंड ४ था). पुणे
मनोहर महादेव केळकर, १२ खंडांची किंमत
रु. ६०-०-०. १९३८, पृ. ८ + १०११.
- असहकारिता खंड (समग्र केळकर वाङ्मय
खंड ५ वा). १९३८, पृ. ८ + १२४७.
चित्रशाला प्रेस (म.) - हिन्दी स्वातंत्र्याच्या
योजना. पुणे, १२ आणे.

क्रिप्स योजनेपासून स्वातंत्र्य विला-
पयंतच्या सर्व योजनांचा संग्रहवार अनुवाद.
जावडेकर, शंकर द. - आधुनिक राज्य-
मोर्मांसा खंड, १, २. पुणे, गणेश गं.
जामेकर, लोकशिक्षण, खंड १ महायुद्ध
पूर्व खंड. रु. १-०-०, १९४०, पृ.
८ + १३४; खंड २ महायुद्धोत्तर खंड.
रु. १-०-०, १९४१, पृ. ६ + १४६. वि
- **लोकशाही (वादविवेचन माला).** पुणे,
यशवंत गोपाळ जोशी, रु. १-०-०, १९४०,
पृ. ४ + १७३. वि
- **समाजीक सहकारी स्वराज्य.** पुणे, दा.
न. शिखरे, ४ आणे, १९४६, पृ. २०. वि
देवगिरीकर, ज्यं. र. - अल्पसंख्याक. पुणे,
चित्रशाला, रु. २-८-०, १९४७, पृ.
८ + १३८. वि

पुस्तकांत हिन्दु-मुसलमान प्रश्नाचीच
चर्चा मुख्यत्वे आहे.

- **घटना परिषद.** पुणे, के. भेस. गुप्ते, रु.
२-०-०, १९४६, पृ. १२७ वि
पोलीटिकस (अनु. चि. ब. जोशी) - महात्मा
गांधींच्या ११ मागण्या. मुंबयी, चिं.
ब. जोशी, ४ आणे, १९३१, पृ. ४३
राष्ट्रीय महासभेच्या लाहोर अधिवेशना-
नंतर कायदेमग सुरू करण्यापूर्वी स्वराज्या-
चा गाभा किंवा सार म्हणून या मागण्या
गांधीजींनी ब्रिटिश सरकारापुढे मांडल्या
होत्या.

बागल, माधव खं. - सत्यशोधकांना
अपारा अथवा नव्या पिढाचें राज-
कारण. पुणे, मा. श्री. शिंदे, ६ आणे,
१९३१, पृ. ८ + ९४ + १

भावे, विनोबा - स्वराज्यशास्त्र. नालवाडो-
वर्षा, ग्रामसेवा मंडळ, ६ आणे, २ आ.
१९४२, पृ. ८ + ८० वि

सावरकर, बं. वि. दा. - गांधी गोंधळ.
मुंबयी, महाराष्ट्र प्रकाशन संस्था, रु.
१-०-०, १९४१, पृ. ४ + १०२. वि
गांधींच्या विचारसरणीची विव्कृत
मांडणी करून टीका, विरोध, अपवाद व
जागजागी वैयक्तिक हल्ला.

सुलभ राष्ट्रीय ग्रंथमाला (म.) - महात्मा
गांधी व हिन्दुस्थान सरकार यांजमधील
समग्र पत्रव्यवहार. पुणे, सुलभ, ४
आणे, १९४३, पृ. ४८. वि

१९४३ मधील अपवासाच्या वेळीं
प्रासिद झालेली पत्रे. अनुवादक ग. गं. जामेकर.

६. अर्थशास्त्र

अग्रवाल, श्रीमन्नारायण - गांधीप्रणोत
अर्थयोजना. बडोदे, पद्मजा प्रकाशन, रु.
३-१२-०, १९४६. पृ. ६ + १९८ + २.

म. गांधींची प्रस्तावना

कानिटकर, ग. ना. - दरिद्रनारायणाचे
चरणी - भाग १ ला. पुणे, ग. ना.
कानिटकर, ८ आणे, १९३१, पृ. ९६.

कुमारप्पा, जे. सी. व. महता, वै. ल.
- अहिंसेचे अर्थशास्त्र. मुंबयी, महाराष्ट्र
ग्रंथ भाण्डार, रु. १-०-०, १९४६,
पृ. २ + ४०. वि

दोन निबंधांचा मूळ अग्रजीवरून
अनुवाद.

गांधी, माहनदास क. (अनु. भाबू धर्मा-
धिकारी) - संपूर्ण स्वदेशी. पुणे, सुलभ
रा. ग्रंथमाला, रु. २-४-०, १९४७,
पृ. ८ + १४४. वि

फाटक, हरि गणेश - स्वदेशीची मीमांसा.
पुणे, स. वि. बापट, १९२७, ४ आणे,

पृ. ८ + १३० + ४.

बागल, माधव खंडेराव - बेकारी, व
तीवर अुपाय. कोल्हापूर, मा. खं. बागल,
रु. १-०-०, १९३४, पृ. १२ + २४७. वि
मसानी, मिनू (अनु. अनंत काणेकर)
- समाजवादाचा फेरविचार. मुंबयी,
पद्म प्रकाशन, १९४५, पृ. ५८.

महता, बाळुभाओ - वैभवशाली हिन्दु-
स्तान. धुळे, बाळुभाओ महता, ६ आणे,
१९३०, पृ. ४ + ८६. वि

रस्किन, जॉन (अनु. शं. द. जावडेकर)
- अर्थशास्त्र कीं अनर्थशास्त्र ? पुणे, सुलभ
रा. ग्रंथमाला, रु. १-४-०, १९४१,
पृ. ४४ + १०६. वि

अनुवादकाच्या विस्तृत प्रस्तावनेसह.

राष्ट्रीय मिलमजदूर संघ - औद्योगिक
हितसंबंध कायद्याविषयी आमचा
इष्टिकोन. मुंबयी, राष्ट्रीय मि. म. संघ,
६ आणे, १९४७, पृ. २ + ६२ + १९. वि

६ अ. अर्थशास्त्र : खादी

गांधी, कृष्णदास छगनलाल (सं.) - महा-
राष्ट्र खादी पत्रिकेंतोल १९३३ ते
१९३८ पर्यंतच्या निवडक लेखांचा
संग्रह. मूळ, मध्यप्रांत महाराष्ट्र चरखा संघ,
रु. १-०-०, १९३९, पृ. १२ + १८४
+ २७ + ६. वि

यांत हिन्दी व मराठी दोन्ही भाषांतील
लेख संग्रहीत केले आहेत.

गांधी, मगनलाल खु. (अनु. कर्दीकर)
- खादीशास्त्र. बेळगांव

जैनी, भोगीलाल - खादी : भारताचा
जीवनमंत्र. पुणे, भोगीलाल जैनी, ४ आणे,
१९३९, पृ. २ + १५७ वि

डवण, जगन्नाथ गणपत - सावली कीं
माझुलो ? [महाराष्ट्र चरखा संघाच्या

सावलीच्या खादीकेन्द्रांत पाहिलेलीं कांहीं
दृश्ये]. वर्षा, जमनालाल बजाज, ३ आणे,
१९३४, पृ. ८ + ११२. वि

देवधर, केशव - खादी : अतिहास व कार्य
(महाराष्ट्र काँग्रेस प्रकाशन, ४). पुणे,
चित्रशाळा, ६ आणे, १९४५, पृ. २८. वि
- वस्त्रस्वावलंबन मार्गदर्शिका. सासवड,
के. ग. देवधर-प्रान्तिक रचनात्मक कार्य
समिति, ३ आणे, १९४१, पृ. ४१. वि

आचार्य भागवत यांची प्रस्तावना

- सरंजाम-परिचय. मूळ, महाराष्ट्र चरखासंघ,
८ आणे, १९४१, पृ. ४ + १०२. वि

- सावली चरखा. सेवाग्राम, अखिल भारत
चरखा संघ, दीड आणा, १९४५, पृ.
२ + १४. वि

- सुलभ पेळू. सेवाग्राम, अखिल भारत चरखासंघ, ३ आणे, १९४५, पृ. ४ + १९. वि देशसेवक (प्र.) - स्वदेशी व महात्मा गांधींचा चरखा. नागपूर, दीड आणा, पृ. २ + २९.

बागल, माधव खंडेराव - महात्माजींची कामधेनु. कोल्हापूर, माधव खंडेराव बागल, २ आणे, १९३१, पृ. ४ + ३४. वि महेता, बाळुभाजी - अहिसक समाजाचें प्रतीक खादो. मुंबयो, प्रांतिक काँग्रेस

कमिटी, ८ आणे, १९४५, पृ. ३२ वि - खादीमीमांसा. पुणे, सुलभ राष्ट्रीय ग्रंथ-माला, रु. १-८-०, सुधारून वाढवलेली २ री आवृत्ति १९३९, पृ. १२ + ३४५. वि आधारभूत ग्रंथांचा अल्प परिचय व त्यांची यादी व सूचि. १ ली आवृत्ति धुळे, शके १८५२. वेचलेकर, नारायण वि. - खादीकार्य मीमांसा. फलटण, ना. वि. वेचलेकर, ४ आणे, १९३३, पृ. ४ + ५९ वि

६ आ. अर्थशास्त्र : ग्रामोद्योग

अखिल भा. ग्रा. भु. संघ (प्र.) - तांदूळ. वर्षा, अ. भा. ग्रा. भु. संघ, १२ आणे, १९४३, पृ. ६ + ६०. वि कुमारप्पा, जगदीशचंद्र - ग्रामोद्योगाचें अर्थशास्त्र. पुणे, सुलभ रा. ग्रंथमाला, रु. १-४-०, १९४२, पृ. १४ + १४५. वि कुमारप्पा, भारतन् (अनु. साने गुरुजी) - ग्रामोद्योग व ग्रामसंजीवन. पुणे, महा-राष्ट्र प्रांतिक समिति, १९३५, पृ. ३९. वि

काँग्रेस सुवर्णमहोत्सव पत्रकाचें भाषांतर. दासगुप्त, सतोशचंद्र (अनु. बा. र. देशपांडे) - खेड्याकरितां कातरडें कमावण्याची क्रोम पद्धति. वर्षा, अ. भा. ग्रा. भु. संघ, १९३८, पृ. ६ + २६. वि पारनेरकर, य. म. - गौळव गाओचें संवर्धन. गोपुरी - वर्षा, गोसेवा संघ, ८ आणे, १९४६, पृ. ३४. सचित्र.

७. शिक्षण

अग्रवाल, श्रीमन्नारायण (अनु. गोपीनाथ तळवळकर) - विद्यार्थ्यांसाठीं विधायक कार्यक्रम. पुणे, देशमुख आणि कं., १ रुपया. १९४७, पृ. ५४.

अष्टपुत्रे, डॉ. रा. ना. - विद्यार्थी : १. संघटनात्मक कार्यक्रम. पुणे, महाराष्ट्र प्रांतिक विद्यार्थी काँग्रेस, ३ रुपये, १९४७, पृ. १६ + १९६. वि

कालेलकर, दत्तात्रेय बालकृष्ण - टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ त्रयोदश वार्षिक पदवोदान समारंभ प्रसंगी केलेलें भाषण. पुणे, टिळक विद्यापीठ, १९३४, पृ. ३३. वि

- सातवी महाराष्ट्र राष्ट्रीय शिक्षण परिषद्

(तळेगांव), अध्यक्षीय भाषण. अहमदाबाद, पां. ग. देशपांडे, १९३०, पृ. ३१. वि गांधो, मो. क. (अनु. भाबू धर्माधिकारी) - गांधीजींचें विद्यार्थ्यांशीं हिसगुज [प्रसिद्ध लेखांमधून व भाषणांतून निवडलेलीं रत्ने]. (तरुण विदर्भ मधुमंदार माला - पुष्प १ लें). कोल्हापूर, महाराष्ट्र ग्रंथभांडार, रु. २-०-०, १९३४, पृ. ८ + ११२. वि - (सं. व अनु. स. ना. कोकडेकर व इ. वा. देशपांडे) - पौखप्रदीप अथवा महात्मा गांधी यांचा ब्रह्मचर्यावरील लेख-संग्रह. अमरावती, हनुमान व्यायाम प्रचारक मंडळ, ८ आणे, शके १८४९, पृ. ६ + ९२. वि

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ - वार्षिक वृत्तान्त व पदवोदान प्रसंगी झालेली भाषणे. पुणे, कार्यवाह, टिळक विद्यापीठ.
दिवाण, कुंदर बलवन्त - वस्त्रपूर्णा. सेवाग्राम, हिन्दुस्तानी तालीमी संघ, रु. १-०-०, १९४०, पृ. २४ + ३००.
 ९६ चित्रें. वि

[शिक्षणाच्या दृष्टीने तकलीचा विचार व कार्यक्रम].

दिवेकर, दि. वा. - राष्ट्रीय शिक्षण. पुणे, सरस वाङ्मय प्रचारक मंडळी, रु. १-९-०, १९२३, पृ. ४ + १३६. वि
 राष्ट्रीय शिक्षणाविषयीचे गांधीजींचे विचार पृ. १२७-१३०, वर त्यांच्या स्वतःच्या लेखांच्या रूपाने देवून नंतर लेखक असहकारितेवर आग पाखडतात !
परोख, नरहरि द्वा. (अनु. पां. ग. देशपांडे) - वयांत येणाऱ्या मुलोस अमदावाद, नवजीवन, रु. १-४-०, १९४७, पृ. ४ + १२५. वि

महादेव देसायी यांची ४ पत्रे, गांधीजींचे पत्र व विचार व काकासाहेब कालेलकर यांची पुरवणी यांसहित
भागवत, आचार्य स. ज. (सं.) - जीवन शिक्षण अर्थात् वर्धाशिक्षण-योजना. पुणे, रा. ज. देशमुख, रु. ४-४-०, १९४५, पृ. २८८. वि.

- वर्धा शिक्षण (मासिक) - पाहा मासिकांचा विभाग.

९. आरोग्य, स्वच्छता आि.

गांधी, मोहनदास क. (अनु. रामचंद्र वा. गोटे) - स्वास्थ्यसंरक्षण. मुंबयी, का. र. मित्र - मनोरंजन, ८ आणे, १९१५, पृ. १२ + १२०.

दिवाण, मनोहर ब. - महारोग. वर्षा, महारोगी सेवा मंडळ, १२ आणे, १९४०, पृ. १६ + १२४. वि

भावे, विनोबा - मूळ जुद्योग - क्रांत्यें [पाठ्यक्रमाचे शिक्षकांसाठी केलेले स्पष्टीकरण]. सेवाग्राम (वर्षा), हिन्दुस्तानी तालीमी संघ, ६ आणे, १९३९, पृ. ४ + ६२. वि

भित्ते, शंकर रामकृष्ण व हरिश्चन्द्र गो. पाटील नू श्रुती शिक्षण - भाग १ ला [अखिल भारतीय शिक्षण संघाने वर्षा शिक्षण योजनेप्रमाणे तयार करविलेले]. सेवाग्राम, हिन्दुस्तानी तालीमी संघ, १२ आणे, १९३९, पृ. ४ + १२५. वि

महाराष्ट्र राष्ट्रीय शिक्षण परिषद् - संमेलनांचे अहवाल व अध्यक्षांची भाषणे.

मोहनी, ह. कृ. व गोखले, ज. ग. - नवीन शिक्षणाचे अंतरंग. बेरंडोल, शं. मो. काबरे, ४ आणे, १९३८, पृ. ४ + २४. वि
वॉशिंग्टन, झुकर टी. (अनु. नागेश वा. गुणाजी) - आरमोद्धार. बेळगांव, ना. व्. गुणाजी, रु. १-०-०, १९१३, पृ. ३६ + २५२. वि

- माझे व्यापक शिक्षण. बेळगांव, ना. वा. गुणाजी, रु. १-४-०, १९१६, पृ. ४७ + २८२. वि

श्री कालेलकरांच्या प्रकरणशः व सामान्य प्रस्तावनेसह
सहस्रबुद्धे, अण्णासाहेब व बागाभीतकर, सदाशिव - महाराष्ट्रातील शिक्षण शिबिरें. ऑष, ऑष पब्लिशिंग ट्रस्ट, रु. १-०-०, शेके १८६९, पृ. ८ + ५८. वि

पटेल, झवेरभाजी पु. (अनु. बाळुभाजी महेता) - आहार आणि पोषण. धुळे, भारतप्रकाशन, १२ आणे, १९४५, पृ. ४ + ६०. वि

गांधीजींची प्रस्तावना
महेता, बाळुभाजी - ग्रामसफाजी. शिवाजी-नगर-पुणे, महाराष्ट्र प्रां. समिति, ९ आणे, १९४६, पृ. २६. वि

१०. साहित्य

अष्टपुत्रे, रामकृष्ण ना. - नाशिकचीं द्वाक्षे

(फेब्रुवारी १९४३ मधील महात्माजींच्या भुपवासाच्या वेळीं नाशिक जेलमध्ये लिहिलेली डायरी). धुळे, भारत प्रकाशन, रु. १-४-०, १९४५, पृ. ४ + ११५. वि

कंटक, प्रेमा - काम आणि कामिनी. कोल्हा-
पूर, महाराष्ट्र ग्रंथभांडार, रु. २-८-०, १९३७, पृ. १४ + ३६८. वि

कालेलकर, द. बा. (अनु. पां. ग. देशपांडे)
- जीवनांतील आनंद [निसर्ग व कला-
विषयक लेखांचा संग्रह]. अमदावाद,
नवजीवन, रु. २-८-०, १९४६, पृ. १६ + ३०५. वि

- साहित्याची कामगिरी. अमदावाद,
नवजीवन, रु. १-०-०, १९४४, पृ. ८ + १०८. वि

कुलकर्णी, विश्वनाथ गणेश - कांग्रेसचा
पोवाडा व खादीचा पोवाडा. मुंबई,
महाराष्ट्र ग्रंथभाण्डार, ४ आणि, १९४१,
पृ. ४२, श्री अप्पासाहेब पटवर्धनांच्या
'ओळखी' सह. वि

कृपलानी, आचार्य (अनु. भाऊ धर्माधिकारी)
- आचार्य कृपलानी (निवडक भाषणे
व लेख यांचा संग्रह). पुणे, सुलभ राष्ट्रीय
ग्रंथमाला, रु. ३-०-०, १९४७, पृ. २८ + १३८. वि

श्री काकासाहेब कालेलकर यांच्या
प्रस्तावनेसह

क्षीरसागर, श्रीकृष्ण केशव - सुवर्णतुला.
मुंबई, पथ प्रकाशन, रु. ३-०-०, १९४४, पृ. १६ + १३५. वि

गांधी आणि गांधीवाद, पृ. १ ते ४५.

गांधी, मोहनदास क. - आधुनिक फटके :
फटका १ला - गांधी वाकसुधा. मुंबई,
प्रल्हाद बालकृष्ण सरदेशमुख, ३ आणि, १९२१, पृ. २४. वि

गांधीजींचे राजकीय विचार.

- गांधीजींचो हांक. पुणे, महाराष्ट्र प्रां.
समिति, ६ आणि, १९४८, पृ. ३ + ३६. वि

-(अनु. पां. म. बापट व वा. कृ. भावे)
- महात्मा गांधी यांचे सामर्थ्यवान्
विचार अथवा महात्मा गांधींचे निवडक
लेख, भाग १ला. पुणे, शंकर हरि मुळे,
१२ आणि, १९२१, पृ. ८ + ११५.

-(अनु. वसंतमित्र) - महात्मा गांधींचीं
पत्रे. मुंबई, पां. ग. सहस्रबुद्धे, १०
आणि, १९२२, पृ. ८ + ४ + ११२. वि
गांधीजींनीं आपले पुत्र मणिलाल,
देवीदास, वगैरेस लिहिलेलीं ८१ पत्रें डॉ.
सावरकर यांची प्रस्तावना व गांधीजींच्या
श्रीदक चरित्रासह

-(सं. शंकर वि. ठकार) - महात्मा गांधींचे
स्वातंत्र्यप्रेरक विचार (हरिजन मधील
निवडक वेंचे). धुळे, बाळुभाभी ल. मेहता,
६ आणि, २ आ. १९४२, पृ. ६ + ६६
+ ६. वि

'हिन्दुस्थान सोडून चालते व्हा'
चळवळीच्या वेळचे लेख. पुस्तक सरकारनें
जप्त केलें होतें.

-(सं. आचार्य कालेलकर) - वास्तव्याची
प्रसाद दीक्षा (एका आश्रमवासी सेविकेस
आलेली महात्माजींचीं पत्रें). पुणे, सुलभ
रा. ग्रंथमाला, रु. १-०-०, १ आ.
१९३८, पृ. ८ + १३८. वि

गोविन्दानुज - हुतात्मा महात्मा (१५ कवनें).
धरणगांव, गो. गं. वाजपेयी.

जावडेकर, आचार्य शं. द. - वाल्मीकि
आश्रमांतोळ प्रवचनें. पुणे, सुलभ रा.
ग्रंथमाला, रु. १-०-०, १९४७, पृ. ४ + ६४. वि

जोशी, ना. ग. - जीवनयोग (एक भाव-
काव्य - कथा). पुणे, सन्ध्या प्रकाशन,

१२ आणे, १९४७, पृ. २२ + ४७. वि
आचार्य भागवत यांचो प्रस्तावना.
जोशी, अमृत महादेव - विभा-सुदर्शन.
नागपुर, अ. म. जोशी, १२ आणे, शके
१८५६, १० + १०२. वि
गोष्टीचा संग्रह.

टॉलस्टॉय, लीओ (अनु साने गुरुजी) -
कला म्हणजे काय? मुबं, कर्नाटक
पब्लिशिंग हायुस. रु. ३-०-०, १९४३,
पृ. २६ + ३०७. वि

ताडपन्नोकर, श्रीनिवास ना. - गांधी-टोपो
अर्थात् आत्मशुद्धि (नाटक) पुणे,
वाङ्मय विहार मंडळ, रु. १-०-०, १९२२,
पृ. ४ + ९९. वि

भागवत, आचार्य स. ज. - चौफुला. पुणे,
कोपडेंकर, रु. १-०-०, १९४५, पृ. ४ +
७२. वि

आधुनिक भारत, जीवनयोग, बि. चार
पुस्तकांच्या प्रस्तावनांचा संग्रह.

- जीवन आणि साहित्य (स्फुट लेखांचा
संग्रह). पुणे, सुलभ रा ग्रंथमाला, रु.
२-०-०, १९४४, पृ. ८ + २००. वि

भावे, विनोबा - जीवनदृष्टि (लेखसंग्रह).
मुंबं, केशव भिकाजी डबळे रु. १-८-०,
१ आ. १९४५, पृ. ६ + १६१, संपादक :
वा कृ. चोरवडे

२ आ. - १९४६, वर्षा, ग्रामसेवा मंडळ,

रु. १-८-०, पृ. ४ + १७०. वि
- मधुकर. वर्षा, जमनालाल बजाज, ८ आणे,
१ आ. १९३९, पृ. ८ + २२ ३ मुद्रण,
रु. १-८-०. वि

‘महाराष्ट्र धर्म’ साप्ताहिकांतील निवडक
लेखांचा संग्रह. यांत गांधीजींच्या सिद्धान्तांचे
व रचनात्मक कार्यक्रमांचे मुद्देसुद्दे विवेचन
आहे.

- विचारपोथी. वर्षा, ग्रामसेवा मंडळ, रु.
१-०-०, १ आ. १९४४, पृ. १५६. वि
शिखरे, दा. न. - गांधीजींचो देशाला
देणगी. पुणे, चित्रशाळा, ६ आणे,
१९४५. पृ. २२ महाराष्ट्र काँग्रेस प्रकाशन
- २ वि

शेजवलकर, ज्यंबक शंकर - शेजवलकरांचे
लेख - भाग १ ला. मुंबं, ह. वि. मोटे,
रु. २-० ०, १९४७, पृ. २२ + २०४ वि
मो. क. गांधी, पृ. ५८ ते ६४.

सातपुते, बाळाजी लक्ष्मण - विजयी भारत.
पुणे, बा. स. सातपुते, १२ आणे, १९२८,
पृ. ८ + ९२.

कायदेभंगावर नाटक.
साने गुरुजी - गोड निबंध भाग १ ने ३.
पुणे, देशमुख आणि कंपनी. किमत प्रत्येकी
रुपये तीन.

‘काँग्रेस’ व ‘विद्यार्थी’ या सामयि-
कांतील लेखांचे संग्रह.

११. आधुनिक इतिहास

आपटे, पां. श्री. सुर्फ आपटे गुरुजी - साने
गुरुजी (ओझरते दर्शन). धुळे, भारत
प्रकाशन, १२ आणे, १९४४, पृ. ४ + ६९. वि.
कंटक, प्रेमा - सत्याग्रही महाराष्ट्र. पुणे,
सुलभ रा ग्रंथमाला, रु. ३-०-०, १९४०,
पृ. ३२ + ३९४ + २. वि

ली. टिळकांच्या मृत्युपास्त फैसलूर
काँग्रेसपर्यंतच्या महाराष्ट्राच्या राजकीय
जीवनाचे चित्रण या पुस्तकांत केलेले आहे.

केळकर, नरसिंह चिंतामणि - गतगोष्टी
अर्थात् माझी जीवनयात्रा. पुणे यशवत
न. केळकर, रु. ५-०-०, १९३९, पृ.
१४ + ९९२. वि

- (सं. का. न. केळकर) - गेली पांच वर्षे
अर्थात् गेल्या पांचसहस्र वर्षांच्या राज-
कारणांतोळ स्थित्यंतराचा इतिहास. पुणे,
अनंत सखाराम गोखले, रु. ३-०-०,
१९२६, पृ. २० + ६५२ + ८. वि

-**लोकमान्य टिळक यांचे चरित्र खंड ३ रा.**
पुणे, न. चि. केळकर, रु. ३-०-०,
१९२८, पृ. ८ + ७०४. वि

गाडगोळ, पां. वा. - काँग्रेस आणि महासभा. दादर-सुबबो, अधिकार प्रकाशन संस्था, रु. २-०-०, पृ. १२ + ११४

गांधी, मो. क. ; अंबास तथ्यबजो; सु. रा. जयकर ; व चित्तरंजनदास (अनु. वा. गो. आपटे व वि. अ. ठोंरे) - पंजाब प्रकरण अर्थात् काँग्रेस सबकमिटीने तयार केलेला रिपोर्ट. पुणे, शंकर हरि मुळे, रु. १-४-०, शेके १८४२, पृ. ४ + १३२

-**(अनु. व सं. शंकर द. देव) - स्वराज्य शिष्टाश्री [महात्माजींची गोलमेजपरिषदेतील भाषणे व अंतर मुलाखती, संवाद वगैरे].** पुणे, सुलभ रा. ग्रंथमाला, ६ भाणे, १ आ. १९३१, पृ. ८ + १९५. वि

गोखले, कं. जी. - आर्यावर्तीतील तेजस्वी रत्ने. वेळगांव, जे. जी. कुलकर्णी, १० भाणे, १९३३, पृ. ११४.

महात्मा गांधींच्या प्रभावर्तीतील कांहीं मंडळींतह नवू व्यक्तींची चरित्रे.

चित्राव, सिद्धेश्वरशास्त्री - भारतीय अर्वाचोन चरित्रकोश. पुणे, भारतवर्षीय चरित्रकोश मंडळ, रु. २०-०-०, १९४६, पृ. १४ + ६००. वि

हिन्दुस्थानचा आधुनिक इतिहास समग्रप्यास हा एक महत्त्वाचा संदर्भ ग्रंथ आहे. गांधी, नेहरू, बियादि लोकनायकांची चरित्रे शुल्लेखनीय होत.

जावडेकर, शंकर दत्तात्रेय - आधुनिक भारत. पुणे, सुलभ रा. ग्रंथमाला, रु. ४-०-०, १९३८, पृ. १६ + ९३३. सचि. वि

या ग्रंथात सन १८१८ पेशवाई नखेरपासून आजतागायतचा म्हणजे जवळ

जवळ १२५ वर्षांचा भारतीय इतिहास विवेचिला आहे.

-**भारतीय क्रान्ति आणि राष्ट्रीय महासभा.** पुणे, दा. न. शिवरे, १२ भाणे, १९४६, पृ. ४ + ४४. वि

-**महायुद्ध आणि राष्ट्रसभा.** पुणे, चित्रशाळा, ६ भाणे, १९४५, पृ. ५६. वि

-**महाराष्ट्र व हिन्दी राजकारण.** पुणे, छाया प्रकाश प्रकाशन. रु. १-०-०, १९४६, पृ. ६ + ६०. वि

-**हिन्दी राजकारणाचे स्वरूप.** अस्लामपुर, शं. द. जावडेकर, ८ भाणे, १९२४ (?), पृ. ६७. वि

जावडेकर, शं. द. व देवगिरीकर, ज्यं. र.

-**काँग्रेसची अलीकडील कामगिरी** म्हणजेच हिन्दुस्थानांतील स्वातंत्र्याच्या पूर्व-तयारीचा इतिहास. पुणे, महाराष्ट्र सेवादल, ४ भाणे, १९३२, पृ. ४ + ५४.

ठकार, शंकर विनायक - भिल्ल साधु आपश्री गुला महाराज यांचे चरित्र (भिल्ल समाजास पुनर्जन्म देणारे). पुणे, सुलभ रा. ग्रंथमाला, ६ भाणे, १९३८, पृ. ८ + ५२. वि

तळवळकर, गोपीनाथ - साधना. सुबबी, पद्म प्रकाशन, रु. ३-०-०, १९४४, पृ. ८ + २०४ वि

थत्ते, यदुनाथ - स्वयंसेवक चळवळी. पुणे, भारत प्रकाशन, ८ भाणे, १९४६, पृ. ४ + ३२ वि

देवगिरीकर, ज्यं. र. - वासुकाका जोशी व त्यांचा काळ [महाराष्ट्राचा गेल्या शंभर वर्षांचा राजकीय व सामाजिक इतिहास]. पुणे, चित्रशाळा, रु. १०-०-०, १९४८, पृ. ८ + ६२९. वि

देशपांडे, गोपाल आ. - काँग्रेस कथा. पुणे, गो. आ. देशपांडे, १ आ. १९३६; २ आ. १९४६, पृ. ४ + ३०४, रु. ४-८-०. वि

देसायी, महादेव (अनु. प्रेमा कंटक)
- खानबाईचा अल्प परिचय ('बे
खुदाबी खिदमतगार' या गुजराती पुस्तकाचे
भाषांतर). पुणे, सुलभ रा. ग्रंथमाला, ९
आणे, १९३६, पृ. ६+९५. गांधीजींची
प्रस्तावना. वि

नेहरू, जवाहरलाल (सं. विद्यार्थी) - आह्वान.
कोल्हापूर, महाराष्ट्र ग्रंथभांडार, रु. १-०-०,
१९४२. पृ. ११२. वि

- (अनु. ना. ग. गौरे) - आत्मचरित्र.
पुणे, सुलभ रा. ग्रंथमाला, १ भा. १९३८;
२ भा. १९४७, पृ. १६+६५२, रु.
१२-८-०. वि

परांजपे, वामन कृष्ण - कालकर्ते शिवरा-
मपंत परांजपे यांचे जीवन चरित्र. पुणे,
र. श्री. देशपांडे, रु. ५-०-०, १९४५,
पृ. २६+६+३२०. सचित्र. वि

गंगाधरराव देशपांडे यांची प्रस्तावना.
प्रकरण १२, १३ व १४ (पृ. २३३ ते
२९३) असहकाराच्या काळासंबंधाने आहेत.
पाटील, स. का. - काँग्रेसची पुनर्घटना.
मुंबयी, मु. प्रां. काँ. कमिटी, रु. १-०-०,
१९४६, पृ. ६+७१. वि

पाध्ये, प्रभाकर व टिकेकर, श्री. रा. - आज-
कालचा महाराष्ट्र: वैचारिक प्रगति.
मुंबयी, कर्नाटक पब्लिशिंग हायस, रु.
३-८-०, १९३५, पृ. १६+३६७. वि
प्रकरण १६, विभाग ४, ५, ८
बित्यादि गांधी, असहकारिता यास अनुलक्षून
आहेत.

बागल, माधव खंडेराव - स्वराज्याचा शत्रु.
कोल्हापूर, मा. खं. बागल, ६ आणे, पृ.
८+७०. वि

बापट, सदाशिव वि. (सं.) - लोकमान्य
टिळक यांच्या आठवणी व आख्यायिका.
पुणे, स. वि. बापट, खंड १-३. प्रत्येकी
तीन रुपये. खंड १-२ भा. १९२४, पृ.
३४+५१८+११; खंड २-१९२५, पृ.

३८+६८०; खंड ३-१९२८, पृ. ६०+
३५२+१७७+११. वि

ग्रंथाचा विषय लोकमान्य टिळक
असला तरी अनेक राष्ट्रीय कार्यकर्त्यांनी
टिळक व गांधींची तुलना व त्यांच्या ऐक्य
आठवणी दिल्या आहेत. विशेषतः बिंम-
र्जीतून हा प्रकार जास्त दृष्टीस पडतो.

भसे, प्रभाकर श्रीपत (प्र.) - काशुन्ट
टॉलस्टॉय. मुंबयी, भारत गौरव ग्रंथमाला,
खंड १ ते ५. रु. ५-०-०, पृ. १०००
वर. वि

भागवत, राजाराम स. - डॉ. बेझंट-चरित्र.
मुंबयी, महाराष्ट्र ग्रंथ भांडार, रु. ५-०-०,
१९४७, पृ. २१२, सचित्र. वि

सनदशीर चळवळ निष्फळ ठरली
नव्हती व गांधींच्या असहकारितेच्या
चळवळीने देशाचे नुकसान केले असा
सिद्धान्त लेखक प्रतिपादित.

भिडे, रामकृष्ण गो. - स्वातंत्र्यदीप अथवा
जगांतील असहकारिता. पुणे, अ. स.
गोखले, १ रुपाया, १९२४ पृ. १२+
१४४. वि

असहकारितेचा वेगळाच अर्थ करून
जगांतील पांच देशांच्या स्वातंत्र्याच्या चळव-
ळीचे वर्णन दिले असून तो धडा हिन्दुस्तानाने
गिरवावा असे म्हटले आहे. गांधीप्रणीत
असहकारिता त्याज्य म्हटली आहे.

मेहेरअल्ली, युसुफ - भारत-नेते. मुंबयी, पद्म
प्रकाशन, रु. १-०-०, १९३३, पृ. ४+४७.
अंकदर ९ चरित्रे आहेत.

राष्ट्रसेवादल, मुंबयी - दस-ज्योत. औंध,
औंध प्रकाशन ट्रस्ट, १९४६, पृ. ४+
५९. वि

११ लेखांचा संग्रह.

काजपतराय लाळा (सं. राम) - काजपतराय
यांचे आत्मचरित्र व चरित्र. मुंबयी,
कर्नाटक पब्लिशिंग हायस. रु. ३-४-०,
१९३१, पृ. १०+३१४. वि

‘मंगल प्रभात’ अथवा व्रतविचार, ‘नीतिधर्म’ और ‘सर्वोदय’ का अनुवाद.

• (अनु: सतीशचंद्र दासगुप्त) - दक्षिण आफ्रिकार सत्याग्रहेर इतिहास. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान, रु. १-०-०, १९३१, पृ. ४६०. वि

नीतिधर्म वा गान्धोजीर अपदेश. कलिकाता, सरस्वती लायब्रेरी.

• (अनु: हेमन्द्रलाल राय) - बिलाते भारतेर दावी. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान, ८ आने, १९३१, पृ. १५६. वि

• (अनु. अनाथनाथ बसु) - महात्मा गांधीर काराकाहिनी. कलिकाता, १९२३.

हिन्दी भाषांतरसे अनुवादित.

• (अनु: सतीशचंद्र दासगुप्त) - येरोडा जेलेर अभिज्ञता. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान, ८ आने, १९३१, पृ. ५८ + १४४. वि

‘गांधीजीर जीवनकथा’, ३९ पृष्ठोंमें परिवयके तौरपर अस पुस्तकमें अनुवादक महाशयने दी है।

• (अनु: स. चं. दासगुप्त) - शिक्षा ओ सेवा. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान, ८ आने, १ आ. १९३१, पृ. ८ + ११६.

‘गांधी शिक्षण माला’ (गुजराती) के शिक्षण विषयक भागमेंसे चुने हुये लेखोंका और गुजराती ‘गामडानी व्हारे’ का अनुवाद.

• सत्याग्रह ओ पाआषकाहिनी. कलिकाता, सरस्वती लायब्रेरी.

• (अनु: हेमन्द्रलाल राय) - संयम बनाम स्वेच्छाचार. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान, ८ आने, १ आ. १९३१, पृ. ८ + ११५.

• (अनु: स. चं. दासगुप्त) - स्वराज संगठन: गठनमूलक कर्मपद्धतिर अर्थ ओ स्थान. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान, १ आ. १९४१; २ आ. १९४६, ६ आने, पृ. ३९.

• स्वास्थ्य अपाय. कलिकाता, सरस्वती लायब्रेरी.

• (अनु: स. चं. दासगुप्त) - स्वास्थ्यरक्षा. कलिकाता, खादीप्रतिष्ठान, ८ आने, १९३१ पृ. १४९.

• (अनु: स. चं. दासगुप्त) - हिन्दुस्वराज्य. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान, १ आ. वं. १३३७. वि

२ आ. १२ आने, १९४७, पृ. ८६.

• (अनु: स. चं. दासगुप्त) - हिन्दुधर्म ओ अस्पृश्यता. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान, ५ आने, १ आ. १९३९, पृ. १० + १०७.

गांधी, मो. क. और दासगुप्त, सतीशचन्द्र - श्रीमद् भगवद्गीता-गांधीभाष्य (दासगुप्त संकलित). कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान, १ आ. १९३०; वि

५ आ. १९४६, रु. २-०-०, पृ. ४२०.

पुस्तकके दो विभाग है। पहले विभागमें सतीश बाबूने गीताके सिद्धान्तोंकी समालोचना की है। दूसरेमें गीताके मूल संस्कृत श्लोक देकर उसके नीचे गांधीजीके अनासक्तियोगका बांगला अनुवाद दिया है। हरेक अध्यायका भावार्थ और गीताके श्लोकोंकी अकारादि क्रमसे सूचि भी दी है।

गुप्त, नीहारंजन - विद्रोही भारत. कलिकाता, अशुतोष लायब्रेरी, रु. ३-८-०, पृ. १७०.

गुह, अरुणचंद्र - काँग्रसपथ. कलिकाता, सरस्वती लायब्रेरी, रु. १-८-०, पृ. ९४.

वोष, असुल्य - नोआखालीते गांधीजो. कलिकाता, इंडियन असोसियेटेड पब्लिशर्स.

• हिंसा ओ गांधी. कलिकाता, इंडियन असोसियेशन पब्लिशिंग कं., रु. २-०-०, पृ. १०८.

चक्रवर्ती, जितेन्द्रकुमार - सूत्रविज्ञान. कलिकाता, निखिल भारत चरकासंघ, ४ आने. पृ. २४.

चक्रवर्ती, भक्तितीर्थ सुमेश-कलिर द्वाविचि. रु. १-०-०.

चट्टोपाध्याय कालीपद - अंतिमे गांधीजी.

कलिकाता, अशुतोष लायब्रेरी, रु. १-४-०.

चट्टोपाध्याय, हरपद - गांधीजीके जानते

हूले. कलिकाता, अशुतोष लायब्रेरी,
रु. १-८-०.

गांधी - मतविषयक कुछ लेख और
शुनकी जीवनी.

चौधुरी, मणोन्द्रभूषण - महात्मा गांधो.

कलिकाता, सरस्वती लायब्रेरी.

ठाकुर, रवीन्द्रनाथ - महात्मा गांधी. कलि-

काता, विश्वभारती, रु. १-०-०, १९४८,
पृ. ८ + ५८. वि.

महात्माजीके विषयमे श्री रवीन्द्रनाथके
लिखे हुये काव्य, प्रबंध और भाषणोंका
संग्रह.

- **शिक्षा** कलिकाता, अड्डियन पब्लिकेशन
हायुस, ८ आने, पृ. १४२. वि

- **सम्यतार संकट** [आशि वस्तर वयस पूर्ण
होवा शुपल्ले जन्मोत्सवे अभिभाषण].
कलिकाता, विश्वभारती ग्रंथमाला, ४ आना,
१ आ. १३४८ (बं.), पृ. ११. वि

- **समाज**. अलाहाबाद, अड्डियन प्रेस, १४
आने, २ आ. १९१८, पृ. १३२ वि

- **स्वदेश**. कलिकाता, अि. प. हायुस, ८
आने, पृ. ११९. वि

तुलसीदास (अनु: स. चं. दासगुप्त) -

तुलसीदासेर रामायण. कलिकाता, खादी
प्रतिष्ठान, १ आ. १९३४; २ आ. १९४६,
रु. ६-०-०, पृ. ६२२.

दत्त, कार्तिकचन्द्र - स्वराज्यसाधना.
कलिकाता

दत्त, मणोन्द्रनाथ - विप्लवेर पथे काँग्रेस.
कलिकाता, सरस्वती लायब्रेरी, रु. १-८-०.

दत्त, मणोन्द्रनाथ - गांधीजोेर अभिपरोक्षा.
कलिकाता, मिश्र अँड वीष, रु. २-४-०.

अमीय चक्रवर्तीर प्रस्तावना सहित.

दत्त, सत्येन्द्रनाथ - गांधी-कीर्तन (काव्य).
कलिकाता, १३३९. (बं.)

दांतवाला, मोहनलाल - गांधीवादेर पुनर्वि-
चार. कलिकाता, ओरिअन्टल बुक कंपनी,
१२ आने.

दास, अमोयकुमार - भारतेर राजकीय
करण. गुराहादी, १९३३.

दासगुप्त, विजयभूषण - महात्मानव महात्मा.
कलिकाता, अे. मूकजी अँण्ड का., रु. २-८-०.
जीवन आलोचना. सचित्र.

दासगुप्त, सतीशचन्द्र - कार्पासशिल्प.
कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान, १२ आने,
१ आ. १३३२ (बं.), पृ. ८ + १६० + ८.
सचि. वि

‘कॉटन’ नामकी ग्रंथकर्ताकी अंग्रेजी
पुस्तकका यह अनुवाद है ।

- **चरकार व्यवहार**. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान,
४ आने, पृ. ३२. आकृतियोंके सहित. वि

- **चरका ओ मिल**. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान,
२ आने, १ आ. १९२८, पृ. ३२.

- **बस्तिर गल्प**. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान,
रु. १३०-०, १९३२, पृ. १३०.

- **बाँसेर चरखा**. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान,
रु. १-०-०, ३ आ. १९४७, पृ. ४६.

- **भारतेर सम्यता**. कलिकाता, खादी
प्रतिष्ठान, ८ आने, १९३१, पृ. १२७.

- **भारतेर साम्यवाद**. कलिकाता, खादी
प्रतिष्ठान, १ आ. १९२९; २ आ. १९३०,
८ आना, पृ. ६ + १२६.

- (सं.) - **राष्ट्रवाणी** (साप्ताहिक)

देसाजी, महादेव (अनु: हेमेश्वरलाल राय)

- **बिलाते गांधीजी**. कलिकाता, खादी
प्रतिष्ठान, १२ आने, १९३१, पृ. ३०१.

- (अनु: स. चं. दासगुप्त) - **बारडोली**
सत्याग्रह. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान,
रु. १-०-०, १९३०, पृ. ३५१

- (अनु: स. चं. दासगुप्त) - **सिंहले गांधीजो**.
कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान, १० आने,
१९३१, पृ. २०४.

श्वर, धीरेन्द्रनाथ - स्वाधीनतार संग्राम.

कलिकाता, आशुतोष लायब्रेरी, रु. ३-०-०.

नेहरू, जवाहरलाल - पंडित जवाहरलाल नेहरू आत्मचरित. कलिकाता, श्री गौरांग प्रेस.

पाल, आदिनाथ - भारतेर मुक्तिसंग्राम - प्रथम खंड. कलिकाता, पुस्तकालय, रु. ५-०-०.

१८५७ के गदरसे १९२० के असहयोग तकका अतिहास अिस खंडमें है।

फिशर, लुथी. (अनु: विमल बसु ओ रवोन्द्रनाथ गांगुली) - गांधोजोर सहित अेक सप्ताह. कलिकाता, ध रलोब लायब्रेरी, रु. २-०-०.

-महाजिज्ञासा. कलिकाता, पूर्वाशा लि., रु. ४-०-०.

भंगीय प्रादेशिक छात्रसंसद (प्र.) - चरकार विलव रूप. कलिकाता, ४ आने, प्र. २४.

बन्दोपाध्याय, कनक और सुशोल - महा-मानव महात्मा गांधो. रु. ४-८-०. जीवन-भाष्य.

बसु, अनाथनाथ - आमादेर शिक्षा व्यवस्था. (विश्वभारती ग्रंथमाला). कलिकाता, विश्वभारती, ८ आने.

- गांधीजी. २ आ. १२ आने.

बसु, निर्मलकुमार - गांधीजी की चान ? कलिकाता, साहित्यिका, रु. १-०-०, १९४६, प्र. २ + ८०. वि

-स्वराज ओ गान्धीवाद. कलिकाता, आभी. अ. पी कंपनी, लि., रु. ३-०-०, बं. १३५४, प्र. ८ + २१५. वि

बसु, प्रभात - गांधीजोर गल्प. ८ आने.

बसु, रवोन्द्रकुमार - आमादेर बापूजी. कलिकाता, भारती बुक स्टॉल, रु. १-४-०.

बागल, योगेशचन्द्र - जातिर वरणीयनीरा. कलिकाता, अैस्. के. मित्र अॅण्ड ब्रदर्स, रु. १-४-०.

देश विदेशके १२ माहपुरुषोंके चरित्र.

-भारतवर्षेर स्वाधीनता ओ अन्याय

प्रसंग. (सचित्र). कलिकाता, भारती पब्लिशर्स, खंड १, रु. ४-८-०.

बिश्वास, दिलीपकुमार - भारतवर्षीय सभ्यता ओ साम्प्रदायिक समस्या. रु. १-८-०.

बोस, सुभाषचन्द्र - भारतपथिक. कलिकाता, सिग्नेट प्रेस, रु. ४-८-०.

यह सुभाषचन्द्रकी आत्मकथा है।

ब्रह्म, रजनोक्तान्त - वर्तमान भारते महात्मा भावधारा. कुमिल्ला, १० आने, ९ सं. १३४० (बं.), प्र. १२ + ११८.

भट्टाचार्य, विजनविहारी - गांधीजोर जीवन-प्रभात. कलिकाता, आशुतोष लायब्रेरी रु. १-४-०.

गांधीजीकी बाल्यावस्थाकी कथा, छोटे लडकोंके लिअे.

भौमिक, गोपाल - भारतेर मुक्तिसाधक. कलिकाता, बेंगोल पब्लिशर्स, रु. १-१२-०. १२ चरित्र.

मजुमदार, प्रकाशचन्द्र - सहयोगितावर्जन प्रस्ताव. कलिकाता, सरस्वती लायब्रेरी. मजुमदार, सत्येन्द्रनाथ - कांप्रेस. कलिकाता, सरस्वती लायब्रेरी.

मित्र, खगेन्द्र - महात्मा गांधो. कलिकाता, श्रीगुरु लायब्रेरी, रु. २-०-०.

मित्र, सुधीरकुमार - आमादेर बापूजी. रु. २-०-०.

मुखर्जी, अे. अॅण्ड कं. (प्र.) - अैतिहासिक सत्याग्रह. कलिकाता, ३ आने

-गांधी घोणा (भजन और गीत). कलिकाता, १० आने.

-सुमि महात्मा. (विश्वको श्रद्धाञ्जलियाँ). कलिकाता, १० आने.

-सत्येर संभाने. (महात्माजीर जीवनेर ४० चित्रे संग्रह). कलिकाता, रु. २-०-०

मुखोपाध्याय, प्रभातकुमार - भारत परिचय [वर्तमान भारतेर प्राकृतिक, अैतिहासिक, सामाजिक, आर्थिक ओ राजनैतिक अवस्था परिचय]. कलिकाता, बरदा बेजन्सी,

रु. ५-०-०, २ आ. १३३४ (बं), पृ. ३९ + ८५१ ग्रंथपञ्जी ओ निवृण्ड. वि

भारते जातीय आन्दोलन वा जातीय अभिव्यक्ति [कांग्रेस, स्वदेशी आंदोलन, असहयोग, विप्लववाद, खिलाफत ओ प्रवासी भारतवासीर अतिहास]. कलिकाता, बरदा भेजन्सी, रु. २-८ ०, १९२५. पृ. २० + २९९. ग्रंथपञ्जी बागला ओ अंगराजी वि

मुखोपाध्याय, योगेशचन्द्र-महात्मा गांधी. कलिकाता, १९१८ पृ. १४ + १५६ + १७०, १२ विव. वि

मुखोपाध्याय, विभूतिभूषण - कलिकाता-नायाखाली-बिहार. कलिकाता, जनरल प्रिन्स अँड पब्लिशर्स, रु. २-०-०.

मुखोपाध्याय, वैद्यनाथ - महात्मा गांधी. कलिकाता, १९२५.

राजेन्द्रप्रसाद, बाबू (अनु : स चं. दामगुप्त) - चम्पारन सत्याग्रह. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान, ८ आने, १९३०, पृ. १३३. वि

- खण्डित भारत. कलिकाता, श्री गौरांग प्रेस, रु. १०-०-०.

राय, गोपालचन्द्र - महात्मा गांधीर शांति अभियान. कलिकाता, बंगवासी कार्यालय, रु. १-०-०

नोयाखाली, बिहार, कलिकाता, और दिल्लीकी शांतियात्राका वर्णन. सचित्र.

राय, दिलीपकुमार - तीर्थकर [रोलों, गांधी, रसेल, रवान्द्रनाथ ओ श्री अरविन्देर सहित दिलीपेर संवाद]. कलिकाता, कास्वार पब्लिशर्स, रु. २-१२-०, १ आ. १३४६, (ब.), पृ. ४०२. वि

दूमरा संशोधित संस्करण प्रसिद्ध हो चुका है ।

राय, सुबोधकुमार - महात्मा गांधी (नाटक). कलिकाता, मेन ऑफ लेटर्स, रु. १-४ ०.

राय, हेमन्द्रलाल - रिक्त भारत. कलिकाता, खादी प्रतिष्ठान. ८ आने, १९३१, पृ. १६२.

रायचौधुरी, नलिनोमोहन - महात्मा

गांधी. कलिकाता, राय अँड रायचौधुरी, ६ आने, ब. १३३०, पृ. ८ + १०३. वि

अस पुस्तकमें स्वदेशी विदेशी नाना व्यक्तिओंकी नाना समयपर महारमाजीके विषयमें व्यक्त की हुओ संमतियाँ सगृहीत की हुओ है ।

रक्षाशुल करोम - जातिघतार पथे. रु. २-०-०.

- नया भारतेर भित्ति. रु. १-४ ०.

- पाकिस्तानेर विचार. रु. १-४-०.

- मनोषी आशुल कलाम आझाद. रु. १-०-०.

रोलां, रोमे (अनु : ऋषिदास) - महात्मा गांधी. कलिकाता, ओरिअन्टल बुक भेजन्सी, रु. २-८ ०, १९४७, पृ. १३३.

शान्तादेवी - भारत मुक्तिसाधक रामानन्द चट्टोपाध्याय ओ अर्धशताब्दोर बांगला. कलिकाता, प्रवासी कार्यालय, रु. ६-०-०.

सरकार हेमन्तकुमार - बन्दीर डायरो. (डिसेंबर १९२१-जून १९२२) कलिकाता, अडियन बुक क्लब, रु. १-०-०, १९२२, पृ. ३३४.

सरस्वती लाओब्रेरो (प्र.) - खेलाफत प्रसंग. कलिकाता.

सेन, अनाथगोपाल - जागतिक परिवेश ओ गांधीजीर अर्थनीति (काँग्रेस साहित्य संघ स्कालित) कलिकाता, अडियन अँडोशिअेटेड पब्लिशिंग कंपनी, रु. १-८-०, पृ. ११०.

सेन, सत्यरंजन - कार्पास. कलिकाता, निखिलभारत चरकासध, ३ आने, पृ. २२.

स्टैंडर्ड बुक कंपनी (प्र.) - नेताजीर पथ ओ गांधीजीर मत. कलिकाता, रु. ३-०-०.

हरिजन पत्रिका (गांधीजीर 'हरिजन' अेर बागला सरकारण) - स. रतनमणि चट्टोपाध्याय. कलिकाता, अजितकुमार बसु, शक्ति प्रेस, सालाना चंदी रु. ६-०-० वि

सेवासंघ (सं.) - गांधीकथा (संक्षिप्त आत्मकथा). कलिकाता, ओरिअन्टल बुक कं. २ आ. रु. १-१२-०.

अर्द्ध पुस्तकें

अजमलखान साहेब, महम्मद—खुत्वाअे सदारत. अलीगढ, जामिया मिलिया अिल्लामिया, ४ आने, १९२१, पृ. २३ वि.

अबदुल हलीम, मौलवी—गांधीजीकी बातें. बम्बयी, मकतबा सुलतानी, रु. १-१२-०, पृ. १२+१७६. वि

अमृतकौर—औरतोंसे. लाहौर, पजाब ग्रामसेवामण्डल बुक डोपो, ६ आने, १९४६, पृ. ४० वि

आज़ाद, मौलाना अबुल कलाम—खुत्वाअे सदारत, रामगढ अधिवेशन. (अजलाम परवों). अिलाहाबाद अिडियन प्रेम, २ आने, १९४०, पृ. ४०.

—मज़ामोने अबुल कलाम आज़ाद. देहली, हिन्दुस्तानी पब्लिशिंग हाउम, जिल्द १, रु. ४-०-०, १९४४, पृ. ३५८; जिल्द २, रु. ४-०-०, १९४४, पृ. ३६६ वि

—मुसलमान और काँग्रेस. लाहौर, मकतबा बुर्द, रु. १-०-०, पृ. ८०. वि

—खुत्वाअे आज़ाद. लाहौर, मकतबा शार, रु. ३-०-० २ आ १९४४, पृ. ३५६. वि

अुपाध्याय, पंडित रामचंद्र—क्या हिन्दु जाति महात्मा गांधीके खूनमें अपना हाथ रंगेगी? विजनौर, १९२३.

अँक्यूज़, सो. अफ.—ख्यालाते महात्मा गांधी (जिसमें उनको तहरीरातके मुन्तखि बात भी शामिल हैं). बम्बयी, डिफा-सियारखान. हिस्सा १ रु. २-४-०, १ आ. पृ. ८+२४८; हिस्सा २. रु. २-४-०, १ आ. पृ. ८+२४९ से ५१२ वि

ऑल अिडिया काँग्रेस कमेटी (म)—दस्तूरे असासी [जून १९३९में ऑल अिडिया काँग्रेस कमेटीके अिजलासमें तरमीम किया गया] अिलाहाबाद, अनरल सेक्रेटरी, २ आने, १९३९, पृ. २९

गणपतराय—कस्तूरबा गांधी. लाहौर. लाजपतराय अँन्ड सन्स, रु. २-४ ०, १९४६, पृ. १९८

गांधी कृष्णदास—कताश्रीका हिसाब—हिस्सा १. सेवाग्राम, हिन्दुस्तानी तालीमी सघ, ८ आने, १९४२, पृ. १५+१२८. वि

गांधी, मोहनदास क.—आज़ाद हिन्द. लाहौर, पजाब ग्रामसेवा मण्डल (अनु. हामद कुरेशी)—आपबीसी. लाहौर, किताबिस्ताने बुर्द, रु. २-८-०, पृ. २७२. वि

—अुसूले ज़ब्त या अनीतिकी राहपर. लाहौर, लाजपतराय अँन्ड सन्स, रु. १-८-०, पृ. १६० वि

—(म सी राजगोपालाचार और जे. सा. कुमारप्पा; अनु: डॉ. मैयद आबिद हुसेन)

—क्रौमकी आवाज़ [महात्मा गांधीजीकी तकरीरें जो अुन्होंने गोलमेज़ कॉन्फरन्समें दी थी वे और उनके सफे-लडनके हालात]. देहली मकतबा जामिया मिलिया, रु. १-८-०, १९३३, पृ. ४+३९५. वि

—खुराक और सिहत पर मेरे तजकबास. लाहौर, नारायण दत्त सहगल अँन्ड सन्स, १२ आने, पृ. १७६

—(अनु: डॉ. सैय्यद आबिद हुसेन)—ज़बते नफ़्स और नफ़्सपरस्ती. देहली, मकतबा जामिया, रु. १-०-०, २ आ. १९३४, पृ. २+१५८ वि

—(अनु : सैय्यद आबिद हुसेन) — **तलाशे हक़** [महात्मा गांधीकी आपबीती]. देहली, मकतबा जामिया, जिल्द १. रु. १-०-०, २ आ. १९३८, पृ. ३६६. वि; जिल्द २. रु. १-०-०, १ आ. १९३०, पृ. ३००. वि

— **तामीरे ज़िंदगी**. लाहौर, प्रेमचंद — प्रेमसदन, रु. १-१२-०, पृ. १४४. वि

असमें जन्तकी जरूरत बताओ गयी है।

— **तामीरी प्रोग्राम**. लाहौर, पंजाब ग्राम-सेवक मंडल.

— **ब्रह्मचर्य** [महात्मा गांधीके तजरूबात]. लाहौर, मेसर्स मादन दत्त सङ्गल अँड सन्स, रु. ० ६-०, पृ. ९६. वि

— **मंगलप्रभात**. लाहौर, पंजाब ग्रामसेवक मंडल.

—(अनु. प्रो. रामसरूप कौशल) — **शाहरा-अ-तन्दुरस्ती** [आरोग्य दिग्दर्शनका अर्द्ध तरजुमा]. लाहौर, लाजपतराय अँड सन्स, रु. १-८-०, पृ. १६०. वि

गुरुदाससिंहजी, बाबा — गांधीझमू. अमृतसर, अपीरियल बुक स्टॉल, रु. १-८-०, पृ. ३१५. वि

टॉलस्टॉय (अनु : महात्मा गांधी) — तोक़ व जंजीर [मूरखराज, तोक़ व जंजीर और शमा अे ज़िंदगी]. लाहौर, पंजाब पब्लिशर्स, रु. १-८-०, पृ. १३६. वि

दिवाण, कुंदर — तकली. सेवाग्राम, हिन्दु-स्तानी तालीमी संघ, पृ. ३१६. वि

नेहरू, पंडित जवाहरलाल — अठारा महीने हिन्दुस्तानमें. दिल्ली, अर्द्ध मरकज़, १९४५, पृ. २४३. वि

— **आज़ादीकी मंज़िल तक**. लाहौर, हिन्दु-स्तानी किताबघर, रु. २-०-०, पृ. १७६. वि

— **खुतबाअे सदारत, फ़ैज़पुर, १९३६**. (कॉंग्रेसका ५० वाँ अिजलास). अिलाहाबाद, अिडियन प्रेस, २ आना, १९३६, पृ. २७. वि

— **जगबीती**. देहली, मकतबा जामिया.

— **मेरी कहानी**. देहली, मकतबा जामिया. हिस्सा १, रु. ४-८-०, १९४६, पृ. ४६८; हिस्सा २, रु. ४-८-०, ३ आ. १९४६, पृ. ५४८. वि

नअी तालीम (हिन्दुस्तानी तालीमी संघका मासिक परचा) — देहली, जामिया मिलिया. सं. सलामतुल्ला, १९३९ जानेवारीसे शुरू. सालाना चंद्रा डेढ़ रुपया.

बोस, सुभाषचंद्र — खुतबाअे सदारत (कॉंग्रेसके ५१वें सालाना अिजलासमें भाषण, १९३८). हरिपुरा, २ आना, १९३८, पृ. ५५. वि

मकतबा जामिया (प्र) — बुनियादी क्रौमी तालीम [ज़ाफ़िर हुसेन कमेटीकी रिपोर्ट]. देहली, रु. १-०-०, १ आ. १९३९, पृ. २४०. वि

महम्मद रफ़ीक़ (खावर) — गान्धीनामा हिस्सा-१. जालंदर, रायज़ादा हंसराज, पृ. १९३. वि

मितल, गोपाल — गान्धी. लाहौर, मकतबा अर्द्ध, ६ आने, १९४१, पृ. ६६. वि

राजगोपालाचार्य, चक्रवर्ती — दुःखी दुनिया (कॉंग्रेसके तामीरी प्रोग्राम पर चंद सबक आमोज़ कहानियाँ). लाहौर, पंजाब ग्राम-सेवा मंडल, १२ आने, २आ. पृ. ११२. वि

सत्यन् — बुनियादी दस्तकारियाँ — ओटना व धूनना. देहली, दफ़तर, नअी तालीम, ६ आना, १ आ. १९४०, पृ. ८४. वि

समू, डॉ. सर तेजबहादुर — हमारी क्रौमी ज़बान. देहली, अब्जुमन-अी-तरकी अर्द्ध, ८ आने, १९४१, पृ. ८+९५. वि

सलामतुल्ला (सं.) — नअी तालीम. जामिया-नगर. देखो थूपर 'नअी तालीम'

सुन्दरलाल, पं. — गीता और कुरान. अिलाहाबाद, हिन्दुस्तानी कल्चर सोसायटी, रु. २-८-०, १९४६, पृ. ६+२७२. वि

- पंजाब हमें क्या सिखाता है. अिलाहाबाद, हिन्दुस्तानी कल्चर सोसायटी, ४ आने, १९४७, पृ. ५४. वि
- हज़रत मुहम्मद और असलाम. अिलाहाबाद, विश्ववाणी कार्यालय, रु. १-८-०, पृ. २२४. वि
- हिन्दु मुस्लिम अेकता (रियासत ग्वालियरमें दिये हुअे चार लेक्चर). अिलाहाबाद, हिन्दुस्तानी कल्चर सोसायटी, १२ आने, १९४७, पृ. ९६. वि
- सुलेमान नदवी-ख़िलाफ़त और हिन्दुस्तान. आजमगढ़, दारुल मुसन्नफीन, ८ आने, १९२२, पृ. ८९. वि
- दुनिया अे असलाम और मस्ले

- ख़िलाफ़त. बम्बयी, ख़िलाफ़त प्रेस, ८ आने, १९२२, पृ. ५०. वि
- सैय्यद, तुफ़ैल अहम्मद-मुसलमानोंका रोशन मुस्तफ़्फ़िल. बदर्युँ, मतबूअे निज़ामी प्रेस, रु. ५-०-०, ४ आ. १९४३, पृ. २६+६१२. वि
- हलीदे अेदिव-अन्दरुनी हिन्द. देहली, अब्जुमने तरकी शुर्द, रु. ६-०-०.
- हरिजन (साप्ताहिक)-शुर्द आवृत्ति. लाहौर, ग्रामसेवक मंडलकी ओरसे प्रसिद्ध होती थी।
- हरिजनसेवक (साप्ताहिक)-अहमदाबाद, नव-जीवन प्रकाशन मन्दिरसे हरिजनकी हिन्दुस्तानी आवृत्ति नागरी और शुर्द लिपीमें प्रसिद्ध होती है।

कन्नड पुस्तकें

अंगडी, ऐस्. ऐन्. - राजकीय विचारतरंग.
बेळगांव, रावबहादूर ऐस्. ऐन्. अंगडी,
रु. १-०-०, १९३६, पृ. ८०

करगुप्पीकर, कु. नि. - असहकारद मीमांसे.
कर्नाटक शिक्षण समिति (प्र) - मकळ गांधी.
हुब्बळि.

-(प्र.) - वर्षा शिक्षण योजने. धारवाड, आर.
ऐस्. हुक्केरीकर, ८ आने, १९३८, पृ. ५९.

कर्मवीर (साप्ताहिक) - सं. ह. रा. पुरोहित.
हुब्बळि, लोकशिक्षण ट्रस्ट.

गांधीजीके 'हरिजन' पत्रमेंसे करीब
सभी महत्त्वके लेख अस साप्ताहिकमें दिये
जाते हैं ।

कुलकर्णी, के. ऐच्. - कांप्रेसिन संक्षिप्त
इतिहास. धारवाड, के. ऐच्. कुलकर्णी,
५ आने, १९३१, पृ. ११८.

कृष्णयंगार, डी. - गांधीजीय हास्यप्रकृति.
बैंगलूर, स्ट्याडर्ड बुकडीपो.

- रैतरप्रपंच.

कृष्णशर्मा, सी. - निर्भाय बारे गौडा.

- पणकुटी.

- वर्षायात्रे.

गांधी, मो. क. (अनु: पाटोल, कल्लन-
गौडा) - अस्पृश्यते याके अलियबेकु?
हुब्बळि, लिंगनगौडा पाटोल, १ आना,
१९३४, पृ. ३१.

-(अनु: पाटोल, कल्लन गौडा) - अस्पृश्यतेय
कलंक. धारवाड, ऐस्. ऐस्., देसाभी, ८
आने, १९३४, पृ. ८२.

-(अनु: कृष्णशर्मा, सिद्धवन हळ्ळी) - गांधी
साहित्य भाग १, २. धारवाड, साधना
प्रिंटिंग प्रेस, रु. १-४-०, १९४१, पृ.
१४४; रु. १-४-०, १९४१, पृ. १०४.

महात्मा गांधीने साबरमती आश्रमके
ऐक कार्यकर्ताको लिखे हुअे पत्रोंमेंसे चुने
हुअे पत्रोंका अनुवाद.

- महात्तर पत्रगळु भाग, २. शिरसी,
वामन अनंत होदके, पृ. २ + ५३

-(अनु: द. कु. भारद्वाज) - महात्मा
गांधीयर अनासक्तियोग. बैंगलूर, द.
कु. भारद्वाज.

- गांधीजीयवर आत्मकथे (खंड १-५).
बैंगलूर, सत्यशोधन प्रकटनालय.

-(अनु: कृष्णराव, अ. ऐस्. वि.) - दक्षिण
आफ्रिकदल्लि सत्याग्रह.

- नीतिधर्म: धारवाड, विनायकराव जोशी.

- ब्रह्मचर्य, वो कामसाधने. बैंगलूर, द. कु.
भारद्वाज.

-(अनु: रा. वें. वडवी) - मंगलप्रभात.
हुब्बळि, कर्नाटक शिक्षणसमिति, ५ आने,
१९४२, पृ. ५४.

-(आय्केगाररु: प्रभु; राव). - महात्तर
मनोरंग. हुब्बळि, अध्यात्म कार्यालय,
१९४७.

रंगराव दिवाकर कृत अनुवाद. प्रस्ता-
वना श्री राधाकृष्णन लिखित.

-(अनु: पाटोल, कल्लनगौडा) - सत्याग्रह.
दावनगेरी, कसल श्रीनिवास शेटी, ४
आने, १९३८, पृ. ८८.

- हिन्दस्वराज्य. बैंगलूर, द. कु. भारद्वाज.
गोवर्धनराव, ऐम्. - गांधीयवर चरित्रे.
धारवाड, आर्. ऐस्. हुक्केरीकर, १ आने,
१९३१, पृ. १६.

घाणेकर, भालचंद्र वेंकटेश - रैतर भाग्यो-
दय. धारवाड, भा. वें. घाणेकर, २ आने,
१९३१, पृ. ३१.

खेडूतों के सत्याग्रहकी विजयपर बुनका
 भाग्योदय बतानेवाला नाटक
चिक्कोडी, आ. आ. - खादिय अर्थशास्त्र.
जमखंडी, कमलाबायी - वर्धा योजने मत्तु
 स्त्री शिक्षण. हुब्बळि, संयुक्त कर्नाटक प्रेस,
 ३ आने, १९४२, पृ. २६.
जोशी, गुरुनाथ - कर्नाटकद बलिदान.
दिवाकर, रंगनाथ - - प्रान्तभाषे राष्ट्रभाषे.
 - राष्ट्रीय शिक्षण.
 - सत्याग्रह. (अतिहास मत्तु तंत्र)
 - हुळिगर कॅपिटिड.
देशपांडे, बालकृष्ण यमाजो - कत्तर सना-
तनो गळिगे केलु प्रश्नगळु. वेळगांव,
 बा. य. देशपांडे, अक पैसा, १९३३ पृ. ८.
नारायणराव, वी. अम्. - गांधीवाद.
 बेंगळूर, विचार साहित्य लिमिटेड,
 रु. १-८-०.
नारायण शर्मा - मकळ महात्मा गांधी.
 धारवाडे, कर्नाटक शिक्षण समिति, ४
 आने, १९३८, पृ. ५०.
 बालकौक लिये चरित्र
नेहरू, जवाहरलाल (अनु : नाओक, वेंकट-
राव) - भारतु अत्त सगिदे ? बम्बयी,
 काँग्रेस सोशियलिस्ट प. हाथुस, ३
 आने, १९३६, पृ. ३६.
 'विदर अडिया' का अनुवाद
पाटील, कल्लनगौडा - ग्रामोद्योग आंदोलन.
 तडस हंसभवी (धारवाड जि.), पाटील
 कल्लनगौडा - लोकसेवा संघ, २ आने,
 १९३७, पृ. ६७.
बिड्डला, घनश्यामदास (अनु : रंगनाथ
दिवाकर) - बापू. हुब्बळि, अध्यात्म
 कार्यालय, रु. १-८-०.
बुलि, बिन्दुमाधव - भारतीय स्वातंत्र्यद
हेज्जिगळु.
भारद्वाज, द. कृ. - स्वातंत्र्य संग्राम.
मशरूवाला, कि. घ. (अनु : गुरुनाथ जोशी)

- **गांधीविचार दोहन.** हुब्बळि, कर्नाटक
 शिक्षण समिति, रु. १-०-०, १९३६,
 पृ. २२५.
मळिये, गोवर्धनराम - साम्यवाद वे अके.
लोकनाथ, अम्. अन्. - अहिंसाधर्मद
परमावधि.
वडवी, रा. वें. - बडवर भाग्य.
वदरी, आर्. बी. - खादी-दर्शन. हुब्बळि,
 अ. भा. चरखा संघ कर्नाटक शाखे - के. अ.
 वेंकटरामय्या, ६ आना, १९४२, पृ. ९८.
 खादी और युसकी बनावट पर पुस्तक
वाळवेकर, जी. के. (प्र.) - मद्यपानद
दुष्परिणामगळु. धारवाड, डिस्ट्रिक्ट
 प्रोहिबिशन कमिटी, १ आना, १९३८,
 पृ. ५०.
शंभुलिग, शिवाचार्य - गोरक्षणे. गिजापूर,
 नवा बाजार, अम्. आर्. बिळ्मि, १९३७,
 पृ. २८.
शामराव, त. सु. - वर्धा शिक्षण समि-
तिय वर्दि.
समाज पुस्तकालय (प्र.) - गांधीदर्शन.
 धारवाड, रु. १-४-०.
स्वातंत्र्यप्रिय - भारतद राजनीतिय समस्या.
हडैकर, मंजेप्पा - आदिजनसुधारणे.
 असमट्टि (जि. विजापूर), मंजेप्पा हडैकर,
 २ आने, १९३४, पृ. ११ + ६७
 अस्थयोद्धारका समर्थन.
 - **खादीशास्त्र.**
हुक्केरीकर, आर्. अम्. (प्र.) - काँग्रेस
नुनावणेय जाहिर पत्रिका. धारवाड,
 आर्. अम्. हुक्केरीकर, १९३६, पृ. १२.
 - (प्र.) - **मन्त्रीपदद तोडकु.** धारवाड,
 कर्नाटक प्रां. कां. कमिटी, १ आना,
 १९३७, पृ. ७२.
हुच्चवर, करिअप्पा - काँग्रेस भारत.
 अगडी (धारवाड), हुच्चवर करिअप्पा,
 २ आने, १९३८, पृ. २६.

संस्कृत पुस्तकें

अद्र - अहिंसायोग अथवा श्रीमोहनगीता
(सुरेन्द्रदेवीकृत आंग्लानुवाद सहित). लाहोर,
मिनर्वा बुक डीपो, रु. ३-०-०, १९४५,
पृ. ८ + १६८. वि

गांधी, मो. क. - गीता पदार्थकोष
(गीतानां पदोनो सार्थ स्थलनिर्देश).
अहमदाबाद, नवजीवन, ४ आने, १ आ.
१९३६, पृ. १६ + २५७. वि

गांधीजीनी 'वांचनारने विनंति' अने
कालेलकरना 'वे शब्दो' साथे,
- (अनु. श्री भगवदाचार्य) - व्रतविचार
(कुमारी सुभद्रा स्मारक पु. १). भरूच,
नरीत्तम जयन्तीलाल ध्यानी, १९३१, पृ.
४ + ५४. वि

चारुदेवशास्त्री - श्रीगान्धिविचरितम् । लवपुरी,
रावी मुद्रणालय, रु. २-४-०, १ आ.
१९३१, पृ. १ + १९६. वि

अस पुस्तकमें शुरूसे १९३०में
करोड़ोंसे नमक सत्याग्रहके समय गिरफ्तारी
हुअी अुस समय तकका गांधीजीचा चरित्र
संस्कृत गद्यमें दिया है ।

दीपचन्द्राचार्य (सं.) - वर्णव्यवस्था । काशी,
दीपचन्द्राचार्य, रु. १-८-०, १ आ.
१९३३, पृ. १६ + २१९ + ६. वि

न्यायविजयजी, मुनि - विश्वभूति-स्वर्गारोहः
(श्री गांधीगुणगीताञ्जलि). पाटण, मुनिश्री
न्यायविजयजी, १९४८, पृ. १९. वि

भगवदाचार्य, स्वामीश्री - भारत पारि-
जातम् । बडोदा, स्वामी श्रीभगवदाचार्य,

रु. ३-८-०, १ आ. १९३८, पृ. ३८ +
५३२. वि

छब्रीस सर्गात्मक काव्यमें गांधीजीका
१९३७ तकका महासभाने प्रधानपद
स्वीकारकी संमति दी अुस समय तकका
चरित्र दिया है ।

२ आवृत्ति. बडोदा, महन्त श्रीरामदास,
रु. ५-०-०, १९४४, पृ. १४ + ३२०.

वि

- पारिजातापहार । बडोदा, महन्तश्री
रामदास, रु. ५-०-०, सं. २०००, पृ.
२५६. वि

- मोहनपञ्चाव्यायी, बडोदा, रामानन्द साहि-
त्य प्रचारक मण्डल, १९३१, पृ. ३६. वि
महाभिक्षु - गांधी प्रवहणम् (तदन्तर्गत
मेडकवहणंच) । राजकोट, ब्रह्मक्षत्री
डाद्यालाल आणंदजी पडिया, २ आने,
१९३३, पृ. ३२, गुजराती अनुवाद सहित ।

४१ श्लोक. वि

राव, श्रीमती क्षमा - सत्याग्रहगीता
(संस्कृत पाठ). Paris, Libreria de
Amerique et d' Orient, रु.
१-८-०, १९३२, पृ. १३३ + ३. वि

शर्मा, डी. एस. - गांधीसूत्राणि. मद्रास,
जी. एस. प्रेस, रु. १-८-०, १९३८,
पृ. १५ + १५२. वि

संस्कृतमें १८० सूत्र देकर अुनके
संबंधमें गांधीजीके लेखोंमेंसे अवतरण
(अंग्रेजीमें) दिये गये है ।

सिंधी पुस्तकें

गांधी, मोहनदास क. (अनु. आनंद हिंगोरानी) - **आश्रमवासी**. कराची, आनंद हिंगोरानी, ५ आने, १९३८, पृ. १९८. वि
-(अनु. आनंद हिंगोरानी) - **ओश्वर आहे ? हा, आहे** । कराची, आनंद हिंगोरानी, ६ पात्री, १९३५, पृ. १२ + १. वि

-(अनु. आनंद हिंगोरानी) - **गोताबोध**. हैद्राबाद (सिंध), आनंद हिंगोरानी, ५ आने १९३४, पृ. २९४. वि
-(अनु. आनंद हिंगोरानी) - **यरवदा मन्दिर मान**. कराची, आनंद हिंगोरानी, ४ आने, १९३५, पृ. १६०. वि

ENGLISH BOOKS

1. BIOGRAPHY

AIYER, H. R. - Mahatma Gandhi, Baroda.

AKKAD, B. J. - Mahatma Gandhi. (A Short Life of Gandhiji). Bombay, Vora and Co., Re. 1/8, 1946, pp. vi+91. V

ALVA, JOACHIN - Leaders of India (Rampart Library No. 2). Bombay, Thacker and Co., Re. 1/8, 1943, pp. 86. V

Life-sketch of Gandhiji, pp. 7-37. Reprinted from 'Men and Supermen of India'.

- Men and Supermen of India. Bombay, Thacker, Rs. 11/-, 1943, pp. x+403. V

Life-sketch of Gandhiji, pp. 107 to 138.

AMBEDKAR, B. R. - Ranade, Gandhi and Jinnah. Bombay, Thacker, Rs. 3/12, 1943, pp. viii+85. V

ANDLEY, C. B. - Gandhi the Saviour. Delhi, Andley Brothers, Rs. 5/-, 1933, pp. viii+102. V

ANDREWS, C. F. (Ed.) - Mahatma Gandhi: His Own Story. London, George Allen and Unwin Ltd., 12/6,

1930, pp. 350. Index, bibliography and illustrations. V

This is Mahatma Gandhi's 'Autobiography' rewritten and abridged by Shri Andrews. A chapter 'Conclusion' has been added by the editor.

- Mahatma Gandhi at Work : His Own Story Continued. London, George Allen, 12/6, 1931, pp. 407. Index, illustrations and bibliography. V

ANIRUDDHA - Children's Gandhiji. Lucknow, Universal Publishers, Re. 1/4, 1948, pp. 18. Illustrated. V

ATHLYE, D. V. - The Life of Mahatma Gandhi. Poona, Swadeshi Publishing Co., Rs. 3/8, 1923, pp. vii+311. V

BANNERJI, N. C. - Prophets and Patriots. Calcutta.

BAROS, JAN (Ed.) - Mahatma Gandhi [Pictorial History of a Great Life]. Calcutta, J. Baros—Czechoslovak Society, Rs. 15/-, 1948, pp. viii+233 photographs+xxviii.

The book contains the Pictorial History of Gandhiji and an essay on his life and work. Both English and

- Hindi descriptions are given below the photographs.
- BERNAYS, ROBERT - The Naked Fakir. London, Victor Gollancz, 10/6, 1932, pp. 351.
- BOLTON, GLORNEY - The Tragedy of Gandhi. London, George Allen, 10/6, 1934, pp. 326. Index. V
- BOOKWALA (R. P.) And Co. (Pub.) - Gandhi's Fast Diary. Lahore, 8 as.
- Gandhi's Great Fast. Lahore, Re. 1/-.
- Mahatma Gandhi (A Short Biography). Lahore, 6 as.
- BOODHUN, R. K. - The Spiritual Triumph of Gandhi Maharaj. [Being Reflections on the Spiritual and National Significance of the Life and Doctrines of the Mahatma]. Port Louis (Mauritius), R. K. Boodhun, 1943, pp. xiv+114.
- BRIGHT, J. S. - Gandhi Is India. Lahore, Indian Printing Works, Rs. 5/8, 1947, pp. 312.
- The Woman behind Gandhiji. Lahore, Paramount Publications, Rs. 3/-, 1944, pp. vii+160.
- Life of Kasturba Gandhi. Gandhiji's thoughts on problems relating to women are given in an appendix, 'Gandhi Faces the Fair Sex.'
- BRIJNATH - See Sharga, P. Brijnath.
- BROWN, ERMINE A. (Ed.) - Eminent Indians. Calcutta, Shanti Mitra, Rs. 5/-, 1946, pp. viii+214. V
- Sketches of twenty eminent Indians. Gandhiji's sketch pp. 1-16. Portrait and bibliography.
- BRYANT, JOHN FORBES - Gandhi and the Indianization of the Empire. Cambridge, J. Hall and Son, 1924.
- Contains the history of the years 1919-1924.
- CARNEGIE, DALE - Little-Known Facts about Well-Known People. Bombay, Vora and Co., Ind. ed. 1947, Rs. 4/12, pp. 235. V
- Mahatma Gandhi, pp. 67-71.
- CASELL and Co. (Pub.) - Great Contemporaries: Essays by Various Hands. London, 8/6, 1935, pp. 464. V
- Essay on Mahatma Gandhi by George Slocombe, pp. 136-150.
- CATLIN, GEORGE - In the Path of Mahatma Gandhi. London, McDonald and Co., 15/-, 1948, pp. 332. Illustrated. V
- CAXTON PRESS (Pub.) - Mahatma Gandhi as Viewed by Eminent Men. With Mahatma Gandhi's views on Prayer. Bangalore, 2 as., 1932, pp. 42. V

CHAKRAVARTY, AMIYA - Mahatma Gandhi and the Modern World. Calcutta, The Book House, 12 as., 1945, pp. 13. V

CHATTERJEE, B. C. - Gandhi or Aurobindo. Calcutta, The Sarswati Library, 12 as., 2 ed. 1921, pp. vi+78. V

CHATTERJEE, BIJOY LALL - Gandhi: Champion of the Proletariat. Calcutta, Prakashani, Re. 1/8, 1944, pp. 72.

CHATTERJEE, LALIT MOHAN - Representative Indians. Calcutta, A. C. Dhar, The Popular Agency, Rs. 2/-, 1931, pp. vi+245. Illustrated. V

Gandhiji's life-sketch, pp. 146-184.

CHITAMBER, J. R. - Mahatma Gandhi : His Life, Work and Influence. Philadelphia, 1933.

CONSUL, GOVIND DASS - Mahatma Gandhi the Greatest Rogue of India. (Garcon Series.) Delhi, National Publishers, Rs. 2/-, 1939, pp. 161.

DANGE, S. A. - Gandhi versus Lenin. Bombay, 1921.

DARA, G. S. (Pub.) - Mahatma Gandhi. Oxford.

DAS FRIEDA S. - Gandhi : A Portrait from Life. New York, 1931.

DESAI, KANU and ELVIN,

VERRIER-Mahatma Gandhi: Sketches in Pen and Pencil by Kanu Desai and an Essay by V. Elvin. Bombay, D. B. Taraporewala, Rs. 3/-, 1932, pp. 29, 13 illustrations. V

DESAI, MAHADEV - Gandhiji in Indian Villages. Madras, S. Ganesan, Rs. 3/-, 1927, pp. vii+349. V

- How Does Mahatma Gandhi Live at Sevagram? Shrirangam, 1940.

Reprint of articles published in the Illustrated Weekly of the Times of India, Bombay.

- With Gandhiji in Ceylon. A Journal of the Tour with Authorized Version of All Important Speeches. Madras, S. Ganesan, Re. 1/8, 1928, pp. vii+159 with illustrations. V

DEWAN'S PUBLICATIONS (Pub.)-Portraits and Personalities. Lahore, Rs. 5/-, 1945. V

Contains twelve biographies including one of Gandhiji, covering 16 pages. Each biography also sold separately at 6 as.

DHANAPALA, D. B. - Eminent Indians. Bombay, Nalanda Publications, Rs. 7/4, 1947, pp. vi+180. 12 illus. V

Contains sketches of 16 Indians and one Ceylonese. Gandhi, pp. 1-19.

DHANACHANDRA, MISS
- Kasturba Gandhi. Lahore,
Free India Publications,
12 as., 1945, pp. iv+44.

DOKE, JOSEPH J. - Mr.
Gandhi: An Indian Patriot
in South Africa. Madras,
G. A. Natesan and Co., Re.
1/-, Ind. ed. 1919, pp. vii+
103. V

Introduction by Lord
Ampthill. Brings the story
of Gandhiji's life upto
October, 1908.

DURANT, WILL - The Case
for India. New York, Simon
and Schuster, \$ 2.00, 1930,
pp. xii+232. (Cheap Indian
edition Re. 1/-.) V

Gandhiji's character sket-
ch and estimate in chap. 2,
pp. 57 to 118.

FISCHER, LOUIS - Gandhi
and Stalin: Two Signs at the
Crossroads. Delhi, Rajkamal
Publications, Rs. 6/8, 1947,
pp. ii+147. V

- I Lived with Gandhi.
Bombay, International Book
House, Re. 1/8, 1948, pp. 9. V

A reprint of an article of
Fischer in 'Look Magazine'.

- A Week with Gandhi.
London, George Allen, 6/-,
1943, pp. iv+122. Introduc-
tion by Carl Heath. V

Indian edition by Interna-
tional Book House, Bombay,
Rs. 3/4.

FISHER, FREDERICK B. - The
Strange Little Brown Man,
Gandhi. New York, Long
and Smith, 1932.

FRIENDS and FOES - M. K.
Gandhi: The Man of the
Moment. (Swaraj Series
No. 5.) Calcutta, Saraswati
Library, 12 as., 1941, pp.
120. V

On front page wrapper
the title of the book is given
as 'M. K. Gandhi, the
Greatest Man of the Age.'

FULLOP-MILLER, RENE -
Gandhi the Holy Man.
London, G. P. Putnam's
Sons, Popular ed. 3/6,
1931, pp. 191. Bibliography. V

This is a reprint of the
part dealing with Gandhi
from the author's 'Lenin and
Gandhi.'

- Lenin and Gandhi. London
and New York, G. P. Put-
nam's Sons, 21/- (?) 1927,
pp. xiv+343. Bibliographies.

GANDHI, DHIREN and
VENKATACHALAM, G. -
Prayer and other Sketches
of Mahatma Gandhi and
the Moods of the Mahatma.
Bombay, Nalanda Publica-
tions, Rs. 3/-, 1946, pp. 4
and 6 plates. V

GANDHI, M. K. (Tr. Mahadev
Desai) - An Autobiography
or the Story of My Experi-
ments with Truth. Ahmed-

- abad, Navajivan Publishing House, 1 ed. 2 vols; Rs. 5/8 each., Vol I, 1927, pp. xii+602; Vol II, 1929, pp. xii+608. 2 ed. two volumes in one, 1940, pp. xvi+636, 10 illus., and index. 3rd impr., 1947, Rs. 6/-. V
- (Ed. Mahadev Desai) - *My Early Life*. Bombay, Oxford University Press, Re. 1/-, 1932, pp. xii+161. V
- (Ed. M. S. Kohli) - *Mahatma Gandhi's Confessions*. Lahore, Associated Publications, Rs. 2/-, 1943, pp. 116. V
- Gleanings from Gandhiji's Writings.
- *My Jail Experiences*. Madras, Tagore and Co., 1920.
- GANESH and Co. (Pub.)
- *Heroes of the Hour: Mahatma Gandhi, Tilak Maharaj, and Subramania Iyer*. Madras, Rs. 3/-, 1918, pp. xxvi+284+ii. V
- *The Indian Nation Builders Pt. III*. Madras, Re. 1/8, 4 ed. pp. vii+466. V
- Sketch of Gandhiji, pp. 33 to 83.
- *Mahatma Gandhi: His Life, Writings and Speeches*. Madras, 1 ed. 1917; 3 ed. 1921, Rs. 2/-, pp. xiv+444. Foreword by Sarojini Naidu. V
- GANESAN, S. (Ed.) - *Gandhi Diamond Jubilee Number*. Madras, 1929, pp. 255 to 307.
- GANPATRAI, LALA - *Gandhi and Kasturba: The Story of Their Life*. Lahore, Kasturba Memorial Publications, Rs. 5/-, 1944, pp. 156.
- (Ed) - *Mahatma Gandhi: Builder and Liberator*. Lahore, National Publishers and Stationers, Rs. 4/4, pp. iv+189. V
- Foreword by Gopichand Bhargava. A collection of 29 articles by various hands on different aspects of Gandhiji's life.
- GAUBA, KANAIYALAL - *Famous and Historical Trials*. Lahore, Lion Press, Rs. 6/-, 1946, pp. iv+423. V
- The Trial of Gandhiji (1922), pp. 23 to 42.
- GEORGE, P. V. - *The Unique Christ and the Mystic Gandhi*. Tiruvalla, The Malabar Christian Office, Rs. 2/8, 1933, pp. 240. V
- GOSWAMI, T. - *The Psychology of Gandhi*. London.
- GRAY, R. M. and PAREKH, M. C. - *Mahatma Gandhi: An Essay in Appreciation*. (Builders of Modern India Series). Calcutta, Association Press, Rs. 2/4, 2nd ed. 3rd impr., 1931, pp. vi+140. Bibliography and index. V
- GUHA, S. C. (Ed.) - *Gandhi Mahatmya Vol. I. An Antho-*

- logy of Appreciations from All Quarters of the Globe. Calcutta, Bharat Grantha Bhandar, Re. 1/-, 1922, pp. ii+233. Foreword by Upen-dranath Basu. V
- GUPTA, J. P. (Ed.) - He Followed Christ (Unity Series No. 2). Bombay, Hamara Hindustan, 8 as., 1942, pp. x+39. V
- Forewords by the Lord Bishop of Calcutta and Dr. Radhakrishnan. The booklet contains a few of Gandhiji's utterances and two short essays on Gandhiji by John Gunther and Prof. H. C. Mukerjee.
- GUPTA, NAGENDRANATH - Gandhi and Gandhism (Sidelights on the National Movement in India. No. 1). Bombay, Hind Kitabs, Rs. 3/-, 1945, pp. iv+125. V
- HADLEY, EDWARD S. (Pub.) - The Trial of Mahatma Gandhi, the Saintly Leader of India's National Aspirations. London, 1922.
- HALL, JOSEPH W. (UPTON CLOSE) - Eminent Asians. London and New York, Appleton & Co., 1929, 21/-. V
- HART, Lt. COL. E. J. - Gandhi and the Indian Problem. London, Hutchinson & Co., Rs. 2/-, 1940, pp. 155. V
- HEATH, CARL - Gandhi. Onslow, Guilsford, Carl Heath, 6d., 1st ed. 1932, pp. 30. V
- Gandhi. London, George Allen, 2/-, 1944, pp. 30 (demi). V
- Indian edition published by Agarwal & Co., Agra, Re. 1/8, 1946, pp. 55.
- HENDERSON, ARCHIBALD - Contemporary Immortals. London and New York, D. Appleton & Co., 10/6.
- Contains biographical sketches of thirteen well-known figures including Gandhiji.
- HERO PUBLICATIONS (Pub.) - Gandhi in Arms. Lahore, 12 as., 1942, pp. 48. V
- HINDUSTAN TIMES (Pub.) - Memories of Bapu. New Delhi, Rs. 5/-, 1948, pp. 96.
- The book consists of illustrations of Gandhiji on art paper with explanatory notes below.
- HOGG, DOROTHY - The Moral Challenge of Gandhi. Allahabad, Kitab Mahal, 8 as., 1st. Ind. ed. 1946, pp. 38.
- "Gandhi depicted as the saviour of humanity. . . 'He alone abides, while others perish.'"
- HOLMES, JOHN HAYNES - THE Christ of Today. Madras, Tagore & Co., 1922.
- Gandhi before Pilate. New York, The Community Church

- Pulpit series No. 17, 1930.
- I Meet Gandhi. New York, The Community Church, 1932.
  - Who Is the Greatest Man in the World Today? New York.
  - What Gandhi Might Do For America.
- HOLMES, JOHN HAYNES AND HERRINGTON, DONALD
- Mahatma Gandhi. (Memorial service). New York, The Community Church.
- HOSSAIN, SYED - Gandhi: The Saint as Statesman. Los Angeles, Suttonhouse Ltd., \$ 2.00, 1937, pp. 68. Cheap ed. Rs. 1/12. V
- HUNTER, A. A. - Three Trumpets Sound: Kagawa, Gandhi and Schweitzer. New York, 1939.
- IQBAL ALI SHAH, SARDAR
- The Controlling Minds of Asia. London, Herbert Jenkins, 1st ed. 1937, pp. 311. Illustrations.
- Gandhi pp. 49-84. The account of Gandhi hardly does justice to the subject, being prejudiced and containing distortions of facts.
- ILAMI MARKAZ (Pub.) - What Gandhi Has Done for India: Being a Collection of Articles on Gandhiji's Life and Work. Lahore, Ilami Markaz, Y. M. C. A., Rs. 3/4, 1946, pp. vi + 184. V

'INDIA ON THE BRINK',
AUTHOR OF - A Searchlight on Gandhi. London, P. S. King & Son, 6/-, 1931, pp. 139 + xxiii. V

INDIAN OPINION - Golden Number of 'Indian Opinion'. Souvenir of the Passive Resistance Movement in South Africa, 1906-1914. Phoenix (Natal), Indian Opinion Office, Rs. 1/4, 1914, pp. 30 + 24 + vi. V

Profusely illustrated. Contains Articles in English, Gujarati and Tamil.

JAISINGHANI, A. H. (Ed.)

- Mahatma Gandhi: A study. (Akbar Ashram Tract No. 7). Karachi, Akbar Ashram, 2 as, 1931, pp. ii + 27. V

JAMES, EDWARD HOLTON

- Gandhi or Cæsar? Boston, Citizens' Gandhi Committee, 25 Cents 1930, pp. 32.
- Gandhi the Internationalist. Boston, 1930.

JANMABHUMI - Gandhi Diamond Jubilee Number. Madras, Janmabhumi, 1929.

JAPETH, M. D. - The Truth about Gandhi. Bombay, Mody's Diamond Printing Works, Re. 1/8, 1st ed. 1940, pp. iv + 87. V

KAILA, HARIS CHANDRA - Mahatma Gandhi - A Study. (Being a study of what he

- is and what he loves and preaches). New Delhi, A. N. Alanja & Co., 10 as, pp. vi +62.
- KANETKAR, M. J. - Tilak and Gandhi. (a comparative character sketch), Nagpur, M. J. Kanetkar, 12 as, 1935, pp. viii+74.
- KARAKA, D. F. - Out of Dust. Bombay, Thaker, Rs. 5/8, 1 ed. 1940, pp. xii+iii.+301. V
- KHANNA, R. N. (Ed.) - Gandhiji Through Foreign Eyes. Lahore, Allied Indian Publishers, 6 as.
- Gandhiji Through Indian Eyes. Lahore, Allied Indian Pub. 6 as. 1944, pp. 18. V
- Kasturba Gandhi's Last Hours. Lahore, Kasturba Memorial Publications, 6 as, 1944, pp. 17.
- KING, P. S. and Son Ltd. (Pub.) - India on the Brink. London.
- KRIPALANI, K. R. - Tagore, Gandhi and Nehru. Bombay, Hind Kitabs, Re. 1/8, 1947, pp. iv+104. V
- KRISHNA DAS - Seven Months With Mahatma Gandhi. Being an Inside View of the Non-Co-operation Movement (1921-22). Vol. I. Madras, S. Ganesan, Rs. 3/-, 1928, pp. xii+449. V
- Vol. II. Dighwara (Bihar), Rambinode Sinha, Rs. 3/-, 1928, pp. xii+471+18+ix. Index. V
- KRISHNAMURTI, Y. G. - Salute the Mahatma. Madras, Gandhi Era Publications, Re. 1/-, 1946, pp. 27. V
- Foreword by S. Radhakrishnan.
- KUMARAPPA, BHARATAN - On Tour with Gandhiji. (Nov. 30, 1945 to Feb. 4, 1946). Aundh, Aundh Publishing Trust, Re. 1/-, 1947, pp. 48. V
- KURUP, T. C. K. - Gandhi and Indian Regeneration. Madras, New Herald Office.
- Contrasts Gandhiji's policy with that of the moderates.
- LAHIRI, P. C. - In Search of Truth. [A Picture Album depicting a few eventful landmarks from the Life of Mahatma Gandhi]. Calcutta, A. Mukherjee, Rs. 3/-, 1947, pp. 95. V
- LESTER, MURIEL - Entertaining Gandhi. London, Ivor Nicholson and Watson, 5/-, 1932, pp. vi+246. V
- Gandhi: World Citizen. Allahabad, Kitab Mahal, Rs. 5/8, 1945. pp. 201. V
- My Host the Hindu. London, Williams and Norgate, 1931.
- LOKAPRAKASHANA Co. Ltd. (Pub.) - Gandhiji after Release: An album of selected pictures and photographs. Ahmedabad, 1945.

MEHERALLY, YUSUF - Leaders of India, Pt. II. Bombay, Padma Publications, Re. 1/-, 1946, pp. 79. V

Sketch of Gandhiji, pp. 9-20.

METHA, P. J. - M. K. Gandhi and the South African Indian Problem. Madras.

MENON, K. P. KESHAV (Ed.) - The Great Trial of Mahatma Gandhi and Mr. Shankerlal Banker. Madras, Ganesh & Co., 6 as, 1922, pp. xii+71. Foreword by Sarojini Naidu. V

MINISTRY OF INFORMATION AND BROADCASTING, GOVERNMENT OF INDIA. - Homage to Gandhi. Delhi, Re. 1/-, 1948, pp. 69. V

A booklet containing tributes and messages received from the U. K., U. S. A., China and other countries, following Gandhiji's assassination.

- Tributes to Gandhiji [A. I. R. Homage to Mahatma Gandhi]. Delhi, Re. 1/8, 1948, pp. 112. 15 photographs and illustrations. V

Contains some of the tributes broadcast to the memory of Mahatma Gandhi.

MORA, E. S. - Pictorial Life Sketch of Gandhiji, the Living Saint of India. Bombay, Vakil and Sons.

Preface by K. M. Munshi 'એ ગાંધી કેણ છે?' (Who is this Gandhi?)

MUNSHI, K. M. - Gandhiji the Master (Gandhi Academy Series). Bombay, Popular Book Depot, 6 as, 1944, pp. 14. V

- Gandhi the Master. Delhi, Rajkamal Publications, Rs. 4/8, 1948, pp. 96. V

Collection of articles including 'Gandhi the Master' listed above.

- I follow the Mahatma. Bombay, Allied Publishers, Rs. 2/8, 1940, pp. viii+200, index. V

A narrative of the author's personal reactions to Gandhiji and his activities, containing an estimate of his work and his views.

MUZUMDAR, HARIDAS T. - Gandhi the Apostle. Chicago, Universal Press, 1923.

- Gandhi Triumphant: The Inside Story of the Historic Fast. New York, Universal Publishing Co., \$ 1.00, 1939, pp. 103.

- Gandhi versus the Empire. New York, Universal Publishing Co., \$ 3.50, 1932, pp. 352 (royal), illustrated. Foreword by Will Durant.

NAIR, SIR SANKARAN - Gandhi and Anarchy.

Madras, Tagore & Co., Rs. 2/8,
2 ed. 1922, pp. xiv+262. V
NATARAJAN, K. - Mahatma
Gandhi. Bombay, Indian
Social Reformer, 8 as.

A brief sketch of Gandhiji's
life and public activities with
special reference to Non-
Co-operation.

NATESAN, G. A. & Co. (Pub.)
- Mahatma Gandhi - The
Man and His Mission. Madras,
Re. 1/-, 1st ed. 1910; 10th ed.
1943, Rs. 2/-, pp. xvi+335. V

An enlarged and upto-date
edition of his life and teachings
with an account of his activities . . . and appreciations
by Shastri, Polak etc. The
life sketch was originally
written by Mr. Henry S. L.
Polak in 1910. The publishers
have made it upto-date with
the issue of every subsequent
edition.

NATIONAL LITERATURE
PUBLISHING Co. (Pub.)
- Mahatma Gandhi (The
World's Greatest Man). With
an appreciation by Lajpatrai.
Bombay, N. L. P. Co., Re.
1/-, 1922. pp. vi+133. V

Contains tributes from
various quarters.

NEHRU, Pt. JAWAHARLAL
- Nehru on Gandhi. New
York, John Day, \$ 2.00, 1948,
pp. 160

OXFORD UNIV. PRESS (Pub.)

- M. K. Gandhi (Leaders
of Modern India Series for
Juveniles). Bombay, 4 as,
1940, pp. 48. V

PAGE, KIRBY - IS Mahatma
Gandhi the Greatest Man
of the Age? New York City,
Kirby Page, 15 Cents, 1922,
pp. ii+64. V

A biographical interpreta-
tion and an analysis of the
political situation in India.

- Mahatma Gandhi and His
Significance.

PAREKH, M. C. and GRAY,
R. M. - See Gray & Parekh.

PAUL, (B. G.) and Co. (Pub.)
- Gandhiji in England and
the Proceedings of the Second
Round Table Conference.
Madras, Re. 1/8, 1932, pp.
viii+240.

PIDDINGTON, A. B. - Babu
Gandhi. London, 1920 (?)

POLAK, HENRY, S. L. - Maha-
tma Gandhi. Madras, 1930.
- Mahatma Gandhi's Arrest
and the Events Leading up to
It. London, Indian Concilia-
tion Group, 6 d. 1932, pp.
32. Foreword by the Dean
of Canterbury. V

POLAK, Mrs. MILLIE
GRAHAM - Mr. Gandhi :
The Man. London, George
Allen, 3/6, 1931, pp. 186.
Foreword by C. F. Andrews.
V

PRA BHU, R. K. (Ed.) - Sati

- Kasturba. Bombay, Hind Kitabs, Re. 1/4, 1944, pp. 87. V
- PYARELAL - The Santiniketan Pilgrimage (Dec. 1945). Santiniketan, Santiniketan Press, 10 as., 1946, pp. 16. V
- Pages 33 to 48 of Vishwa-bharati News, Feb. 1946.
- RADHAKRISHNAN, S. (Ed.) - Mahatma Gandhi : Essays and Reflections on His Life and Work. Presented to Him on his Seventieth Birthday, October 2, 1939. London, George Allen, 7/6, 1939, pp. 382. V
- Contributions by well-known figures in different walks of life. Also a few extracts from Gandhiji's writings and speeches.
- Indian ed. Kitabistan, Allahabad, Rs. 9/-, 1944.
- RAMACHANDRA, G. - A Sheaf of Gandhi Anecdotes. Bombay, Hind Kitabs, Re. 1/4, 1 ed. 1945, pp. viii+56. V
- The Man Gandhi. Madras Gandhi Era Publications, Re. 1/4, 1947, pp. 79. Introduction by Radhakrishnan.
- RAMACHANDRA RAO, P. R. - The Tribunes of the People. Bombay, New Book Co., Rs. 3/14.
- RAMAN, T. A. - What Does Gandhi Want? Toronto, 1943.
- "A collection of garbled extracts from the 'Harijan'." British anti-Indian propaganda during the war indulging in mud-slinging at Gandhiji.
- RAMANATHAN, S. - Gandhi and the Youth. Madras, S. Ramanathan, Re. 1/8, 2 ed. 1947, pp. viii+112. V
- A bitter critique of Gandhiji and his teachings and activities.
- RAM MOHANLAL (Pub.) - Gandhi - The Greatest Man of the World. Vols. 1-3. Allahabad, Re. 1/-, each, 1931.
- Gandhi - Album. Parts 1-3. Allahabad, 9 as. each, 1931.
- M. K. Gandhi : A Collection of Opinions of Famous Westerners.
- RAMULU, (M. S.) and Co. (Pub.) - Mahatma Gandhi (Ramulu Pamphlet series) Madras, 2 as. pp. 46. V
- RAWLINSON, H. G. - The Makers of India. Bombay, Oxford Univ. Press, 15 as. 1942, pp. 78. V
- Mahatma Gandhi, pp. 60-78.
- RAY, SATYENDRA - Mr. Gandhi (in the World To-morrow No. 1922)
- REYNOLDS, REGINALD - India, Gandhi and World Peace. London, Friends of India, 6 as. 1931, pp. 26. V

REZA - UL - KARIM - Mother Kasturba Gandhi. Calcutta, Chuckerverthy, Chatterjee & Co., Re. 1/8, 1944, pp. iv+64. V

"Most of these lines have been adapted from different authors." says the author in his preface. Quite true!

ROLLAND, ROMAIN - Mahatma Gandhi: The Man Who Became One with the Universal Being. London, Swarthmore Press, 3/6. V

Indian edition translated by L. V. Ramaswami Aiyer under the title 'Mahatma Gandhi: A Study in Indian Nationalism'. Madras, S. Ganesan, Re. 1/8, 1st 25, pp. vi+140 with bibliography. V

ROWE, J. G. - Gandhi The Mahatma. London, Epsworth Press, 2/6, 1931, pp. 120.

ROY, DILIP KUMAR - Among the Great: Conversations with Rolland, Gandhi, Russell, Tagore and Aurobindo. Bombay, Nalanda Publications, Rs. 10/-, 1945, pp. xx+330. V

The second edition contains an introduction by S. Radhakrishnan.

SARMA, D. S. - Studies in the Renaissance of Hinduism in the Nineteenth and Twentieth Centuries. Benares, Benares Hindu University,

Rs. 15/-, 1944, pp. xii+686. Bibliographies and Index. V
Ch. X Mahatma Gandhi: Satyagraha in South Africa; Ch. XI Satyagraha in India. pp. 402 to 584.

SASTRI, The Rt. HON. V. S. SHRINIWAS (Ed. T. N. Jagadisan) - THUMBNAIL SKETCHES: A Collection from the Writings and Speeches of Sastri. Madras, S. Viswanathan, Rs. 4/-, 1946, pp. vi+253.

19 sketches of eminent Indians etc., including one of Mahatma Gandhi (pp. 213 to 221).

SAUNDERS, KENNETH - The Heritage of Asia. London, Students' Christian Movement Press 3/6, 1932, pp. 224. V

Mahatma Gandhi, pp. 128-143.

- Whither Asia. A study of three Leaders — Gandhi, Hu Shih and Kagawa. New York, McMillan, 8/6, 1933, pp. viii+241. V

"Mahatma Gandhi and the Indian Ideal of Saint-hood", pp. 31 to 66.

SEN, ELA - Gandhi: A Biographical Study. Calcutta, Sushil Gupta, Rs. 4/8, 1945, pp. viii+187. V

- Testament of India. London, George Allen, 7/6, 1939, pp. 286. V

- Contains life sketches of eminent Indians and chapters on some national problems. Sketch of Gandhi, pp. 17 to 34.
- **Wives of Famous Men** (Rampart Library 15). Bombay, Thacker & Co., Re. 1/8, 1943, pp. 104. Foreword by Arthur Moore.
- Kasturba Gandhi, pp. 20-28.
- SENGUPTA, B. and CHOWDHURY, R. - Mahatma Gandhi and India's Struggle for Swaraj. Calcutta, Modern Book Agency, Rs. 2/8, pp. xvi + 254 + 112.
- SENGUPTA, Mrs. PADMANI - Some Indian Leaders. Allahabad, Ram Narain Lal, Re. 1/-, 1945, pp. iv + 130.
- Gandhi, pp. 55 to 66.
- SETH, H. L. - Gandhi Nationalist or Internationalist. Lahore, Indian Printing Works, Rs. 2/8, 1944, pp. 136.
- SEVENTEEN CONTRIBUTORS (Ed. C. P. Shukla) - Gandhi as We Know Him. Bombay, Vora and Co., Rs. 3/4, 1945, pp. 145. V
- SHARGA, P. BHRIJNATH - Gandhi. Vols. I & II (Rebels or Redeemers Series). Lucknow, The Upper India Publishing House, Rs. 3/-, Vol. I, 1932; Vol. II, 1933, pp. viii + 436 + ii. Bibliography. V
- SHESHADRI and SONS (Pub.) - Gandhi and Tagore. Madras, 1922.
- SHIKHARE, D. N. - Gandhi Greetings. Poona, D. N. Shikhare, 8 as, 1944.
- SHRIDHARANI, KRISHNALAL - The Mahatma and the World. Bombay, Thacker & Co., Rs. 3/-, 1st Ind. Cheap ed. 1946, pp. viii + 207. V
- American Ed., New York, Duell, Sloan and Pearce.
- SULTAN AHMAD, SYED - Two Lectures on Mahatma Gandhi, Re. 1/—.
- SUNDAY TIMES (Pub) - Gandhiji in the Battlefield (My motherland series). Madras.
- Mahatma Gandhi, Superman of the Age (My motherland series). Madras.
- THOMAS, HENRY - The Story of the Human Race: A Biographical Outline of History. Garden City (New York), Garden City Publishing Co., \$ 1.95, 1937, pp. xvi + 560.
- "Written with a bias against oppression and in favour of peace." Gandhi, pp. 515-528.
- THOMAS, K. P. - Kasturba Gandhi: A Biographical Study (The Great Little Woman of India). Calcutta, The Orient Illustrated Weekly, Rs. 2/-, 1944, pp. 96. With a short memoir by Mrs. V. L. Pandit.

- TIMES of INDIA (Pub.)** - One Hundred Great Lives (Home Library Club). Bombay, 1939, Rs. 7/8, pp. viii + 760. V
 Life of Gandhiji pp. 344 to 352.
- TODD, ARTHUR J.** - Three Wise Men of the East and Other Lectures. Minneapolis, The University of Minnesota Press, \$2.50, 1927, pp. x + 240.
 Sketches of Gandhiji, Tagore and J. C. Bose, pp. 1 to 47. The author pronounces judgement in favour of Tagore as against Gandhiji.
- VEILLIER, JULIETTA** - Mahatma Gandhi (His Trial — An Idealistic Policy in the Twentieth Century). Madras, Ganesh & Co., Re. 1/4, 1928, pp. ii + 53. V
 An address delivered in French at the opening of the 'Conference des Advocats' on Dec. 5, 1926.
- V. V. M.** - Gandhi is India. Bombay, C. Shantilal and Co., Re. 1/12, 1943, pp. 78. V
- WADIA, P. A.** - Mahatma Gandhi (A Dialogue in Understanding), Bombay, New Book Co., 2 ed. 1939, Re. 1/8, pp. iv + 73 + iii, index. V
- WALKER, ROY** - Sword of Gold: A Life of M. K. Gandhi. London, Indian Independence Union, 7/6, 1945, pp. 200. V
- WATSON, MISS BLANCHE** (Compiler) - Gandhi and Non-violent Resistance. See Section II.
- WEBER, J. A.** - Gandhi (How They Did It — Life Stories Series). London, Pallas Publishing Co., 1/-, 1939, pp. 126, illustrated. V
- WILLIAMS, L. F. RUSHBROOK** (Ed.) - Great Men of India. (Home Library Club). Bombay, Times of India, Rs. 5/8, 1939, pp. 640. V
 Biographical Sketch of Gandhiji by H. S. L. and M. G. Polak, pp. 314-337, besides many other sketches of importance which touch Gandhiji's life, philosophy and activities.
- YAGNIK, INDULAL** - Mr. Gandhi as I Know Him. [A book containing a detailed review and criticism of the principles and activities of Mr. Gandhi from 1914 to 1922.] Bombay, Advocate of India Press, Re. 1/8, 1933, pp. 234.
- Gandhi as I Know Him Part II (1923-1939).** Re. 1/8, pp. iv + 157.

II. SATYAGRAHA, NON-VIOLENCE, PACIFISM ETC.

- ADHIKARI, G. - Gandhism: A Review. Bombay, 1940.
- AGARWALA, A. N. - Gandhism: A Socialist Approach. Allahabad, Kitab Mahal, 12 as.
- ALLEN, D. (Ed.) - Pacifism in the Modern World. New York, Doubleday, Doran & Co., 1929.
- Contains among other things an essay 'Does Non-Cooperation Work?' by Fenner Brockway.
- ANDREWS, C. F. - Mahatma Gandhi's Ideas. Including Selections from His Writings. London, George Allen, 12/6, 1929, pp. 382, index and bibliography. V
- The Meaning of Non-Cooperation. Madras, Tagore & Co., 12 as, 1922, pp. 48. V
- Non-Cooperation and Other Writings. Madras, Ganesh and Co., 8 as, 1922, pp. 49. V
- ANGELL, SIR, NORMAN. - The Intelligent Man's Way to Prevent War. London, 1933.
- ARYAN PATH - Special Hind Swaraj Number, Sept. 1931. Bombay, Theosophy Co., 12 as, 1938, pp. 421 to 476. V
- ASAF ALI - Constructive Non-Cooperation. Madras, Ganesh & Co., 8 as, 1921, pp. vi+73. V
- AUSTIN, H. W. - Moral Re-armament: The Battle for Peace. London, William Heinemann, 6d, 1939, pp. 64. V
- BANDOPADHYAYA, NRIPENDRA C. - Gandhism in Theory and Practice. Madras, Ganesh & Co., Re. 1/-, 1923, pp. x+175. V
- This book is a sequel to the author's 'Ideal of Swaraj'.
- BASU, NIRMAL KUMAR - Studies in Gandhism. Calcutta, Narendranath Chatterjee, 1st ed. 1940, Rs. 2/-, pp. vi+113; 2nd ed. 1947, Rs. 7/8, pp. viii+358, Association Publishing Co. Ltd. References and Bibliography. V
- BHAGWANDAS, BABU - The Philosophy of Non-Cooperation. Madras, Tagore & Co., 1922.
- BRAILS福德, H. N. - Property or Peace? London, Victor Gollancz, 2/6, 1936, pp. 327.
- BROWN, H. R. - Cutting Ice: A Brief Survey of War Resistance and the International. Middlesex, War Resisters' International, 6d, 1930. pp. 61. V
- BROWN, WILLIAM - War and the Psychological Condition of Peace. London, 1942.

BUCH, M. A. - Rise and Growth of Indian Nationalism - Non-violent Nationalism : Gandhi and His School.

See Section on 'Current History'.

CASE, CLARENCE M. - Non-Violent Coercion. A study in the Methods of Social Pressure. London, George Allen, 10/6, 1923, pp. viii+423. V

COMMUNIST PARTY of GREAT BRITAIN (Pub.) - Is India Different ? London, 1927, pp. 35. Foreword on the class struggle in India by C. P. D.

Contains correspondence between Saklatwala and Gandhiji.

DASGUPTA, ARUNCHANDRA - Non-Violence the Invisible Power. Its Primordality, Practicability and Precedents. Calcutta, Khadi Pratisthan, 1 ed. 1946, Re. 1/8, pp. vi+130. V

DE LIGHT, BART - The Conquest of Violence. London, George Routledge, 7/6, 1937, pp. xi+306. Introduction by Aldous Huxley. V

Desai, Mahadeo - Gandhi Seva Sangh. Lahore, Dewan's Publications, 6 as, 1943, pp. 31. V

An article from the pen of M. D. giving the report of the Sangha's Annual Gathering held at Malikanda in Bengal in 1940. A reprint from the *Harijan*.

-The Gospel of Selfless Action or the Gita according to Gandhi (Translation of the original in Gujarati, with an additional introduction and commentary). Ahmedabad, Navajivan, Rs. 4/-, 1946, pp. vi+390. Foreword by Gandhiji. V

DHAWAN, G. N. - The Political Philosophy of Mahatma Gandhi. Bombay, Popular Book Depot, Rs. 8/8, 1946, pp. xvi+354+i. Bibliography and index. Foreword by Radhakrishnan. V

DIWAKAR, R. R. - Satyagraha : Its Technique and History. Bombay, Hind Kitabs, Rs. 5/12, 1946, pp. xxiv+202. Bibliography and index. Foreword by Dr. Rajendra Prasad and Prefatory Observations by Shri K. G. Mashruwala. V

DURANT, WILL - The Meaning of Life. New York, Long and Smith. 1.50, 3 impr. 1932, pp. viii+144. V

Gandhiji's answer to Durant's query, pp. 83-84.

ELVIN, VERRIER - Christ and Satyagraha.

FAULKNER, T. R. and TOWILL, E. S. - *Pacifism for To-day and To-morrow*. See Towill and Faulkner below.

GANDHI, M. K. - *The Early History of Satyagraha* (Appeared monthly in 'Current Thought' beginning with Octo. 1924). Madras, S. Ganesan, 8 as.

- (Ed. Dewan Ram Parkash). - *Gandhi's Non-Violence*. Lahore, Dewan's Publications, Re. 1/-, 1944.

"A Collection of Gandhiji's Views on Non-Violence expressed mostly as replies to correspondents".

- *Non-Violence in Peace and War*. Ahmedabad, Navajivan, 1 ed. 1942, Rs. 4/-; 2 ed. 1944, Rs. 7/-, pp. xii+589, Index. Introduction by Mahadeo Desai. V

An authoritative and comprehensive collection on the subject.

- *Rowlatt Bills and Satyagraha*. Madras, Natesan, 1919.

- *Satyagraha 1910-1935*. (Congress Jubilee Brochures No. 1). Allahabad, A.I.C.C., 1935.

- *Satyagraha* (Bombay Home Rule Series No. 9). Bombay, Home Rule League, pp. 8.

Gandhi, M. K. and Maurice, M. S. - *The Ethics of Passive Resistance* (and

Satyagraha) See Maurice and Gandhi below.

Gandhi SEVA SANGH: *The Constitution and Bye-laws of the Gandhi Seva Sangh Wardha*, R. S. Dhotre, 2 as, 1935, pp. 22. V

GREGG, RICHARD B. - *A Discipline for Non-Violence*. Ahmedabad, Navajivan, 6 as, 1st Ind. ed. 1941, pp. 42. V

- *Gandhiji's Satyagraha or Non-Violent Resistance*. Madras, S. Ganesan, Rs. 2/8, 1930, pp. xvi+354. V

- *Gandhism Vs Socialism* (The John Day Pamphlets, No. 17) New York, The John Day Company, 25, 1932, pp. 30.

The author maintains that "Gandhism is psychologically wiser and more effective than Socialism, not only as a new means of revolution, but also as a longtime mode of life and social organization."

- *Gandhism and Socialism: A Study and Comparison*. Madras, S. Ganesan, 2 as, 1931, pp. 40. V

- *Pacifist Programme in Time of War, Threatened War or Fascism*. Wallingford, Pendle Hill, 10

- *The Power of Non-Violence*. Ahmedabad, Navajivan, Rs. 2/-, 1st Ind. ed. 1938, pp. xii+398. Notes including Bib-

liographical Reference and Index. V

"A brilliant exposition and a rational discussion of the principle of non-violence and other elements implicit in it."

- The Power of Non-Violence, with an introduction by Rufus Jones. New York, Fellowship Publications, New revised edition 1944, pp. 253. Notes by Chapters and Index.

Some chapters from the earlier edition have been dropped on account of war economy and a few new ones have been added to this edition.

- The Psychology and Strategy of Gandhi's Non-Violent Resistance. Madras, S. Ganesan, Rs. 1/4, 1929, pp. viii+169. V

- Training for Peace. A programme for Peace Workers. Philadelphia, J. B. Lippincott Co., 1937 pp. iv+40.

HALDAR, Haridas - Rational Life and Non-Cooperation. A Reply to Lord Ronaldshay based on the Teachings of Tolstoy. Calcutta, Kamala Printing Works, 6 as, 1921, pp. 32. V

HOYLAND, JOHN S. - How Christ Met Aggression. London, Peace Book Co., 3/6, 1939, pp. 184. V

HUXLEY, ALDOUS - An Encyclopaedia of Pacifism.

London, Chatto & Windus, 6d, 1938, pp. 126. V

- Ends and Means. London, Chatto & Windus, 8/6, 3rd ed. 1938, pp. 336. V

- Science, Liberty and Peace. London, Chatto and Windus, 3/6, 1947, pp. 63. V

"A vigorous plea for the decentralization of power, property and production...to avoid the prospect of universal servitude under a ruling oligarchy."

- What Are You Going to Do about It? The Case for Constructive Peace. London, The Peace Pledge Union, 3d, 1939, pp. 5. V

JAMES, WILLIAM - The Moral Equivalent of War. New York, American Association for International Conciliation (27th Publication), 1910.

JOAD, C. E. M. - Why War? Harmondsworth, Penguin Books, 6 d, 1939, pp. 247. V

KELKAR, N. C. - A Passing Phase of Politics. Poona, S. W. Awati, Rs. 3/-, 1925, pp. xii+266. V

KOESTLER, ARTHUR - The Yogi and the Commissar and other Essays. London, Jonathan Cape, 10/6, 1945, pp. 156. V

KRIPALANI, ACHARYA J. B.
- The Gandhian Way.
Bombay, Vora & Co., 1st ed.
1938.; 2nd ed. 1944, Rs. 4/12,
pp. viii+179. V

- Left Wing and Right Wing.
(An Article on Gandhian
Scheme of Political and
Economic Reconstruction).
Vishwabharati Quarterly,
Aug. 1935, pp. 9. V

- Non-Violent Revolution.
Bombay, Vora & Co., 4 as,
1938, pp. 47. V

KRISHNAMURTI, Y. G. - Ref-
lections on the Gandhian
Revolution. Bombay, Vora
& Co., Re. 1/8, 1944, pp. 29. V

KURUP, T. C. K. - The Gospel
of Gandhi. Madras, Muni-
swami and Mudaliar and Sons
(Printers). Re. 1/8, 1922 (?)
pp. vi+135. V

LAJPATRAI, LALA - Ideals of
Non-Cooperation. Madras,
S. Ganesan, Re. 1/-, 1924,
pp. viii+125. V

LASKI, HAROLD - Dangers of
Obedience and Other
Essays. London, Harper and
Brothers, 7/6, 1930, pp. viii
+293. V

LESTER, MURIEL - Kill or
Cure ? Nashville, Cokesburg
Press, \$ 1.00, 1937, pp. 135.

- Dare You Face Facts ? New
York and London, Harper
Brothers, \$ 1.25, 1940, pp.
xiv+125.

LIGHT, BART DE - See de Light.

LINDSAY, A. D. - Pacifism as
a Principle and Pacifism as
a Dogma. (Burge Memorial
Lecture. 1939.) London, Stu-
dents' Christian Movement
Press, 6 d, 2 ed. 1939, pp. 47.

MASHRUWALA, K. G. - Prac-
tical Non-Violence (An
Ideology of Non-Violence).
Ahmedabad, Navajivan, 1 ed
1941; 2 ed. 1946, pp. 48,
12 as. V

MAURICE, M. S. and GAN-
DHI, M. K. - The Ethics of
Passive Resistance (and
Satyagraha). Madras, Ganesh
& Co., 12 as, 1921, pp. 35. V

Contains two essays : One
on the Ethics of Passive
Resistance by Maurice and
another on Satyagraha by
Gandhiji.

MEHTA ASHOKA - Socialism
and Gandhism. Bombay, the
Congress Socialist pub. Co.,
2 as, 1935, pp. iv+25.

MEHTA, GAGANVIHARI L.
- The Conscience of a
Nation or Studies in Gan-
dhism. Calcutta, 1933.

MELLOR, WILLIAM - Direct
Action. London, 1920.

MONEY, (A. S.) and Co. (Pub.)
- At the Feet of the Maha-
tma or the Joys of Renun-
ciation and Other Essays.
Madras, Re. 1/-.

- Gandhism or the Royal Road to Happiness. Madras, Re. 1/-, 1921, pp. 69; 1946 ed. 8 as, pp. 48. V

- Neo-Gandhism or Heaven on Earth. Madras, Re. 1/-.

MOREL, E. D. - Thoughts on the War, Peace and Prison. Westminster, E. D. Morel, 2/-, 1920, pp. 123. V

- Truth and the War. London, National Labour Press, 3/6, pp. xiv+328. V

MUMFORD, PHILIPS. - An Introduction to Pacifism. London, Casell & Co., 1/6, 1937, pp. xvi+112. V

MURRAY, GILBERT - The Cult of Violence. Being an inaugural address given at the opening of the session (1933-34) at Aberystwyth. London, Lovat Dickson, 6 d, 1934, pp. 28. V

MURRY, JOHN MIDDLETON - The Necessity of Pacifism. London, Jonathan Cape, 3/6, 1937, pp. 132. V

- The Pledge of Peace. London, Herbert Joseph, 3/6, 1938, pp. 188. V

MUSTE, A. J. - Non-Violence in an Aggressive World. New York, Harper Bros.

NATIONAL LITERATURE PUBLISHING Co. (Pub.) - Non-Cooperation in Congress Week (A collection of all the speeches on non-co-

operation and the new Congress Creed at the Nagpur Congress). With an instructive foreword by Marmaduke Pickthall. Bombay, 9 as, 1922, pp. 55.

NAVAJIVAN PUB. HOUSE (Pub.) - Satyagraha Ashram (Rules and regulations). Ahmedabad, 2nd ed. 1931, pp. 24. V

NEW INDIA OFFICE (Pub.) - Gandhian Non-Cooperation or Shall India Commit Suicide? A Vade-Macum against Non-Cooperation for all Indian Patriots. Madras, Re. 1/-, 1920, pp. xiv+138. V

A Collection of articles by "a number of well-known persons against the fatal policy of non-cooperation", with a foreword by Mrs. Annie Besant.

NIEBUHR, REINHOLD - Moral Man and Immoral Society. A Study in Ethics and Politics. New York and London, Charles Scribner's Sons, 1932, pp. xv+284.

Ch IX. Preservation of Moral values in Politics. pp. 231-256

NUNDI, ALFRED - Revolution and Evolution. Lahore, 1922.

PAGE, KIRBY - War: Its Causes, Consequences and Cure. London, George Allen, 5/-, 1924, pp. 215. V

RADHAKRISHNAN, S. - Is This Peace ? Bombay Hind Kitabs. Re. 1/4, 1945, pp. ii +70. V

RADHAKRISHNAN, S. and MUIRHEAD, J. H. (ed.) - Contemporary Indian Philosophy (Library of Philosophy). London. George Allen, 16/-, 1936, pp. 375. V
Mahatma Gandhi's replies to the editor's questions on page 21.

RAMPURIA, S. C. - The Cult of Ahimsa : A Jain View Point. Calcutta, Shri Jain Shwetambara Terapanthi Mahasabha.

ROY, M. N. and Others - Satyagraha and the Potentialities of the Congress. Ajmer, Radical Democratic Party, 4 as, 1941, pp. 40. V

RUSSELL, BERTRAND - Justice in War Time. London, George Allen, 5/-, 2 ed. 1917, pp. xx+229. V

- Which Way to Peace ? London, Michael Joseph Ltd., 1936, 2/6, 3 impr. 1937, pp. 224.

RUTHERFORD, V. H. - War or Peace ? England and America. London, Williams and Norgate, 2/6, 1930, pp. 96. V

Ch. xvii Renunciation of India by England, pp. 56-57; xxiii India and the Labour Government, pp. 58-59; and a

Note on Indian Independence.

RUTHNASWAMY, M. - The Political Philosophy of Mr. Gandhi. Madras, Tagore & Co., Re. 1/-, 1922. V

SARMA, D. S. - The Gandhi Sutras. See Sanskrit Section.

SARMA, V. SWAMINATH - Essentials of Gandhism. Madras, Shakti Karyalaya.

SHEPPARD, DICK - We Say 'No'. London, John Murray, 3/6, 1938, pp. xv+168. V

SHELVANKAR, Dr. K. S. - Ends are Means. A Critique of Social Values. London, Lindsay Drummond, 2/6, 1 ed. 1948, pp. xviii+146. V

SHRIDHARANI, KRISHNALAL - War Without Violence : A Study of Gandhiji's Method and Its Accomplishments. London, Victor Gollancz, 9/-, 1939, pp. 288. Bibliography and Index. V

SITARAMAYYA, Dr. B. PAT-TABHI - Gandhi and Gandhism Vols. 1, 2. Allahabad, Kitabistan, Rs. 2/8. each, 1942, pp. 268, 269 to 520. V
- Socialism and Gandhism. Rajahmundry, The Hindustan Publishing Co., Re. 1/8, 1938, pp. xiv+244 (World Today Series). V

SPRATT, P. - Gandhism, an Analysis. Madras, The Huxley Press, Rs. 2/8, 1939, pp.

xii+516. Select references. V
 SUBEDAR, MANU - Gandhism
 as I Understand It. Bombay,
 1939, Aryan Path Vol. X-3,
 March 1939, pp. 6.

- Gandhism or Socialism. Sanj
 Vartaman Annual, 1939, pp. 6.

SUNDAY TIMES (Pub.) - The
 Quintessence of Gandhism
 (My Motherland Series).
 Madras.

TAGORE & Co., (Pub.)
 - Ethics of Destruction.
 Madras, 12 as, 1922, pp. 60. V
 Contains articles by
 Rabindranath Tagore, Maha-
 tma Gandhi, C. F. Andrews
 and Dwijendranath Tagore.

- Report of the Civil Disobe-
 dience Enquiry Committee.
 1922. Madras, Re. 1/-, 1922,
 pp. 171. V

TAGORE, SAUMYENDRA-
 NATH - With Romain
 Rolland on Gandhism.
 Calcutta, Gamavani Pub.
 House, 4 as, 1940, pp. 26. V

TOWILL, EDWIN S. AND
 FAULKNER, T. E. - Pacifism
 Today and Tomorrow. A
 Handbook for Groups and
 Discussion Circles. London,
 The Peace Book Co., Re. 1/-,
 1939, pp. 88. V

Foreward by J. Middleton
 Murry.

VASWANI, T. L. - Creative
 Revolution. Madras, Ganesh
 & Co., Re. 1/8, 1922, pp.
 viii+166. V

- The Gospel of Freedom.
 Essays on the Spirit and
 Method of Non-Cooperation.
 Madras, Ganesh & Co., 12 as,
 1921, pp. iv+78. V

- Non-Cooperation and Nati-
 onal Idealism (Swaraj Series
 No. 2). Calcutta, Saraswati
 Library, 6 as, 1921 pp. V

Introduction by Shyam
 Sunder Chakravarty.

WATSON, MISS BLANCHE
 (Compiler)-Gandhi and Non-
 violent Resistance: The
 Non-Cooperation Movement
 of India. (Gleanings from the
 American Press). Madras,
 Ganesh & Co., Rs. 3/8, 1923,
 pp. xxiv+549. V

WELLOCK, WILFRED - Ahim-
 sa and World Peace or the
 Case for Non-violence. Preface
 by Dwijendranath Tagore.
 Madras, S. Ganesan, Re. 1/8,
 1922, pp. xii+120. V

"An idealist presents the
 case for Pacifism with an
 ardent and on the whole
 able advocacy."

WILSON, WILLIAM E. - Ato-
 nement and Non-Resistance
 London, Swarthmore Press,
 Rs. 2/-, 2 ed. 1923, pp. 61. V

II A. SATYAGRAHA STRUGGLES

- BAKHALE, R. R. - Report of What happened at Borsad. Poona, Servants of India Society, 4 as, 1931, pp. 50. V
- BENGAL PROVINCIAL CONGRESS COMMITTEE - Report of Enquiry into the Alleged Police Oppressions at Char Minar. Calcutta, B. P. C. C., 4 as, 1923, pp. 34. V
- BROCKWAY, A. FENNER - Non-Cooperation in Other Lands. Madras, Tagore & Co., Re. 1/-, 2 impr. 1921, pp. xii+106. V
- DESAI, MAHADEO - The Story of Bardoli. Being a History of the Bardoli Satyagraha of 1928 and Its Sequel. Ahmedabad, Navajivan, Rs. 2/8, 1929, pp. x+363. Index, Map, Illustrations. V
- FRY, A. RUTH - Victories Without Violence. London. 1939.
- Gandhi, M. K. (Tr. Valji Govindji Desai) - Satyagraha in South Africa. Madras, S. Ganesan, Rs. 5/-, 1928, pp. x+511+viii, Index. Foreword by M. K. Gandhi. V
- GUJARAT PROVINCIAL CONGRESS COMMITTEE - The Black Regime at Dharasana: A Brief Survey of the Dharasana Raid. Ahmedabad, 1 ed. 1930, 6 as, pp. x+107, and 8 illustrations. V
- The Case for Bardoli. Ahmedabad, 1930.
- GURUKA BAG CONGRESS INQUIRY COMMITTEE - Report of the G. B. Congress Inquiry Committee. Lahore, Rs. 2/-, 1924, pp. 352. V
- IMPERIAL CITIZENSHIP ASSOCIATION - Smuts - Gandhi Agreement of 1914. (Indians Abroad Bulletin No. 11, June 1924). Bombay, Printed at the Indian Daily Mail Press, 1924, pp. 47, Introduction by C. F. Andrews.
- Contains Extracts from Indian Opinion during the year 1914.
- INDIA LEAGUE - Condition of India: Being the Report of the Delegation sent to India by the India League in 1932. London Essential News 2/6, 1932, pp. xvi+534. V
- American edition issued in 1934 from New York.
- Preface by Bertrand Russell. The report was forbidden entry into India.
- KRISHNA RAO, G.V. - Chirala Perala Tragedy. An Episode in Voluntary Exile. Madras, Ganesh & Co., Re. 1/-, 1922, pp. viii+153. V

LODH, DINESH C. - Law and Order in Midnapur. Calcutta, 1930.

MADRAS MAHAJAN SABHA — Report of the Non-Official Public Inquiry on Police Excesses in Madras. Madras, 1930.

MUZUMDAR, H. T. - Gandhi Triumphant. See Section I - India's Non-violent Revolution.

- Peshawar : Men vs. Machine Guns. New York, 1931.

PESHAWAR INQUIRY COMMITTEE - Report of the Peshawar Enquiry Committee appointed by the Working Committee of the Indian National Congress. Allahabad, R. S. Pandit, Secy. P. E. Committee, Re. 1/-, 1930. pp. 306. V

Shri V. J. Patel was the Chairman of the Committee and the Report was banned and its copies confiscated before it could reach the people.

RAJA RAO — KANTHAPUR : The Story of a Satyagraha in a South Indian Village. Pub. 1938.

RAJENDRAPRASAD, BABU - Satyagraha in Champaran. Madras, S. Ganesan, Rs. 2/8, 1928, pp. viii+282. V

RAJGOPALACHARI, C. - The National Flag (The Nagpur

Flag Satyagraha Struggle). Madras, Ganesh & Co., 2 as, 1923, pp. iv+39.

RAO, C. V. H. - Civil Disobedience Movements in India or the Indian Struggle for Freedom. Lahore, Lion Press, Rs. 2/-, 1 ed. 1946, pp. vi+100.

"Most of the material and facts are taken from the History of the Congress by Dr. Pattabhi Sitaramayya", says the author in his preface. Quite true !

SARASWATI LIBRARY (Pub.) - Non-Co-operation in Egypt (Swaraj Series No. 4.) Calcutta, 4 as, 1921.

Contains the history of the rebellion of 1920, the deeds of the Martial Law regime, the boycott of the Milner Commission etc.

SATYAGRAHA SAHAYAK MANDAL - A Case for Mulshi Peta Satyagraha. Poona, 4 as, 1921, pp. iv+53.

SHIROMANI GURUDWARA PRABANDHAK COMMITTEE - The Struggle for Freedom of Religious Worship in Jaito. Amritsar, S. G. P. Committee, 8 as, 1924, pp. viii+53. V

SIKH TRACT SOCIETY - Guru Ka Bag. Amritsar, Sikh Tract Society, 4 as, 1922, pp. viii+48+iii. V

III. RELIGION

ANDREWS, C. F. - Sermon on the Mount. London, George Allen, 6/-, 1942. pp. 175. Foreword by Rabindranath Tagore and Introductory Note by Agatha Harrison.

DESAI, VALJI G. - Glances at Islam. Ahmedabad, Navajivan, 3 as, 1938, pp. viii+40. V

FEDERATION OF INTERNATIONAL FELLOWSHIPS(Pub.) - Sabarmati - 1928. Being the Report of the First Annual Meeting of the Council of the Federation of International Fellowships held at the Satyagraha Ashram, Sabarmati, 13th to 15th January 1928. 6 as, 1928, pp. 40.

Includes speeches by P. A. Wadia, C. F. Andrews and Mahatma Gandhi.

FYZEE, A. A. A. - Islamic Culture. Bombay, International Book House, Re. 1/4, 1944, pp. iv+50. V

GANDHI, M. K. - Christian Missions and Their Place in India. Ahmedabad, Navajivan, Rs. 2/-, 1941, pp. viii+311. V

The first few initial chapters deal with the larger question of the equality of religions, thus providing a

necessary background for the ideas propounded in the book.

- **Delhi Diary.** (Prayer speeches from 10-9-'47 to 30-1-'48). Ahmedabad, Navajivan, Rs. 3/-, 1948, pp. xxiv+406. V

"Though covering a vast field, the speeches mainly concentrate on the establishment of peace and concord among different sections of the people, particularly the Hindus, Muslims and Sikhs."

- **Ethical Religion (Niti Dharma)** : Handbook of Morals. Translated from the Hindi by A. Rama Iyer with an appreciation of the Author by the Rev. J. H. Holmes. Madras, S. Ganesan, 8 as, 2 ed. 1922, pp. 64. V

The book is originally written in English by an American named Mr. Salter. Mahatma Gandhi published an abridged Gujarati rendering of it in his 'Indian Opinion'. This Gujarati version now passes as the original work of Gandhiji and has been retranslated into English and other provincial languages of India.

- (Ed. Jag Parvesh Chander). **Ethics of Fasting.** Lahore, Indian Printing Works, Rs. 2/8, 1944, pp. viii+123. V

-(Ed. Prof. Abdul Majid Khan) - Fellowship of Faiths and the Unity of religions. Madras, G. A. Natesan & Co., Re. 1/-, 1947, pp. xvi +53. Introduction by J. B. Kripalani and Foreword by Prof. Gurumukh Nihal Singh. V

-(Tr. Valji G. Desai) - From the Yeravda Mandir : Ashram Observances. Ahmedabad, Navajivan, 1 ed. 1933; 3 revised ed. 1947, 8 as, pp. 67. V

Weekly letters written by Gandhiji from the Yeravda Jail in 1930 to the inmates of the Satyagraha Ashram Sabarnati on the principal Ashram Observances.

-(Ed. Jag Parvesh Chander.) - Gita The Mother. Lahore, Free India Publications, Rs. 2/8, 1942, pp. 16+202. V

- God Is. Karachi, Anand T. Hingorani, 6 pies, 1935, pp. iv+8. V

- The Good Life. Lahore, Free India Publications, Rs. 2/-, 1943, pp. 108. V

- My Religion. Lahore, R. P. Bookwala & Co., Re. 1/8/-.

(Ed. A. T. Hingorani) - Ramanama The Infallible Remedy. Karachi, Anand T. Hingorani, Rs. 2/8, 1947, pp. viii+104. V

-(Ed. Jag Parvesh Chander. - The Unseen Power. Lahore, Free India Publications, Re. 1/-, 1941, pp. iv+104. V

GANDHI, M. K. AND HOYLAND, J. S. - Songs from Prison. Translations from Indian Lyrics made in the Yeravda Jail in 1930 by M. K. Gandhi; and Adapted for the Press by John S. Hoyland. London, George Allen, 3/6, 1934, pp. 160. V

GANESH & CO. (Pub.) - Gandhi and the Anglican Bishops. Madras, Ganesh & Co., 12 as, 1922, pp. vi+64. Foreword by K. Natarajan. V

GEORGE, S. K. - Gandhi's Challenge to Christianity. London, George Allen, 3/6, 1 ed. 1939, pp. 112. Foreword by Radhakrishnan. V

Indian edition published by Navajivan Press, 1947, Re. 1/8, pp. 15+80. A new additional foreword by Horace Alexander. V

HOYLAND, J. S. - The Cross Moves East. London, 1931.

JESUDASAN. DR. S. - Jesus Christ and the Present Situation In India. Tiruputpur, 1931.

JONES, E. S. - Along the Indian Road. London, 1939.

KUMARAPPA, J. C. - Christianity — Its Economy and

Way of Life. Ahmedabad, Navajivan, Re. 1/8, 1945, pp. viii+124. V

With an appendix, 'Church and Civil Disobedience.' (pp. 81-102).

- Practice and Precepts of Jesus. Ahmedabad, Navajivan Re. 1/8, 1 ed. 1945; 2 ed. 1946, pp. xvi+112. With 'A Word' by M. K. Gandhi. V
- The Religion of Jesus. Rajahmundry, Hindustan Publishing Co., 4 as, 1937, pp. 90. V

This is included in the Author's 'Christianity: Its Economy and Way of Life', listed above.

MUHAMMAD (Ed. Allama Sir Abdullah Suhrawardy).

- The Sayings of Muhammad with a Foreword by Mahatma Gandhi. London, John Murray, 3/6, 1941, pp. 128. V

PAREKH, BHAI MANILAL C.

- Christian Proselytism in India (A Great and Growing Menace). Rajkot, Shri Bhagwat Dharma Mission, Rs. 7/8, 1947, pp. xiv+463. V

RADHAKRISHNAN, SIR S.

- The Heart of Hindustan. Madras, G. A. Natesan & Co., Re 1/4, 1931, pp. 48+144. V

Collection of articles on different faiths in India contributed to various journals.

- Religion and Society. Based on Notes of Lectures Delivered at Calcutta (Kamala Lectures) and Benares in the Winter of 1942. London, George Allen, 10/6, 1947, pp. 242. V

A special chapter (lecture) is devoted to War and Non-Violence, pp. 199-238.

RAGHAVAN, DR. V. (Compiler and Translator) - Prayers, Praises and Psalms. Selections from the Vedas, Upanishads, Epics, Gita, Puranas, Agamas, Tantras, Kavyas and the Writings of the Acharyas and Others. Madras, G. A. Natesan, Re. 1/4, 1938, pp. xxiv+512. V

Foreword by Mahatma Gandhi.

SARMA, D. S. - Studies in the Renaissance of Hinduism in the Nineteenth and Twentieth Centuries. (Pratap Singh Gaekwar Library of Indian Philosophy and Religion). See Section I.

SATHE, H. V. - Suggestion No. 4 to Mahatma Gandhi (on Religious Reform). Poona, M. H. Kaduskar, 1933, pp. 26.

SINGAM, S. THURAI RAJA - Gandhian Rambles in the Realm of the New Testament. 1927.

SUNDAY TIMES (Pub.)—

Gandhiji on Hinduism or Varnashrama-Dharma. (My Motherland Series). Madras. TAGORE, RABINDRANATH - The Religion of Man. (Hibbert Lectures for 1930). London, George Allen, 7/6, 1931, pp. 240. V

THOMPSON, EDWARD - Ethical Ideals in India Today. (Conway Memorial Lecture, 1942). London, Watts and Co., 2/-, 1942, pp. 39

The Ethics of Gandhi discussed from page 5 to 19 and onwards.

WADIA, MADAME SOPHIA

- Brotherhood of Religions. Being a brief and comparative study of religions, from the standpoint of Theosophy. Bombay, International Book House, Rs. 3/-, 1939, pp. xx + 260. Foreword by Mahatma Gandhi. V

WADIA, P. A. - The Faith That Matters. Bombay New Book Co., Rs. 3/-, 1947, pp. viii + 88. V

Chapter VI Law and Obedience: The Significance of the Civil Disobedience Movement; Chap. XII. Gandhiji's Birthday.

III A. SOCIAL ETHICS

ASSAM OPIUM ENQUIRY COMMITTEE - Assam Congress Opium Enquiry Committee: Report, 1925. Cinnamara - Jorhat, R. K. Hatibaran, Re. 1/8, 1925, pp. 165. V

ATREYA - Towards Dry India. Madras, Dikshit Publishing House, Re. 1/4, 1934, pp. iv + 215. V

BADRUL HASSAN - The Drink and Drug Evil in India. (An account of the origin and growth of these Vices with a statement of the Government's responsibility in encouraging them and of the ways and means to abolish them). Madras,

Ganesh & Co., Rs. 2/-, 1922, pp. vi + 161, index. Foreword by Mahatma Gandhi. V

BOMBAY GOVT. - Report of the Administration of the Excise Department of the Government of Bombay 1937-38. Bombay, Government Central Press, 5 as, 1939, pp. iv + 99. V

BUREAU, PAUL - Towards Moral Bankruptcy. London, Constable, 21/-, 1925, pp. V

GANDHI, M. K. (Ed. Dewan Ram Parkash) - Gandhi's Birth Control. Lahore, Dewan's Publications, Re. 1/-, 1 ed. 1944, pp. 71.

-(Ed. R. K. Prabhu and U. R. Rao) - Conquest of Self

- (Being Gleanings of His Writings and Speeches). Bombay, Thacker, Rs. 7/12, 1945, pp. viii+286. V
- Also in Rampart Library edition in 2 Vols. Re. 1/8 each. 1944, pp. iv+103, iv+87.
- (Ed. Prof. T. K. Dutt) - The Loin Cloth Laid Bare. Lahore, Messrs. Dutt and Sons, 13 as, 1947, pp. 2+91. V
  - Self-Restraint Vs. Self-Indulgence. Ahmedabad, Navajivan, Pt. I, 6 ed. 1944, viii+130, Re. 1/8; Pt. II, 1 ed. 1939, Re. 1/-, pp. iv+147.
- Both the parts in one volume, 2 ed. 1947, Rs. 2/-, pp. viii+232. V
- A comprehensive and authoritative collection on the subject.
- (Ed. Prof. T. K. Dutt) - Sex Sermons from the Loin Cloth. Lahore, Messrs. Dutt and Sons, 15 as. 1942, pp. ii+91. V
- JAGANNATHACHARI, C. - Report of the Working of Prohibition in the Salem District. Annamalainagar, Annamalai University, Re. 1/4, 1939, pp. 104. V
- MUNI, A. K. - God's Lenses. (Prohibition and Spirituality). Madras, S. Ganesan, Rs. 2/-, 1931, pp. 144. V
- PROHIBITION PROPAGANDA BOARD - Prohibition: The Dawn of a New Era. Bombay, Government Central Press, 2 as, 1939, pp. 85. V
- This booklet was published by the Bombay Government in reply to critics regarding its policy of Total Prohibition announced to be introduced from the 1st. August 1939.
- Contains half a dozen articles of Gandhiji, and speeches and articles of Bombay ministers and replies to critics, including Shri Subhash Chandra Bose, of its Prohibition Policy.
- RAJGOPALACHARI, C. - Indian Prohibition Manual. Madras, I. N. Congress Prohibition Committee, 4 as, 1931, pp. iv+60. V
- THOMAS, P. G. - Economic Results of Prohibition in the Salem District. Madras, 1939.
- THURSTON, WILLIAM R. - Thurston's Philosophy of Marriage. Madras, S. Ganesan, 12 as, 1928, pp. 83. V
- UNWIN, J. D. - Sex and Culture. London, Oxford Univ. Press, 36/-, 1934, pp. xxiv+676. V

IV SOCIOLOGY—GENERAL

ALL INDIA CONGRESS COMMITTEE - Congress Golden Jubilee Brochures, Nos. 1-11. Allahabad, Rs. 3/6, 1935, pp. 492. V

1. Satyagraha; 2. Village Industries and Reconstruction; 3. Some Aspects of Khadi; 4. Rural Indebtedness in India; 5. The Public Debt of India; 7. The Public Services in India; 9. Women in India; 11. Indian Currency and Exchange.

- Congress Political and Economic Studies, Nos. 1-11.

AMBEDKAR, B. R. - The Annihilation of Caste and a Reply to Mahatma Gandhi. Bombay, B. R. Ambedkar, 8 as, 2 ed. 1937, pp. xvi+82+23. V

Speech prepared for the 1936 Annual Conference of the Jat Pat Torlak Mandal of Lahore, but not delivered. With two appendices, the first containing three articles of Gandhiji published in the 'Harijan'.

AMRIT KAUR - A Challenge to Women. Allahabad, New Literature, Rs. 3/12, 1946, pp. viii+189. V

Foreword by Pt. Jawaharlal Nehru.

- To Women. Ahmedabad,

Navajivan, 6 as, 1945, pp. 32. V

ANDREWS, C. F. - The Oppression of the Poor. Madras, Ganesh and Co., pp. xxxvi+136. V

CHASE, STUART - Men and Machines. New York, Macmillan, \$ 3. 00, 1929, pp. iv+354. V

CÔUSINS, MARGARET E. - Indian Womanhood Today. Allahabad, Kitabistan, Rs. 2/8, 1941, pp. 207. V

DATTA, BHUPENDRA KUMAR - The Indian Revolution and the Constructive Programme. Calcutta, Saraswati Library, Rs. 2/-, 1946, pp. 83. V

DATTA, HIRENDRANATH - Indian Culture, Its Strands and Trends. (A Study in Contrasts). (Kamala Lectures). Calcutta University, Re. 1/10, 1941, pp. x. 119. V

Independence Pledge and Gandhiji's article on it criticized, pp. 8-18.

DESAI, A. R. - Social Background of Indian Nationalism. Bombay, Oxford Univ. Press, Rs. 20/-, 1948, pp. xvi+416. V

The author in his 'progressive' zeal pronounces

judgements rather too freely and light-heartedly on all Indian problems, especially the items of Gandhiji's constructive programme including basic education, which he calls 'unscientific and reactionary.'

GANDHI, M. K. - Constructive Programme. Its Meaning and Place. Ahmedabad, Navajivan, 1 ed. 1944; 2nd. revd. ed. 3 impr. 1948, 6 as, pp. 31. V

Two appendices are added to this impression of the 2nd revd. edition.

- **HIND SWARAJ OR INDIAN HOME RULE.** Ahmedabad, Navajivan, Revd. new ed. 1939, 3rd impr. 1946, 8 as, pp. 80. V

Preface to the new edition by Mahadev Desai. This is the authorized English version of Gandhiji's Hind Swaraj.

- **INDIAN HOME RULE.** Re-printed with a New Foreword by the Author. Madras, Tagore & Co., 10 as, 1921, pp. vii+94. V

-(Tr. H. T. Muzumdar) - Sermon on the Sea. Chicago, 1924.

This is a translation of Hind Swaraj or Indian Home Rule under a different and catching name. Hind Swaraj

was written by Gandhiji while on board a steamer bound for South Africa (from England), and hence the name!

-(Ed. A. T. Hingorani) - To the Women (Gandhi Series). Karachi, Ananda T. Hingorani, Rs. 3/12, 1941, pp. xvi+247. V

- **WOMEN AND SOCIAL INJUSTICE.** Ahmedabad, Navajivan, 1 ed. 1942; 3rd impr. 1947, Rs. 3/-, pp. xii+216. Foreword by Amrit Kaur. V

HALDANE, J. B. S. - The Inequality of Man. Harmondsworth, Penguin Books, 6d, 2 ed. 1937, pp. xii+276. V

HOUGHTON, BERNARD - The Revolt of the East. Madras, S. Ganesan, Re. 1/-, 2 ed. 1922, pp. vii+85. V

HOWSIN, HILDA - India's Challenge to Civilization. Madras, Tagore and Co., Rs. 2/8, 1922, pp. viii+99. V

KULKARNI, G. R. ; NARAYANSWAMI, C. K. & NEKSATKHAN, SAM - The Constructive Programme: Its Perspectives and Dynamics. Bombay, B. P. C. Co., Re. 1/4, 1945, pp. 72. V

KUMARAPPA, BHARATAN - Capitalism, Socialism & Villagism ? Madras, Shakti

- Karyalaya, Rs. 5/-, 1946, pp. viii+246.
Foreword by Mahatma Gandhi.
- KUMARAPPA, J. C. - Peace and Prosperity. Wardha, A. I. V. I. A., 8 as, 1948, pp. iv+37. V
- The Philosophy of Work and other Essays. Wardha, A. I. V. I. A., 12 as, 1947, pp. iv+47. V
- Science and Progress. Wardha, A. I. V. I. A., 12 as, 1948, pp. iv+46. V
- KUNHI KANNAN, DR. K. - A Civilization at Bay : India-Past, Present and Future. Madras, Natesan & Co., Rs. 3/-, 1931, pp. xxiv+504+xvi. V
Ch. 27. Gandhi, pp. 481-498, gives an account of the personality and message of Gandhi.
- MODAK, CYRIL - India's Challenge to Christians. Lucknow, The Upper India Publishing House, Rs. 2/-, 1940, pp. xii+194. V
- MOOKERJEE, DR. H. C. - Congress and the Masses. Calcutta, The Book House, Rs. 3/-, 1946, pp. xvi+260. V
- Some Non-Political Achievements of the Congress. Bombay, Hamara Hindustan, 8 as, 1946, pp. ii+30. V
- MUNSHI, K. M. - The Ruin that Britain Wrought. Bombay, Padma Publications for Bharatiya Vidya Bhavan, Rs. 2/4, 1946, pp. viii+85. V
- NANAVATI, SIR MANILAL; VAKIL, C. N.; &c - India Speaking. (The Annals of the American Academy of Political and Social Science, May 1944). Philadelphia, The Academy, \$ 2.00, 1944, pp. viii+267. V
Ind. ed. Bombay, Vora & Co., 1945, Rs. 8/-, pp. 230. V
- NATARAJAN, S. - The Social Problem. London, Oxford Univ. Press. 4 as, 1942, pp. 32. V
- O'MALLEY, L. S. S. - India's Social Heritage. Oxford, Clarendon Press, 5/-, 1934, pp. 194. V
Gandhi's contribution to Social Reform described among many other things.
- PREM NATH - Our Fault. Foreword by S. Radhakrishnan. Lahore, Hero Publications, Rs. 2/4, 1944, pp. 108. V
Most of the articles (on Communal Problem, Education etc.) are written by the author in his college days and read like class essays.
- PRITAMSINGH, BHAI - Gandhi's Constructive Programme. Lahore, Paramount Publications, Rs. 3/-, 1944, pp. 143. V

Random Collection of articles bearing on the various items of the Constructive Programme.

RADHAKRISHNAN, S. - Kalki or the Future of Civilization (Today and Tomorrow Series). London, Kogan Paul, 2/6, 1929, pp. 96. V

RAO, R. V. - Gandhian Insti-

tutions of Wardha. Bombay, Thacker, Rs. 2/8, 1947, pp. viii+49. Illustrated. Intro. by J. C. Kumarappa. V

WADIA, SOPHIA - The Spiritual Basis of Social Service. Bombay, Social Service League, 4 ns, 1936. V

Gandhi's self-reform basis of social service emphasized.

IV A. REMOVAL OF UNTOUCHABILITY

AMBEDKAR, B. R. - Annihilation of Caste with a Reply to M. Gandhi. See Sect. IV - Mr. Gandhi and the Emancipation of the Untouchables. Bombay, Thacker & Co., Rs. 2/8, 1943. V

- Untouchables and the Indian Constitution. New York, Institute of Pacific Relations, 1942.

- What Congress and Gandhi Have Done to the Untouchables. Bombay, Thacker, Rs. 14/8, 1945, pp. xii+387. xv appendices and index. V

The Author tries to make out Gandhism as the doom of the Untouchables.

DESAI, MAHADEV - The Epic of Travancore. Ahmedabad, Navajivan, Re. 1/8, 1937, pp. xii+251. Illustrated. V

DESAI, VALJI G. - The Shastras on Untouchability. Ahmedabad, Navajivan. V

DEWAN, RAM PARKASH (Ed.) - Gandhiji's Great Fast, 1932. Lahore, The Popular Publishers, Re. 1/-, 1943, pp. 66. V

Published during the Quit India Struggle period. Book not well got up, nor well edited. For the account of this fast the reader should refer to the 'Epic Fast' by Pyarelal

GANDHI, M. K. (Compiled and Edited by Suman, Shri Ramnath) - The Bleeding Wound ! (Being a Most Up-to-date Collection of Gandhiji's Speeches, Writings and Statements on Untouchability). Introduction by C. Y. Chintamani and Foreword by G. D. Birla. Benares City, Shyam Lal M. A., Re. 1/8, 1932, pp. xxii+226. V

- My Soul's Agony. Ahmedabad, Navajivan, 1932. V

- (Ed. Dewan Ram Parkash) - Untouchability. Lahore,

Gandhi Publication's League,
Re. 1/12, 1944, pp. V

The Collection is far from complete. Most of the articles included in it were written in the twenties.

HARIJAN, A- Gandhi or Ambedkar. Madras, Gandhi Era Publikashions, 12as, 1945, pp. 46V

Foreword by Radhakrishnan.

HARIJAN SEVAK SANGH - Annual Reports of the Harijan Sevak Sangh. New Delhi, H. S. Sangh.

- First Annual Report, 1933.
- Fifth Annual Report, Octo. 1936 to Sept. 1937. Delhi, 1938, pp. 32+38+xxv. V
- Three years' Report of the Harijan Sevak Sangh from Oct. 1, 1937 to Sept. 30, 1940, Delhi, pp. ii+60+91+xxxii. V

HARIJAN SURVEY COMMITTEE - Report of the Committee Appointed by the Cawnpore Harijan Sevak Sangh in May 1933 (to make a survey of the Social and Religious Disabilities etc. of the Harijans of Cawnpore.) Cawnpore, Harijan Sevak Sangh-Cawnpore Branch, Re. 1/8, 1934, pp. viii+100. V

HUNT, W. S. - India's Outcasts : A New Era. London, Church Missionary Society, 2/6, pp. vi+113. V

IYER, K. A. S. (Pub.) - Corres-

pondence on the Temple Entry Question. Madras.

KALWANKAR, S. R. - An Appeal to Gandhiji (to desist from this anti-untouchability campaign). Malogaon, S. R. Kalwankar, 1934, pp. 8.

MAHADEVAN, S. - Mahatma Gandhi's Warning and Flashes in Harijan Tour. Madras, Journalists' Publishing House, Re. 1/4, 1936, pp. vi+171. Illustrated. V

MALKANI, N. R. - A Critical Note on Hindu Temple Entry Bill. Delhi, 1934.

PUSHPARAJ, P. K. - As An Untouchable Feels Untouchability. (The Servants of the Untouchable Society Tract No. 1). Delhi, S. O. U. Society, 1933, pp. 16. V

PYARELAL - The Epic Fast. Foreword by C. Rajgopalachari. Ahmedabad, Navajivan, Re. 1/4, pp. xii+325+ii. V

Besides 'A Fortnight of Agony' which forms Pt. I of the book by Sjt. Pyarelal, the book contains a number of articles and statements by Gandhiji, the text of the Yeravda Pact and statements of public men on the issues involved in the fast.

RAJGOPALACHARI C. - Ambedkar Refuted. Bombay, Hind Kitabs, Re. 1/-, 1946, pp. 38. V

- A reply to the charges lavelled by Dr. Ambedkar against Gandhiji and the Congress in his book 'What Congress and Gandhi Have Done to the Untouchables'.
- The Impending Fast of Mahatma Gandhi (The Issues Explained). Delhi, The Servants of the Untouchables Society, 2 as, 1933, pp. ii+32.
- A book containing a discussion on the Removal of Untouchability.
- Plighted Word [Being an account of the History and Object of the Untouchability Abolition and Temple Entry Bills.] Delhi, Servants of the Untouchables Society, 2 as 1933, pp. ii+34. V
- SANJANA, J. R. - Caste & Outcaste. Bombay, Thacker, Rs. 6/14, 1946, pp. xx+249. V
- The author has all along been a bitter critic of Indian Nationalism and the Congress and Gandhiji in particular.
- SANTHANAM, K. - Ambedkar's Attack. [A Critical Examination of Dr. Ambedkar's Book 'What Congress and Gandhi Have Done to the Untouchables']. New Delhi, The Hindustan Times, Rs. 2/-, 1946, pp. vi+114. V
- TAGORE, RABINDRANATH - Mahatmaji and the

Depressed Humanity.
Calcutta, Vishwabharati
Bookshop, 12 as.

Contains correspondence of the Poet with Gandhiji and his associates at the time of the Epic Fast and some speeches by the Poet on the occasion at different places.

TEMPLE ENTRY ENQUIRY COMMITTEE-Report of The Committee, 1934. Trivenidrum, Supdt., Govt. Press, 1935, pp. vi+413.

THAKKAR, A. V. - The Problem of Aborigines in India (R. R. Kala Memorial Lecture, 1941). Poona, Gokhale Institute of Politics and Economics, Re. 1/-, 1941, pp. 37. V

TONDON, LALTAPRASAD - The Rationale of Untouchability. Cawnpore, S. G. Rastogi, 4 as, 1934, pp. 42.

VENKATARAMAN, S. R. - Harijans Through the Ages. Madras, Bharata Devi Publications, 8 as, 1946, pp. 20. V

WADIA, MADAM SOPHIA - Theosophy and Untouchability. (A Lecture Delivered on 18-12-'32). Bombay, Bombay Provincial Board Servants of the Untouchables Society, 2 as, 1932, pp. 15.

IV B. COMMUNAL (MAINLY HINDU-MUSLIM) PROBLEM

- ABBAS, M. H.** - All about the Khilafat. With the Views of Mahatma Ghandhi together with Full Details of the Indian Khilafat Delegation in Europe Headed by Maulana Mohammed Ali. Calcutta, Ray & Ray Choudhary, Rs. 2/4, pp. 368. V
- Mahatma Gandhi on Khilafat, pp. 336 to 356.
- ABDUL MAJID KHAN, PROF.** - Communalism in India : Its Origin and Growth. Foreword by Babu Rajendra Prasad and Introduction by Kalinath Ray. Lahore, Paramount Publications, Rs. 2/-, 1944, pp. ii+78.
- ADHIKARI, G.** - Pakistan and National Unity.
- AHMED, JAMILUDDIN** - Through Pakistan to Freedom. Lahore, Mohammad Ashraf, Re. 1/8.
- Discussion of the C. R. Formula and Jinnah-Gandhi Talks.
- ALIVI, HATIMA A. and JAI-SINGHANI** - Hindu-Muslim Unity. Karachi, 1930.
- AMBEDKAR, BHIMRAO R.** - Thoughts on Pakistan. Bombay, Thacker, 1ed. 1941, Rs. 10/-, pp. viii+380. V
- Pakistan and the Partition of India. Bombay, Thacker, 1945, Rs. 15/12, pp. xxiv+481. V
- This is the revised edition of 'Thoughts on Pakistan'.
- ANSARI, DR. SHAUKAT ULLAH** - Pakistan the Problem of India. Lahore, Minerva Book Shop, Rs. 3/8, 1944, pp. vi+131. V
- BAPAT, NARAYAN SADA-SHIV** - Hindu-Muslim Unity. Poona, N. S. Bapat, 6 as, 1938; 2nd. revd. ed. 1939, pp. iv+58. V
- BARKAT ALI, MIRZA** - The Hindu-Muslim Problem. Bombay, Thacker & Co.
- BENI PRASAD, PROF.** - Communal Settlement (New India Series No. 1). Bombay, Hind Kitabas, 14 as, 1944, pp. 48. V
- Hindu Muslim Questions. Allahabad, Kitabistan, Re. 1/8, 1941, pp. xiv+172. V
- CHAKRABARTY, ATULANADA** - Hindus and Musalmans of India. Calcutta, Thacker, Spink & Co., Rs. 2/8, 1940, pp. xxiv+183. V
- DALAL, SIR ARDESHIR** - An Alternative to Pakistan. Delhi, India Council of World Affairs, 8 as, 1944, pp. 32. V

DURLABHSINGH (Ed.) - A Complete Record of the Unity Talks. [Rajendraprasad-Jinnah, Gandhi-Jinnah, Nehru-Jinnah, Bose-Jinnah, Sapru-Jinnah, Viceroy-Jinnah and Gandhi-Jinnah etc.] Lahore, Hero Publications, Rs. 4/8, 1945.

DURRANI, F. K. KHAN - The Meaning of Pakistan. Lahore, Mohammad Ashraf, Rs. 3/12.

EL. HAMZA - PAKISTAN A NATION. Lahore, Mohammad Ashraf, Rs. 3/-.

GANDHI, M. K. - Communal Unity. Ahmedabad, Navajivan, 1948.

- (Ed. N. R. Mehta) - Gandhi on Communal Disorders. Allahabad, India Publishers, Rs. 2/-, 1947, pp. viii+70. V

- **Hindu Muslim Tension: Its Cause and Cure.** Ahmedabad, Navajivan, 1 anna, 1924, pp. V

- (Ed. A. T. Hingorani) - To the Hindus and Muslims. Karachi, A. T. Hingorani, Rs. 6/8, 1942, pp. xx+504. V

- (Ed. A. T. Hingorani) - To the Protagonists of Pakistan. Karachi, A. T. Hingorani, Rs. 6/8, 1947, pp. xvi+268. V

GAUBA, K. L. - Inside Pakistan. Delhi, Rajkamal Publi-

cations, Rs. 5/-, 1948, pp. x+279. V

GHOSH, SACHINDRALAL (Ed.) - Gandhi's Do or Die Mission. Calcutta, The Book Corporation, Rs. 3/-, 1947, pp. vi+93. V

GUPTA, J. P. (Ed.) - Jinnah Sahib, "Please". Bombay, Hamara Hindustan, 8 as, 1942, pp. 103+xix. V

HINDU NATIONALIST, A. - Gandhi - Muslim Conspiracy. Poona, R. D. Ghanekar, Rs. 2/-, 1941, pp. xx+219. V

Wholly based on distortions of facts and passages torn out of their context and misquoted, sometimes emended too, to suit the author's favourite theme.

HINDUSTAN TIMES (Pub.) - Gandhi-Jinnah Talks (July-October 1944). New Delhi, Hindustan Times, Re. 1/-, 1944, pp. viii+104. Preface by C. Rajgopalachariar. V.

Book contains text of correspondence, the C. R. Formula and a few relevant statements issued by the leaders at the time.

INDIAN MUSLIM POLITICIAN, AN - Muslim Demand for Pakistan. New York, Institute of Pacific Relations, 1942.

IQBAL, SIR MUHAMMED - Letters of Iqbal to Jinnah.

- Lahore, Muhammad Ashraf, 8 as, 1943, pp. 31. V
- KABIR, HUMAYUN - Muslim Politics (1906-1942). Calcutta, Gupta Rehman and Gupta, Re. 1/4, 1944, pp. 61. V
- KARAKA, D. F. - For Every Thinking Indian : The Tragic Story of the Bankruptcy of Wisdom, Bombay, Thacker, Re. 1/-, 1944, pp. 28. V
- Articles on Gandhi-Jinnah Talks and Correspondence.
- KHANNA, MEHERCHAND - Pakistan : A Hindu View. New York, Institute of Pacific Relations, 1942.
- KRISHNA, K. B. - The Problem of the Minorities or Communal Representation in India. London, George Allen, 15/-, 1939, pp. 359. V
- KULKARNI, V. B. - Is Pakistan Necessary? Bombay, Hind Kitabs, Rs. 3/12, 1944, pp. iv+109.
- LATIF, SYED ABDUL - The Muslim Problem of India. Bombay, Times of India Press, 12 as, 1939, pp. viii+50. V
- MADNI, HUSSAIN AHMED - An Open Letter to the Moslem League. Lahore, Dewan's Publications, Rs. 2/4, 1946, pp. 101. V
- MEHTA, ASHOK AND NAIR, KUSUM - The Simla Triangle : A Projection of the Communal Triangle. Bombay, Padma Publications, Re. 1/- 1945, pp. vi+82. V
- MEHTA, ASHOK AND PATWARDHAN, ACHYUT - The Communal Triangle in India. Allahabad, Kitabistan, Rs. 4/8, 1942, pp. 263, a full bibliography and index. V
- MOOKERJEE, DR. RADHAKUMUD - A New Approach to the Communal Problem. Bombay, Padma Publications Ltd., 12 as, 1943, pp. iv+100. V
- NAGARJUNA (A. N. SINHA) - A Guide to the Communal Problem in India. Patna, Himalayan Publications Ltd., Rs. 5/-.
- NAWAB NAZIR YAR JUNG BAHADUR (Ed.) - Pakistan Issue. Being the Correspondence between Dr. S. A. Lateef, Pt. Nehru, Maulana Azad, Rajendraprasad, Jinnah &c. Lahore, Muhammad Ashraf, Rs. 3/12, 1943, pp. xxxvi+159. V
- NOMAN, MOHAMMAD - Muslim India : The Rise and Growth of the All India Muslim League. Allahabad, Kitabistan, Rs. 4/8, 1942, pp. 433. V
- PEERZADA, SYED SHARIFUD-DIN (Ed.) - Leaders' Correspondence with Mr. Jinnah. Bombay, Sh. Nazir Ahmed, Taj Office, Rs. 6/-, 1944, pp.

iv+225. V

A Record of the correspondence that passed between Mr. Jinnah on the one hand, and Lord Linlithgo, Gandhiji, Pt. Nehru, S. C. Bose, T.B. Saprui, Sir Roger Lumley, Mr. Fazlul Huq, The Nawab of Chhatari, Maulana Azad, Allama Mashriqui, Rajaji and Abdul Majid on the other, with reference to Hindu-Muslim Unity.

RAGHAVAN, V. - Indo - Muslim Culture. Bangalore, Vichara Sahitya Ltd.. Re. 1/8.

RAJENDRAPRASAD, BABU - India Divided. Bombay, Hind Kitabs, Rs. 10/8, 1st ed. 1946, pp. xii+396. V

2nd ed. 1947.

- Addendum to the First Edition of India Divided. 4 as, pp. 8. V

- The League Demand. (New Age Series 1). Calcutta, New Age Publishers, 12 as, 1945, pp. 24.

Collection of articles contributed to the 'Hindustan Times' in Jan-Feb. 1946 for the attention of the M. P.s."

- Pakistan. Bombay, Allied Publishers, 6 as, 1940, pp. 62. V

REZA - UL - KARIM - For India and Islam. Calcutta, Re. 1/4.

A challenge to the Com-

munal Leaders of India.

- Muslims and the Congress. Being a Symposium of Addresses of Muslim Presidents of the Indian National Congress from 1885 to 1940, with an Introduction. Calcutta, Barendra Library, Rs. 2/8, pp. xxiv+270.

- Pakistan Examined. With the Partition Scheme of Dr. Abdul Latif, Sir Sikandar Hayat Khan and Others.

SAIYID, M. H. (Pub.) - India's Problem of Her Future Constitution: All India Muslim League, Lahore Resolution Popularly Known as 'Pakistan' -- an unbiased study, with a preface by M. A. Jinnah. Bombay, Re. 1/-. 1940, pp. iv+152. V

SHAH, K. T. - Why Pakistan and Why Not? Bombay, Pratibha Publications, Rs. 5/-, 1944, pp. viii+284. V

SHETH, HIRALAL - The Khaksar Movement Under Searchlight and the Life Story of Its Leader Allama Mashriqui. Lahore, Hero Publications, Re. 1/4. 1943, pp. 110. V

SMITH, W. C. - Modern Islam in India : A Social Approach. Lahore, Minerva Bookshop, Rs. 10/-, 1943, pp. viii+399. With notes, references, bibliography and index. V

- Islam & Indian Nationalism, pp. 241 to 269; Khilafat Movement, pp. 224 to 240.
- SULERI, Z. A. - The Road to Peace and Pakistan. Lahore, Muhammad Ashraf, Re. 1/8.
- TAGORE, SIR PRADYOT K. - Divine Music before Divine Mosques. Calcutta, 1926.
- THADANI, L. V. (Ed.) - The Historical Trial of the Ali Brothers and Five Others. Karachi, R. V. Thadani, Rs. 5/-, 1921, pp. xx+465+198.
- TYABJI, HUSSAIN BADRUDDIN - Why Musalmans Should Oppose Pakistan. Bombay, Padma Publications, 8 as, 1946, pp. 30.
- VAIRANAPILLAI, M. S. - Are We Two Nations? Nationalities in Indian Politics - A Scientific and Non-Partisan Approach. Lahore, Herbert Milton Williams, Rs. 6/8, 1946, pp. xvi+316. Index, appendices and bibliography.
- VASWANI, T. L. - The Spirit and Struggle of Islam. Madras, Ganesh & Co., Re. 1/8, 1921, pp. xvi+179.
- WAHED HUSSEIN - Problems of Communal Settlement. Calcutta, 1931.

V POLITICS

- AGARWAL, s. N. - Gandhian Constitution for Free India. Allahabad, Kitabistan, Rs. 3/12, 1946, pp. 136.
- ALL INDIA CONGRESS COMMITTEE - All Parties Conference 1928: Report with supplement. Allahabad, Gen. Secy, A. I. C. C., Re. 1/8, 1928, pp. 168+56.
- Bengali - Bihari Question: Report of Babu Rajendraprasad together with the Resolution of the Working Committee of the Indian National Congress. Allahabad, Kitabistan for A. I. C. C., 4 as, 1938, pp. 2+38.
- C. P. Ministerial Crisis: Statements Issued by Shri S. C. Bose, Parliamentary Sub Committee, Acharya Kripalani and Mahatma Gandhi. Allahabad, Kitabistan for A. I. C. C., 8 as, 1938, pp. 2+81.
- Congress Ministries at Work. (1946 April to April 1947). (Congress Economic and Political Studies No. 2). Allahabad, A. I. C. C., Rs. 2/-, 1947, pp. xv+110.
- Poona Statements: Statement Issued by and Correspondence between Mahatma Gandhi and Pt. Jawaharlal Nehru, Sept. 1933. Lucknow,

- J. Nehru, A. I. C. C., 2 as, 1933, pp. 13. V
- ALL PARTIES' NATIONAL CONVENTION** - The Proceedings of All Parties' National Convention, 1928. Allahabad, Secy. to the Convention, Rs. 2/-, 1928, pp. 149. V
- ASHRAF, MOHAMMAD** (Compiler) - The Cabinet Mission and After. Lahore, Mohammad Ashraf, Rs. 6/-, 1946, pp. iv+431. V
[From Mr. Atlee's Speech in the House of Commons to the Formation of the Interim Government by the Congress].
- BANERJEE, A. C.** - The Making of the Indian Constitution. 1939-1947. Vol I: Documents. Calcutta, A. Mukherjee & Co., Rs. 15/-, 1948, pp. 24, 574. V
- (Ed.) - The Constituent Assembly of India. Calcutta, A. Mukherjee & Co. 1947.
- (Ed.) - Indian Constitutional Documents, Vol. II (1856-1945). Calcutta, A Mukherjee & Co., Rs. 12/-, 1946, pp. xxxviii+532. V
- BANERJEE, A. C. & BOSE D. R.** - The Cabinet Mission in India. Calcutta, A. Mukherjee & Co., Rs. 6/-, 1946, pp. xiv+386. V
"Contains all important published documents relating to the work done by the Cabinet Mission in India."
- BHAVE, VINOBA** (Tr. Bharatan Kumarappa) - Swaraj Shastra. (The Principles of Non-violent Political Order). Bombay, Padma Publications, Re. 1/8, 1945, pp. 68. V
- BOSE, SUBHAS CHANDRA** - The C. P. Ministerial Crisis. [Statement of the President, A. I. C. C]. Printed at the Hitavad Press, Nagpur, 2 as, 1938, pp. 32. V
- BROCKWAY, A. FENNER** - India and Its Government. Madras, Tagore & Co., 6 as, 1922, pp. 29. V
- CHAMAN LAL** - British Propaganda in America. Allahabad, Kitab Mahal, Rs. 3/12, 1945, pp. xxiii+125. V
- CHAUDHARY, MANOHAR-LAL** - The Congress in Power. Lahore, The Lion Press, Rs. 3/-, 1947, pp. x+146. V
A Critical review of the work of the Congress ministries with a note on Mahatma Gandhi.
- CHINTAMANI, C. Y. AND MASANI M. R.** - India's Constitution at Work. Bombay, Allied Publishers, Rs. 3/12, 1940, pp. viii+212. V
- CONSTITUENT ASSEMBLY OF INDIA** - India's Charter

- of Freedom. Containing the Objective Resolution of the C. A. and the Two Speeches thereon of Pt. Jawaharlal Nehru. New Delhi, Director of Publicity, C. A. of India, 8 as, 1947, pp. 33.
- COUPLAND, REGINALD - The Constitutional Problem in India. [Pt. I The Indian Problem 1833-1935; Pt. II Indian Politics 1936-1942; Pt. III The Future of India]. London, Oxford Univ. Press., Rs. 10/-, 1944, pp. 161+37+208. V
- The Cripps Mission. London, O. U. P., Re. 1/-, 1942, pp. 64. V
- India : A Re-statement. London, O. U. P., 12/6, 1945, pp. viii+311. V
- Summary of the Report with historical background, a re-statement of the main facts of Indian connection with Britain as a whole.
- DALAL, M. N. - Whither Minorities? Bombay, D. B. Taraporewala, Rs. 2/8, 1940, pp. x+215. V
- DASS, ARJAN - Leading Political Parties in India. Lahore, 1943.
- DEWAN, RAM PARKASH - Story of Simla. Lahore, Dewan's Publications, Rs. 2/8, 1945, pp. 132.
- Account of Conferences regarding the Wavell Plan.
- DUNBAR, SIR GEORGE - India at War. London, H. M's. Stationery Office, 1940.
- ELECTION CAMPAIGNER, AN - Of Use to Workers and Voters. Bombay, Hamara Hindustan, 12 as, 1946, pp. iv+70. Foreword by B. G. Kher. V
- FISCHER, LOUIS - The Great Challenge. Delhi, Rajkamal Publications, Rs. 10/-, 1st ed., 1946, pp. viii+435. V
- Chapters X, XI and XIII are worth noting.
- FUNDAMENTAL RIGHTS COMMITTEE. - Report of the F. R. Committee. Shri Prakash. Convenor of the Committee, 2 as, 1931, pp. 13.
- GANDHI, M. K. (Ed. Jag Parvesh Chander) - Gandhi Against Fascism. Lahore, Free India Publications, Rs. 2/-, 1943, pp. xi+102. V
- Gandhiji's Reasons for his Proposed Retirement from the Congress. Delhi, 1934.
- (Ed. Dewan Ram Parkash) - Indian India. Lahore Gandhi Publications League. Re. 1/-, 1943, pp. 63. V
- The Indian States' Problem. Ahmedabad, Navajivan, Rs. 4/-, 1941, pp. xiv+687. V
- Mahatma Gandhi's Reply (With appendices) to

- "Congress Responsibility for the Disturbances 1942-43". [Gandhi-Government Correspondence Vol. 11]. Typescript copy issued from Gandhiji's Camp for private circulation only. pp. 61+50. V
- (Ed. A. T. Hingorani) - To the Princes and Their People. (Gandhi Series, IV.) Karachi, Anand T. Hingorani, Rs. 6/8, 1942, pp. xviii+464. V
- GANDHI, M. K. & OTHERS
- Correspondence between Mahatma Gandhi, the Bombay Government and the Government of India 1942-43. Vol. 1. pp. 119. V
Typescript copy for private circulation only, issued from Gandhiji's Camp.
- Gandhiji's Correspondence with the Government 1942-44. Ahmedabad, Navajivan, 1 ed. 1945; 2 ed. 1945, Rs. 2 8, pp. xxxi+360. V
- GOVERNMENT OF INDIA - Government of India's Despatch on the Proposals for Constitutional Reforms. Calcutta, Government of India Central Publication Branch, Re. 1/4, 1930, pp. 256. V
- Indian Politics 1921-22. Calcutta, Supdt. Government Printing, Re. 1/4, 1922, pp. 118. V
- HAMARA HINDUSTAN (Pub.)
- The Ordeal Begins (Gandhi-Viceroy Correspondence 1942-43). Bombay, 2 as, 1943, pp. 38. V
- HINDUSTAN NEWSPAPERS LTD. (Pub.) - The Congress at a Deadlock and the Way Out. Bombay, 1 anna, 1934, pp. 24.
- HINDUSTAN TIMES (Pub.)
- India Unreconciled (A Documentary History of Indian Political Events from the Crisis of August 1942 to Feb. 1944). New Delhi, Rs. 3/-, 1944, pp. 528. V
- HIS MAJESTY'S STATIONERY OFFICE - Proceedings of the Federal Structure Committee (Second Session, R. T. C.). London, 1931.
- Proceedings of the Indian Round Table Conference: Second Session, 1931. London, 1931.
- Report of the Indian Statutory Commission. Vol. I-Survey; Vol. II-Recommendations. London, 3/- each, 1930. V
- INDIAN STATUTORY COMMISSION - Report: Vol. I-Survey; Vol. II-Recommendations. Calcutta, Government of India Central Publication Branch, Rs. 3/8, 3/6, 1930, pp. 409, 344. V

Also issued by His Majesty's Stationery Office, London. See above.

INDIAN NATIONAL CONGRESS-CENTRAL ELECTION BOARD - Jay Hind Pamphlets 1-10 (Milestones of Liberty &c.), Bombay, Rs. 2/-, 1946. V

- What Congress Fights For (Being The Election Manifesto of the Indian National Congress 1945-46.). Bombay, 1946, pp. 12.

INDIAN ROUND TABLE CONFERENCE, 12 Nov. 1930 to 19 Jan. 1931 - Proceedings. Re. 1/10, 1931, pp. 489. V

INDRA PRAKASH - Where We Differ: The Congress and the Hindu Maha Sabha. New Delhi, The Hindu Mission Pustak Bhandar, Rs. 2/-, 1942, pp. viii+343.

KEITH, ARTHUR B. - A Constitutional History of India, 1600-1935, London, Methuen & Co., 15/-, 1936, pp. xiv +536. V

- Letters on Imperial Relations Indian Reforms, Constitutional and International Law. Oxford, 1935.

KRIPALANI, ACHARYA J. B.
- Politics of the Charkha. Bombay, Vora & Co., Re. 1/4, 1946, pp. 100. V

LANKA SUNDARAM, DR. - A Secular State for India: Thoughts on India's Political Future. Delhi, Rajkamal Publications, Rs. 3/-, 1944, pp. iv+114+viii. V

LAWRENCE, SIR HENRY - The Indian White Paper. Oxford, B. H. Blackwell, 1/-, 1934, pp. 63. V

LOHIA, RAM MANOHAR - Indian Foreign Policy (Congress Political and Economic Studies, No. 12). Allahabad, A. I. C. C., 3 as, 1938, pp. 19. Foreword by Pt. Jawaharlal Nehru. V

- Indians in Foreign Lands (Congress Political and Economic Studies, No. 11). Allahabad, A. I. C. C., 4 as, 1938, pp. vi+37. Foreword by J. B. Kripalani. V

MACKENZIE, DE WILT - India's Problem Can Be Solved. New York, Doubleday Doran.

MANAGER OF PUBLICATIONS (Government of India) - Congress Responsibility for the Disturbances 1942-43. Delhi, 3 as, 1943, pp. ii+86. V

- Correspondence with Mr. Gandhi (August 1942 - April 1944). Delhi, 12 as, 2 impr. 1944, pp. ii+125. V

- Proposals for Indian Consti-

- tutional Reform. Delhi, 4 as, 1933, pp. 119. V
- Report of the Joint Committee on Indian Constitutional Reform: Session 1933-34. Vol. I, Pt. I. Delhi, 8 as, 1935, pp. 427; Vol. I, Pt. II. Proceedings. 12 as, 1934, pp. x+655. V
- MUZUMDAR, H. T. - The Round Table Conference.
- The Story of Peace Negotiations.
- NATARAJAN S. - Indian Parties and Politics. Bombay, Oxford Univ. Press, 6 as, 1947, pp. 32. V
- NATESAN & Co. (Pub.) - The Round Table Conference. India's Demand for Dominion Status. Madras, Rs. 2/-, 1931, pp. xvi+352+ix. V
- NAYYAR, PYARELAL - Status of Indian Princes. Ahmedabad, Navajivan, 4 as, 1941, pp. iv+41. V
- NEHRU, MOTILAL (Chairman) - Report. All Parties Conference. 1928, Allahabad, A. I. C. C., Re. 1/8, 1928, pp. 155. V
- PEOPLE'S PUBLISHING HOUSE (Pub.) - Correspondence between Mahatma Gandhi and P. C. Joshi. Bombay, 8 as, 1945, pp. vi+63. V
- 'POLITICUS' - Eleven Points of Mahatma Gandhi. Being a Series of Articles Published in the Bombay Chronicle in 1930. Bombay, Bombay Chronicle Press, 6 as, 1930, pp. 40. V
- PUBLICIST, A DISTINGUISHED. — Pros and Cons of Council Controversy. Bombay, Vadhvani & Co., Rs. 2 -, 1922, pp. v+244. V
- PURKAYASTHA, K. M. - The Burden of Swaraj (Being a critical examination of certain broader issues underlying a nationalist constitution for India). Calcutta, The Book Co., Rs. 3/- 1931, pp. xvi+192.
- R. K. P. - Elements of village Administration and Law. Sevagram, A. I. S. A., Re. 1/-, 1948, pp. iv+68. V
- SAPRU COMMITTEE - Constitutional Proposals of the Sapru Committee. Moradabad, Secy. of the Committee, Rs. 7/8, 1945, pp. iv+346 + cii. V
- SARKAR, BENOY KUMAR - The Political Philosophies Since 1905. (Their Origins and Their Tendencies - An Objective and Chronological Survey). Madras, B. G. Paul & Co., Rs. 4/-, 1928, pp. xviii+377. V.

SASTRI, M. SATYANARAYANA - Village Republics (A Retrospect and a Scheme). Bezwada, Kalapeetham, Rs. 2/-, 1946, pp. viii+60. Foreword by Dr. Pattabhi Sitaramayya. V

SCHUSTER, SIR G. AND WINT, GUY - India & Democracy. London Macmillan. 1941.

SHAH, VADILAL M. - The Political Gita or the Philosophy of Life Applied to Politics in General and Indian Politics in Particular. Bombay, V. M. Shah, Re. 1/4, 1921, pp. 216. V

SINGH-ROY, B. P. - Parliamentary Government in India. Calcutta, Thacker Spink and Co., 1943, pp. ix+427. V

SITHARAM, P. R. - The Great Challenge. Being the Complete Story of Mahatma Gandhi's Fast. Bombay, Arpee Publications, Re. 1/-,

1943, pp. xvi+140. V
UNITED KINGDOM, GOVERNMENT OF - Telegraphic Correspondence Regarding the Situation in India. Government, London, (Cmd. 1586, 1922, East India - Non-Cooperation).

UPENDRA PUBLISHING HOUSE - Nationalists Vs. Moderates. (Lajpatrai-Shastri Controversy). Madras, 8 as, 1921, pp. 47. V

VARMA, SHANTIPRASAD - The Problem of Democracy in India. Delhi and Lahore, Rs. 7/8, 1946, pp. xiv+20+458+7, appendices. Foreword by Dr. Tarachand.

VYASA RAO, K. - Foundations of Indian Swaraj. Madras, V. Ramaswamy Sastrulu and Sons, 1925, pp. *+118. V

The author tries to make a case against the non-co-operation movement. The creed of the Charkha also severely criticized.

VI. ECONOMICS

AGARWAL, S. N. - The Gandhian Plan. Bombay, Padma Publications, Rs. 2/8, 1944, pp. vi+115. V

Foreword by Mahatma Gandhi.

- Gandhian Plan Reaffirmed. Bombay, Padma, Rs. 2/8, 1948, pp. 88. V

This is in continuation of and supplement to the earlier book listed above.

A. I. C. C. - Report of the Economic Programme Committee. Re. 1/-, 1948, pp. 62. V

ANJARIA, J. J. - An Essay on Gandhian Economics.

- Bombay, Vora & Co., Re. 1/4, 1945, pp. 40. V
- BANAVALIKAR, A. S. - The Textile Policy of the Madras Government. (A Study of Economic Possibilities). Delhi, Young Man and Co., Rs. 2/8, 1947, pp. viii + 64.
- BASU, MAJOR, B. D. - Ruin of Indian Trade and Industries. Calcutta, Prabasi Press, Rs. 2/-, 2ed. pp. viii + 158. V
- BRIJ NARAIN, PROF. - Char-kha Marxism and Indian Socialism. Lahore, Ramakrishna and Sons, Re. 1/8, 1941, pp. vi + 196. V
- Economic Structure of Free India. Lahore, Indian Book Depot, Rs. 7/8, 1946, pp. xvi + 168. V
- Indian Socialism. Lahore, Atma Ram and Sons, Rs. 2/-, 1937, pp. 158.
- BROOMFIELD, R. S. AND MAXWELL, R. M. - Report of the Special Enquiry into the Second Revision Settlement of the Bardoli and Chorasi Talukas. Bombay, Central Government Press, Rs. 2/7, 1929, pp. 107 + 7 maps. V
- CONGRESS SELECT COMMITTEE - Report of the Financial Obligations between Great Britain and India. Bombay, A. I. C. C., Re. 1/-, 1930, pp. 70. V
- DADABHAI NAOROJI - Poverty and Un-British Rule in India. London, Swan Sonnenschein and Co., Rs. 20/-, 1901, pp. xiv + 654. V
- DANTWALA, M. L. - Gandhism Reconsidered. Bombay, Padma Publications, 1ed. 1944; 2 revd. ed. 1945, Re. 1/-, V
- DASGUPTA, SATISH CHANDRA - The Cow in India 2 Vols. Calcutta, Khadi Pratishthan, Rs. 16/- for 2 vols, 1945. Vol. I Breeding - Dairy Industries, pp. 2 + xiii + 1264; Vol. II - The Body of the Cow - Its Diseases and Treatment, pp. xx + 700. V
- DESAI, VALJI G. - Cow Protection. Ahmedabad, Navajivan, 13 as, 1934, pp. viii + 170. V
- DIGBY, WILLIAM - Prosperous British India. London, T. Fisher Unwin, 21/-, 1901, pp. xvii + 661. V
- DUTT, ROMESH CHANDRA - The Economic History of India 2 Vols. London, Kegan Paul, Trench, Trubner & Co. Vol. I Under Early British Rule. 10/6, pp. xxiv + 436. V Vol. II In the Victorian Age. 10/6, pp. xxii + 628. V
- FEDERATION OF INDIAN CHAMBERS OF COMMERCE

- AND INDUSTRY - Mono-graph on Common Salt. Calcutta, Rs. 2/-, 1930, pp. xiv+228. V
- GANDHI, M. K. AND OTHERS - Swadeshi - True and False. Poona, Harijan Office, 1 anna, 1939, pp. 16. V
- HAJI, H. N. - Economics of Shipping - A Study in Applied Economics. Bombay, S. N. Haji, Rs. 15/-, 1924, pp. xxxiv+425. V
- Indian Commercial and Press Opinions on the Bill for Reservation of Coastal Traffic of India. Bombay, S. N. Haji, Rs. 3/-, 1928, pp. 105+147. V
- HARISARVOTTAM RAO, G. - Spiritual Swadeshi and Humanitarian Nationalism. Madras, 1932.
- JAYPRAKASH NARAYAN - Why Socialism ? Benares, The A. I. Congress Socialist Party, 10 as, 1936, pp. viii+160. V
- KALELKAR, D. B. - The Gospel of Swadeshi. Madras, 1922. V
- KUMARAPPA, J. C. - Blood Money. Wardha, A. I. V. I. A., 12 as, 1948, pp. vi+42. V
- Clive to Keynes. (A Survey of the History of our Public Debts and Credits). Ahmedabad, Navajivan, 12 as, 1947, pp. 44. V
- Currency Inflation - Its Cause and Cure. Wardha, A. I. V. I. A., 8 as, 1943, pp. iv+26. V
- Economic Survey and Planning. Rajahmundry, H.P. Co., 2 as, 1938, pp. 34. V
- Economics of Permanence (Reprinted from the Social Welfare). Bombay, 1 anna, 1942, pp. 8. V
- The Economics of Permanence : A Quest for a Social Order Based on Non-violence. Pt. I - Man the Individual. Wardha, A. I. V. I. A., Rs. 2 -, 1946, pp. x+91. Foreword by Mahatma Gandhi. V
- Economics of Permanence. Pt. II. Man in Gregation. Wardha, A. I. V. I. A., Rs. 2/-, 1948, pp. viii+87. V
- The Gandhian Economy and Other Essays. Wardha, A. I. V. I. A., Re. 1/8, 1948, pp. vi+83. V
- An Overall Plan for Rural Development. Wardha, A. I. V. I. A., 1 ed 1946; 2 ed. 1948, Re. 1/8, pp. viii+78. V
- A Plan for the Economic Development of the North-West Frontier Province. Wardha, A. I. V. I. A., Re. 1/-, 1940, pp. viii+36. V
- Published for private circulation only, with the kind permission of the N. W. F. Province Government.
- Planned Economy - A Gan-

- dhian Approach (Reprinted from the Indian Journal of Social Work). Bombay, 2 as, 1942, pp. 14. V
- Public Finance and Our Poverty. The Contribution of Public Finance to the Present Economic State of India. Ahmedabad, Navajivan, 1 ed. 1930; 3 ed. 1945, Re. 1/8, pp. xii+110. V
Reprinted from Young India. Foreword by Mahatma Gandhi.
  - A Questionnaire for the Survey of Village Industries (along with General Information Notes on Those Industries). Wardha, A. I. V. I. A., Re. 1/8, 1947, pp. xviii+72. V
  - Report of the Industrial Survey Committee, Government of C. P. and Berar. Nagpur, Government Printing, C. P. and Berar. Vol. I. Pt. I, 1942, pp. iv+41+viii. V
Vol. I. Pt. II, 8 as, 1939, pp. iv+31+v. V
Vol. II. Pt. I, Re. 1/2, 1939, pp. vi+136. V
Vol. II. Pt. II, Re. 1/-, 1942, pp. iv+109. V
  - Sterling Securities or India in Account Current with Great Britain. Wardha, A. I. V. I. A., 4 as, 1947, pp. ii+10. V
  - Survey of the Matar Taluka. Ahmedabad, Gujarat Vidyapith, Rs. 2/-, 1931, pp. xx+179. V
  - Unemployment. Rajahmundry, The Hindustan Publishing Co., 2 as, 1938, pp. 27. V
  - War, a Factor of Production. Rajahmundry, H. P. Co., 2 as, 1938, pp. 30. V
- LAKSHMAN, P. P. - Congress and the Labour Movement in India. Allahabad, A. I. C. C., Rs. 2 8, 1947, pp. 174. V
- LINLITHGO (CHAIRMAN OF THE COMMISSION) - Report of the Royal Commission on Agriculture in India. Delhi, Manager of Publications, Rs. 5/10, 1925. pp. 755. V
- MAHARASHTRA PROVINCIAL CONGRESS COMMITTEE (Pub.) - Report of the Peasant Enquiry Committee of the M. P. C. C. Poona, M. P. C. C., Re. 1/-, 1936, pp. iv+107.
- MASANI, M. R. - Socialism Reconsidered. Bombay, Padma Publications, 1 ed. pp. 55, 1944; 2 revd. ed. 1946, Re. 1/- V
- MEHTA, ASHOK - Indian Shipping. A Case Study of the Working of Imperialism. Bombay, N. T. Shroff, Re. 1/-, 1940, pp. 110. V
- MEHTA, V. L. - Economics

- of Non-violence. Bombay, Hamara Hindustan, 4 as, 1944, pp. 28. V
- MITRA. K. (Ed.) - Economic Freedom and Economic Planning: A Symposium. (Citizenship Series of Lectures). With "Immediate Minimum-Economic Programme". by Shankerrao Deo., Allahabad, A. I. C. C., Rs. 3 -, 1947, pp. 202. V
- Thirteen lectures on diverse subjects.
- NATESAN, (G. A.) AND Co. (Pub.) - The Swadeshi Movement. Madras Re. 1/-, pp. 323+viii. V
- OXFORD UNIV. PRESS (Pub.) - The Economic Background. (Oxford Pamphlets on Indian Affairs, No. 3). Bombay, 8 as, 1942, pp. 64. V
- Kumarappa's article pp. 29-42.
- PAL, BIPIN CHANDRA - The New Economic Menace to India. Madras, Genesh & Co., Rs. 2/-, 1920, pp. vii+250. V
- RANGA, PROF. N. G. - Four Crore Artisans Hail the Gandhian Plan. Bombay, Hind Kitabs, 8 as, 1945, pp. ii+22. V
- RUSKIN, JOHN - Unto this Last. London, George Allen. Various editions.
- SATYANARAYAN, BHANU-DIPATHY - Why Socialism (As Pt. Jawaharlal Nehru Sees It). Rajahmundry, The Hindustan Publishing Co., 4 as, 1938, pp. vi+34. V
- SCINDHIA STEAM NAVIGATION CO. - Indian Shipping Pamphlets. Circulated by Scindhia Steam Navigation Company. Bombay, Rs. 2 s, 1937-40, pp. 194. V
- SHAH, CHIMANLAL C. - Socialism in India. Bombay, C. C. Shah, 4 as, 1936, pp. 39. V
- SHAH, K. T. - Annexure to the Report on the Financial Obligations between Great Britain and India. Bombay, Re. 1/- 1931, pp. 111. V
- SITARAMAYYA, PATTABHI - Currency and Exchange (Eleven Points of Mahatma Gandhi) Masulipatan, Sitaramayya, 2 as, 1930, pp. 40. V
- The Economic Conquest of India or the British Empire Ltd. Rajahmundry, Hindustan Publishing Co., Re. 1 -, 1931, pp. 164. V
- SUBEDAR, MANU - Gandhian Economics. Bombay, 1939.
- SUNDAR RAM, L. L. - Cow Protection in India. Madras, The South Indian Humanitarian League, Rs. 4/-, 1927, pp. viii+202. V
- SUNDAY TIMES OFFICE (Pub.) - Daridranarayana or Gandhian Economics (My

Motherland Series.) Madras,
1 anna, pp. 16. V
U. P. P. C. C. - Agrarian
Distress in the United
Provinces. Allahabad U. P.
P. C. C., Re. 1/8, 1931, pp.

275. V

WADIA, P. A. AND MER-
CHANT, K. T.- Our Eco-
nomic Problem. Bombay.
The Book Co., Rs. 6/8, 1 ed.
1943, pp. vi+535. V

VI A. LABOUR

ANDREWS, C. F. - Christ and
Labour. Madras, Ganesh &
Co., Re. 1 -, 1922, pp.
viii+146. V

- The Oppression of the Poor.
Madras, Ganesh & Co., Rs.
2 -, 1922, pp. xxxv+136. V

ANDREWS, C. F. AND PEAR-
SON, W. W. - Indentured
Labour in Fiji. Delhi, 1916.

INDIAN NATIONAL TRADE
UNION CONGRESS - The
Indian National Trade
Union Congress Constitu-
tion. Bombay, I. N. T. U. C.,
1947, pp. 11. V

KELMAN, JANET HARVEY
- Labour in India. London,
George Allen, 10/6, 1923, pp.
281, V

OZA, DHANWANT - Gandhi
and Labour. Ranpur, Dhan-
want Oza, 4 as, 1 ed. 1936,
pp. 78. V

TEXTILE LABOUR ASSOCIA-
TION, AHMEDABAD
- Annual Reports.

- History of Wage Adjust-
ment in the Ahmedabad
Industry Vol. III (History

of the Wage Dispute of
1933-34 ending with the
Delhi Agreement). Ahmed-
abad, T. L. Association, 1935,
pp. x+581.

- Vol. IV (Proceedings of the
Arbitration Board and Awards
of Arbitrators and the Umpire
in the Wage Cut and Other
Disputes 1936-37). Ahmeda-
bad, 1937, pp. iv+221.

- Memorandum Submitted to
the Rent Inquiry Commi-
tee in August 1938 and to
the Textile Labour Inquiry
Committee 1939, Ahmedabad,
1939, pp. 56.

- Replies to the Questionnaire
of the Textile Labour
Inquiry Committee submit-
ted by the T. L. A.,
Ahmedabad. Ahmedabad, T.
L. A., 1939, pp. 58.

WHATLEY, (Chairman of the
Commission) - Report of the
Royal Commission on
Labour in India. Calcutta,
Govt. of India Central Publi-
cation Branch, Rs. 2/10,
1930, pp. 581. V

VI B. ECONOMICS - KHADI

- ALL INDIA CONGRESS
KHADDAR DEPARTMENT
-Khaddar Work in India.
Bombay, A. I. C. K. Dept.,
8 as, 1922, pp. ii+103. V
Appendix contains Provin-
cial Statements regarding
Khaddar (adapted from the
Report of the Civil Disobe-
dience Committee).
- Annual Report of the A.
I. C. K. Dept., 1924, Sabar-
mati.
- Khadi Bulletins. Sabarmati,
A. I. C. K. Dept., pp. 98. V
- A Khadi Tour. Sabarmati,
A. I. C. K. Dept., 1924, pp.
208.
- ALL INDIA SPINNERS' ASSO-
CIATION - Annual Reports.
Ahmedabad, A. I. S. A.
1925-26. pp. 38, 1927; 1926-
27. pp. 56, 1928; 1927-28.
pp. 42, 1929; 1928-29. pp. 42,
1930; 1929-30. pp. 44, 1931;
1930-31. pp. 26, 1932; 1931-
32. pp. 22, 1933; 1932-33.
pp. 34, 1934; 1934. 8 as,
pp. 46, 1935. V
- For 1940. 8 as, 1941, pp. 47,
Wardha, A. I. S. A.
- Khadi Centres. Ahmedabad,
A. I. S. A., 1936. V
- Khadi Guide - 1930-31. Ahme-
dabad, A. I. S. A., Re. 1/-,
1931, pp. iv+136. V
- ALL INDIA SPINNERS' ASSO-
CIATION, Bombay (Pub.)
- Decentralization of Khadi
Work. Bombay, 1944, pp.
16. V
- CHAUDHARANI, SARALA-
DEVI - At the Point of the
Spindle. Madras, Ganesh &
Co., 4 as, 1921, pp. 16. V
- DASGUPTA, SATISH CHAN-
DRA - Khadi Manual Pts.
I & II. Calcutta, Khadi
Pratisthan. Pt. I. Rs. 2/-,
1924, pp. ii+96; Pt. II. Re.
1/-, 1924, pp. 97 to 145. V
- GANDHI, MAGANLAL K.
- Charkha Shastra. Sabar-
mati, Maganlal K. Gandhi,
Re. 1/-, 1924, pp. 102. V
- GANDHI, M. K. (Ed. Ananda
T. Hingorani) - Daridra-
Narayana (Gandhi Series
Brochures, No. 3). Karachi,
A. T. Hingorani, Rs. 3/-,
1946, pp. viii+110. V
- Economics of Khadi.
Ahmedabad, Navajivan, Rs.
4/-, 1941, pp. xxii+627. V
A Comprehensive collec-
tion on the subject.
- Spinning and Khadi. Lahoro,
Gandhi Publications League,
6 as, 1943, pp. 24. V
Contains random extracts
from about a dozen articles
and letters of Gandhiji
published at different times.
- (Compiled and Edited by Kanu
Gandhi) - Swaraj Through

- Charkha. Sevagram, A. I. S. A., 4 as, 1945, pp. iv +25. Foreword by Amrit Kaur. V
- The Wheel of Fortune. Appreciation by Dwijendra Nath Tagore. Madras, Ganesh & Co., Re. 1/-, 1922, pp. xvi +160. V
- GANDHI, M. P. - How to Compete with Foreign Cloth. Study of the Position of Hand-Spinning, Hand-Weaving & Cotton Mills in the Economics of Cloth-Production in India. Calcutta, The Book Co., Rs. 3/3, 1931, pp. xii+123. V
- GREGG, RICHARD B. - Economics of Khaddar. Madras, S. Ganesan, 1st ed. 1928; Revd. 2nd ed., published by the Navajivan Press, Ahmedabad, 1946, pp. iv+212, bibliography and index. V
- KERALA BRANCH OF THE A. I. S. A. - Nine Years of Khadi Work in Kerala. Erannipalam, Calicut, 1944.
- A Survey of the progress of Khadi work in Kerala from 1935 to 1943.
- KHADI INFORMATION BUREAU - Khadi Guide 1925. Sabarmati, A. I. C. K. Dept., 1925, 7 as, pp. 82. V
- KOTAK, H. M. - Khadi in Kashmir. Bombay.
- MEHROTRA, P. R. - True Takli. Cawnpore, J. P. Tandon, 2 as, pp. 1932. V
- NANDA, GULZARILAL - Some Aspects of Khadi (Congress Golden Jubilee Brochures). Allahabad, A. I. C. C. 1935.
- PUNTAMBEKAR, S. V. AND VARADACHARI, N. S. - Hand Spinning and Hand Weaving - An Essay. Introduction by M. K. Gandhi. Ahmedabad, A. I. S. A., Re. 1/8, 1926, pp. vi+235+iii and index. V
- RAJENDRAPRASAD, BABU - Economics of Khadi. Muzaffarpur, Secy. Bihar Charkha Sangh, 3 as. 1927, pp. 41. V
- RAY, ANIL BARAN - Khaddar Under Searchlight. Bombay. Advocate of India Press, 2 as, 1929, pp. 31. V
- "Articles written to disillusion my countrymen in the matter of Khaddar".
- RAY, ANIL BARAN AND YAJNIK, INDULAL K. - Futility of the Khaddar Cult. Bombay, Advocate of India Press, 3 as. 2 ed. 1932, pp. 39.
- SITARAMAYYA, B. PATTABHI - I too Have Spun. Being a Collection of Notes on Spinning. Bombay, Hind Kitabs, Re. 1/8, 1946, pp. 87. V

On Khaddar. - Madras, Natesan
9 as

TALCHERKAR, V. A. - The
Charkha Yarn or The
Superiority of Handspun
Yarn etc. Bombay, Talche-

VI C. VILLAGE INDUSTRIES

ALL INDIA VILLAGE INDUS-
TRIES ASSOCIATION : An-
nual Reports for 1935, 1936,
1937, 1938, 1939, 1940.
Wardha, A. I. V. I. A.
1935, 8 as, 1936, pp. 42;
1936, 8 as, 1937, pp. 31;
1937, 6 as, 1938, pp. 31;
1938, 8 as, 1939, pp. 49;
1939, 10 as, 1940, pp. 63,
1940, 8 as, 1941, pp. 62.
All by Shri J. C. Kumarappa,
Organizer and Secretary of
the Sangli.

The latest annual Report
published is for 1946, pp. 28.
1948.

CHITRE, S. M. - Bee-Keeping.
Wardha, A. I. V. I. A. 1 ed.
1939; 3 ed. 1944, Rs. 1/8,
pp. iv+ 67+2. V

DASGUPTA, KSHITISH CHAN-
DRA - The Romance of
Scientific Bee Keeping.
Calcutta, Khadi Pratisthan,
Rs. 7/-. 1945, pp. xvi+461. V

- Soya Bean. Calcutta, Khadi
Pratisthan, 1 ed. 1945; 2 ed.
1946, 4 as, pp. 9.

DASGUPTA, SATISH CHAN-
DRA - Bone Meal Fertilizer.

rkar, 10 as, 1925, pp. xvi
+72. V

VARADACHARI, N. S. AND
PUNTAMBEKAR, S. V.
- Hand-Spinning and Hand-
Weaving. See Puntambekar
and Varadachari

Calcutta, Khadi Pratisthan,
2 as, 1945, pp. 6.

- Chrome Tanning for Cott-
ages. Calcutta, Khadi Pratis-
than, 8 as, 1936, pp. 36 and
plates.

- Dead Animals and Tanned
Leather. Calcutta, Khadi
Pratisthan, 12 as, 1942,
pp. 59.

- Hand-made Paper. Calcutta,
Khadi Pratisthan, Rs. 2/8,
1945, pp. viii+70. V

- Match Manufacture in
Cottages. Calcutta, Khadi
Pratisthan, 4 as, 1938, pp. 32

- Washing Soap and Fountain
Pen Ink. Calcutta, Khadi
Pratisthan, 1 ed. 1945; 2 ed.
1946, 4 as pp. 15.

GANDHI, M. K. & OTHERS
- Cent Per Cent Swadeshi
or The Economics of
Village Industries. Ahmeda-
bad, Navajivan, 1 ed. 1938;
3 enlarged ed. 1948, Rs. 2/-
pp. viii+132. V,

GUPTA, MUNSHILAL - Cot-
tage Industries and Their
Place in National Economy.
Cawnpore, Bureau of Econo-

mic Research, Re. 1/-, 1946, pp. 23.

GUPTA, VED PRAKASH - The Ethics of Cottage Industries. Allahabad, University Commerce Dept - Business Bureau, 8 as, pp. 23. V

HUNTER, DR. DARD - Paper-making by Hand in India. New York. Pynson Printers, 1939, \$ 23.00. pp. 132.

The book contains 84 illustrations and 27 specimens of hand-made paper attached with notes on both and index. This is in a way a report on hand-made paper-making in India. The author has visited most of the paper-making centres in the country including Wardha A. I. V. I. A. Centre.

JOSHI, K. B.

- Paper Making (as a Cottage Industry), Wardha A. I. V. I. A., 1 ed. 1939; 4 ed. 1944, Rs. 4/-, pp. 16+226. V

- Soap Making (as a Cottage Industry). By the use of indigenous raw materials. Wardha, A. I. A. I. A. 12 as, 1 ed. 1939, pp. viii +74+7 Plates. V

KUMARAPPA, BHARATAN - Village Industries and Reconstruction. (Congress Golden Jubilee Brochures, No. 2). Allahabad, A. I. C. C., pp. iv+36. V

KUMARAPPA, J. C. (Ed. Sanivarapu Subba Rao)

- The Philosophy of the Village Movement. Being a Collection of Speeches and Articles on the Subject. Kovvur (S. India), Sanivarapu Subba Rao, 8 as, 1935, pp. x+83. Foreword by Rajendraprasad. V

- Thirty Questions on Indian Village Industries. Wardha, A. I. V. I. A.

- Why the Village Movement (A Plea for a New Economic Order in India). 1 ed. 1936, 8 as, Rajahmundry, pp. iv+91; 4 ed. 1945, Rs. 3/-, Wardha, A. I. V. I. A., pp. xiv+176+4. Reprinted 1946. Foreword by Mahatma Gandhi. V

MITRA, K. AND LAKSHMAN, P. P. - Cottage Industry and Indian Economy. Allahabad, Eco. and Pol. Research Dept., A. I. C. C., Rs. 2 -, 1947, pp. 104 and bibliography. Foreword by Shanker Rao Deo and Preface by J. C. Kumarappa. V

NAIK, GAJANAN - Palm Jaggery. Wardha, A. I. V. I. A., 2 as, 1938, pp. ii+15. V

NANAVATI, SIR MANILAL B. AND ANJARIA, J. J. - The Indian Rural Problem. Bombay, Indian Society of Agricultural Economics, Rs. 8/-, 1944. pp. viii+422. V

PATEL, JHAVERBHAI - Oil Extraction (with the bullock oil press). Wardha, A. I. V. I. A., 1 ed. 1938; revd. ed. 1943, Re. 1/8, pp. 121. V
 - Supplement to Oil Extraction. Wardha, A. I. V. I. A., 8 as, 1939, pp. iv+31. V
 RAO, R. V. - Cottage Indus-

tries and Their Role in National Economy. Bombay, Vora & Co., Re. 1/-, 1944, pp. 56. V

TATAWALA, J. S. - Village Industries in the United Provinces. Allahabad, The U. P. Swadeshi Sangh, 8 as, 1935, pp. ii+41.

VII. EDUCATION

ABBOTT, A. AND WOOD, S. H. - Report on the Vocational Education in India. Delhi, Manager of Publications, Re. 1/4, 1937, pp. 138. V

AGARWAL, S. N. - Constructive Programme for Students. Bombay, Padma Publications, Re. 1/-, 1945, pp. 55. V

- Medium of Instruction. Allahabad, Kitabistan, 12 as, 1942, pp. 55. V

ALL INDIA EDUCATION BOARD (Pub.) - Basic National Education : Syllabus Prepared by the Zakir Hussein Committee. Segaon (Wardha), Secy. of the Board, 6 as, 1938, pp. 65+207. V

ANDREWS, C. F. - To the Students. Madras, S. Ganesan, Re. 1/-, 1921, pp. 75. V

ARMSTRONG, SAMUEL CHAPMAN - Ideas on Education for Life: Hampton, Hampton Normal and Agricultural Institute, 1/-, 1926, pp. 54. V

Indian Ed. Ahmedabad, Navajivan, 1927, 3 as, pp. V

AUDHOLIA, B. S. - Education through the Mother Tongue. Wardha B. S. Audholia, Rs. 2/-, 1946, pp. x+88. V
 Introduction by Vinoba Bhawe.

AUNDH PUBLISHING TRUST (Pub.) - Education of Women in Modern India. Aundh, Rs. 2/8, 1946, pp. vi+87. V
 A Symposium. Foreword by Sarojini Naidu.

BASU ANATHNATH - Education in Modern India : A Brief Review. Calcutta, Oriental Book Co., 1 ed. 1946; 2 ed. revd. and enlarged 1947, Rs. 4/-, pp. vii+184. V

Basic Education discussed from pp. 119-134.

BHATIA, H. R. - Craft in Education. A study in Ideals and Methods. Pilani (Jaipur), H. R. Bhatia, Rs. 5/-, 1944, pp. vii+222. V

BOARD OF NATIONAL EDUCATION - National Education : A Symposium. Adyar, The Commonweal Office, 8 as, 1918, pp. 55. V

BOMBAY, GOVERNMENT OF - Report on the Public Instruction in the Bombay Province 1937-38, 1938-39, 1939-40 with their Supplements. Bombay, Government Central Press. V

- Report on the Vocational Training in Primary and Secondary Schools and Consequent Reorganization. Bombay, Govt. Central Press, 4 as, 1938, pp. vii+125. V

CHATTOPADHYAY, K. P. - Our Education. Calcutta, National Council of Education, Bengal, Rs. 3/-, 1948, pp. 156.

EXPERIENCE - Educational Reformation in India. Calcutta, J. C. Basak, Re 1/8, 1st ed. pp. xii+271.

FERRIERE, ADOLF (Ed. and Tr. : Saiyidin, K. G.) - The Activity School. Allahabad, Kitabistan, Rs. 6/4, 1938, pp. xvi+272. V

GANDHI, M. K. - Constructive Programme : Its Meaning and Place. see Section on Sociology

- (Ed. A. T. Hingorani) - To the Students. Karachi, A. T.

Hingorani, Rs. 4/8, 3 ed. 1941, pp. xvi+344. V

GREGG, RICHARD B. - A Preparation for Science. Ahmedabad, Gujarat Vidyalpith, 12 as, 1928, pp. vi+141. Foreword by Kalelkar. V

GREGG, RICHARD B. AND GANDHI, MAGANLAL K. - The Takli Teacher. Sabarmati, A. I. S. A. Technical Department, 6 as, 1926, pp. 72. V

GUPTA, BABULAL - An Intelligent Man's Guide to the Wardha Scheme of Education (Containing Gandhiji's Latest Doctrine of Education in Correlation of Studies). Aligarh, The National Literature Publishing Society, Re. 1/12, 1939, pp. xiv+224. Illustrations. V

HAMPTON, H. V.; SAIYIDIN, K. G.; JHA, AMARNATH & C. - The Educational System (Oxford Pamphlets on Indian Affairs). London, Oxford Univ. Press, 1943, pp. 64. V

HARTOG, SIR PHILIP - Some Aspects of Indian Education Past and Present (Being Joseph Payne Lectures for 1935-36). London, Oxford Univ. Press for the Institute of Education, University of London, 4/-, 1939, pp. xvi+109. V

HINDUSTAN PUBLISHING HOUSE (Pub.) - Indian Education, Lucknow, Rs. 5/-, 1939, pp. x+319. V

Contains a brief survey of Indian Education, progress of education in the provinces and states of India and the full text of the Report of the Wardha Education Committee and the syllabus prescribed by it, the latter items covering the major part of the book.

HINDUSTANI-TALIMI SANGH - Basic National Education: Syllabus recommended by the Zakir Hussein Committee. Sevagram, 1938, V

- Basic National Education :
- Revised Syllabus for Grades I to V and also Pre-Basic. Sevagram, H. T. Sangh, Re. 1/-, 1946, pp. 56.
- Educational Reconstruction. Sevagram, H. T. Sangh, 2ed. 1939, pp. vii+296. V

Contains Gandhiji's articles, Proceedings of the Wardha Education Conference, Report of the Zakir Hussein Committee and the proposed syllabus.

- One Step Forward : The Report of the First Conference of Basic National Education, Poona, Octo. 1939. Sevagram, H. T. Sangh, Re. 1/8, 1940, pp. xxiv+292. V

- Third Annual Report, 1940-41. Wardha, H. T. Sangh, pp. ii+70.

- Two Years' Work (Report of the Second Basic Education Conference, Jamianagar, Delhi, April, 1941). Sevagram, Rs. 3/-, 1942, pp. 291. V

- Sixth Annual Report of the Hindustani Talimi Sangh-1938-1944. Sevagram, Re. 1/-, 1944, pp. 57. V

JESUDASAN, DR. S. - Ashrams, Ancient and Modern : Their Aims and Ideals. Vellore, Shri Ramachandra Press, pp. vii+58.

Gandhiji's Satyagraha Ashram, pp. 20-33.

KASHI VIDYAPITH (Pub.) - Recommendations of the National Education Committee, with a Report of Its Proceedings. Benares, 12 as, 1923, pp. 80.

KRIPALANI, J. B. - The Latest Fad : Basic Education. Sevagram, Hindustani Talimi Sangh, 1 ed. 1939; 2 ed. 1946, Re. 1/8, pp. vi + 108. V

Foreword by Mahatma Gandhi.

- The New Education (Method and Aim). Sevagram, H. T. Sangh, 2 as, 1939, pp. 24.

Inaugural Address by Shri Kripalani at the Poona Conference, Octo. 1939.

KUMARAPPA, J. C. - Education for Life (Mass Education). Rajahmundry, Hindustan Publishing Co., 2 as, 1937, pp. 47. V

LEGGE, J. G. - The Thinking Hand or the Practical Education in the Elementary School. London, Macmillan & Co., 7/6, 1914, pp. x+217. V

LIMAYE, P. M. - Education in India Today. Poona. D. D. Karwe, Fergusson College, Rs. 2/-, 1945, pp. vii+140.

Report of an Educational Tour 1940-41. The author is severely critical of basic education.

MACMILLAN AND Co. (Pub.) - Fundamental Education : Common Ground for All Peoples. (Report of a Special Committee to the Preparatory Commission of the United Nations Scientific and Cultural Organization Paris, 1946). New York. \$ 2.50, 1947, pp. viii+325. V

MANAGER OF PUBLICATIONS (Pub.) - Post-War Educational Development in India. (Report of the Central Advisory Board of Education). Delhi, 12 as, 1944. pp. ii+118. V

- Report of the Second War-dha Educational Committee

of the Central Advisory Board of Education 1939, together with the decision of the Board thereon. Delhi, 1940, pp. ii+43. V

MANSHARDT, DR. CLIFFORD (Chairman) - Report of the Adult Education Committee 1938. Bombay, Govt. Central Press, 3 as, 1938, pp. iv+86. V

MAYHEW, ARTHUR - The Education of India. London, Faber and Gwyer, 10/6, 1926, pp. xii+306. V

MUKERJEE, S. N. - Education in India in the XX Century. Baroda, Padmaja Publications, Rs. 3/8, 1945, pp. viii+158.

MUNSHI, K. M. - The Creative Art of Life : Studies in Education. Bombay. Padma Publications for the Bharatiya Vidya Bhavan, Rs. 2/8, 1947, pp. 4+92. V

NAG, D. S. (Ed.) - Medium of Education; A Symposium. Bombay, National Information and Publications Ltd., Rs. 1/8, 1948, pp. x+57. V

Contains answers to over a dozen questions on the subject from a number of well-known educationists of India including Gandhiji; also Gandhiji's speech at the inauguration of the 'Mother-tongue-as-the-Medium-of--Instruction Conference' held

- at the Wardha Sakseria College of Commerce.
- NAG KALIDAS** - International University of Non-violence: Principles and Planning. Calcutta, Vir Sasana Sangh, 1947, pp. 16. V
- NATIONAL PLANNING COMMITTEE** - General Education and Technical Education and Developmental Research (Reports of Sub-committees). Bombay, Vora and Co., Rs. 6/-, 1948, pp. 209. V
- NIVEDITA, SISTER** - Hints on National Education in India. Calcutta, Udbodhan Office, Re. 1/-, 1923, pp. viii+181. V
- PREMCHAND LAL** - Réconstruction and Education in Rural India. London, George Allen, 10/-, 1938, pp. 262. Introduction by Rabindranath Tagore.
- RADHAKRISHNAN, S.** - Education, Politics and War. Poona, International Book Service, Rs. 5/-, 1944, pp. iv+208. V
- Freedom and Culture. Madras, G. A. Natesan, Re. 1/-, 1936, pp. viii+158. V
- RAJENDRAPRASAD, BABU** - Constructive Programme: Some Suggestions. See Sect. on Sociology.
- RANGA, N. G.** - Adult Education Movement. Kovur, The Andhradesh Adult Education Committee, Re. 1/-, 1938, pp. 222+xx. V
- REDDY, M. MUNI** - The Student Movement in India. Lucknow, New Age Office, Rs. 5/-, 1947, pp. x+248+118. V
- ROY, KSHITISH (Ed.)** - Vishwa Bharati Quarterly. See V. B. Quarterly below.
- SARASWATI LIBRARY (Pub.)** - Non Cooperation and Students (Swaraj Series No. 1). Calcutta, 4 as, 2 ed, 1921. V
- Speeches and writings of Gandhi, Das etc.
- SINGHA, MADHAVENRA P. N. (Ed.)** - Challenge to Youth (A symposium of messages of the great personalities to the Indian Youth.) Allahabad, Kitab Mahal, Rs. 2/-, 1940, pp. 239.
- Mahatma Gandhi's message, pp. 71 to 79.
- SINHA, LAXMISWARA** - Card-board Modelling (Pt. I of Cardboard, Wood, and Metal Work Series). Sevagram, H. T. Sangh, Re. 1/-, 1939, pp. 108. V
- SOCIETY FOR THE PROMOTION OF NATIONAL EDUCATION** - Reports of the Society. Adyar.
- TAGORE, RABINDRANATH** - The Centre of Indian Culture. Adyar, Theosophical

Publishing House, Re. 1/-,
1919, pp. 50. V

**TAGORE, RABINDRANATH
AND OTHERS** (Ed. Tandon)
- Famous Convocation
Addresses : Messages to
Indian Students. Allahabad,
Students' Friends, Rs. 2/8,
1936, pp. xxx+238. V

VARKY, C. J. - The Wardha
Scheme of Education :
Exposition and Examination.
London, Oxford Univ. Press,
Re. 1/8, 1939, pp. xviii+
175. V

**VISHWABHARATI QUAR-
TERLY** : Education Number.
(Vol XIII, Pts. I & II, Ed.
Kshitish Roy. Santiniketan,

Santiniketan Press, Rs. 8/-,
1948, pp. iv+215+vii. V

Contains among other things
articles on basic education and
a detailed bibliography of
the writings of Rabindranath
Tagore on education. Edu-
cation at the basic stage has
been dealt with in detail.

VORA AND Co. (Pub.).
- Educational Reconstruc-
tion. Bombay, 1 ed. 1938.

The Second and subse-
quent editions published by
the Hindustani Talimi Sangh,
Sevagram.

**ZAKIR HUSSEIN COMMİ-
TTEE** - Basic National
Education. See All India
Education Board.

VIII. NATIONAL LANGUAGE

AHMED, Z. A. (COMPILER)
- National Language for
India (A Symposium). Allah-
abad, Kitabistan, Rs. 2/8,
1941, pp. 229. V

CHATTERJI, SUNITIKUMAR
- Indo-Aryan and Hindi.
Eight Lectures on the History
of the Aryan Speech in
India and on the Development
of Hindi. Ahmedabad, Gujarat
Vernacular Society, Rs. 3/8,
1942, pp. xiii+158. V

GANDHI, M. K. - The
National Language. Lahore,
Gandhi Publications League,
5 as, 1943, pp. 31. V

The title of the booklet
is misleading. It is simply
the translation of the presi-
dential address delivered (in
Gujarati) at the Second
Gujarat Educational Con-
ference held at Broach on
Octo. 20, 1917.

-(Ed. A. T. Hingorani)
- Our Language Problem.
(Gandhi Series-Brochure No.
2) - Karachi, A. T. Hingorani,
Re. 1/8, 1942, pp. vi+66. V

NEHRU, JAWAHARLAL - The
Question of the National
Language (Congress Political

and Economic Studies - No.
6). Allahabad A. I. C. C., 4
as. 1937, pp. 25. V

Foreword by Mahatma
Gandhi.

SHARMA, SWAMINATH-Lin-
gua Indiana. Bombay,

Nalanda Publications, Re. 1/-,
1947, pp. iv+58. V

TARACHAND, Dr. - The
Problem of Hindustani.
Allahabad, Indian Periodicals
Ltd., Rs. 2/8, 1944, pp. 124.
V

IX. HEALTH AND DIETETICS

ALL INDIA VILLAGE INDU-
STRIES ASSOCIATION

- Rice. Wardha, A. I. V. I.
A., 12 as, 1941, pp. vi+82. V

- Table of Indian Food Va-
lues and Vitamins. Wardha,
A. I. V. I. A., 10 as, 2 ed.
1946, pp. iv+27+iii. V

DASGUPTA, SATISH CHAN-
DRA - Cheap Remedies.
Calcutta, Khadi Pratiṣṭhan,
1 ed. 1940; 3 ed. 1946, Re.
1/-, pp. 103.

- Home and the Village Do-
ctor. Calcutta, Khadi Prati-
ṣṭhan, 1 ed. 1940, Rs. 5/-,
pp. xxiii+1416. V

Foreword by Mahatma
Gandhi. Second edition Rs. 10

DASTUR, H. P.- Diet. Wardha,
A. I. V. I. A., 4 as, 1938, pp.
ii+35. V

GANDHI, M. K. (Tr. A.
Rama Iyer) - A Guide to
Health. Madras, S. Ganesan;
12 as, 1930, pp. viii+132. V

Translated from the Hindi
translation of the original
Gujarati.

-(Abridged and edited by Dr.

R. R. Pal) - Guide to Health.
Allahabad, Ram Mohanlal, 6
as. 1930, pp. vi+93. V

- Key to Health. Ahmedabad,
Navajivan, 10 as, 1948, pp.
xxvi+84. V

GO-SEVA SANGH - Nakli
Ghee (Hydrogenated Oil).
Gopuri (Wardha), Go-seva
Sangh, 6 as, 1947.

JAGADISAN, T. N. - The
Truth about Leprosy. Mad-
ras, British Empire Leprosy
Relief Association, 3 as,
1945, pp. 16. V

Reprinted from the Indian
Journal of Social Work. Vol
IV No. 2. March, 1944.

JUST, ADOLF - Return to
Nature. New York, American
Naturopathic Association.
Translated from the original
German by Benedict Lust.

PATEL, JHAVERBHAI P.
- What Shall We Eat ?
(Being a Handbook of Diet-
etics). Wardha, A. I. V. I.
A., Rs. 3/-, 1947, pp. viii
+131. V

Foreword by Mahatma Gandhi.

VEGETARIAN NEWS (Quarterly Journal of the London Vegetarian Society). Mahatma Gandhi Memorial Number

Vol. xxvii No. 260. Re. 1/-, 1948, pp. 48+xvi. V.

Contains Gandhiji's address in the Society on 'the Moral Basis of Vegetarianism' delivered on 20th Nov. 1931, and his views on diet.

X. LITERATURE.

A. E. (Ed. Monk Gibbon) - The Living Torch. London, McMillan & Co., 12/6, 1937, pp. xii+382. V

Appreciation and criticism of Gandhiji, pp. 169-171.

ABRAMOWITZ, ISIDORE (Ed.) - The Great Prisoners. The First Anthology of Literature Written in Prison. New York, E. P. Dutton & Co., \$ 4.95, 1946, pp. xxxviii+879. V

"The Terrible Meek : M. K. Gandhi", pp. 810-821; "The Pandit Socialist", pp. 822-834.

ANAND, MULK RAJ-Letters to Gandhi and to Others. Ambala.

ANDREWS, C. F. - Rabindranath Tagore (A Lecture). Cape Town, Cape Times Ltd., 6 d, 1914, pp. 41.

CANDLER, EDMUND - Abdication (a novel). London, Constable, 7/6.

Contains a sympathetic picture of a visit paid by Gandhi to a Punjab city.

CHATTERJEE, RAMANANDA (Ed.) - The Golden Book of

Tagore. Calcutta, The Golden Book Committee, Rs. 20/-, 1931, pp. xx+874. V

CHATTOPADHYAYA, HARINDRANATH-Freedom Come. Bombay, Nalanda Publications, 12, as, 1947, pp. 15. V

DESAI, MAHADEO - The Eclipse of Faith. Lahore, Dewan's Publications, 6 as, 1942, pp. 31. V

Contains two articles of M. D. selected at random.

- Unworthy of Wardha. Lahore, Dewan's Publications, 12 as.

Contains seven articles from the pen of M. D., selected at random.

IQBAL SINGH AND RAJA RAO (Ed.) - Wither India? Baroda, Padmaja Publications, Rs. 6/8, 1947, pp. xii+232.

JAG PARVESH CHANDER (Ed.) - Tagore and Gandhi Argue. Lahore, Indian Printing Works, Rs. 3/-, 1945, pp. 181.

Contains articles by Gandhi, Tagore, Andrews, Mahadev Desai and Pyarelal.

JAPETH, M. D. - Fools' Paradise : The Revolt of a Conscience. Bombay, M. D. Japeth, Rs. 3/-, 1944, pp. x+112.

Among other articles the book contains a chapter on Gandhi and Gandhism, pp. 37 to 50.

KOYAL, B. (Ed.) India Speaks. Calcutta, S. K. Lahiri & Co., Re. 1/4, 1939, pp. vii+106. V

MEHTA, GAGANVIHARI L. - From Wrong Angles. Calcutta, G. L. Mehta, Re. 1/8, 1934, pp. iv+158. V

MUNSHI, K. M. - Gujarat and Its Literature. Bombay, Longmans Green & Co., Rs. 6/-, 1935, pp. xxiv+407. V

Foreword by Mahatma Gandhi. Ch. IV of Pt. III, Mahatma Gandhi and the Triumph of Aryan Culture. pp. 306-323.

RAJA RAO AND IQBAL SINGH - Changing India : An Anthology of Writings from Ram Mohan Roy to Jawaharlal Nehru. London, George Allen, 5/-, 1939, pp. 271. V

RAJGO PALACHARI, C. - The Fatal Cart and Other Stories. New Delhi, The Hindustan Times, Rs. 2/-, 1945, pp. vi+140. V

- Jail Diary. Madras, Swarajya Printing and Publishing Co., Re. 1/-, 1922, pp. iv+137. V

RALLIA RAM, B. L. & NAIR, LAJPAT RAI (Ed.) - Wisdom of Modern India (Being Selections from the writings and speeches of representative Indians of the last fifty years). Lahore, Institute of Current Affairs, Rs. 2/8, 1945, pp. viii+135. V

Gandhiji on 'Non-violence', pp. 45-50.

ROLLAND, ROMAIN - Above the Battle. London, George Allen, 3/6, pp. 193. V

- I Will Not Rest. London, Selwyn & Blount, 1937, 3/6, pp. 320. V

SHASTRI, Rt. Hon. V. S. SHRI-NIWAS (Ed. T. N. Jagadishan) - Letters of the Rt. Hon. V. S. Shrinivas Shastri with Some Letters of E. S. Montague and Gandhi - Shastri Correspondence. Madras, Rochouse & Sons, Rs. 6/-, 1944, pp. x+392. V

- The Other Harmony : A Selection from the Writings and Speeches. Madras, S. Viswanathan, Rs. 2/4, 1945, pp. vi+147. V

SINCLAIR UPTON - Mammon-art. \$ 2.00, pp. vi+390. V

SITARAMAYYA, DR. B. PATTABHI - Feathers and Stones - "My Study Windows". Bombay, Padma Publications, Rs. 7/8, 1946, pp. vi+398. V

TAGORE, RABINDRANATH
-Letters to a Friend. London.
George Allen, 7/6, 1928, pp.
195. V

The letters are addressed
to C. F. Andrews who has
edited them.

THOMPSON, EDWARD-Atone-
ment. A Play of Modern
India in Four Acts. London,
Ernest Benn Ltd., 3/6, 1924.

Among the characters is
'The World-famous Mahatma
Ranade' described as 'The
Spinner of a Nation's Destiny'.

WILLIAMS, L. F. RUSHBROOK
- Famous Letters and Spee-
ches. Bombay, Times of
India (Home Library Club),
Rs. 4/8, 1940, pp. 640. V

Gandhiji's speech on "The
Spirit of the Congress" deli-
vered at the Second R. T. C.
on December 1, 1931, pp.
556 to 567 - "one of the
most brilliant that he ever
delivered"; Shastri's appeal to
the Br. Govt. and Mahatma
Gandhi, pp. 568 to 574. Also
a letter from Gandhiji to Gen.
Smuts, dated. 30-6-'24.

XI. CURRENT HISTORY

ABBAS, K. A. - I Write as I
Feel. Bombay, Hind Kitabs,
Rs. 4/12, 1948, pp. xii+340. V

A chronicle of events from
June 1941 to August 1947.

**ABBAS, K. A. and JOG, N.
G.** - A Report to Gandhiji.
Bombay, Hind Kitabs, Re.
1/8, 1944, pp. 77. V

ACHARYA, G. N. (Ed.) - They
Speak for India: Edgar
Snow, Pearl Buck &c. Bom-
bay, Hamara Hindustan, 8
as, 1943, pp. viii+58. V

**AIYAR, R. P. AND BHAN-
DARI, C. S.** - The Con-
gress Caravan 1885 to 1945.
Bombay, National Youth
Publications, Rs. 3/8.

AIYER, H. R. - The Congress
and the War. Baroda, C.

S. Raja & Co., 5 as, 1941, :
pp. 40. V

- India and the War. Baroda,
C. S. Raja, Re. 1/-, 1942,
pp. 112. V

ALEXANDER, HORACE G.
- Congress Rule in India :
A Study in Social Reform.
London, Victor Gollancz for
New Fabian Research Bureau,
6 d, 1938, pp. 31. V

- India Since Cripps. London,
Penguin Books, 1/-, 1944,
pp. 93. V

- The Indian Ferment. London,
1929.

ALI, MOHAMMED - Freedom
of Faith and Its Price :
The Case of Messrs Shaukai
Ali and Mohammed Ali. Ken-
sington, 2/-, 1919, pp. 151.

ALI, MOHAMMED - Speeches.
Madras, Ganesh & Co., 1921.

- (Ed. Afzal Iqbal) - My Life :
A Fragment. An Autobiographical Sketch of Maulana Mohammed Ali. Bombay, Shaikh Muhammad Ashraf, Rs. 5/4, 1942, pp. xii+273. V

ALI BROTHERS - For India and Islam : The Karachi Trial. Calcutta, Saraswati Library, Re. 1/12, 1922, pp. 105+120. V

ALL INDIA CONGRESS COMMITTEE - Congress and War Crisis. Allahabad, Re. 1/-, 1940, pp. ii+179. V

- Congress Bulletin. See section on Journals.

- Congress Handbook. Allahabad, Rs. 2/8, 1946, pp. iv+294. V

Besides giving information about the Indian National Congress and its activities, the handbook gives details about other allied institutions like the A. I. S. A., and the constructive activities carried under their auspices.

- The Indian National Congress, 1920-1923 : Collections of Resolutions of the Congress, the A. I. C. C. and the Working Committee. Allahabad, Rs. 2/8. 1924, pp. 351. V

Similar Reports for the succeeding years upto 1940.

- Reports of the Annual and Special Sessions of the Indian National Congress.

- Reports of the General Secretary on the Working of the Congress. From 1936 onwards.

AMERY, L. S - India and Freedom. Bombay, Oxford Univ. Press, Rs. 3/-, 1942, pp. 128. V

ANAND, MULK RAJ - Letters on India. London, The Labour Book Service, 1942, pp. xii+159. V

ANDREWS, C. F. - Akali Struggle.

- The Challenge of the North West Frontier. A Contribution to World Peace., London, George Allen, 3/6, 1937, pp. 208. V

- The Claim for Independence (within or without the British Empire). Madras, Ganesh & Co., 8 as, pp. 68. V

- How India Can Be Free ? Madras, Ganesh & Co., 1921.

- India and the Pacific. London, George Allen, 3/6, 1937, pp. 224.

- India and the Simon Report. London, George Allen, 5/-, Cheap ed. 3/6, 1930, pp. 191. Mahatma Gandhi, pp. 51-64; Gandhiji's Letters, 167-185.

- The Indian Earthquake. London, George Allen, 2/6, 1934, pp. 130. V

- Ch. IX Gandhi in Bihar, pp. 71-92.
- Indian Independence the Immediate Need. Madras, Ganesh & Co., 1921.
  - The Indian Problem. Madras, G. A. Natesan, Ro. 1/-, 1923 pp. 128. V
  - Indians in South Africa. Madras, Ganesh & Co., 8 as, pp. 88.
  - The True India. A Plea for Understanding. London, (George Allen, 3/6, 1939, pp. 251. V
  - What I Owe to Christ. London, Hodder and Stoughton 1932, pp. 311.
- ANDREWS, C.F. AND MUKERJEE, GIRIJA - The Rise and Growth of the Congress. London, George Allen, 7/6, 1938, pp. 304. V
- ANUP SINGH - Nehru the Rising Star of India. London, George Allen, 3/6.
- ARONSON, DR. ALEN - Romain Rolland: the Story of a Conscience Bombay, Padma Publications, Rs. 5/8, 1944, pp. iv+215. V
- ASHBY, LILLIAN LUKER (WITH WHATELY ROGER) - My India. London, Michael Joseph, 5/-, 1938, pp. 352.
- Gandhiji's visit to Jamshedpur, pp. 337-342. The authoress was Gandhiji's host.
- ASIAN RELATIONS ORGANIZATION - Asian Relations,

Being Report of the Proceedings, and Documentation of the First Asian Relations Conference, New Delhi, 1947. New Delhi, Rs. 15/-, 1948, pp. viii+314. V

Mahatma Gandhi's address to the Conference, pp. 242-245.

ASSOCIATED NEWSPAPERS LTD. (Pub.) - The Indian Crisis. (The Daily Mail Blue Book). London, 1 d, 1930, pp. 48. V

Contributions by O'Dwyer, Rothermere &c. on the Indian situation --- containing all kinds of distortions and lies.

ASVATHANARAYAN RAO, VADIGANAHALLI - What It Cost Me. (Leaves from a Diary). Bangalore City, Swadeshi Bhandar, Re. 1/8, 1942, pp. x+180+4. V

ATHLYE, D. V. - The Life of Lokamanya Tilak. Poona, Annasahib Chiplunkar, Rs. 3/8, 1921, pp. xiv+400. V

BAILLIE, ADRIAN & OTHERS - India from a Back Bench. London, 1943.

BANERJEE, SIR ALBION - The Indian Tangle. London, Hutchinson, 5/-, pp. 255. V

A loyalist anglicized civilian describes the tangle. Ch. VII. The Gandhi Cult and Reaction, pp. 118-133.

- What is Wrong with India. Allahabad, Kitabistan, Rs. 3/-, 1944, pp. 238. V
- BANERJEE, BEJOY - Indian War of Independence with special reference to I. N. A. Calcutta, Oriental Agency, Rs. 4/-, 1946, pp. viii+168. V
Congress and Gandhi. pp. 35 to 47.
- BANERJEE, D. N. - The Resurrection of the Congress. Madras, Tagore and Co., 1920, pp. 25.
- BANERJEE, NAKULESHWAR - A New Deal in Indian Politics. Calcutta, D. M. Roy, Re. 1/-, 1944. pp. iv+45. V
- BANERJEE, NRIPENDRA C. - Aianism and Other Essays. 1930.
- The Ideal of Swaraj. Madras, Ganesh & Co., Re. 1/-, 1921, pp. xvi+69.
- BANERJEE, SURENDRANATH - A Nation in the Making. London, Oxford Univ. Press, 21/-, 1 ed. 1925, pp. xvi+420. V
- BARNES, MARGARITA - India Today and Tomorrow. London, George Allen, 7/6, 1937, pp. 304.
The book deals with the period from 1931 to 1937, especially, 'all the R. T. C.s'. 'With Mr. Gandhi', pp. 75' to 89; 'Mr. Gandhi Again', pp. 138 to 142.
- The Indian Press. A History of the Growth of Public Opinion in India. London, George Allen, 21/-, 1940, pp. xvi+491. Bibliography and index. V
- BASU, MAJOR B. D. - India Under the British Crown. Calcutta, R. Chatterjee, Rs. 10/-, 1 ed., 1933, pp. x+570. Illustrated. V
- BESANT, ANNIE - For India's Uplift: Speeches and Writings on Indian Questions. Madras, G. A. Natesan, Re. 1/8, 2 rev. ed. pp. 326.
- India Bond or Free? A World Problem. London and New York, G. P. Putnam's Sons, 12/6, 1926, pp. iv+216. V
Gandhi's movement of passive resistance and non-cooperation. pp. 188-195.
- The India That Shall Be. Madras, T. P. House, Re. 1/12, 1940, pp. x+265. V
- Speeches and Writings of Annie Besant. Madras, Ganesh & Co., Rs. 3/-, 3 ed. pp. viii+479.
- BEVAN, EDWYN - Thoughts on Indian Discontents. London, George Allen, 6/-, 1929, pp. 178. V
- BHANDARKAR, D. R. (Ed.) - India. Philadelphia, 1924, pp. 203. V

'Backward and Untouchable Classes' by Mahatma Gandhi, pp. 181-182.

BHATTACHARYA, U. C. AND CHAKRAVARTY, S. S. - Pandit Motilal Nehru. His Life and Work. Calcutta, 1934.

BHAVANI DAYAL, SANNYASI AND CHATURVEDI, BENARASI DAS - A Report on the Emigrants Repatriated to India, Under the Assisted Emigrated Scheme for South Africa &c., 15-5-31. Khargash, B. D. Sannyasi, 1931, pp. 70+48.

BIRDWOOD, Lt. COL. C. B. - A Continent Experiments. London, Skeffington & Son, 21/-, 1945, pp. 276. Foreword by Lord Halifax. V

BLACKHAM, ROBERT J. - Incomparable India : Tradition. Superstition. Truth. London, Sampson Low, Marston & Co., 12/6, pp. xviii+302. Illustrated profusely. Foreword by Sir William Birdwood.

BOLTON, GLORNEY - Peasant and Prince. Modern India on the Eve of Reforms. London, George Routledge, 12/6, 1937, pp. xii+296. Index and 8 illustrations. V

Half-naked Fakir pp. 37-52.

BOMBAY PROVINCIAL CONGRESS COMMITTEE - March of Events. (Being the Case of the Indian National Congress vis-a-vis the Present World Crisis). Bombay, B. P. C. C., Re. 1/-, 1940, pp. iv+172.

For Pts. II & III see under Lole, Alva &c.

BOSE, SUBHASH CHANDRA - The Indian Struggle 1920-1934. London, Wishart, 14/-, 1935.

Indian ed. Calcutta, Thacker, Spink & Co., Rs. 10/-, 1948.

- Through Congress Eyes. Allahabad, Kitabistan, Rs. 2/8, 1939, pp. viii+243. V

BRAILS福德. H. N. - Rebel India. London, Leonard Stein, 2/6, 1931, pp. 183. V

- Subject India. Bombay, Vora & Co., 1 Ind. ed. 1946, Rs. 4/8, pp. 260. V

BRIGHT, J. S. - Frontier and Its Gandhi. Lahore, Allied Indian Publishers, Rs. 3/-, pp. 144.

- The Great Nehrus. Lahore Tagore Memorial Publications, Rs. 6/-, 1947.

-(Ed.) - Important Speeches of Jawaharlal Nehru. Lahore, 1945.

- President Kripalani and His Ideas. Lahore Indian Printing Works, Rs. 4/4, 1947. pp. 218.

BROCKWAY, A. FENNER
- The Indian Crisis. London,
Victor Gollancz 2/6, 1930,
pp. 208. V

'Mahatma Gandhi', pp.
91-112.

BUCH, M. A. - Rise and Growth
of Indian Nationalism-Non-
violent Nationalism: Gandhi
and his School. Baroda,
Atmaran Printing Press, Rs.
5/-. 1939, pp. vi+246+9.
References and Select Biblio-
graphy. V

BUCHAN, JOHN (ed.) - India
(the Nations of To-day. A
New History of the World
Series). Boston and New
York, Houghton Mifflin, 5.00
1923, pp. xx+295. index.

From the Rowlatt Bills
and Jallianwala Tragedy to
the imprisonment of Gandhiji
in March 1922, pp. 202 to
229. An imperialist conser-
vative approach to the problem
of Indian politics and especi-
ally to non-co-operation, 'the
enemy of Society and Civiliza-
tion'.

BUTLER, SIR H. - India In-
sistent. 1931.

CADOGAN - The India We
Saw. London, John Murray,
7/6, 1933, pp. viii+310.

The author was a member
of the Simon Commission.

CAROLE, JOSEPH - An Open
Letter to Mr Gandhi.

Allahabad, 1925.

CARTHILL, AL. - The Lost
Dominion. Edinburgh, Willi-
am Blackwood, 15/-, 2 impr.
1924, pp. viii+351. V

CAVEESAR, SARDUL SINGH
- India's Fight for Freedom:
A Critical Survey of the Indian
National Movement since the
advent of Mahatma Gandhi
in the field of Indian Politics,
Lahore, The National Publi-
cations, Rs. 2/14, 2 ed. 1936,
pp. ix+480 V

First ed. published under
the title "Non-violent Non-
Cooperation". Foreword by
Kalinath Ray, 8 appendices
and 2 indexes.

- Non-violent Non-Coopera-
tion. See 'India's Fight for
Freedom' above.

CHAKRAVARTY, D. AND
BHATTACHARYA, C. - Con-
gress in Evolution. Pts. I
& II. Being a collection of
Congress Resolutions from
1885 to 1940 and other impor-
tant documents. Calcutta,
The Book Co., Rs. 4/-. 1940,
pp. +viii+232; ii+57. V

CHANDER, JAG PARVESH
- India Steps Forward. The
Story of The Cabinet Mission
in India in Words and Pict-
ures. Lahore, The Indian Prin-
ting Works, Rs. 6/8, 1946, pp.
250. Illustrated profusely. V

CHATTERJEE AND MORELAND - A short History of India. Longmans, 21/-.

CHINTAMANI, C. Y - Indian Politics since the Mutiny. Waltair, Andhra University, Rs. 2/-, 1937, pp. 179+vii.

English edition, London, George Allen.

CHIROL, SIR VALENTINE - India (The Modern World: A Survey of Historical Forces. Vol. V). London, Ernest Benn, 21/-, 4 impr. 1930, pp. viii+352. V

Ch. xii. Non-cooperation Movement, pp. 200-224.

- India Old and New. London, McMillan, 10/-, 1921, pp. x+319. V

CLOSE, UPTON - The Revolt of Asia: The End of the White Man's World Dominance. New York, G. P. Putnam's Sons, 10/-, 1927, pp. xiv+325. V

CLUME, FRANK - Song of India. Bombay, Thacker, Rs. 12/8, 1 Ind. ed. pp. iv+405, bibliography and illustrations. V

Gandhi and his entry into Indian struggle for freedom, pp. 177-189; Quit India struggle, pp. 200-203. An Australian visitor's survey of the Indian scene.

COATMAN, J. - India in 1925-26. Calcutta, Govern-

ment of India Central Publication Branch, Rs. 2/8, 1926, pp. xviii+463. V

- India in 1926-27. Rs. 2/8, 1928, pp. xvi+377. V

- India in 1927-28. Rs. 2/8, 1928, xviii+462. V

- India in 1928-29. Rs. 2/4, 1930, pp. xviii+446. V

See also under Govt. of India and Rushbrook Williams.

- India the Road to Self Government. London, George Allen, 5/-, 1941, pp. 146.

History of the Indian Swaraj Movement from the Morley-Minto Reforms to 1940?

COELHO, M. A. F. - The Question; Whither India? Bombay, Thacker, Rs. 5/14, 1946, pp. x+185.

COMMISSIONERS APPOINTED BY THE PUNJAB SUB COMMITTEE OF THE INDIAN NATIONAL CONGRESS - Report of the Commissioners Vols. I & II. Lahore, K. Santanam, Secy. to the Commission. Vol. I - Report. Rs. 2/-, 1920, pp. 160; Vol. II-Evidence. Rs. 5/-, 1920, pp. 946. V

COUPLAND, R. - Britain and India, 1600-1941. London, Longmans Green & Co., 1941.

CRADDOCK, SIR REGINALD - The Dilemma in India.

- London, Constable, 15/-, 1929, pp. xx+379.
- An imperialist bureaucrat's estimate of Gandhi and non-cooperation, pp. 191-196. Professing 'sympathy for the masses' and bearing bitter hatred of 'political agitators'.
- The Indian Problem. 1931.
- CROZIER, BRIG. GENERAL F. P. - A Word to Gandhi, The Lesson of Ireland. London, Williams & Norgate, 4/6, 1931, pp. 142. V
- CUMMING, SIR John (Ed.) - Political India 1832-1932: A Cooperative Survey of a Century. London, Oxford, 3/6, 1932, pp. viii+324. V
- Ch. XI 'M. K. Gandhi as a Factor in Indian Politics' pp. 203-225.
- CURIE, EVE - Journey among Warriors. London, William Heinemann, 15/-, 1943, pp. iv+522. Index. V
- Ch. xxv. Mr. Gandhi and the Cripps Proposals, pp. 459-487. The author's visit to and talk with Gandhi, pp. 461 to 476.
- CURSONS, WILLIAM E. - Joseph Doke The Missionary Hearted. Johannesburg, The Christian Literature Depot, 1929, pp. viii+248.
- Life of probably the first biographer of Gandhiji.
- DADABHAI NAOROJI - Speeches and Writings of Dadabhai Naoroji. Madras, Natesan & Co., Rs. 3/-, pp. 686+216. V
- DASGUPTA, HEMENDRA NATH - The Indian National Congress Vol. I. Calcutta, J. K. Dasgupta, Rs. 6/-, 1946, pp. x+28+282+vi. Index. V
- DEB, J. M. - Blood and Tears. Bombay, Hind Kitabs, Rs. 7/8, 1945, pp. x+294. V
- DE MELLO, F. M. - Indian National Congress: A Historical Sketch. Bombay, 1934.
- DESAI, BHULABHAI J. - Speeches of Bhulabhai J. Desai. 1934-38. Madras, G. A. Natesan, Rs. 3/8, 1938, pp. 14+615. V
- DESAI, MAHADEV - Maulana Abul Kalam Azad, the President of the Indian National Congress. London, George Allen, 3/6, 1941, pp. 191. V
- DESAI, VALJI GOVINDJI - Haripura Congress Guide. Vithalnagar, Reception Committee of the Congress, 4 as, 1938, pp. viii+168. V
- DHARAM YASH DEO - Our Countrymen Abroad: A Brief Survey of the Problems of Indians in Foreign Lands.

Allahabad, A. I. C. C., 8 as,
1940, pp. 99. V

DHARMA TEERTHA, SWAMI
- Enemies of Indian Free-
dom and Other Essays.

Lahore, Happy Home Book
Depot, Re. 1/-, pp. iii+56. V

-The Menace of Hindu Impe-
rialism. Lahore, Happy
Home, Rs. 6/8, 2 ed. 1946,
pp. xvi+354+vi+12. V

- The Secret of Hindu Sanga-
than. Lahore, Happy Home,
Re. 1/-, 1946, pp. 50. V

A passionate protest against
the prevailing forms of Hindu
Sangathan.

**DISORDERS INQUIRY COM-
MITTEE (HUNTER COM-
MITTEE) REPORT 1919-20.**
Calcutta, Supdt. Govt. Print-
ing, Re. 1/-, 1920, pp. 275. V

Report of the Hunter
Committee. Investigations of
the disturbances in Bombay,
Delhi, Ahmedabad and the
Punjab.

**DUFFETT, W. E., HICKS, A.
R.; AND PARKIN, RALEIGH**
- India Today. The Back-
ground of the Indian Nationa-
list Movement. Toronto,
Canadian Institute of Inter-
national Affairs, 1941.

DUMBELL, PERCY H. - Loyal
India: A Survey of 70 years
(1858-1928). Bombay, Oxford
Univ. Press, 12/-, 1930, pp.
243.

DUNCAN, ARTHUR - India in
Crisis. London and New
York, G. P. Putnam, 1931, pp.
xii+271, bibliography and
index. V

Ch. IV is devoted to
Gandhi (pp. 108-118). "With
the tactics of Congress I have
no sympathy" says the author
in his preface.

DURAI, J. CHINNA - The
Choice Before India. London,
Jonathan Cape 8/6, 1941,
pp. 225.

The author chooses to call
himself a liberal and a mode-
rate, but is a bitter, inimical,
critic of the Indian National
Congress, Gandhi and Indian
Nationalism.

DURANT, WILL - The Case
for India. - See Section I
- The Story of Civilization-
Vol. I. Our Oriental Heri-
tage. New York, Simon and
Schuster, \$ 4.00, 1935, pp.
xxxii+1052 V

Mahatma Gandhi, pp. 626-
632.

DUTT, R. PALME - India To-
day. London, Gollancz, 1940.
- India Today. Bombay, Peo-
ples Publishing House, Rs. 7/8
1947. pp. +532+i. V

- Modern India. Bombay, Sun-
shine Publishing House,
Rs. 2/12, 1926, pp. vi+211

EAST INDIA ASSOCIATION
- Journal of the East India

Association. Vol. XXXIV, New Series, No. 31. London, 1/-, 1903, pp. 44.

"Indians in the Transvaal: Their Grievances as British Citizens" by Sir W. Wedderburn.

EDIB, HALIDE - Inside India. London, George Allen, 10/6, 1937, pp. 377. V

ELVIN, VERRIER - Truth about India: Can We Get It? London, George Allen, 1/, 1932, pp. 106. V

- What is Happening in the North West Frontier Province? Delhi, 4 as. 1932, pp. 18. V

ELVIN, VERRIER AND WIN-SLOW, JACK. - The Dawn of Indian Freedom. London, 1931.

American edition published under the title "Gandhi, the Dawn of Indian Freedom."

EMERSON, GERTRUDE - See Sen, Gertrude Emerson.

FIELDEN, LIONAL - Beggar My Neighbour: The Case for India. Bombay, International Book House, Rs. 3/-, 1944, pp. 99. V

FISHER, LOUIS - Empire. London, Dennis Dobson Ltd., 2/6, 1945, pp. 70. V

- Imperialism Unmasked. Bombay, Hamara Hindustan, 8 as, 1943, pp. 53. V

FRIENDS OF INDIA (Pub.) -

India Calling. London, 6 as, 1931, pp. 26. V

FULLER, J. F. G. - India in Revolt. London, Iyre and Spotiswoode, 7/6, 1931, pp. 212. V

Ch VII. Gandhi - The Indian Complen, pp. 148-157.

FULLOP-MILLER, RENE - Leaders, Dreamers and Rebels. An Account of Great Mass Movements of History and of the Wish Dreams That Inspired Them. New York, The Viking Press, 5.00, 1935, pp. x+464.

GANDHI M. K. (Ed. - A. T. Hingorani) - The Dawn of Freedom. Karachi, A. T. Hingorani, Rs. 1/-, 1947, pp. 32. V

A Small collection of recent utterances addressed to all sorts of interests in India.

- (Comp. and Ed. R. L. Khipple) - Famous Letters of Mahatma Gandhi. Lahore, The Indian Printing Press, Rs. 3/8. 1947, pp. 148.

- Freedom's Battle. Being a Comprehensive Collection of Writings and Speeches on the Present Situation. Introduction by C. Rajagopalachari. Madras, Ganesh, Rs. 2/8, 1921, pp. xx+342+iv. V

- The Future of India (An address given at the Chatham

House on Octo. 20 th, 1931).
London, Royal Institute of
International Affairs, 1931,
pp. 19. V

Reprinted from Interna-
tional Affairs, Nov. 1931.
Vol. X No. 6 (pp. 721-739).

- Gandhi's Letters on Indian
Affairs.
- Historic Correspondence.
Lahore, Gandhi Pub. League,
6 as.
- How Can India Become
Free? Lahore, R. P. Book-
wala & Co., Rs. 1/-.
- I Ask Every Briton. London,
Lindsay Drummond, 2 6, pp.
79.

Recent writings and
statements of M. K. Gandhi
including his speeches on
the eve of his arrest and his
letter to Chiang Kai Shek.

- In Round Table Conference.
Lahore, G. P. League, 6 as.
- India and the National
Congress. London, 1931.
- India on Trial. Madras.
(Ed. Waman P. Kabadi)
- India's Case for Swaraj.
(Being Select Speeches,
Writings, Interviews etc. of
Mahatma Gandhi in England
and India (Sept. 1931 to Jan.
1932), Full text of Gandhi-
Willingdon Correspondence
and Leaves from Mahadeo
Desai's Diary). Bombay,
Yeshananda & Co., Rs. 3/-,

2 ed. 1932, pp. xii+404.
Illustrations. V

The book is not quite well
edited and the numerous
advertisements in the body
of the book look ugly and
prove a veritable nuisance
to the reader.

- India's Claim for Home-
Rule. Madras. Ganesh & Co.
- (Ed. A. T. Hingorani) - My
Appeal to the British.
Karachi, A. T. Hingorani,
Rs. 1 8, 1942, pp. iv+84. V
- This book was banned by
the British Govt. of India.
- My Appeal to the British.
London, Longmans Green &
Co., 1942.

- The National Flag. Lahore,
Gandhi Pub. League, 6 as.
- Presidential Address: 39th
Session of the Indian National
Congress, Belgaum, 1924.
Belgaum, 4 as, 1924.
- (Ed. R. K. Prabhu & U. R.
Rao) - Quit India. Bombay,
Padma Publications, 8 as,
1942, pp. x+180. V

- The Sound of Swaraj. Lahore,
Gandhi Publications League,
6 as, 1 ed. 1943, pp. 23. V

Presidential Address to
the First Gujarat Political
Conference held at Godhra
on Nov. 3, 1917.

Swaraj in One Year. Madras,
Ganesh & Co., Rs. 2/-, 2 ed.
1921, pp. iv+121. V

GANDHI, M. K. AND M. H. DESAI (Ed. C. Rajagopalachari and J. C. Kumarappa) - *The Nation's Voice: Being a Collection of Gandhiji's Speeches in England and M. D.'s Account of the Sojourn.* Ahmedabad, Navajivan, 1 ed. 1932; 2 ed. 1947, Rs. 3/-, pp. viii+256. V

GANESH & CO. (Pub.) - *The Pilgrims' March: Their Messages.* Madras, Re. 1/8, 1921, pp. xii+136. V

GANGULEE, DR. N. - *India What Now? A Survey of India's Urgent Problems.* 7.6.

GANPATRAI, LALA - *Congress Struggle.* Lahore, National Publishers and Stationers, Rs. 6/4, 1946, pp. viii+328. Foreword by K. M. Munshi & Introduction by Sardul Singh Caveesar.

Contains selections from the records of the fateful days from 1939 to the proposals put forth by the Cabinet Mission.

GARRATT, G. T. - *The Indian Commentary.* London, Jonathan Cape, 7/6, 1 ed. 1928; 2 impr. 1930, pp. 335.

GHOSE, AKSHAYA K. - *Lord Chelmsford's Viceroyalty. A Critical Survey.* Madras, Ganesh & Co., Re. 1/-, 1921, pp. iv+83. V

GHOSE, DR. PRAFULLA - *From Nagpur to Lahore. A Short History of the Congress of the Period.* Comilla, Abhay Ashram, Re. 1/-, 1931, pp. xvi+133. V

GOKHALE, GOPAL KRISHNA - *Speeches of G. K. Gokhale.* Madras, Natesan & Co., 1 ed. 1908; 2 ed. 1916, Rs. 4/-, pp. viii+1236+xvii. 2 appendices, index and 7 illustrations. V

GOVT. MONOTYPE PRESS - *Report of The Asiatic Inquiry Committee (Union of South Africa).* Simla, 12 as, 1921, pp. 79. V

GOVT. OF INDIA - *India in 1929-30.* Calcutta, Govt. of India Central Pub. Branch, Rs. 2/4, 1931, pp. xxii+496. V
- *India in 1930-31.* Calcutta, Rs. 3/14, 1932, pp. xxiv+752. V

- *India in 1931-32.* Delhi, Manager of Publications, Re. 1/-, 1933, pp. xii+238. V

- *India in 1932-33.* Delhi, Re. 1/4, 1934, pp. xiv+197. V

- *India in 1933-34.* Delhi. Re. 1/10. pp. xvi+196. V

- *India in 1934-35.* Delhi, Re. 1/2, 1937, pp. xiv+145. V

See also under Coatman, and Rushbrook Williams.

GRANT, W. J. - *The Spirit of India.* London, B. T.

- Batsford Ltd., 10/6, 1938, pp. viii+120. V
- Ch. VIII of the book is devoted to Mr. Gandhi's influence and Gandhism (pp. 87 to 92). The author's theme is that Hinduism is a denial of life and Gandhism crucifies itself to defeat Britain and (being one with Hinduism) to deny life.
- GRIFFITHS, P. J. - The British in India. London. Robert Hale, 10/6, 1946, pp. 222. V
- Discusses the question of Complete Independence for India. Ch. xv. Mr. Gandhi, pp. 144-158.
- GUNTHER, FRANCES - Revolution in India. Allahabad, Central Book Depot, Rs. 3/8, 1946, pp. viii+152. V
- Gandhi and the Spinning Wheel, pp. 77 to 91.
- GUNTHER, JOHN - Inside Asia. London, Hamish Hamilton, 12/6, 2 ed. 1939, pp. 659. V
- GUPTA, NAGENDRANATH - Indian Nationalism. Bombay Hind Kitabs, Rs. 2/8, 1946, pp. iv+136. V
- GWYN, J. T. - Indian Politics : A Survey. London, Nisbet & Co., 12/6, 1924, pp. xii+344. V
- Letters on Indian affairs from May 1922 to Dec. 1923.
- HARDINGE, LORD. - Speeches of H. E. Lord Hardinge of Penhurst 1913-1916. Madras, Ganesh & Co., Rs. 3/- pp. xii+600. V
- HAYES, WILL - The Indian Crisis. A Reply to the Daily Mail Blue Book. London, The Free Religious Movement, 3d, pp. 10.
- It condemns the "Daily Mail Blue Book on the Indian Crisis, as the biggest penn'orth of lies on the market today".
- HEARD, GERALD - These Hurrying Years. An Historical Outline 1900-1933. London, Chatto and Windus, 7/6, 1934, pp. viii+364.
- Gandhi and his policy of non-cooperation evaluated and criticized, pp. 227-28.
- HOARE, SIR SAMUEL - Speeches of the Rt. Hon. Sir Samuel Hoare. London, Eyre and Spottiswoode, Rs. 2/-, 1935, pp. iv+145. V
- HOGG, DOROTHY - Challenge to the East. London, Society for Promoting Christian Knowledge, 3/6, 1938, pp. x+144.
- Pt. III. India, pp. 113 to 144.
- India : A Plea for Understanding. Allahabad, Kitab Mahal, Rs. 3/-, 1 Ind. Ed. 1946, pp. 142

- Here an English woman looks at Gandhi the universal man, and pleads with her brothers for an understanding with Indian Nationalism.
- HORNIMAN, B. G.** - *Amritsar and Our Duty to India.* London, T. Fisher and Unwin, 6/-, 1920, pp. 196. V
- HOUGHTON, BERNARD** - *Advance India.* Madras, Tagore & Co., 1921, pp. 31. V
Ch. III. Non-violent Non-cooperation.
- HOWARD, EDWIN** - *A Picture of India.* Singapore, 1941.
- HOYLAND, JOHN S.** - *The Case for India.* London, J. M. Dent, 3 6, , 1929, pp. viii+173 V
- **C. F. Andrews, Minister of Reconciliation.** London, Allenson & Co. 1940, pp. 175.
- **Gopal Krishna Gokhale: His Life and Speeches.** Calcutta, Y. M. C. A. Publishing House, Re. 1/8, 1933, pp. x+200. V
- **Indian Crisis: The Background.** London, George Allen, 1943.
- HULL, WILLIAM J.** - *India's Political Crisis.* Baltimore, John Hopkins Press, \$ 2.90, 1930, pp. xviii+190. V
- HUNTER, LORD (Chairman)** - *Report of the Committee appointed by the Government of India to investigate the Disturbances in the Punjab etc.* London, H. M.'s Stationery Office, 3/-, 1920, pp. 166 and map. V
- HUNTINGDON, LORD** - *Common Sense about India.* London, William Heinemann, 3/6, 1942, pp. iv+76.
"Plea for winning India's support for the war by granting real power to a National Govt. now."
- HUTCHINSON, LESTER** - *The Empire of the Nabobs.* London, George Allen, 8 6 1 ed. 1937, pp. 277.
Socialist viewpoint. Gandhi and Congress criticized for accepting the 1935 Act - "A Charter of Slavery"
- HUTHEESINGH, KRISHNA** - *With No Regrets.* Bombay Padma Publications, Rs. 6 8, 1941, pp. xviii+198. V
- HYNDMAN, H. M.** - *The Truth about India,* Madras, S. Ganesan, 12 as, pp. 53.
- HYPES, JAMES LOWELL** - *Spotlights on the Culture of India.* Washington D. C., The Daylton Co., \$ 3.00, 1937, pp. 368.
Ch. XXIV. Contemporary Social Movements and Emergent Leadership in India. pp. 333-356.
- INDIA LEAGUE DELEGATION** - *Condition of India.* See Section II A

INDIAN NATIONAL CONGRESS - Reports of, Annual and Special Sessions, especially from the 31st session held at Lucknow in 1916, to the last session held at Meerut in 1946.

INDIAN PRINTING WORKS (Pub.) - Plain Talks with Britain. Lahore, Rs. 2/4.

- 'Quit India' Re-examined. Lahore, Rs. 2/-.

IQBAL, SIR MUHAMMAD (Compiler - Shamboo) - Speeches and Statements of Iqbal. Lahore, Al-manar Academy, Rs. 4 8, 1944, pp. xii+220. V

IRVIN (HALIFAX) LORD - Indian Problems: Speeches of Lord Irvin, London, George Allen, 12 6, 1932, pp. 376. V

IYENGAR, K. R. SRINIVASA-S. Srinivasa Iyengar: The Story of a Decade of Indian Politics. Mangalore, Basal Mission Press, Re. 1/-, 1939, pp. 91. V

IER, C. S. RANGA - Father India: A Reply to 'Mother India'. London, Selwyn and Blount, 6/-, 5 impr. 1927, pp. 207. V

- India in the Crucible. London, Selwyn & Blount, 7/6, 192, pp. 336. V

IER, S. SUBRAMANIA - Speeches and Writings of Dr. S. S. Iyer. Madras, S. R.

Murthy and Co., Rs. 2/8, 1920 (?), pp. viii+xxiv+424. V

Mrs. and Mr. Gandhi, pp. 290-91

JAG PARVESH CHANDER - The Congress Case. Lahore, Free India Publications, Rs. 3/-, 1943, pp. xii+124. V

JAIPRAKASH NARAYAN - Gandhiji's Leadership and the Congress Socialist Party. 1940.

- Towards Struggle. Selected Manifestoes, Speeches and Writings. Bombay, Padma Publications, Rs. 6/8, 1946, pp. 244. V

JAIRAMDAS DOULATRAM - Revolution and Counter Revolution. Bombay, Vora & Co., 2 as, 1936, pp. 12. V

JAPETH, M. D. - What I Owe to Congress and Gandhi. Bombay, Hamara Hindustan, 8 as, 1946, pp. ii+28. Foreword by B. G. Kher. V

JERE, S. A. - India Drifts Away. Kolhapur, Shri Dnyaneshwar Press, pp. 146.

JOG, N. G. - Churchill's Blind Spot: India. Bombay, The New Book Co., Rs. 5/-, 1944, pp. xvi+228. V

Ch. xxii. Gandhi and Churchill, pp. 196-208.

JONES, GEORGE E. - Tumult in India. New York, Dodd, Meed and Company, \$ 3.00, 1948, pp. X+277.

Ch. V. The "Practical" Mahatma, pp. 69-91.

KAILESH CHANDRA - The Tragedy of Jinnah. Lahore, Sharma Publications, Rs. 2/8, 1941, pp. xii+280. V

KAMAL-UD-DIN, KHWAJA - The House Divided: England, India and Islam. Woking, The Islamic Review, 7/6, 1922, pp. 149. V

- India in the Balance: British Rule and the Caliphate. Woking, The Islamic Review, 7/6, 1922, pp. 176. V

KANITKAR, M. J. - World Crisis Under Oriental Searchlight. Nagpur, M. J. K., 12 as, pp. viii+90. V

KARAKA, D. F. - I Have Shed My Tears: A Candid View of Resurgent India. New York & London, D. Appleton Century Co., Rs. 12/-, 1947, pp. vi+280. V

KAUSHIK, B. G. The House That Jinnah Built. Bombay, Padma Publications, Rs. 4/8, 1944, pp. vi+148. V

KELKAR, N. C. - A Passing Phase of Politics. See Sect II. - Pleasures and Privileges of the Pen. Poona, K. N.

Kelkar, Rs. 5/-, 1929, pp. xii +556. V

KENWORTHY, J. M. - India, A Warning. London, 1931.

KHAN, ABDUL MAJID - Leader by Merit. A Study of the Career and Character of Sardar Patel. Lahore, Indian Printing Works, Rs. 5/8, 1946, pp. 312.

KHANNA, B. N. - India in World Politics. New Delhi, Anrit Books, Rs. 2/-, 1939, pp. viii+227. V

The freedom movement under Gandhi dealt with in 'Freedom of India', pp. 148-172.

KHANNA, R. N. (Ed.) - Gandhi Fights for Freedom. Lahore, Allied Indian Publishers, Rs. 2/8, 1944, pp. 90. V

Articles by various notable persons about the 'Quit India' Struggle.

KHANNA, RADHAKRISHNA - India and the New World Order. Lahore Minerva Bookshop, Rs. 5/-, 1942, pp. viii+304. V

The author is apprehensive of the industrial system and large scale industries.

KINNAIRD, EMILY - My Adopted Country. Lucknow, Emily Kinnaird, Rs. 1/8, 1944, pp. iv+224. V

- Wardha and its activities described in chapter VIII; Friendship with Mahatma Gandhi, appendix II.
- KOHN, HANS - A History of Nationalism in the East. London, George Routledge, 25/-, 1929, pp. xii+476, an exhaustive bibliography and index. V
- The last two chapters of the book (Chapter XI and XII) are devoted to India. Gandhi and Indian Nationalism, pp. 398 to 429 of Chapter XII
- KOTWAL, JEHangIR F. - The Indian Charter. Karachi, J. F. Kotwal, Rs. 10/8, 1944, pp. xxxv+459. V
- KRIPALANI, J. B. - The Indian National Congress. Bombay, Vera & Co., Re. 1/-, 1946, pp. 65. V
- Our Struggle for Freedom and Democracy. Bombay, B. P. C. C. Publications, 2 as, 1941, pp. 13. V
- Presidential Address at the 52nd Session of the I. N. Congress held at Meerut, Nov. 1946. Delhi, Delhi Printing Works, pp. 59.
- KRISHNAMURTI, Y. G. - Back to Sanity : A Study in Human Possibilities. Baroda, Y. G. Krishnamurti, Rs. 5/8, pp. xvi+80.
- Gandhi Era in World Politics. Bombay, Popular Book Depot, Rs. 3/12, 1943, pp. ix+72. V
- Independent India and a New World Order. Bombay, Popular Book Depot, Rs. 10/-, 1943, pp. xxxvi+207. V
- Jawaharlal Nehru. The Man and His Ideas. Bombay, Popular Book Depot, Rs. 4 4, 1942, pp. xxx+174. V
- KUMARAPPA, BHARATAN - Indian Struggle for Freedom. Musulipattam, 1938. V
- KUMARAPPA J. C. - Europe Through Gandhian Eyes. Wardha, A. I. V. I. A., 8 as, 1948, pp. iv+29. V
- Nationalism. Rajahmundry, Hindustan Publishing Co., 2 as, 1937, pp. 40. V
- Stone Walls and Iron Bars. Allahabad, New Literature, 14 as, pp. ii+25. V
- LAJPATRAI, LALA - Call to Young India. Madras, Ganesh & Co.
- India's Will to Freedom. Madras, Ganesh & Co., Rs. 2/-, 1921, pp. vi + 188. V
- Unhappy India : A Reply to 'Mother India' Calcutta, Bana Publishing Co., Rs. 7/8, 1928, pp. xxii+536. V
- LAKHANPAL, P. L. -History of the Congress Socialist Party. Lahore, National

- Publishers and Stationers,
Rs. 3/8, 1946, pp. viii+158. V
- LANKASUNDARAM, DR.
- India and World Politics.
A Historical Analysis and
Approach. Delhi, Rajkamal
Publications, Rs. 10/8.
- LATEEF, S. A. - The Great
Leader: A Comparative
Study of the Political Care-
ers of Mr. Jinnah and Mr.
Gandhi. Lahore, Lion Press,
Rs. 3/-.
- LAWRENCE, SIR W. - The
India We Served. London,
Cassell, 1928.
- LEADERS' CONFERENCE-Pro-
ceedings of the Leaders
Conference Convened at
Delhi. Delhi, Re. 1/8, 1943,
pp. 56+54. V
- LELE, P. R. - (Compiler and
Editor) - War and India's
Freedom. Bombay, Popular
Book Depot, Re. 1/8, 1940,
pp. ii+230. V
- LELE, P. R.; ALVA, VIOLET;
AND DHURANDHAR, M. V.
- March of Events (Being
the case of the Indian National Congress). Bombay, B. P.
C. C., Vol. II. Rs. 5/-, 1945,
pp. vi+312; Vol. III. Rs. 2/-,
1946, pp. iv+131. V
- For Vol. I, see under
Bombay P. C. C.
- LINLITHGO, THE MARQUESS
OF - Speeches and State-
ments of the Marquess of
Linlithgo (1936-1943). New
Delhi, Bureau of Public Infor-
mation, Govt. of India, Rs.
12/8, 1945, pp. xxiii+467. V
- LOHIA, DR. RAM MANOHAR
- India's Stand. Allahabad,
A. I. C. C., pp. 16. V
- Mystery of Sir Stafford
Cripps. Bombay, Padma
Publications, 8 as, 1942, pp.
iv+71. V
- LOVETT, Sir VERNEY - A
History of the Indian
Nationalist Movement.
London, John Murray, 12/-,
3 ed. 1921, pp. xiv+303. V
- India. London, Hodder and
Stoughton, 1923.
- M. R. T. - Nationalism in
Conflict in India. Bombay,
Home Study Circle, Malbar
Hill, Rs. 3/-, 1942, pp. xvi
+310. V
- MAHADEV RAO, D. - The
India Round Table Con-
ference and After. London,
Heath Cranton Ltd., 3/6,
1932, pp. 94. V
- The author is indignant
at Lord Irvin's gestures to
Gandhi, whom he calls 'The
Super Viceroy', and the
Congress.
- MAHOMED, SYED - The Khi-
lafat and England. Patna,
Mohammed Imtyaz, Re. 1/8,
1921, pp. 88+4. V
- MALIARIK, KNAZ JAN - Three
Words: How to Do India

- Free? Re. 1/8, 1935, pp. 110. V
- MARRIOTT, SIR JOHN A. R.
- The English in India: A Problem of Politics. Oxford, Clarendon Press, 12/6, 1932, pp. x+322. V
- An imperialist approach to the problem evinced throughout.
- MASANI, R. P. - Dadabhai Naoroji, The Grand Old Man of India. London, George Allen, 16/-, 1939, pp. 567. V
- Foreword by Mahatma Gandhi.
- MATHEWS, BASIL AND WILSON, WINFRED - India Reveals Herself. London, Oxford, 5/-, 1937, pp. viii+192. V
- MAYO, KATHERINE - Mother India. New York, Harcourt Brace & Co., 1 ed. 1927, Rs. 10/-, pp. xiv+440. V
- Mahatma Gandhi calls this 'A Drain Inspector's Report'. Full of misrepresentations and distortions to suit her sinister theme.
- MEHERALLY, YUSUF
- Leaders of India. Bombay, Allied Publishers, 6 as, 1940, pp. 59. V
- Reprinted by Padma Publications as Pt. I of the Leaders of India, 8 as, 1942, pp. 59. V
- Leaders of India. Pt. II, Bombay, Padma, Re. 1/-, 1946, pp. 79. V
- MEHTA, CHITRA - I Fought for My Country. Bombay, Hamara Hindustan, 8 as, 1946, pp. 48. V
- MESTON, LORD, - Nationhood for India. London, Oxford, 5 -, 1931, pp. 112. V
- MITCHELL, KATE L. - India Without Fables: A 1942 Survey. New York, Alfred A. Knoff, \$2.50, 1942, pp. viii+296+xiii. (English ed. John Lane the Bodley Head, 10 6.) V
- "An up to date analysis of the political, social and economic forces which keep India in ferment today". Includes vivid sketches of Gandhi, Nehru, Jinnah etc.
- MITCHELL, KATE AND GORHEL, KUMAR - Twentieth Century India. St. Louis, Institute of Pacific Relations and Webster Publishing Co., 35 cents, 1944, pp. ii+94. V
- Growth of Indian Nationalism under Gandhi, pp. 69 to 94.
- MITRA, K. (Ed.) - Congress Ministries at Work (April 1946-April 1947). Allahabad, A. I. C. C., Rs. 2.-, 1947, pp. xvi+110. V

- MODAK, CYRIL - India's Challenge to Christians. Lucknow, The Upper India Publishing House, Rs. 2/-, 1941, pp. xii+194. V
- Marching Millions. Allahabad, Kitab Mahal, Rs. 2/8, 1947, pp. viii+202. V
- Ramarajya and Lokarajya compared.
- What Price Freedom? The Epic of These Five Memorable Years. Allahabad, Kitab Mahal, Rs. 3/12, 1945, pp. xii+199. V
- MOHAMMED ALI, Maulana - The Key to Yeravda. Madras, Tagore & Co., 8 as, 1924, pp. 131. V
- Presidential address delivered at the Cooanada Session of the Indian National Congress, 1923. See Ali, Mohammed
- MONTAGUE, EDWIN S. - An Indian Diary. London, William Heinemann, 21/-, 1930, pp. xvi+410. V
- MONTMORENCY, SIR GEOFFREY - India Today and Tomorrow. London, The Signpost Press, 6d, 1944, pp. ii+30.
- Indian politics from 1919-1943 dealt with.
- MOON, PENDERELL - The Future of India. London, Pilot Press, 5/-.
- Strangers in India. London, Faber and Faber, 7/6, 4 impr. 1945, pp. 212.
- MORAES, F. R. - The Story of India. Bombay, The Noble Publishing House, 1942, pp. xii+196+iii. V
- MORAES, F. R. AND STIMSON, R. - Introduction to India. Bombay, Oxford Univ. Press, Re. 1/8, 1943, pp. iv+170. V
- MOTA, H. N. - From Bondage to Freedom. Lucknow, Ganga Pustakamala, Rs. 2/8, 1948, pp. 140.
- MUKERJEE, DHAN GOPAL - Disillusioned India. 1930.
- A Son of Mother India Answers. New York, E. P. Dutton, 1928, pp. 112. V
- Contains the full text of Gandhiji's article on Miss Mayo's "Mother India". (Young India Sept. 15, 1927.) pp. 63-80.
- MUKERJEE, HIRENDRANATH - Indian Struggle for Freedom: A History. Bombay, Kutub Publishers, Rs. 4/-, 6/8, 1946, pp. 223. A note on suggested reading. V
- MUKERJEE, RADHAKUMUD - Akhand Bharat. Bombay, Hind Kitabs, 8 as, 1945, pp. 32. V
- MUNSHI, K. M. - Akhand Hindustan. Bombay, New Book Co., Rs. 4/-, 1942, pp. 273. V

- The Changing Shape of Indian Politics. Poona, DcshmuKh & Co., Rs. 5/-, 2 ed. 1946, pp. vi+227. V
- The Indian Deadlock. Allahabad, Kitab Mahal, Rs. 2/-, 1 ed. 1945, pp. vi+152.
- The New Outlook. Lahore, Indian Book Co., Rs. 5/-, 1947, pp. 161.
- NAIDU, C. K. B. (Pub.) - A Nation at Bay, Bombay, Re. 1/-, 1941, pp. xvi+144. V
- NAIDU, SAROJINI - Speeches and Writings of Shrimati Sarojini Naidu. Madras, S. Ganesan, Rs. 3/-, 3 ed. 1925, pp. xxxii+448. V
- NAIK, VASANT N. - Indian Liberalism : A Study. (Silver Jubilee Volume, 1918-1943). Bombay, Padma Publications for the National Liberal Federation of India, Rs. 5 8, 1945, pp. xii+353 +v. V
- Mr. Jinnah (A Political Study). Bombay, Saraswati Publications, Rs. 4/8, 1947, pp. 85.
- NAIR, C. GOPALAN - The Moplah Rebellion 1921. Calicut, C. Gopalan Nair, Rs. 2/-, 1923, pp. vi+127+188. V
- NARIMAN, K. F. - Whither Congress? Bombay, D. R. Dewoolkar, 12 as, 1933, pp. 160.
- ‘ Criticism of Congress Policy as dictated by Mr. Gandhi ’.
- NATARAJAN, . K. - Miss Mayo's Mother India : A Rejoinder. Madras, Natesan & Co., 12 as, 5 ed. 1930, pp. viii+135. V
- The Criticisms of Tagore, Gandhi, Besant etc., are also included.
- NATESAN (G, A.) AND CO. (Pub.) - Congress Presidential Addresses, 2 vols. Madras, Rs. 4/-, each. FIRST SERIES, 1885-1911. 1934; SECOND SERIES. 1912-1934, 1935. V
- EMINENT MUSALMANS. Rs. 3/- 1935, pp. 544. V
- Indian Christians. Rs. 3/-, 1936, pp. iv+360. V
- NATIONAL LITERATURE PUBLISHING CO. (Pub.) - What Ails India ? (A Collection of Speeches and Writings of Eminent Leaders of India on the Outstanding Grievances, etc.). Bombay, Re. 1/-. 1922, pp. 112.
- ‘ A text-book for a student of Politics. ’
- NEHRU, JAWAHARLAL - China, Spain and the War : Essays and Writings. Allahabad, Kitabistan, Rs. 2/8, 1940, pp. 269. V
- The Discovery of India: Calcutta, The Signet Press, Rs. 11/-, 1946. pp. xvi+711. V

- American and English editions also available at \$ 5.00 and 25/-, respectively
- **Eighteen Months in India.** Allahabad, Kitabistan, Rs. 2/-, 1936, pp. viii+300. V
  - **Glimpses of World History.** 1 ed. in 2 vols. Allahabad. Kitabistan, 1935, 1936; Second and further editions - London, Lindsay Drummond, 12/6; American, edition, John Day New York. \$ 5.00. V
  - **Important Speeches of J. Nehru, 1922-1945.** Lahore, The Indian Printing Works, Rs. 6/8, 1945, pp. viii+243.
  - **India and the World and Other Essays.** London, George Allen. 5 -, 1936, pp. 262. V
  - **Jawaharlal Nehru: An Autobiography.** London, John Lane the Bodley Head, Rs. 7/-. 1936, pp. 618. V
American ed. published by John Day, New York at \$ 5.00. under the title 'Towards Freedom'
  - (Ed. R. Dwivedi) - **Life and Speeches of Pt. Jawaharlal Nehru.** Allahabad, The National Publishing House, Rs. 2/-, 1929, pp. 227. V
  - (Ed. A Student) - **Nehru Flings a Challenge.** Bombay, Hamara Hindustan, Re. 1/-, 1943, pp. xxviii+153. V
  - (Compiler: D. R. Bose) - **New India Speaks.** Calcutta, A. Mukherjee and Co., Rs. 3/-, 1947, pp. viii+184. V
Recent speeches of Pandit Nehru.
  - **Recent Essays and Writings.** Allahabad, Kitabistan, Re. 1/12, 1934, pp. vi+148. V
  - **Towards Freedom.** See above Jawaharlal Nehru: An Autobiography.
  - **The Unity of India (Collected Writings 1937-1940).** London, Lindsay Drummond, Rs. 5 -, 1941, pp. 432. V
  - **Where are We?** Allahabad, 1939.
  - **Whither India?** Allahabad, Kitabistan, 4 as, 2nd enlarged ed. 1933, pp. 42. V
  - **NENE, M. G. AND BARDE, S. M. - India in Transition.** Barsi, Nene and Barde, Rs. 7/8, 1948, pp. xii+400+xxviii. V
Ch. III. India under Gandhiji's Leadership (1919-1939), pp. 86 to 178.
  - **NORMANTON, MISS HELENA - India in England.** Madras, S. Ganesan, Rs. 2/-, 1921.
A Survey of the Indian Situation since the Armistice.
  - **NUNDY, ALFRED - Political Problems and Hunter Committee Disclosures.** 1920.

- O'DWYRE, SIR, MICHAEL - *India As I Knew It*. (1885-1925). London, Constable, 18/-, 1925, pp. xii+464. V
- O'MALLEY, L. S. S. - (Ed.) - *Modern India and the West: A Study of the Interaction of Their Civilizations*. London, Oxford Univ. Press, 36/-, 1941, pp. xii+834. V
- OSBURN, ARTHUR - *Must England Lose India? The Nemesis of Empire*. London, Alfred A. Knoff, 7/6, 3 ed. 1930, pp. viii+250. V
- OXFORD UNIV. PRESS (Pub.) - *India and the Four Freedoms* (B. B. C. Pamphlet No. 1). Bombay, Re. 1/-, 1944, pp. ii+93. V
- *Oxford Pamphlets on Indian Affairs*.
- PAL, BIPIN CHANDRA - *Presidential Address, Bengal Provincial Conference*, Barisal, 1921. Calcutta, S. C. Deb, pp. 124
- PANDIT, VIJAYALAXMI - *So I Became A Minister*. Allahabad. Kitabistan Re. 1/8, 1939, pp. 154. V
- PARKINS, RELEIGH - *India Today: An Introduction to Indian Politics*. London, Longmans; New York, John Day, \$3-75 revd. ed. 1945, pp. xiv+387. Maps, sources, bibliography and index.
- PATEL, VITTHALBHAI J. - *The Indian View*. London, Friends of India, 3d, 1931, pp. 32. V
- Presidential Address delivered by Mr. V. J. Patel at the Indian National Conference in Great Britain, June 1931.
- PATIL, S. K. - *The Indian National Congress. A Case for Its Reorganization*. Aundh, Aundh Publishing Trust, Re. 1/-, 1945, pp. iv+71. V
- PAYNE, ROBERT - *The Revolt of Asia*. New York, John Day, \$ 3.50, 1947, pp. viii+305.
- Rise of the Congress and Gandhi, pp. 97-109.
- PEARSON, W. W. - *The Dawn of a New Age and Other Essays*. Madras, S. Ganesan, Re. 1/-, 1922, pp. viii+180. V
- M. K. Gandhi — A Study pp. 55-73.
- POLAK, HENRY S. L. - *The Indians of South Africa. Helots within the Empire and How They Are Treated*. Pts. I—IV and Addenda. Madras, Natesan, Re. 1/-, 1909, pp. viii+96+47+15+iv. V
- POLE, DR. GRAHAM - *India in Transition*. London, Hogarth Press, 8/6, 1932, pp. xii+395.
- India from 1917 to 1932; mainly Gandhi, Non-Cooperation, etc.

- POWELL, EDMUND (Chairman) - Report of the Select Committee on Asiatic Grievances. Cape Town, Cape Times Ltd., Govt. Printers, 1908, pp. xvi+121+viii.
- PRADHAN R. G. - India's Struggle for Swaraj. Madras, Natesan & Co., 1930, Re. 1/-, pp. xi+311.
- PRAVASI BHAVAN (Pub.) - Public Opinion on the Assisted Emigration Scheme under Indo-South African Agreement. Khargharh (Bihar), 1921, pp. 108+920. V
Opinions of distinguished publicists, including Gandhiji, journalists and journals both English and Hindi are given.
- RAJAGOPALACHARI, C. - Reconciliation: Why and How? A Plea for Immediate Action. Bombay, Hind Kitabs, 14 as, 1945, pp. 40. V
- The Way Out. London, Oxford Univ. Press, 8 as, 1943, pp. 32. V
- RAJPUT, A. B. - The Cabinet Mission. Lahore, Lion Press, Rs. 3/-,
- India's Struggle (Complete History of India's Freedom Struggle from 4000 B. C. to Date). Lahore, Lion Press, Rs. 5/-.
- RAMAN, T. A. - India. London, 1 ed 1942; 3 ed. 1944, Oxford Univ. Press, pp. 158, 5/-.
- A Report on India. London, Oxford, 1943.
- A propaganda book on behalf of the British vilifying Indian Nationalism, Congress and Gandhi.
- RANGA, PROF, N. G. - Outlines of A National Revolutionary Path. Bombay, Hind Kitabs, Rs. 2/8, 1945, pp. iv+132. V
- RAO, C. V. H. - India's Case for Freedom. Lahore, Lion Press, Rs. 2/-.
- RATCLIFFE, S. K. - The Resurgence of Asia (Conway Memorial Lecture). London, Watts & Co., 1/-, 1946, pp. x+32. V
Indian Freedom Movement and Gandhi dealt with from pp. 17 to 31.
- RAWLINSON, H. G. - The British Achievement in India: A Survey. London, William Hodge, 15/-, 1948, pp. viii+248. V
Ch. xiii and xiv (pp. 197-230) are pertinent to our purpose.
- RAY, KALINATH - Gandhi's Suppressed Letter. Lahore, Allied Indian Publishers, 12 as, pp. 48.
- RAY, ACHARYA PRAFULLA CHANDRA - Life and Experiences of a Bengali Chemist - 2 Vols. Calcutta, Chuckeravorthy Chatterjee &

Co., Rs. 5/-, Rs. 4, 1932, 1935,
pp. x+557, viii+469. V

RAY, PRITHWISH CHANDRA
- Life and Times of C. R.
Das. London, Oxford, Rs.
6/-, 1928, pp. xvi+313. V

RECEPTION COMMITTEE OF
THE I. N. CONGRESS - The
Congress and the National
Movement. Calcutta, 1928,
pp. 100.

" Historical sketch of the
Congress upto 1928 from a
Bengali standpoint."

REED, SIR STANLEY AND
CADEK, P. R. - India : The
New Phase. (The West-
minster Library). 1929.

REYNOLDS, REGINALD -
White Sahibs in India.
London, The Socialist Book
Centre, 1 ed. 1937: 3
ed. 1946, 10/6, pp. xvi+247. V

ROBERTS, W. H. - Review of
the Gandhi Movement in
India. New York, Academy
of Political Science, 1923.

RONALDSHAY, EARL OF
(Marquis of Zetland) - The
Heart of Aryavarta : A
Study of the Psychology
of Indian Unrest. - London,
Constable, 14/-.

- Lands of the Thunderbolt :
Sikkim, Chumbi and Bhutan.
London, Constable, 16/-,
1923, pp. xvi+267.

Superstitions current
about Gandhi pp. 25-31
(Buddha Gandhi analogy).

RUTHERFORD, V. H. -
Modern India: Its Problems
and Their Solution. London,
Labour Pub. Co., 1927, pp.
xvi+268.

Ch. 1 devoted to Mahatma
Gandhi (pp. 1-54). Author
sympathetic towards Indian
aspirations.

SAIYID, MATLUBUL HASAN
- Mohammed Ali Jinnah -
A Political Study. Lahore,
Mohammad Ashraf, Rs. 12.8,
1945, pp. xxii+939. V

SANDFORD, CHARLES - India,
Land of Regrets. London,
The Fenland Press Ltd.,
8.6, 1934, pp. 301. Foreword
by 'Robert Bernays M. P.
(author of the 'Naked Fakir').

Ch. XIII deals with Mr.
Gandhi and 'Passive Resis-
tance' (pp. 212-232.)

SARASWATI LIBRARY (Pub.)
- BEHAVE Like Men (Swa-
raj Series No. 3). Calcutta
3 as, 1921.

Some open letters of
Tagore, Lalaji, Das, etc.

SASTRI, RT. HON. V. S.
SHRINIVAS-Life of Gopal
Krishna Gokhale. Bangalore
City, The Bangalore Press,
Re. 1/4, 1937, pp. 138. V

- (Ed. T. N. Jagadisan) - My
Master Gokhale (A Selec-
tion from the Speeches and
Writings of Sastri). Madras,

- Model Publications, Rs. 5/-,
1946, pp. viii+282. V
- Foreword by M.K. Gandhi.
- SATYPAL AND PRABODH
CHANDRA - Sixty Years of
Congress. India Lost: India
Regained (A Detailed Record
of Its Struggle for Freedom).
Lahore, The Lion Press, Rs.
15/-, 1946, pp. viii+384. V
- SEN, DHIRENDRANATH - Re-
volution by Consent. Cal-
cutta, Saraswati Library, Rs.
10/-, 1947, pp. viii+345
- SEN, GERTRUDE EMERSON
- Voiceless India. New York,
John Day, \$ 3.00, 1 ed. 1930;
Revd. ed. 1944, pp. vi+458. V
- Ind. ed. 1946, Bénarès.
Rs. 7/8. Introductions by
Pearl Buck and Rabindranath
Tagore.
- SETALWAD, SIR CHIMANLAL
- Recollections and Reflec-
tions: An Autobiography.
Bombay, Padma Publications,
Rs. 12/-, 1946, pp. xxxii+530
and 32 illustrations. V
- SEWELL, W. STUART
- Famous Personalities. New
York, The New Home
Library, Rs. 4/8, 1944, pp.
xx+378. V
- Contains short lives of
400 of the world's greatest
and most famous men and
women including a sketch of
Gandhi.
- SHAFAT AHMED KHAN, SIR
- The Indians in South
Africa. Allahabad, Kitabistan,
Rs. 15/-, 1946, pp. xiii+596. V
- SHARMA, DIWAN CHAND
- Our Indian Heritage.
Bombay, Blackie & Son, 1/6,
1942, pp. 144. V
- Chapter XII devoted to
Gandhi.
- *SHARMA, SHRIPAD RAMA
- Our Heritage and Its
Significance. Bombay, Hind
Kitabs, Rs. 6/8, 1947, pp.
viii+207. V
- Gandhiji's views on Art,
Civilization and Machinery
cited and evaluated at differ-
ent places.
- SHELVANKAR, K. S. - The
Problem of India. Harm-
ondsworth, Penguin Books,
6 d, 1940, pp. 254. V
- SHRADDHANANDA, SWAMI
- Inside Congress. Bombay,
K. B. Dhavle, Rs. 4/-, 1946,
pp. iv+208. V
- SHRIDHARANI, KRISHNA-
LAL - My India, My Ame-
rica. New York, Duell
Sloane & Pearce; Ind. ed.
Bombay, International Book
House, Rs. 7/12, 1944, pp.
xvi+458. V
- Warning to the West. New
York, Duell Sloane & Pearce,
\$ 2.50, 1942, pp. xii+274. V
- SHRIPRAKASH - Annie Besant
as Woman and as a

- Leader.** Adyar, Theosophical Pub. House, Re. 1/12, 1941, pp. xxii+255. V
- SINGH, MADHAVENDRA P. N.** - Challenge to Youth (A Symposium of Messages of the Great Personalities to Indian Youth). Foreword by S. Radhakrishnan and Introduction by Pt. Amarnath Jha. Allahabad, Kitabistan, Rs. 2 -, 1940, pp. 289. V
- Mahatma Gandhi's Contribution, pp. 71 to 80.
- SINGH, MUBARAK - Sardar Vallabhbhai Patel.** The Man of Few Words and Many Triumphs. Lahore, Sikh Publishing House, Rs. 2 4, 1945, pp. iv+94. V
- SINHA, DR. SACHCHIDANANDA** - A Selection from the Speeches and Writings of S. Sinha. Calcutta, Thacker, Spink & Co., Rs. 7 -, 1942, pp. xvi+911. V
- SITARAMAYYA, B. PATTABHI** - The History of the Indian National Congress (1885-1935). Allahabad, A. I. C. C., Rs. 2 -, 1935, pp. xxiv+1038 +civ. V
- Reprinted as Vol. I by Padma Publications, Bombay, 1947, Rs. 15/-.
- Though merely a reprint of the 1st edition it has been advertised and sold as a new revd. edition by the publishing firm!
- Vol. II, 1935-1947. Rs. 25/-, 1947, pp. xvi+827+ccclxxi. V
- Sixty Years of Congress. Bombay, B. P. C. C. Publications, 8 as, 1945, pp. iv+32. V
- Some Fundamentals of the Indian Problem. Bombay, Vora & Co., Re. 1/12, 1946, pp. 104. V
- Why Vote Congress? Bombay, Hind Kitabs, 12 as, 1945, pp. vi+81. V
- SMITH, WILLIAM ROY** - Nationalism and Reform in India. New Haven, Yale Univ. Press, 1939.
- SNOW, EDGAR** - Glory and Bondage. London, Victor Gollancz. Ind. ed. Bombay, Thacker & Co., Rs. 7'8, 1945, pp. 263. V
- Book I (Brown Bondage) deals with India and Her Struggle for Independence and Gandhi.
- SORENSEN, REGINALD** - My Impressions of India. London Moredian Books, 10/6, 1946, pp. 224. V
- SPENDER, J. A.** - A Short History of Our Times. London, Cassell & Co., 1934, pp. viii+318.
- Gandhi's agitation, pp 255-56.

SRIVASTAVA, GOPINATH -
When Congress Ruled.
Allahabad, 1940.

STAAL, P. - A Foreigner
Looks at India. London,
Jonathan Cape, 7'6. 1933,
pp. 252. V

Hindus vs Moslems, Mar-
tial Races vs Sheltered Races,
Princes vs Modern Govern-
ment - three currents of rivalry
and the Khyber Pass menace
omphasized by the author,
who is an imperialist. Gan-
dhiji and his politics discussed
from pp. 193 to 252. 'Gandhi
has successfully taken the
Indian situation out of rea-
lity', opines the author.

STOKES, S. E. - National Self-
Realization. Madras, S. Gane-
sar, Rs. 3 -, 1921, pp. xx+
154+100+56. V

Pt. I. Essays : Political and
National ; Pt. II. National Self-
Realization; Pt. III. The Fail-
ure of European Civilization.

- National Self-Realization.
A reprint of pt. II from the
Above. Ganesan, Re. 1/8.

- To Awakening Asia. Madras,
Ganesh & Co., 1922, Re. 1/8.

Foreword by Mahatma
Gandhi and an appreciation
of the author by C. F. An-
drews.

STUDENT OF PUBLIC AFFAI-
RS, A - Has Congress Failed?
A Historical Survey of the

Years 1918-1939. Bombay,
Times of India, 6 as, 1943,
pp. 83. V

SUBRAHMANYAM, M. - Why
Cripps Failed? Now Delhi.
Hindustan Times, Re. 1/-,
1942, pp. x+106. V

SUNDAY TIMES OFFICE (Pub.)
- My Motherland Series.
Madras. The Series contains
about 50 pamphlets dealing
with subjects like Indian
Nationalism and Gandhiji's
life and activities.

SUNDERLAND, J. T. - India,
America and World Bro-
therhood. Madras, Ganesh
& Co., Rs. 3 -, 1924, pp.
xvi+295+viii.

Pt. II deals with India's
struggle for Swaraj and a
chapter on 'Gandhi and Non-
Cooperation' (pp. 220-227).

- India in Bondage. Calcutta,
R. Chatterjee, Rs. 5/-, 1929,
pp. 553. V

SYDENHAM, LORD (of Combe)
- Studies of an Imperialist
on War, India and Socialism.
1928.

SYKES, SIR FREDERICK - From
Many Angles : An Autobiog-
raphy. London, George G.
Harrap, 25/-, 1942, pp. 592. V

The author was Governor
of the Bombay Presidency
from 1928 to 1933.

TALEYARKHAN, HOMI J. H.
- I Have It from Gandhiji.

Bombay, Jame Jamshed, Re.
1/-, 1944, pp. vi+29. V

- They Told Me So. Bombay,
Thacker & Co., Rs. 7/14,
1947, pp. xii+222. V

Ch. I "A Meeting with
Gandhi" is a reprint from
"I Have It from Gandhiji".

TANDON, P. D. (Ed.) - Nehru
Your Neighbour. Calcutta,
The Signet Press, Rs. 7/8,
1946, pp. xiv+178. V

Introduction by Mahatma
Gandhi.

TENDULKAR, DR. - Nation
Betrayed. A Case against the
Communists on Their Own
Evidence. Bombay, B. P. C.
C., 8 as, 1946, pp. iv+26. V

THOMPSON - The Recon-
struction of India. London,
Faber and Faber, 1930.

THOMPSON, EDWARD J. -
Enlist India for Freedom.
London, Victor Gollancz, 2/6,
1940, 3 impr. pp. 120. V

THOMPSON, EDWARD J.
AND GARRATT, G. T.
- Rise and Fulfilment of
British Rule in India.
London, McMillan, 21/-, 2 ed.
1935, pp. xii+690. V

TIMES PUBLISHING CO.
(Pub.) - India, the Com-
mission and the Confere-
nce. A Reprint of Leading
Articles in the Times on the
Indian Question from the
Return of the Statutory

Commission from India to
the Conclusion of the R. T.
C. in London. 6 d, London,
1931, pp. 71. V

TROTTER, EDITH A. - The
Problem of India's Future.
New York, 1943.

UNITED PUBLICATIONS
(Pub.) - Indian Studies.
Delhi, Rs. 2/8, 1947, pp.
177, index and map.

VAKEEL, N. H. - Political
Insanity of India. Bombay,
Thacker & Co., Rs. 4/8,
1943, pp. xii+95. Foreword
by Sir Chimanlal Setalwad.

Author a bitter critic of
Congress and Gandhi. Con-
siders Civil Disobedience as
pure 'hooliganism'.

VAN TYNE, CLAUDE M.
- India in Ferment. Rs. 6/6,
1923.

VASWANI, T. L. - Birthright.
Madras, Ganesh & Co., Re.
1/-, 1922, pp. xxiii+89. V

- Builders of Tomorrow.
Madras, Ganesh & Co., Re.
1/8, 1922, pp. vi+151. V

- Creative Revolution. Madras,
1922.

- The Gospel of Freedom.
Madras.

- India Arisen. Madras, Ganesh
& Co., Re. 1/8, 1922, pp. xii+
114. V

- India in Chains. Madras,
Ganesh & Co., Re. 1/8, 1922,
pp. xx+144. V

- **India's Adventure.** Madras, Ganesh & Co., 1923.

- **Message of the Birds.** Madras, Ganesh & Co., Re. 1 -, 1922, pp. iv+78. V

The Great-Souled Gandhi.
pp. 11-18

- **My Motherland.** Madras, Ganesh & Co., Re. 1 8, 1921. pp. viii+168. V

VENKATARAMANI, K. S.
- **Renascent India.** 2 ed., Re. 1 -.

VENKUSWAMY, N. S. - **Congress in Office.** Bombay, The Bharat Publishing Co., Re. 1 8, 1940, pp. viii+207. V

VIDYARTHI, RAMSHARAN - **British Savagery in India.** Agra, Shivalal Agarwal & Co., Rs. 9 8, 1946, pp. x+333+21. V

WALKER, ERIC A. - **The British Empire: Its Structure and Spirit.** London, Oxford Univ. Press, 14 -, 1947, pp. vi+250. V

WASHBURNE, CARLETON WOLSEY - **Remakers of Mankind.** New York, John Day, \$ 2.00, 1932, pp. 349.

The book contains reports of interviews Washburne had, in course of a world tour, with leaders in different countries of the world, including Mahatma Gandhi.

WATSON, SIR ALFRED - **If Britain Quit India?** London,

Indo-Burma Association, 1944
WELLOCK, WILFRED - **India's Awakening.** London, 1922.

WHITEHEAD, BISHOP - **Indian Problems in Religion, Education and Politics.** London, Constable, 1924.

WHYTE, SIR FREDERICK
- **India: A Bird's Eye View.** London, Royal Institute of International Affairs, Rs. 2 -, 1944, pp. 83. V

Deliberate misrepresentation of Gandhiji's actions and the Congress, and an apology for the British stranglehold of India.

WILLIAMS, RUSHBROOK L. F. - **India in 1919.** Calcutta, Supdt., Government Printing, Re. 1 -, 1920, pp. xiv+281. V
- **India in 1921.** Re. 1 -, 1921, pp. xiv+275. V

- **India in 1921-22.** Re. 1 8, 1922, pp. xvi+368. V
- **India in 1924-25.** Re. 1 12, 1925, pp. xviii+435. V

See also under Coatsman and Govt. of India.

- **What about India?** London, Thomas Nelson & Co., 2/6, 1939, pp. 176. V

Ch. VII. The New Era in Politics, pp. 125-140.

WILLINGDON, THE EARL OF
- **Speeches of the Earl of Willingdon.** Simla, Government of India. Vo. I. 18-4-31

to 22-3-34; Vol. II. 29-6-34
to 18-4-36.

WILSON, F. W. - The Indian
Chaos.

- Some Indian Problems.
Allahabad, Ram Mohanlal,
Re. 18.

WINSLOW, J. C. AND ELVIN,
V. - Gandhi, The Dawn of
Indian Freedom. See Elvin
and Winslow.

WINT, GUY - The British In
Asia. London, Faber and
Faber, 10 6, 1947, pp. 224. V

WOOD, ERNEST - An English-
man Defends Mother India:
A Complete Constructive
Reply to "Mother India".
Madras, Ganesh & Co., 24 -,
1929, pp. x+46s. V

WOOLACOTT - India on Trial.
London, McMillan, 1929.

YOGANANDA, PARAMA-
HANSA - The Autobio-
graphy of a Yogi. New
York, The Philosophical
Library, \$ 3.50, 1916, pp. xvi +
498. V

Ch. 44. With Mahatma
Gandhi at Wardha, pp. 431
to 453.

YUNUS, MUHAMMAD -
Frontier Speaks. Lahore,
Minerva Book Shop, Rs. 6/-,
1942, pp. xxiv+248. V

YUSUF ALI, A. - A Cultural
History of India during
the British Period. Bombay,
D. B. Taraporewala, Rs. 10 -,
1940, pp. vi+334.

ZACHARIAS, H. C. E. -
Renascent India: From
Ram Mohan Ray to Mohan-
das Gandhi. London, George
Allen, 10 6, 1933, pp. 304. V
ZETLAND, THE MARQUIS
OF - Steps Towards Indian
Home Rule. London, Hut-
chinson, 5 -, pp. 128. V

A rough sketch of the
plan of Self-Government
(1935 Act) with an account
of the process of its evolution.

ZIMAND, SABEL - Living
India. London and New
York, Longmans, 1928, pp.
xvi+281. Illustrations and
bibliography. Introduction by
A. E. (George W. Russell). V

Ch. xi. 'The Mahatma
Comes and New India Comes
into Being', pp. 199-213.

XII. COLLECTIONS OF GANDHIJI'S WRITINGS AND SPEECHES.

GANDHI, M. K. - Behind the
Bars. Lahore, Gandhi Publi-
cations League, 6 as.

- Famous Letters and Ulti-
matums to the British

Government. Lahore, Hero
Publications, Rs. 3 14.

- (Compiler: S. R. Tikkar) -
Gandhigrams. Bombay, Hind
Kitabs, Rs 2 -, 1947, pp.

iv+92. Bibliography and index. V

A collection of epigrammatical utterances collected from the writings of Gandhiji. (Ed. Dewan, R. P.) - Gandhiji's Beads of Wisdom. Lahore. (Ed. Dewan, R. P.) - Gandhi's Wisdom Box. Lahore, Dewan's Publications, Re. 18. 2 impr., pp. 111. V

(Ed. N. P. Gune) - Gandhism in His Own Words. Poona, N. P. Gune, 6 as, 1948, pp. 31. V

(Ed. M. J. Shahani) - Gems of Mahatma Gandhi's Writings. Ahmedabad, Ahmedabad Publishing House, 4 as, 1947, pp. iv+27. V

- Great Thoughts of Mahatma Gandhi. Madras, Ganesh and Co., Re. 1- 1922, pp. viii+119. V

(Compiler: R. K. Prabhu) - India of My Dreams. Bombay, Hind Kitabs, Rs. 2-. 1947, pp. viii+129. Sources indicated. Foreword by Rajendra Prasad. V

- Mahatma Gandhi: His Life, Writings and Speeches. Ganesh & Co. See Section I (Ed. P. R. Sen) - Mahatma Gandhi's Sayings. Calcutta, Orient Book Co., 1 ed. 1931; 2 ed. 1948, 6 as, pp. 31. V

(Ed. R. K. Prabhu and U. R. Rao) - The Mind of

Mahatma Gandhi. Bombay, Oxford Univ. Press, Rs. 3-, 1945, pp. xii+191. V

- Sayings of Mahatma Gandhi. Bombay, National Youth Publications, 4 as, 1944, pp. ii+31. V

The Sayings are given under three heads: political, moral, and general.

-(Ed. Nirmal Kumar Bose) - Selections from Mahatma Gandhi. 1 ed. Calcutta, Navavidhan Publication Committee, 1944; 3 ed. Ahmedabad, Navajivan, Rs. 4-, 1948, pp. viii+232. Index and bibliography. V

Foreword by Gandhiji

- Speeches and Writings of Mahatma Gandhi. With an Introduction by C. F. Andrews, a Tribute by Mr. G. A. Natesan and a Biographical Sketch by Mr. H. S. L. Polak. Madras, Natesan and Co., 1 ed. 1917; 3 ed. revd. and enlarged, 1922, Rs. 3-, pp. xvi+64+848+47+vi. Illustrations, index, appendices and appreciations by Tolstoy, Gilbert Murray etc. V

4 ed. revd. and enlarged 1934, Rs. 4, pp. 1072.

-(Ed. Jag Parvesh Chander) - Teachings of Mahatma Gandhi. Lahore, The Indian Printing Works, Rs. 10-, 1945, pp. 620. V

- Foreword by Babu Rajendra Prasad.
- Third Class in Indian Railways and Other Articles. Lahore, Gandhi Publications League, 6 as. 2 impr. 1943, pp. 31.
Contains six articles or extracts from articles selected at random.
  - Thought Currents. Pts. I & II.
  - The Voice of the Autumn Leaf. Bombay, Hamara Hindustan, 4 as, 1943, pp. 28. V
  - (Ed. Mrs. Suraj Harbans Singh Thapar and Mrs. Krishna Hutheesingh) - The Weaponless Warrior. Lahore, Civil and Military Gazette, Rs. 6 S, 1946, pp. vi+68. Foreword by J. S. Hoyland. V
  - (Ed. Roy Walker) - The Wisdom of Gandhi (In His Own Words). London, Andrew Dakers, 2 6, 1943, pp. 65. V
  - Young India Vol. I. (1919-1922). With a Brief Sketch of the Non-Cooperation Movement by Babu Rajendra Prasad. Madras, S. Ganesan, Rs. 4/-, 1922, pp. lxiv+1199. Index and 8 appendices.
2nd enlarged edition 1924, pp. lxvi+1471. With a chronological index by Miss Elizabeth Kite. V
A de luxe edition of this book issued in two parts 1922; and a supplement 1924. Rs. 25 -, for the set.
  - Young India Vol. II (1924-26). Madras, S. Ganesan, Rs. 4 -, 1927, pp. xl+1352. V
Introduction by Babu Rajendra Prasad.
  - Young India Vol. III (1927-28). Madras, S. Ganesan, Rs. 4 -, 1935, pp. xviii+1104. Preface by Rajendra Prasad. V

XIII. JOURNALS AND PERIODICALS

CONGRESS BULLETIN. Issued from the Central Office of the All India Congress Committee, Allahabad.

(Gives reports of the proceedings of the meetings of the Working Committee, of the sessions of the All India Congress Committee, Important Statements on topical subjects, etc.

CURRENT THOUGHT (A Mon-

thly Review). Published by S. Ganesan from Madras. Annual Sub. Rs. 5/-. Now extinct.

DHARMA (A Quarterly Journal). Edited by K. N. Dasgupta and published from New York. First volume published in 1930-31. Now extinct.

GRAMODYOGA PATRIKA (A Monthly). Organ of the All India Village Industries Asso-

ciation, Wardha. Edited by Bharatan and later by J. C. Kumarappa. Started in 1937. Annual Sub. 12 as; now Rs. 2 -

HARIJAN (A Weekly). Edited by Mahadev Desai, later by Pyarelal Nayyar and now by K. G. Mashruwala. Published from Poona, Aryabhushan Press from 1933 to 1941 (from Madras for some time during this period.)

From 1942 and onwards the Navajivan Press, Ahmedabad has been publishing it. Annual Subscription Rs. 6 -.

Though started as an organ of the Servants of the Untouchables Society, it developed into a full-fledged political views-paper of Mahatma Gandhi, after the establishment of Responsible Government in the provinces.

INDIA. Published by the Government of India annually, to 'report on the moral and material progress' of the dependency under the tutelage of England. The first issue published was for 1919; the last was for 1934-35. Calcutta, Supdt., Government Printing, and later the Manager of Publications, Delhi.

INDIAN ANNUAL REGISTER:
An Annual Digest of Public

Affairs of India recording the Nation's Activities each year in matters Political, Industrial, Educational, Social, etc. Issued in two six monthly volumes. Edited by H. N. and later by Nripendranath Mitra. First issue published in 1921. Annual Sub. Rs. 12 -, later 15 -. Published by the Annual Register Office, Calcutta.

Almost an indispensable reference book for the student of Current Indian History.

INDIAN OPINION (A Weekly in English, Gujarati, Hindi, and Tamil Languages). Started in 1901 under the editorship of Shri Nazar and published from the Phoenix, Natal (South Africa). Annual Sub. 12 6.

Right from the start till he left South Africa for India in 1914, it was Gandhiji who was responsible for the policy, finances and the editing of the paper. Gandhiji himself has said that the Satyagraha in South Africa "would probably have been impossible without 'Indian Opinion'."

The Tamil and the Hindi sections of the paper were soon discontinued in the interest of 'Truth, as they

appeared to be merely a make-believe.

INDIAN RECORDER (A Quarterly Register). Published under the auspices of the Indian Journalists' Association from Calcutta. First issue (for April-June 1932) out in September 1932. Rs. 3 8, pp. vi+324. V

INDIAN REVIEW (A Monthly). Edited and published by G. A. Natesan from Madras. Started in 1900 and still running.

INDIAN YEAR BOOK AND WHO'S WHO. Published by the Times of India, Bombay, annually. Started in 1915 and still running.

MODERN REVIEW (A Monthly). Edited by Ramananda Chatterjee and by K. N. Chatterjee after the former's death. Started in 1907 from Allahabad and later taken to Calcutta and published by the Prabasi Press.

RASHTRA VANI (A Weekly). Edited by Satis Chandra Dasgupta, Sodepur (Bengal). Annual Sub. Rs. 2 -. Vol. I 1939-40; Vol. II 1940-41.

Conducted especially for the propagation of the Gandhian ideology and constructive activities.

RECONCILIATION (A Monthly

Review of the Things Which Belong to Peace). London, Fellowship of Reconciliation. **SOCIAL WELFARE** (A Weekly). Edited by K. M. Munshi and others. Bombay, Vitthal Atmaram Banavalikar. Started in 1910; now turned into the 'New Democrat'.

TOMORROW (A Monthly). Edited by A. T. Gidwani, Ahmedabad. Started in 1923, ran only a year's course and then stopped.

UNITY (A Weekly). Edited by J. H. Holmes, Chicago (U. S. A.). Unity Special India Number issued on 18-8-1930, giving information about the Civil Disobedience Movement of 1930, was banned by the Government.

VISHWA BHARATI QUARTERLY. Founder Editor, Rabindranath Tagore. Started in 1923, and is running still.

YOUNG INDIA (A Bi-Weekly published on Wednesdays and Saturdays). Edited by Jannadas Dwarkadas Dharamsey, Bombay. Annual Sub. Rs. 8 -. New Series Vol. I No. 1 issued on May 7, 1919. Gandhiji's leading article appeared on 5th June under his signature. The last number of this bi-weekly was issued on Octo. 4, 1911.

YOUNG INDIA (Weekly).
 Edited by M. K. Gandhi.
 Ahmedabad, Navajivan Press.
 Annual Sub. Rs. 5 -. Pages
 annually about 400. Started in

1919. Finally closed in 1932.

Edited by C. Rajgopala-
 chariari, Kumarappa and
 others during Gandhiji's
 absence in jail or in England.

XIV. REFERENCE AND ALLIED BOOKS

A. E. - The National Being.
 London, Macmillan, 5 -, 1920,
 pp. 176. V

Indian ed. published by
 Ganesh and Co., Madras.

ALEXANDER, HORACE - Ju-
 stice Among Nations. Lon-
 don, Hogarth Press, 2 -, 1927
 pp. 59. V

BEALES, A. C. F. - The His-
 tory of Peace. London, 1931.

BORSODI, RALPFH - Flight
 from the City. New York,
 School of Living, \$ 2.75,
 1947.

CARPENTER, EDWARD
 - Civilization: Its Cause
 and Cure. London, George
 allen, 1921, 3/6, pp. 229. V

- The Simplification of Life.
 London, George Allen, 2/-,
 viii+125. V

COOMARSWAMY, ANANDA
 - Art and Swadeshi.

- Message of the East.

DICKINSON, G. LOWES - An
 Essay on the Civilization
 of India, China and Japan.
 London, J. M. Dent, 2/-,
 1915, pp. 86. V

- Letters of John Chinaman.
 London, J. M. Dent, 1/9.
 1928, pp. 63. V

DUTT, ROMESH CHANDRA
 - A History of Civilization
 in Ancient India. Calcutta,
 Thacker, Spink and Co. Vols
 I-III. Rs. 10 -, each, 1889-90,
 pp. xxii+390; xiv+363; viii+
 543. V

English ed. published by
 Kegan Paul in 2 vols. at
 10/6 each.

GARRISON, WILLIAM LLOYD
 - William Lloyd Garrison
 on Non-Resistance. New
 York, 1924.

- William Lloyd Garrison: The
 Story of His Life Told by
 His Children, Vols. I-IV.
 London, T. Fisher Unwin,
 42 -, 1885-90, pp. xx+522,
 ii+480, xii+590, x+425. V

JACKS, L. P. - Constructive
 Citizenship. London, Hodder
 and Stoughton, 8/6, pp. 335. V

Later editions published
 under the title 'The Art
 of Living Together.'

- Education of the Whole
 Man. A Plea for a New Spirit
 in Education. London, Uni-
 versity of London Press, 6/-,
 1931, pp. 255. V

KROPOTKIN, PRINCE - Fields,

Factories and Workshops.
London, T. Nelson, 6/- V

- Mutual Aid : A Factor of
Evolution. London, William
Heinemann. V

MAINE, SIR HENRY - Village
Communities in the EAST
AND WEST. London, John
Murray, 12/6, 7 ed. 1913, pp.
xii+413. V

MAUDE, AYLMER - Family
Views of Tolstoy. London,
George Allen, 10/6 1926, pp.
220. V

- The Life of Tolstoy - First
Fifty Years. London, Constable,
12/6, 1911, pp. xiv+464. V

- The Life of Tolstoy - Later
Years. London, Constable,
8/6, 1911, pp. x+712. V

Both these volumes are
available in the World's
Classics at 3/6 each.

MAX MULLER, F. - India :
What Can It Teach Us ?
London, Longmans, 7/6,
1919, pp. xxiv+315. V

RADHAKRISHNAN, S. - East-
ern Religions and Western
Thought. London, Oxford
Univ. Press, 15/-, 1939, pp.
xiv+396. V

RUSKIN, JOHN - The Auto-
biography of John Ruskin
- Praeterita. Vols. I-III.
pp. xii+358, xv+362, and
viii+328. V

- Fors Clavigera.

- Unto This Last.

All the three books pub-
lished by George Allen, London,
THOREAU, HENRY DAVID
- Essays and Writings of
Thoreau. Various editions
available.

TOLSTOY, COUNT LEO -
Childhood, Boyhood and
Youth. 1930, pp. 412

- A Confession, The Gospel in
Brief, and What I Believe.
Revd ed. 1940, pp. 402

- The Kingdom of God Is
Within You and Peace
Essays. 1936, pp. 606.

- On Life and Essays in
Religion. 1934, pp. 428.

- Recollections and Essays.
1937, pp. 332.

- What Is Art ? and Essays
on Art. 1930, pp. 360.

- What Then Must We Do ?
and A Letter to Engelhardt.
Revd. ed. 1935, pp. 432.

All the above books have
been translated by Aylmer
Maude and published by the
Oxford Univ. Press in the
Tolstoy Centenary edition and
also in the World's Classics.

-(Ed. Stephen Zweig) - The
Living Thoughts of Tolstoy.
London, Cassell, 2/6, 1936,
pp. iv+124. V

-(Ed. G. H. Perris) - The Life
and Teachings of Tolstoy.
A Book of Extracts with an
Introduction by G. H. Perris.
London, Grant Richards, 1
ed. 1901, pp. iv+273.

पूर्ति

हिंदी पुस्तकें

‘अग्रदूत’ (ठाकुर प्रसादसिंह) - महामानव
[जनजागरणकी महागाथा], काशी, प्रकाश
मन्दिर, रु. ४-८-०, १९४८, पृ.
१६८. वि

कालेरकर, द. बा. - बापूकी झाँकियाँ.
अहमदाबाद, नवजीवन, १९४८.

१०१ प्रसंगोंका विवरण

काशी विद्यापीठ (प्र.) - गांधीजी :
श्रद्धाञ्जलियाँ - १. (गांधी ग्रंथमाला,
खण्ड १. क.). रु. १-८-०, १९४८,
पृ. १६ + १४४.

भारतीय नेताओंकी श्रद्धाञ्जलियाँ
असि खण्डमें दी हैं।

कुमारप्पा, जे. सी. - कर्मविज्ञान और
अन्य प्रबंध. वर्षा, अ. भा. प्रा. अ.
संघ, १२ आने, १९४८, पृ. ४ + ४६. वि

- ग्रामीण सुधारकी श्रेक योजना. वर्षा,
अ. भा. प्रा. अ. संघ, रु. १-०-०,
१९४८, पृ. २ + ३३. वि

- पौण्ड पावने अर्थात् हिन्दुस्तान और
जिम्मेदारी लेनदेन. वर्षा, अ. भा. प्रा.
अ. संघ, ४ आने, १९४७, पृ. २ + १०. वि

गंगा पुस्तकमाला (प्र.) - गांधी गौरव.
लखनशू, रु. १-८-०, १९४८ पृ.
१००. वि

गांधी, मो. क. - अंग्रेजोंसे मेरी अपील.
[‘हरिजनसेवक’ तथा अन्य पत्रोंमें छपे लेखोंका
संग्रह]. नयी दिल्ली, सस्ता साहित्य,
६ आने, १९४२, पृ. ४ + ८८. वि

- (अनु. मुशलिम नय्यर.) - **आरोग्यकी**
कुंजी. अहमदाबाद, नवजीवन, १० आने,
१९४८, पृ. ३४. वि

- (योजक - बालजीभाओ देसाओ) - **प्रेम-**
पन्थ १. अहमदाबाद, नवजीवन, ४ आने,
१९४८, पृ. ८ + ८८. वि

- (म. आनंद हिगोरानी) - **रोज़के विचार**
(ता. १०-११-४४ से १०-४-४६)
खण्ड १. बिलाहाबाद, आनंद हिगोरानी,
रु. १०-०-०, पृ. ३२५.

- (अनु. रामनारायण चौधरी) - **सत्याग्रह**
आश्रमका इतिहास. अहमदाबाद,
नवजीवन, रु. १-४-०, १९४८, पृ.
१६ + ९८. वि

तिवारी, श्रीभोलानाथ - हे बापू, हे
राष्ट्रपिता ! (राष्ट्रपिताके निधनपर काव्य).
लखनशू, गंगा पुस्तकमाला, ५ आने,
१९४८, पृ. ३६. वि

भटनागर, श्री संपत्तिराय - बापूका
महाप्रयाण. लखनशू, गंगा पुस्तकमाला,
५ आने, १९४८, पृ. ३२.

भागीव, ज्योतिराल - बच्चोंके बापू.
पटना, राष्ट्रीय प्रकाशन मंडल, रु. १-८-०,
१९४८, पृ. ११५. वि

- (म. और अनु.) - **श्रद्धाञ्जलियाँ.**
पटना, राष्ट्रीय प्रकाशन मंडल, रु. ३-०-०,
१९४८, पृ. १६ + ९ से २१२. वि

रामकृष्ण - नवभारत (गांधीवादका आर्थिक
स्वरूप : मैकान्तिक प्रस्तावना). काशी,

- प्रकाश मन्दिर, रु. ५-०-०, १९४७,
पृ. १६ + २५०. वि
- बापूका रामराज्य. काशी, प्रकाश मन्दिर,
१२ आने, १९४८, पृ. ५२. वि
- हिन्दू-मुस्लिम-हिन्दुस्तानी (समस्याका
एक मात्र रचनात्मक हल). काशी,
प्रकाश मन्दिर, रु. २-०-०, १९४७,
पृ. ४ + १९६. वि
- युगांतर (ज्योति : चित्र महाप्राण बापूके
रामराजकी चरित्रमक अभिव्यक्ति). काशी,

- प्रकाश मन्दिर, रु. ३-०-०, १९४८,
पृ. १२ + १४०. वि
- वीरन्द्रकुमार - प्रकाशकी खोजमें [गांधी-
वाद, साम्यवाद आदि गंभीर विषयोंपर
विचार]. बम्बई, हिन्दू किताबज,
रु. ३-०-०, पृ. १६८
- शुक्ल, नरसिहराम - महात्मा गांधीकी
नयी विचारधारायें. अलाहाबाद,
मनोरंजन पुस्तकमाला, रु. १-८-०,
सं. २००३, पृ. १४८. वि

गुजराती पुस्तकें

- कोठारी, वि. म. (सं. - महासभाना
ठरावों. अमदावाद, गुजरात विद्यापीठ,
रु. ६-०-०, १९४८. वि
- खबरदार, अ. फ. - गांधी बापुनो पवाडो
(३ भागमां). दादर (मुंबई). अ. फ.
खबरदार, रु. १-४-०, पृ. ८ + ३५
- गांधी, मो. क. - आराग्यनी चावी.
अमदावाद, नवजीवन, १० आने,
१९४८, पृ. १६ + ६८. वि
- पटेली गुजराती राजकीय परिपदना प्रमुख
महात्मा मो० क० गांधीनुं भाषण.
गोभरा, वामन सी० मुकादम, ३ पाओ,
१९१७, पृ. १६.
- बापूना बाने पत्रां. फोनिक्स (नाताल),
अंतरनेशनल प्रि. प्रेस, अली शिल्पा,
१९४८, पृ. १२ + ३५.
- जावडेकर, शं. द. (अनु. पां. ग. देशपांडे)
- लोकशाही. अमदावाद, गुजरात
विद्यापीठ, १९४८. वि
- जुस्ट ओडोल्फ (अनु. चमनलाल वैष्णव)
- कुदरतमय जीवन. पोरबंदर, भारतीय
मंडळ, १० आना, २ आ. १९३८, पृ.
१२ + २६२. वि
- ठाकुर, रवीन्द्रनाथ (अनु. बचुभाओ शुक्ल)

- महात्मा गांधी. मुंबई, विश्वभारतो
वती टागोर सोसायटी, रु. १-४-०,
१९४८, पृ. २ + ८६. वि
- देसाओ महादेव (सं. न. द्वा. परीख)
- महादेवभाओनी डायरी - पुस्तक
१ लुं. अमदावाद, नवजीवन, रु. ४-८-०,
१९४८, पृ. + ४१६. वि
- नेहरु, जवाहरलाल (अनु. म. भ. देसाओ)
- मार्ग. हिन्दुनुं दर्शन. अमदावाद,
नवजीवन, १९४८.
- 'हिस्कवरी ओफ इण्डिया'ना अनुवाद.
(छपाय छे)
- मथुरादास त्रिकमजी - बापुनी प्रसादी.
अमदावाद, नवजीवन, रु. २-०-०,
१९४८, पृ. ८ + २३२. वि
- महेता, कपिलराय (सं.) - राष्ट्रपितानां
चरणोमां. अमदावाद, भारती साहित्य
संघ, रु. १-१२-०, १९४८, पृ. १८०. वि
- महेता, बबलभाओ - रविशंकर महाराज.
अमदावाद, कमल प्रकाशन, रु. ५-८-०,
१९४८, पृ. ८ + ४४०. वि
- लोकजीवन (पाक्षिक) अमदावाद, नवजीवन,
वा. ल. रु. ३-०-०, १९४८, १५मी
आगस्टयी शुरु.

मराठी पुस्तकें

शिवाजी प्रिन्टिंग वर्क्स (प्र.) - जगाला
आह्वान (ऑगस्ट ८ च्या 'चले जाव')

छात्रावाचरोळ भाषणें). पुणे, १२ आणे,
१९४८

बांगला पुस्तकें

खां, श्री शशी - बापूजी. कलिकाता, प्रकृतक

लाबिब्रेरी, रु. १-८-०, १९४८, पृ. ८९

उर्दू पुस्तकें

आजकल (गांधी नेवर) - मं. नवुनाथ जैन
और जीशचंदर नाथिव. डेहली, पब्लि-
केशन डिविजन, मिनिस्ट्री ऑफ
अनुप्रमेशन अँड ब्रॉडकास्टिंग, १२
आणे, १९४८, पृ. ८८. वि.

गांधी मं. क. - मेरी राय. लाहौर,
पंजाब ग्रामसेवा मण्डल, रु. २-८-०.
- रियास्ती दुनिया. लाहौर, पंजाब ग्राम
सेवा मण्डल, रु. १-८-०.

Supplement

ENGLISH BOOKS

JAYAPRAKASH NARAYAN
- In the Lahore Fort. Patna,
Sahityalaya, Rs. 4/-, 1948,
pp. viii+199. V

JONES, STANLEY - Mahatma
Gandhi : An Interpretation.
London, Hodder and Stoughton,
8/6, 1948.

MADRAS MAHAJAN SABHA
- Diamond Jubilee Souvenir,
1946. Madras, M. M. Sabha,
1946, pp. viii+64. V

MEHERALLY, YUSUF - The

Price of Liberty. Bombay,
National Information, Rs. 6/-,
1948, pp. viii+261. V

SUNDARAM, G. A. - Guru-
Ka Bag Satyagraha. Madras,
Swadeshmitram, 12 as, 1923,
pp. xii+79.

THEOSOPHY CO. (Pub.) - Ref-
lections on Gandhiji's Hind
Swaraj. Bombay, Ro. 1/-,
1948.

Reprint of articles in the
Special Hind Swaraj Number
of 'Aryan Path' Sept. 1938.

ग्रंथनाम सूचि

हिन्दी

अकालियोंका आदर्श सत्याग्रह	६	आधुनिक भारत	२१
अकाली दर्शन	२२	आरोग्यकी कुंजी	१८८
अखण्ड भारत	९	आरोग्य-दिग्दर्शन (प्रयाग)	१७
अखिल भारत चरखा संघके		आरोग्य-दिग्दर्शन (बम्बई)	१७
वार्षिक विवरण	१२	आरोग्य-साधन	१७
अखिल भारत चरखा संघ — मार्गसूचिका	१२	आश्रम भजनावलि	६
अखिल भारतीय खादी समाचार		आश्रम संगीत	७
विभागकी पत्रिकाएँ, १९२३-२४	१२	अग्निहोत्रमें महात्माजी	२
अखिल भारतीय धर्मोद्योग मधकी		अतिता तो जानी	१६
वार्षिक रिपोर्ट १९३५-३६	१४	औगु स्थित	७
अग्रस्त क्रान्ति और प्रतिक्रान्ति	२१	अक कदम आगे	१६
अल्लुनोडार और महात्मा गांधी	९	अक धर्मयुद्ध	५
अंग्रेजों राजमें हमारी आर्थिक दशा	१०	अक मात्र उद्योग — चर्खा	१२
अंग्रेजों मेरी अनील	१८८	अक सत्यवीरकी कथा	५
अनासक्तियोग (कलकत्ता)	६	अक-माता-व्रत	५
अनासक्तियोग (दिल्ली)	६	ओटना व धुनना	१६
अनौतिकी राहपर	६	कताभी गणित — प्रकरण १, २	१५
अमृतवाणी	१८	कराचोकी कांग्रेस	२२
असहयोग तथा इसागे परिस्थितिका		कर्मविज्ञान और अन्य प्रबंध	१८८
सुधार	१०	कला : अक जीवनदर्शन	१८
अहिंसक क्रान्ति	४	कांग्रेसका अतिहास (कृष्णचन्द्र)	२०
अहिंसक स्वराज्यसाधना	११	कांग्रेसका अतिहास (सीतारामैया)	२२
अहिंसाकी शक्ति	४	कांग्रेसका सचित्र अतिहास	
अहिंसाविवेचन	५	(काशी पुस्तक भण्डार)	२२
आगाखों महलसे गांधीजीका पत्रव्यवहार	१०	कांग्रेसके प्रस्ताव	२०
आजकल	२३	काशी विद्यापीठ रजत जयन्ती	
आजाद हिंदका तिरंगा झण्डा	१९	अभिनन्दन ग्रन्थ	१६
आजादोंके रोड़े	२२	काशी विद्यापीठके षष्ठ समारोहके	
आत्मकथा (गांधीजी)	१	अवसर पर दिया हुआ भाषण	१५
आत्मकथा (राजेन्द्रप्रसाद)	२२		

किसान चरखा	१३	गांधीजी (दल)	२
कुत्सित जीवन और दाम्पत्यविमर्श	६	गांधीजी (विद्यार्थी)	३
कुब्जासुंदरी और दूसरी कहानियाँ	१७	गांधीजी कौन हैं ?	२
कोढ़	१७	गांधीजी : श्रद्धाञ्जलियाँ — १	१८८
क्या करें ?	११	गांधीजीका बयान या सत्याग्रह-मीमांसा	४
क्या कांग्रेस नाकाम रही है ?	७	गांधीजीकी युरोप यात्रा	३
खण्डित भारत	७	गांधीजीके फोटोग्राफ (आल्बम)	१
खतरेकी घड़ो	११	गांधीजीके साथ सत दिन	२
खदर ही क्यों ?	१३	गांधीजीके लेख	१२
खदरका संपत्तिशास्त्र	१३	गांधीजीके संपर्कमें	३
खदर शिक्षक	१३	गांधीजीकी श्रद्धाञ्जलि	२
खादी और गादीकी लड़ाई	१३	गांधी-मार्ग	४
खादी और ग्रामीणयोग प्रदर्शनी		गांधी मीमांसा	५
कार्य विवरण	१४	गांधी-वाणी	१८
खादी और स्वराज्य	१३	गांधीवाद : समाजवाद	४
खादीका अर्थशास्त्र	१३	गांधीवाद और मार्क्सवाद	५
खादीका अतिहान	१३	गांधीवादकी रूपरेखा	३, ५
खादीका महत्त्व	१३	गांधीवादकी श्वसरीक्षा	५
खादीके कुछ पहलू	१३	गांधी-विचार-दीप्तन	५
खादीगीत	१३	गांधी-सिद्धान्त	४
खादी-जगत् (मासिक)	१२, २३	गांधी सेवासंघका विधान तथा नियम	४
खादीनिवास, अनन्तपुरकी रिपोर्ट	१२	गांधी सेवा संघके वार्षिक कार्य	
खादीनिवास क्षेत्रदर्शन	१४	विवरण : १९३६-१९४०	४
खादीप्रदर्शक १९२३, (१९२९)	१३	गांधी सेवा संघके वार्षिक सम्मेलन	४
खादीमीमांसा	१३	गांधीका आर्थिक म्वाल	१५
खूनका बदला खूनसे नहीं	४	गीता और कुरान	७
खेतीशिक्षा	१६	गीताप्रवचन	७
गणेश शंकर विद्यार्थी	२१	गीताबोध	६
गस्तेका काम	१६	गीतामन्थन	७
गांधी अभिनन्दन ग्रंथ	२	गौरक्षा कल्पतरु	११
गांधी और स्टालिन	५	गोसेवा	११
गांधी बनाम साम्यवाद	५	गौरक्षा	१२
गांधीका मौनो राज्य	१०	ग्राम आन्दोलनकी आवश्यकता	१४
गांधीभाषा	२	ग्रामसंजीवन	१४
गांधीगौरव (गंगा पुस्तकमाला)	१८८	ग्रामसेवा	१४
गांधीगौरव (बाबेललाल)	२	ग्रामोंके मुधारकी श्रेक योजना	१८८
गांधीगौरव (शर्मा)	३	ग्रामीणयोग पत्रिका (मासिक)	१४, २३

घरलू कताओकी आम गिनतियाँ	१५	देशकी बात	२१
घरलू कताओकी आम बातें	१२	देशी रंगाओ व छपाओ	१५
चम्पारण्यकी जाँच अर्थात् चम्पारण्य		देशी राजाओंका दर्जा	१०
कुषाय कमेटीको रिपोर्ट	५	दो मुदाओ खुदमतगार	२१
चम्पारण्यमें महात्मा गांधी	६	धनुष तकुवा	१३
चरखा (नाटक)	१५	धर्मपथ	६
चरखाशास्त्र	१२	धर्मपालन भाग १, २	६
चरखासंघका नवसंस्करण	१२	नओ तालीम (मासिक)	१५, १६, २३
चरणकी उपयोगिता	१३	नओ तुनाओ	१३
चावल	१४	नकाओ धी	१४
चीनकी आवाज	१९	नमक — कर	११
छूत अछूतकी माया	८	नया हिन्द	१७, २३
छूत और अछूत	५	नवभारत	१८८
जगमगाते हीरे	३	निर्धारित अर्थव्यवस्थाका गांधीवादी मार्ग	११
जड़की बात	१९	निर्भयता	५
जब अंग्रेज आये	१२	नीतिधर्म अथवा धर्मनोति	६
जब अंग्रेज नहीं आये थे	११	नोआखारोमें (काव्य)	१८
जय हिन्द काव्य	१८	पञ्जरत्न	१८
जिन्दा बनो	२०	पण्डित जवाहरलाल नेहरू	२२
जीवनका काव्य	६, १८	पत्र और पत्रकार	१९
जीवनसाहित्य	१८	पाकिस्तान (नाटक)	१९
टोल्टॉय और गांधी	१	पुण्य स्मृतियाँ	२०
ढाथरोके कुछ पत्रे	२	पूज्य बापूजीकी प्रार्थना	७
तकली	१६	सूफीवाद, समाजवाद और ग्रामोद्योग	११
तकली-शिक्षक	१५	पूर्व और पश्चिम	१८, १९
तरुण भारत	२२	पैसेका माया	१२
ताडका गुड	१५	पोंड पावने अर्थात् हिन्दुस्तान और	
तीन रत्न	१८	अंग्लैडकी लेनदेन	१८८
तेलवानी	१५	प्रकाशकी खोजमें	१८९
तेलवानीकी पृति	१५	प्रजाद्रोही राजा वेणु	१०
त्यागभूमि	२३	प्रवासी भारतवासी	२२
दक्षिण अफ्रीकाका सत्याग्रह	५	प्रवासीको कहानी	२२
दक्षिण अफ्रीकाके सत्याग्रहका इतिहास	६	प्रेम	२३
दिमागी गुलामी	१९	प्रेमपथ — १	१८८
दिल्ली — डायरी	६	फिजीमें भारतीय प्रतिशाब्द कुलीप्रथा	२०
दुनियाका रंगमंच	२१	बच्चोंके बापू	१८८

बहनोंसे	८	भारतीय राष्ट्रीय आन्दोलनका इतिहास	२१
बहिष्कृत भारत	८	भारतीय राष्ट्रीय महासभाके	
बापू (बिडलाकृत चरित्र)	२	अधिवेशनोंके कार्यविवरण	२०
बापू (गुप्तकृत काव्य)	९	भारतीय संस्कृति और नागरिक जीवन	१०
बापू और भारत	१, २१	मगन चरखा	१२
बापू और मानवता	२, २१	मंगल प्रभात	७
बापूका महाप्रयाण	१८८	मध्यम पित्रन	१३
बापूका रामराज्य	१८९	मन्दिर-प्रवेश	९
बापूकी झाँकियाँ	१८८	मंदिर-प्रवेश और अस्पृश्यतानिवारण	८
बापूकी बात	१	मन्दिर-प्रवेश निर्णय	८
बारडोलीका सिंह	२१	मधुमक्खी-पालन (द्रा. भु. संघ)	१४
बालदर्शन	२	मधुमक्खी-पालन (स्रस्ता साहित्य)	१४
बिखरे विचार	१०	मनन	१८
बुनियादी तालीमकी पद्धति और आदर्श	१५	महात्मा गांधी (भंडारी)	२
बुनियादी तालीमके दो साल	१६	महात्मा गांधी (रोली)	३
बुनियादी राष्ट्रीय शिक्षा	१६	महात्मा गांधी (वर्मा)	३
ब्रह्मचर्य	६	महात्मा गांधी अभिनंदन ग्रंथ	२
ब्रह्मचर्य और आरमसंयम	७	महात्मा गांधी क्या हैं ? क्या कहते	
ब्रह्मचर्य पर महात्मा गांधीजीके अनुभव	७	हैं ? क्या चाहते हैं ?	९
ब्रह्मचर्यके अनुभव	७	महात्मा गांधी : विश्वके अद्वितीय पुरुष	३
ब्रिटिश भारतका आर्थिक इतिहास	११	महात्मा गांधीका विश्वव्यापी प्रभाव	२०
भाभिर्यो और बहिनो	७	महात्मा गांधीका व्याख्यान	३
भारतका आर्थिक शोषण	१२	महात्मा गांधीका समाजवाद	१२
भारतका सरकारी ऋण	१०	महात्मा गांधीकी नयी विचारधारायें	१८९
भारतकी भाषा	१७	महात्मा गांधीकी नोआखाली-यात्रा	२
भारतके देहात : युनका अतीत और भविष्य	१५	महात्मा गांधीजीके कांग्रेससे अलग होनेका कारण	१०
भारतके प्राण महात्मा गांधीकी जीवनकथा	१	महात्मा गांधीके निजी पत्र	१८
भारतके महापुरुष	३	महात्माजीके पत्र	१८
भारतभक्त अण्डथूञ्ज	२२	महान चुनौती	२२
भारतमें अंग्रेजी राज	९	महापुरुष (काव्य)	१९
भारतवर्षीय अद्वैतोद्धार कमिटीकी रिपोर्ट	८	महामानव (काव्य)	१८८
भारतीय चिंतन	२०	महाराष्ट्र खादी पत्रिका	१२
भारतीय जागृति	२०	महिला आश्रम पत्रिका	२३
भारतीय नवयुवकोंकी राष्ट्रीय सन्देश	१६	मालिक और मजदूर	११
भारतीय राजनीतिक अस्सी वर्ष	२१	मूल अुयोग — कातना	१६
भारतीय राष्ट्रनिर्माण	२०	मेरा जीवन या अहिंसाकी परीक्षा	१, ५

मरी कहानी	२१	वृषभ-सुधार	११
मेरे गुरुजन	१	विचारपोथी	१९
मेरे जेलके अनुभव	१	विजयी बारडोली	६
यंग अण्डिया	२३	विवारियथोसे	१६
यन्त्रोंकी मर्यादा	११	विद्यापीठ (त्रैमासिक)	२४
यरवडा मन्दिरसे	७	विदेशी कपड़ेका मुकाबला कैसे	
युगधर्म	१८	किया जाय ?	१२
युगाधार गांधी	३	विनाश या अलाज ?	६
युगान्तर	१८९	विनोबा और भुनेके विचार भाग १, २	१९
युद्ध और अहिंसा	४	विवाद-समस्या	७
युद्धयात्रामें प्रवचन	२०	विशाल भारत — गांधी अंक	
युद्धसंकट और भारत	२१	अक्टूबर १९३८	३
युरोपीय युद्ध और भारत	१०	विश्व अतिहासकी झलक भा. १-२	२२
रचनात्मक कार्यक्रम (नवजीवन)	८, १६	विश्वकी विभूतियाँ	१
रचनात्मक कार्यक्रम (सस्तासाहित्य)	८	विश्वसंघकी ओर	१०
राजस्व और हमारी दरिद्रता	११	वेदमें चर्खा	१३
राष्ट्रभाषा	२३	शिक्षामें अहिंसक क्रान्ति (वर्धा	
राष्ट्रभाषाकी समस्या और हिन्दुस्तानी		परिषद रिपोर्ट)	१६
आन्दोलन	१७	शिक्षामें अहिंसक क्रान्ति	
राष्ट्रभाषा हिन्दुस्तानी	१७	(तालीमी संघ)	१७
राष्ट्रभाषा कस्तुरबा	३	शैतानकी लकड़ी	८
राष्ट्रवाणी	२१	श्रद्धाञ्जलियाँ (मं. भार्गव)	१८८
राष्ट्रीय आन्दोलन	२२	श्रद्धास्यद मोहनदास कर्मचंद	
राष्ट्रीय गायन	१९	गांधीका जीवनचरित्र	३
राष्ट्रीय पंचायत	१०	श्री जमनालालजी	२२
राष्ट्रीय शिक्षाका अतिहास	१५	श्रीमद् राजचंद्र	७
राष्ट्रीय शिक्षाके आदर्शोंका विकास	१५	संक्षिप्त आत्मकथा	१
राष्ट्रीय साहित्य, खण्ड १ - ४, ५ - ६	१९	संघर्ष या सहयोग	८
रोषके विचार - १	१८८	सत्यके प्रयोग अथवा आत्मकथा	१
रुईखडानी दुनिया	२१	सत्याग्रह आश्रम-युयोगमन्दिरकी	
लंदनमें लंगोटेवाला	२	विविध प्रार्थनायें	६
लोकजीवन	८	सत्याग्रह आश्रमका अतिहास	१८८
लोकमान्यकी श्रद्धाञ्जलि	२१	सत्याग्रह आश्रमकी नियमावलि	५
वर्तमान जगत	२०	सत्याग्रह और असहयोग	४
वर्धा गोसेवा कार्यका संक्षिप्त अहवाल	१४	सत्याग्रह : क्यों, कब और कैसे ?	४
व्रतविचार	७	सत्याग्रह युद्ध	४

सत्याग्रही प्रह्लाद	१८	स्वराज्य और साम्राज्य	२२
सत्याग्रही महात्मा गांधी (कनैयालाल)	१	स्वराज्य क्या और कैसे ?	१०
सत्याग्रही महात्मा गांधी (भजानीदयाल)	२	स्वराज्यपर गांधीजी	१०
सन बयालीसका विद्रोह	२१	स्वराज्य-भाषा	१७
सप्त महाव्रत	७	स्वामी श्रद्धानन्द	२२
सबकी बोली	१७, २४	स्वामीजीका बलिदान और हमारा कर्तव्य	९
समग्र ग्रामसेवाकी आर	८	स्त्रियोंकी समस्याएँ	१८
समाजवादका पुनर्विचार	११	हजरत मुहम्मद और अिसलाम	७
संभले कैसे ?	१३	हम कहाँ हैं ?	२२
स्थानी कन्यासे	१६	हम कैसे लुटे ?	१३
सुरल नागरिक शास्त्र	९	हमारा आहार	१८
संजाम-परिचय	१३	हमारा कलंक	८
सर्वोदय (मासिक)	२४	हमारा सवण	२०
सर्वोदय (ग्रंथभंडार, बम्बई)	११	हमारे वा	२
सर्वोदय (सस्ता साहित्य, दिल्ली)	११	हमारी राजनैतिक समस्याएँ	१०
सहजीवनकी समस्या	१५	हमारे राष्ट्रीय समस्याएँ	२०
संसारका सर्वश्रेष्ठ पुरुष	२	हमारे किसानोंका स्वाल	११
संसारक चुने दुअे रत्न	१	हमारे गाँव और किसान	१४
साधनके पथ पर	२०	हमारे गाँवका सुधार और संगठन	१४
साबरमतीका सेतु तथा अन्य गीत	१९	हमारे गाँवोंकी कहानी	१४
साधुन साजी	१५	हमारे राष्ट्र निर्माता	३, २२
सांप्रदायिक विद्वेष पर बापूके विचार	९	हमारे राष्ट्रपति	३, २२
सीमण्ट धानीकी ओखली बनानेका तरीका	१५	हरिजन सेवक	२४
सेठ जमनालाल बजाज	२१	हरिजन सेवक संघ, दिल्लीका रिपोर्	९
सेवाग्राम	१९	हरिपुरा अधिवेशनका अववाल	२३
सेवादर्म	८	हाथ कागज	१५
सीनेकी माया	११	हाथकी कताओ बुनाओ	१३
स्वतंत्र भारतके लिये गांधीवादी शासन विधान	९	हिन्द-स्वराज्य	१८
स्वतंत्रताकी ओर	१८	हिन्दी, भुई और हिन्दुस्तानी	१६
स्वतंत्रताके संग्रामके ९० वर्ष	२०	हिन्दी नवजीवन (जयंती अंक)	२४
स्वदेशी और ग्रामोद्योग	१४	हिन्दी नवजीवन (साप्ताहिक)	२४
स्वदेशी और बहिष्कार	११	हिन्दुस्तान और ब्रिटनका आर्थिक लेन-देन	११
स्वदेशी धर्म	११	हिन्दुस्तानका राष्ट्रीय झण्डा	२१
स्वदेशीका नाश	११	हिन्दुस्तानकी कहानी	२२
स्वराज्य और मुसलमान	९	हिन्दुस्तानकी समस्याएँ (गांधी)	२१
		हिन्दुस्तानकी समस्याएँ (नेहरू)	१०

हिन्दुस्तानी	१७	हिन्दू-मुसलमानोंका तनाजा	९
हिन्दुस्तानी खाद्य पदार्थोंका आहार-		हिन्दू-मुस्लिम भेकता	९
तत्त्व और अन्तसे प्राप्त जीवनतत्त्व	१४	हिन्दू-मुस्लिम भेकताका प्रश्न	९
हिन्दुस्तानीकी नीति	१७	हिन्दू-मुस्लिम समस्या और पाकिस्तान	९
हिन्दुस्तानीके प्रचारक गांधीजी	१७	हिन्दू-मुस्लिम, हिन्दुस्तानी	१८९
हिन्दुस्तानी-गुजराती कीश	१७	हृदयमन्यनेके पांच दिन	७
हिन्दुस्तानी-प्रचार क्यों ?	१७	हे बापू, हे राष्ट्रपिता !	१८८

गुजराती

अकबरनो यादमां	३७	आपणा अधिक प्रश्नो	४२
अखण्ड हिन्दुस्तान	५२	आपणां कस्तूरबा	२८
अग्निपरीक्षान्तो पूर्व भूमिका	३८	आपणा गांधीजी	२८
अंगत विचार	४७	आपणा नेताओ	२८
अनामक्तियोंग	३२	आपणी क्रोडिस	५३
अन्यज साधु नेद	३७	आपणी महात्मा खंड १-२	५१
अन्यजस्तोत्र	३७	आपणी विद्यार्थी हिलचाल	४६
अन्य देशोंमां अग्रहकार	३१	आपणुं घर	५३
अमरां वा	२७	आपण पत्नी	३७
अर्वाचीन गुजरातनु रेखादर्शन, लव्ड ३जो	२७	आपणो अधिक प्रश्न	४१
अर्वाचीन हिन्दू	५२	आपणी धर्म	३३
अमरकार (गांधी शिक्षण माळा		आबाद हिन्दुस्तान	४१
भाग १ ३)	२९, ३८	आभडेट्टेनु भूत	३७
अमरकार (युगधर्म कार्यालय)	२९, ३८	आमजनताना सेकल्यबळतु प्रदर्शन	४०
अमरकार (राष्ट्रीय साहित्य मंडळ)	२९, ३८	आरोग्य	४६
अमरकार अपर भाषण	३०, ४०	आरोग्य, तननुं, मननुं अने देशनुं	४६
अहिंसा	२९	आरोग्य विषे सामान्य ज्ञान	४६
अहिंसातो तालीम	३०	आरोग्यतो चर्चा	१८९
अहिंसानो राह	३१	आवती कालना प्रश्नो	३४
आ ते जीवदथा?	२९	आश्रमनो प्राण	५१
आखगे फैसलो भाग १थो ४	३८	आश्रमभजनावलि	३२
आचार्य कृपलानीना लेखो	४७	आश्रमवासी प्रत्ये	३२
आशादीनां गष्टगीती	५०	आहार अने पोषण	४६
आशादीनी यशज्वाळा	४९	आधिक्यनुं गाढुं	४९
आखलुं तो जाणजो-१	४५	अनिश्चयन ओपीनियन	५४
आत्मकथा	२५	ओजिप्तनो शुद्धारक अथवा मुस्तफा	
आत्मरचना अथवा आश्रमनी केळवणी	४५	कामेलपाशानुं जीवनचरित्र	
आधुनिक भारत	५१	तथा बीजा लेखो	५८

બોશુ અને ગાંધી	૨૬	ઘાડી-નિબંધ	૪૩
બોશુચરિત	૩૩	ઘાડીની પ્રસાદી	૪૩
બોશુનું બહિદાન	૩૩	ઘાડીનું વ્યાપક અર્થશાસ્ત્ર	૪૩
એક ધર્મયુદ્ધ	૩૧	ઘાડીવિદ્યાપ્રવેશિકા	૪૫
એક સત્યવોરનો કથા અથવા		ઘાડીસમાચાર પત્રિકા	૪૨, ૫૪
સોન્નેટીસનો બચાવ	૩૧	હિસ્સાકોશ	૪૫
એશિયાના મીતરમાં	૫૦	ઘેઢાની લઢત	૩૧
કથાકુસુમાંજલિ	૪૯	ઘેઢતનો શિકારી અને મધ્યમસરનો ચાલ.	૪૯
કર્મવીર મોહનદાસ ક. ગાંધી	૨૬	ઘેઢતપોથી	૪૧
કલ્કી અથવા સંસ્કૃતિનું ભાવિ	૩૬	ગાંધી વાપુ	૨૭
કર્યાણયાત્રી	૨૮	ગાંધી વાપુનો પવાહો	૧૮૯
કવિવર રવીન્દ્રનાથ ઠાકુર	૫૩	ગાંધી મોહનદાસ કરમચંદ	૨૭
કસ્તુરબા	૨૫	ગાંધીકાવ્યમેગ્રહ	૪૯
કઢા એટલે શું ?	૪૮	ગાંધીકૂચ (આલ્વમ)	૨૭
કાગઢાનો તજોર	૪૭	ગાંધીગિરામૃત	૪૭
કાઢિયાવાઢના ઘઢવૈયા	૫૩	ગાંધીજી (દવે)	૨૬
કાચદાની સામે ધવાની ફરજ	૨૯	ગાંધીજી અને કોંગ્રેસ પ્રત્યે મારું ક્રળ	૨૬
કાર્યકર્તાઓ અને મતદારોને		ગાંધીજી: નેમનું જીવન અને કાર્ય	૨૬
શુપયોગી	૩૯	ગાંધીજી સાથે એક ઁઠવાહિયું	૨૭
કાલેલકરના લેહો	૪૭	ગાંધીજીના અગિયાર મુદ્દા : હથિયારવંધીનો	
કાલેલકરના લેહો માગ રજો	૪૭	કાચદો તથા લશ્કરી ત્વચ્છ અને લશ્કર	૪૦
કાંતળપોથી (નંદલાલ)	૪૩	ગાંધીજીના જીવનપ્રમેગ	૨૭
કાંતળપોથી (પુરાતન)	૪૩	ગાંધીજીનાં વચનામૃત	૪૭
કાંતળપ્રવેશિકા	૪૩	ગાંધીજીનાં વિચારરત્નો	૪૭
કાંતવાની કઢા	૪૩	ગાંધીજીના સમાગમમાં	૨૯
કુદરતમય જીવન	૧૮૯	ગાંધીજીના સાન્નિધ્યમાં	૨૮
કેઢ્ઢવળીના પાયા	૪૬	ગાંધીજીનો આલ્હરી હાકલ	૩૮
કેઢ્ઢવળીની પગાંઢો	૪૬	ગાંધીજીની જુવાની	૩૦
કેઢ્ઢવળીનો કોયહો	૪૪	ગાંધીજીની દિવ્ય વાળી	૪૭
કોહિયું	૫૪	ગાંધીજીની પ્રવૃત્તિઓ	૨૮, ૩૬
કોંગ્રેસ અને કમ્યુનિસ્ટો	૩૯	ગાંધીજીની યુરોપયાત્રા	૨૯
કોંગ્રેસનો કેટલીક અરાજકીય સિદ્ધિઓ	૩૬	ગાંધીજીની લંઢનયાત્રા	૨૬
કોંગ્રેસપત્રિકા	૫૪	ગાંધીજીની વિચારપુષ્પમાઢા	૪૮
લ્હરી કેઢ્ઢવળી	૪૪	ગાંધીજીનો સાધના	૨૭
ઘાડી પહેરશો ?	૪૩	ગાંધીજીની સ્વારાજસાધના	૪૦
ઘાડી, સ્વદેશી અને ગ્રામોદ્ધાર		ગાંધીજીનું નવજીવન લેહ ૧ થી ૪	૫૪
વિષયક સંવાદ	૪૩	ગાંધીજીને જગવંદના	૨૮

ગાંધીજીનો આંધ્રપ્રવેશ	૩૭
ગાંધીજીનો સરકાર સાથેનો પત્રવહેવાર	૩૮
ગાંધી-બાઘ્મીતો	૪૦
ગાંધી-મણિમહોત્સવ અંક	૨૭
ગાંધી-વાઘિસરોય પત્રવહેવાર	૩૮
ગાંધીવાદી આર્થિક યોજના	૪૦
ગાંધીવિચારદોહન	૩૦
ગાંધી-શિક્ષણ ભાગ ૧થી ૧૩	૪૪
ગામગોષ્ઠી	૩૦
ગામડામાં જમીને શું કરીયું ?	૩૪
ગામડાંની વહાર	૩૪
ગીતાગીતમંત્રી	૩૩
ગીતાધર્મ	૩૨
ગીતાધ્વનિ	૩૩
ગીતાપદાર્થકોષ	૩૨
ગીતાબોધ	૩૩
ગીતામંથન	૩૨
ગીતા સંકલન	૩૩
ગાત્રસાર	૩૨
ગાંધીદેવ	૩૪
ગુજરાત	૪૦
ગુજરાત સ્વાદી પ્રચાર મંડળનો	
પ્રથમ વર્ષનો અહેવાલ	૪૩
ગુજરાત હરિજન સેવક સંઘના વાર્ષિક	
અહેવાલો	૩૬
ગુજરાતના ક્રાંતિવીરો	૫૨
ગુજરાતના સેવકો	૫૩
ગુજરાતનાં ભાંગતાં ગામડાંમાં	૩૫
ગુજરાતની અમિતા	૪૦
ગુજરાતનું નૂર	૫૨
ગુજરાતનો તપસ્વી	૨૫
ગુજરાતમાં સંગીતનું પુનરુજ્જીવન	૪૭
ગુજરાતી જોડણીકોષ	૪૫
ગુજરાતી સાહિત્ય સંમેલનનું છટું	
અધિવેશન	૪૮
ગુજરાતી સાહિત્ય સંમેલનનું ચારમું	
અધિવેશન	૪૮

ગુફાનું કમઝ	૨૬
ગુજરાત વિદ્યાપીઠના મહામાત્રે કરેલાં	
વાર્ષિક નિવેદનો	૪૫
ગુજરાત વિદ્યાપીઠ વિજ્ઞાપક	૪૫
ગોપાલ કૃષ્ણ ગોસ્વાલનાં વ્યાખ્યાનો	૫
ગૌરશાકલ્પતરુ	૪૨
ગોસેવા	૪૧
ગોઝમેઝીમાં ગાંધીજી	૨૬
ગ્રામ આન્દોલન શા માટે ?	૪૩
ગ્રામ બુદ્ધિ અને ગ્રામ પુનર્ગત્તા	૪૩
ગ્રામપંચાયતનો કાયદો	૪૦
ગ્રામપુનર્ગત્તા	૪૩
ગ્રામમંજનમંડળો	૪૩, ૪૦
ગ્રામરચના	૩૬
ગ્રામમંડળન	૩૫
ગ્રામોદ્યોગ પ્રવૃત્તિ	૪૩
ગ્રામોત્તરિ	૩૬
ચમ્પારણનાં મહાત્મા ગાંધીજી	૩૨
ચામડાં કેઝવાની કુમ પદ્ધતિ —	
ગૃહબુદ્ધિયોગ તરીકે	૪૩
ચાલ્યા જાવ	૩૮
ચિરંજીવ સાહિત્ય	૫૦
ચીનનો અવાજ	૩૫
ચૂપ નર્મી રહેવાય	૪૮
ચોથી કાઠિયાવાડ રાજકીય પરિપદના	
સ્વાગત મંડળનો તથા તેના કાર્ય-	
વાહક મંડળનો અહેવાલ અને હિસાબ,	
રાજકોટના સ્વાસ અધિવેશનનો	
અહેવાલ અને ભાવનગરનો પરિપદમાં	
ગાંધીજીએ આપેલું આપણ	૩૦
છાત્રાલય સંહિતા	૪૪
જગતના અતિહાસનું રેખાદર્શન	૫૧
જગતનો મહાન પુરુષ	૨૮
જગદંબા કસ્તૂરબા	૨૬
જપજી	૩૩
જમનાલાલજી	૫૨

જવાહર અને વિશ્વયુદ્ધ	૫૧	દેશનો આજ્ઞાત્રી માટે (ગાંધી-નંજના)	
જાગ્રત ભારત	૫૩	ફરી મલો	૩૯
જાતે મજૂરી કરનારાઓને	૪૮	દેશી રાજ્યોની લઘત	૪૦
જીવતા તહેવારો	૩૨	દેશી રાજ્યોનો પ્રશ્ન	૩૯
જીવન અને સાહિત્ય ભાગ ૧લો	૪૯	દ્રૌપદીનાં ચાર	૪૩
જીવનચર્ચા	૨૯	ધરાસળાનો કાઝો કેર	૩૧
જીવનદોરો	૪૮	ધર્મે	૩૨
જીવનનાં ષરણાં	૫૧	ધર્મમંથન	૩૨
જીવનનું પરોઢ	૨૫	ધર્મયુદ્ધનું રહસ્ય	૩૦
જીવનનો આનંદ	૪૭	ધર્મસંસ્થાપન	૩૬
જીવનભારતી	૪૭	ધર્મોનું મિલન	૩૪
જીવનવિકાસ	૪૪	ધ્વજારોપય અથવા વારડોલીનો ધનુષ્યટંકાર	૩૧
જીવનશિલ્પીઓ	૫૩	નવજીવન	૫૫
જીવનસંભારણાં	૫૨	નવજીવન અને મત્ય	૫૫
જીવનસંસ્કૃતિ	૩૪	નિર્ભયતા	૩૦
ટૉલ્ડોય અને શિક્ષણ	૪૪	નીતિધર્મે અથવા ધર્મનીતિ	૩૨
તપસ્વીનાં તાતાં તોર	૪૮	નીતિધર્મે અથવા ધર્મનીતિ અને સર્વોદય	૩૨
તરુણ ભારત	૫૩	નીતિનાશને મનો	૩૪
તારણહાર	૨૮	નીતિનાં વાલ્ય	૪૭
તારુણ્યમાં પ્રવેશતો કન્યાને પત્રો	૪૫	મેનાજી ઓ નૃમપચંદ્ર ઓડ	૫૦
તોર્યમલિલ	૨૯	નેત્રમણિભાઓન	૪૭
તેજન્નિત્રો	૨૬	પંચમહાલ જગલ મત્યાગ્રહ	૩૧
તેલઘાળી	૪૩	પંજાવમાં થયેલાં રમત્યાળીનો	
તેલઘાળીની પૂતિ	૪૪	તપાસનો અહેવાલ	૫૪
ત્યાગમૂર્તિ અને બીજા લેવો	૩૪	પંજાવ સુબ-કમિટી આગલનો જુવાનોઓ	૫૨
ત્યારે કરીશું શું ?	૩૫	પંડ્યાનીને સમરણાંજલિ	૫૨
દક્ષિણ આફ્રિકાના મત્યાગ્રહનો		પત્રિકનાં પુત્રો સુચ્છ રજો	૪૯
બિતિહામ, સંઢ, ૧, ૨	૩૧	પરદેશી કાપડ મામે હરીફાઓ	
દક્ષિણ આફ્રિકાની રંગમૂમિ	૫૧	કેમ કરવી ?	૪૩
દયાધર્મે	૩૨	પરિવડ પ્રમુલ્લોનાં ભાષણો	૪૮
દારુનિવેષ અને સ્વરાજ	૩૫	પહેલી સુજરાત રાજકીય પરિપદના પ્રમુલ્લ	
દારુનિવેષ શા માટે ?	૩૫	મહાત્મા મો. ક. ગાંધીનું ભાષણ	૧૮૯
દિલ્હી ડાયરી	૩૨	પુણ્યશ્લોક ગાંધીજી	૨૯
શીનબંધુ	૫૨	પૂર્વ અને પશ્ચિમ (ગાંધીજી)	૩૪
દુનિયાની દૃષ્ટિએ	૨૫	પૂર્વ અને પશ્ચિમ (ઠાકુર)	૩૫
ડુંલો હિન્દ	૫૩	પૂર્વ અને પશ્ચિમ (લિકિનસન)	૩૫
		પ્યારા બાપ	૫૫

પ્રજાવધારણ	૩૯
પ્રથમ ગુજરાત-કાઠિયાવાડ ગોમેવા	
સંમૂલનનો અહેવાલ	૪૧
પ્રવુદ્ધ જ્ઞેન	૫૫
પ્રશ્નોત્તરી અને પ્રાચીનિક	૫૦
પ્રસ્થાન	૫૫
પ્રહ્લાદ નાટક તથા મહનવીરનાં ગીતો	૪૯
પ્રાણપ્રતિષ્ઠા	૩૯
પ્રેમપત્થ યોજન ૧	૩૦
પ્રેમપત્થ યોજન ૨ (નવયોજન)	૨૫
પ્રેમપત્થ યોજન ૨ (સમુદાહિલ)	૨૫
સંદેશોત્તે	૩૪
વા	૨૯
વાપુ	૨૮
વાપુ, તોંગ ચરણે	૨૭
વાપુની અને વોડી વાતો	૨૮
વાપુનાં પારણાં	૫૦
વાપુનાં વાંતે પત્રો	૨૮૯
વાપુની છાયામાં	૨૮
વાપુની પ્રમાદો	૨૮૯
વાપુને	૨૭
વારડોલી ગીતસંગ્રહ	૪૯
વારડોલી મત્યાગ્રહપત્રિકા	૩૧, ૫૫
વારડોલીનાં મત્યાગ્રહનો ઇતિહાસ	૩૧
વારડોલીનો હિજરત	૩૧
વારડોલીનો વિદ્યુત	૪૨
વાઝકોના ગાંધીજી	૨૬
વાઝકોનો પોકાર	૪૨, ૪૬
વોડી ગુજરાત કેઝકળી પરિષદ	૪૫
ગુજરાત ગુવાન અલ્લામ તૈયબજી	૫૨
ગુલંદ બચાવનાંમુ	૩૯
બે મુદાઓ પિંદમતમાર	૫૧
બેલગામ મહાસમાના પ્રમુખ તરીકે	
ગાંધીજીએ અપેલું આપણ	૩૯
બે વિચારધારા	૩૦
બોરસદની વીરાંગનાઓ	૩૧
બોલ્જોવિશમ અને બોડી વાતો	૫૦

બ્રિટિશ રાજ્યતંત્ર અને આપણી મહાસમા	૪૦
બ્રિટિશ હિન્દનો આર્થિક ઇતિહાસ	
ભાગ ૧-૨	૪૧
મગવાનનાં છોમ	૩૭
ભારત પુણ્યપ્રવાસ	૨૬
ભારતનો એકતા	૫૧
ભારતનું ઘડતર ભાગ ૨ જો	૩૧
ભારતનો વારસો	૪૬
ભારતમાં અંગ્રેજો રાજ્ય પુ. ૧, ૨	૫૩
ભારત મેવક ગોસ્વલ	૫૧
ભારતીય રાષ્ટ્રધ્વજ	૫૪
ભારતીય સંસ્કૃતિ અને વાંચા લેખો	૫૦
ભીંતપત્રો દ્વારા લોકશિક્ષણ	૪૬
મગનરૈટિયો	૪૨
મંગલપ્રસાદ	૩૨
મધપૂડો	૪૯
મધપૂડો (સામયિક - હસ્તલિખત)	૫૬
મધુકર	૪૯
મધ્યમ પીંચા	૪૩
મન્દિરપ્રવેશ અને શાસ્ત્રો	૩૭
મસ્કુજ	૪૭
મહાત્મા	૨૯
મહાત્મા ગાંધી (કેઝકર)	૨૫
મહાત્મા ગાંધી (ઠાકુર)	૧૮૯
મહાત્મા ગાંધી (રાધાકૃષ્ણન)	૨૮
મહાત્મા ગાંધી (રમણલાલ શાહ)	૨૯
મહાત્મા ગાંધી અને શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર	૨૯
મહાત્મા ગાંધી અને હિન્દનાં	
મહાન નરરત્નો	૨૬
મહાત્મા ગાંધીજી (ચિત્રાલિપિ)	૨૬
મહાત્મા ગાંધીજીનાં જીવનનાં	
કેટલાક પ્રસંગો	૨૭
મહાત્મા ગાંધીજીનાં પંજાબનાં પત્રો	૩૯
મહાત્મા ગાંધીજીનાં પત્રો	
(સાકરલાલ ગુલાહીદાસ)	૫૦
મહાત્મા ગાંધીજીનાં પત્રો	
(સેવક કાર્યાલય)	૪૮

મહાત્મા ગાંધીજીના સહવાસમાં	૨૮	મોહનમાઝા	૪૮
મહાત્મા ગાંધીજીની ૧૧ શરતો	૪૦	મૌ. અબુલ કલામ આઝાદ	૫૧
મહાત્મા ગાંધીજીનો લંડનયાત્રા	૨૮	યરવડા ચક્ર વાપરવાનો રીત અને	
મહાત્મા ગાંધીજીની વિચારસૃષ્ટિ	૩૦	કાંતવાની સમજૂતી	૪૨
મહાત્મા ગાંધીજીનું જીવનરહસ્ય	૨૬	યરોહાના અનુભવ	૨૫
મહાત્મા ગાંધીજીનું જીવનચૃત્રાંત	૨૮	યંત્રની મર્યાદા	૩૬, ૪૨
મહાત્મા ગાંધીજીનું મનોમન્દિર	૪૮	યંત્ર સામે બઢવો	૩૫
મહાત્મા ગોંધલેનો વારસો	૫૦	યુગધર્મ	૫૩
મહાત્માજીના સામાજિક લેખો	૩૪	યુગપુરુષ ગાંધી	૨૫
મહાત્માજીની ભીષ્મ તપશ્વર્યા	૩૬	યુગાવતાર ગાંધી	૨૭
મહાત્માજીનું આલ્મીયુદ્ધ ભાગ ૧-૨	૩૯	યુવાનોનો બોજ	૫૧
મહાદેવભાઈનાં વિચારરત્નો	૪૯	યુવાનોની સંસ્કારસાધના	૪૬
મહાદેવભાઈની ડાયરી-પુસ્તક ૧	૧૮૯	રંગદ્વિપનો દુર્ગ	૫૧
મહારાજ થયા પહેલાં	૫૨	રચનાત્મક કાર્યક્રમ : કેટલીક	
મહારાજની સાથે	૫૨	સૂચનાઓ	૩૬
મહાસભાનાં ગીતો	૪૯	રચનાત્મક કાર્યક્રમ : તેનું રહસ્ય	
મહાસભાના ઠરાવો	૧૮૯	અને સ્થાન	૩૪
મહાસભાના પ્રમુખો	૨૭	રવિશંકર મહારાજ (પુરાતન બુચ)	૫૨
મહાસભાના મહારથીઓ	૨૯, ૫૩	રવિશંકર મહારાજ (બલભાઈ મહેતા)	૧૮૧
મહાસભાનો આદેશ	૪૦	રાજકથા	૪૦
મહાસભાનો ઇતિહાસ	૫૩	રાજકોટ-સત્યાગ્રહ	૩૧
માળસાઓના દીવા	૫૩	રાજનીતિ	૩૯
માતર તાલુકાની આર્થિક તપાસ	૪૦	રાજ્ય આવકવેરો અને આપણી દરિદ્રતા	૪૧
માનવ અર્થશાસ્ત્ર	૪૨	રાષ્ટ્રગીત	૫૦
માનવી લંડિયેરો	૪૭	રાષ્ટ્રપિતાના ચરણોમાં	૧૮૯
મારી જીવનકથા (ગાંધીજી)	૨૫	રાષ્ટ્રભાષા વિષે વિચાર	૪૪
મારી જીવનકથા (નેહરુ)	૫૧	રાષ્ટ્રીય મહાસભા અને વિદ્યાર્થી-પ્રવૃત્તિ	૪૫
મારું ગામડું	૩૬	રાષ્ટ્રીય વાચનમાઝા	૪૪
મારું હિન્દુનું દર્શન	૧૮૯	રેલાચિત્રો	૫૨
મારો જેલનો અનુભવ (ગાંધીવ)	૨૫	રૅલેટ વિલ વિષે સમજૂતી	૩૯
મારો જેલનો અનુભવ (રાષ્ટ્રીય સાહિત્ય)	૨૫	રૂઢત આવ તો ?	૫૩
મીઠાવેળો યાને હિન્દની પાયમાલીની		લાલાજીનું રાજકીય તત્ત્વજ્ઞાન	૪૦
કરુણ કથા	૪૨	લોકજીવન (કાલેલકર)	૩૪
મૂરખરાજ, બાઈબલરહસ્ય અને		લોકજીવન (પાશ્વિક)	૧૮૯
એક સત્યવૌરની કથા	૪૮	લોકપ્રીતી પહેલી	૪૫
મોહનદાસ કરમચંદ ગાંધી (હોક)	૨૬	લોકમાન્ય ટિલક: એમની યાદદાસ્ત	
મોહનદાસ કરમચંદ ગાંધી (દેસાઈ)	૨૬	અને સ્વાતિત્વે ૧	૫૨

લોકમાન્યને શ્રદ્ધાંજલિ	૫૧	સત્યાગ્રહાશ્રમનો ઇતિહાસ	૪૪
લોકશાહી	૧૮૯	સત્યાગ્રહી ગેરિસન	૪૯
તળાટશાસ્ત્ર	૪૩	સત્યાગ્રહીના સ્વાતંત્ર્યમંત્રી	૩૦
વર્ણવ્યવસ્થા	૩૪	સંતનાં સ્મરણી	૨૭
વર્ધા કેલ્વળી પ્રયોગ	૪૬	સવરસ	૪૦
વર્ધા શિક્ષણયોજના	૪૫	સમાજમાં સ્ત્રીઓનું સ્થાન	૩૫
વાત્સીકિનો જય	૫૦	સમાજવાદ શા માટે ?	૪૧
વિદેશી કાપડવહિષ્કાર	૪૧	સમૂહી ક્રાન્તિ	૩૬
વિદ્યાર્થી આલમને	૪૪	સંપત્તિશાસ્ત્ર	૪૧
વિદ્યાર્થી ધોમપ્રવૃત્તિ	૪૫	સંપૂર્ણ દારૂનિષેધ	૩૫
વિશ્વશાન્તિ	૪૮	સંબોધન	૪૭
વીરની હાકલ	૩૧	“ સર્વે ગુણોપમાયોગ્ય ” મહાદેવભાષી	૫૩
વોરંગનાઓનો વીર હાક	૫૦	સર્વોદય (રસ્કિન-ગાંધીજી)	૪૧
વ્યાપક ધર્મેભાવના	૩૩	સર્વોદય (માસિક)	૫૬
વ્રતવિચાર	૩૩	સર્વોદયની કેલ્વળી	૪૪
		સર્વોદયની જીવનકલા	૪૫
શિક્ષણ અને સાહિત્ય	૫૬	મહાયવૃત્તિ	૩૦
શિક્ષણ વ્યવસ્થાનમાલ્યા	૪૫	સંસાર, અને ધર્મ	૩૩
શિવદયાલની શોધ અથવા નવ્ય વિના		સંસારમૈયન	૪૭
બોજું કડુ નથી	૪૮	માત્રી કેલ્વળી	૪૪
ઝેરથાનો આર્થિક તપાસ	૪૧	માત્રી મજૂર ત્રલ્લવલ્લનાં મૂલતત્ત્વો	૪૧
શ્રી ગીતા સંકલન	૩૩	માત્રી શ્રમજીવી	૪૧
શ્રીમદની જીવનયાત્રા	૩૩	સાવરમતી	૨૫, ૫૬
શ્રીમદ રાજચન્દ્ર	૩૩	મામ્યવાદ અને સર્વોદય તથા	
શ્રીમદ રાજચન્દ્ર : જીવનયાત્રા તથા		બોજા લેણો	૩૬
વિચારરત્નો	૩૩	સાર્થ ગુજરાતી જોડણીકોશ	૪૫
શ્રીમદ રાજચન્દ્રનાં વિચારરત્નો	૩૩	મોધાં ત્રદાળ	૫૩
સત્યના પ્રયોગો અથવા આત્મકથા	૨૫	સુવર્ણની માયા	૪૨
સત્યમય જીવન	૩૦	સંવાદલ પુસ્તિકાઓ અને પત્રિકાઓ	૪૫
સત્યાગ્રહ	૩૦	નો ટકા સ્વદેશી	૪૧
સત્યાગ્રહ અને અસહયોગ	૩૦	સ્ત્રી અને પુરુષ	૩૫
સત્યાગ્રહ : નિષ્ફળ અને નકામું શસ્ત્ર		સ્ત્રી કેલ્વળી વિષયક નિવંધ	૪૬
ભા. ૧-૨	૩૧	સ્ત્રી-પુરુષ મર્યાદા	૩૬
સત્યાગ્રહની મર્યાદા	૩૦	સ્ત્રીસ્વાતંત્ર્ય	૩૫
સત્યાગ્રહની મીમાંસા	૩૦	સ્વદેશી	૪૧
સત્યાગ્રહનું રહસ્ય	૩૦	સ્વદેશી ધર્મ	૪૦
સત્યાગ્રહાશ્રમ નિયમાવલિ	૩૦	સ્વદેશી સમાજ	૩૫
		સ્વદેશીનાં સુત્રો	૪૧

स्वदेशीनी घेरो	४१	हिन्दूनी मुस्लिम प्रश्न	७३
स्वर्गस्थ महात्मा गोखलेजीनी जीवननिर्देश	५०	हिन्दूनी हुंकार	२८
स्वराज आवुं	४०	हिन्द-ब्रिटननी नाणावेवार	४१
स्वराज्यनां गोतो	४९	हिन्द-स्वराज	३५, ३९
स्वराज्यशास्त्र	४०	हिन्द-स्वराज (गांधीजीना हस्ताक्षरमां)	३९
स्वाध्याय खंड २जो	४७	हिन्द-स्वराज, बेक सत्यवीरनी कथा	
स्वामीराव	५१	अने मर्वादय	३९
हजरत महम्मद, अने अिस्लाम	३४	हिन्द-स्वराजनी दावी	३९
हडयूत हरिजन	३६	हिन्दी राष्ट्रीय आघिमेनी अतिहास	
हरिजनदण्ड	५६	ग्रंथ २जो	५३
हरिजन भागवत	३६	हिन्दी राष्ट्रीय महानभानो अतिहास	
हरिजन सेतो	३७	खंड ३जो	५२
हरिपद	४९	हिन्दी सरकारनी शिक्षण योजना	४४
दळपति-मुक्ति	३५	हिन्दी संस्कृति अने अहिंसा	२९
हाथवणाट खंड १-२	४२	हिन्दु आचार	३३
हिन्दू कये रस्ने ?	४०	हिन्दु जीवनदर्शन	३४
हिन्दू पायमाल केम थयुं ?	४२	हिन्दु धर्मनी कसोदी	३३, ३६
हिन्दूना आर्थिक विकासनी योजना	४२	हिन्दुधर्मी बाळपोठी	३३
हिन्दूना अतिहासमां हिंदु-मुस्लिम अकना	३७	हिन्दु-मुस्लिमना	३७
हिन्दुनुं प्रजाकीय अर्थशास्त्र	४१	हिन्दु-मुस्लिम अकदिली	३७
हिन्दुनुं भावि वंशरण	३७	हिन्दु राजना वेपार अर्थगनी नाश	४२
हिन्दुनुं मुस्लिम राजकारण	३७	हिन्दुस्ताननी गरीबांठी	४२
हिन्दूनी कोनी विकास	३७	हिन्दुस्तानी व्याकरणप्रवेश	४६
		हेडिथामण	४२

मराठी

अकरावा अवतार — महात्मा गांधी	५८	अस्पृश्योदार विचार	६५
अखंड भारत	६५	अस्पृश्यांचा प्रश्न	६५
अनासक्तियोग	६२	अहिंसक समाजाचें प्रतीक खांदी	६८
अभंग ब्रतें	६३	अहिंसाच कां ?	६०
अर्थशास्त्र कीं अनर्थशास्त्र ?	६७	अहिंसादर्शन	६०
अल्पसंख्यांक	६६	अहिंसेची साधना	६०
अनहकारयोग	६०	अहिंसेचें अर्थशास्त्र	६७
अस्पृश्यता व देवालयप्रवेश	६५	आचारधर्म	६३
अस्पृश्यतानिवारण	६५	आचार्य कृष्णना	७०
अस्पृश्यतेचा शास्त्रार्थ	६५	आजकालचा महाराष्ट्र	७३
अस्पृश्यविचार	६५	आत्मचरित्र (नेहरू)	७३

आत्मोद्धार	६९	खंडगांवविषयक व्याख्यान	६३
आधुनिक गीता	६३	येज्याकरिता कातडें कमावण्याची	
आधुनिक फटके — गांधीवाक्यसूचा	७०	क्रोम पद्धति	६८
आधुनिक भारत	७२	तेजव्यांत जाऊन काय करणार ?	६४
आधुनिक भारताचे निमर्तन		निवस्त धर्मीयांस गांधींचे आह्वान	६२
व त्यांचा पार्श्वभूमि	५८	गनगोष्टी अर्थात् माडी जीवनयात्रा	७१
आधुनिक राज्यमीमांसा १-२	६६	गांधी आणि गांधीवाद	६९
आत्मकथा वा	५८	गांधी-गोवा अथवा विस्तारवा शतकांतील	
आर्यावर्तातील तेजस्वी गत्ते	७२	कुष्माजुन संवाद	६०
आहार आणि पोषण	६९	गांधी- गोपळ	६६
आदान	७३	गांधींचा अहिमावाद	६०
ओशावास्य वृत्ति	६३	गांधी-निना पत्रव्यवहार	६६
ओशावास्यपनिपद	६३	गांधीजी (दने; अनु. पाटोल)	५८
उत्पत्तिपदांचा अभ्यास	६३	गांधीजी अंक दर्शन	५८
अंक धर्मयुद्ध	६१	गांधीजींचा का ?	५८
औद्योगिक हितसंवेध कायद्यानिर्णय		गांधीजींचा देशाला दूणगी	७१
आमचा दृष्टिकोन	६७	गांधीजींची धर्मेत्तिति	६२
कर्मवीर महात्मा गांधी यांचा पोवाडा	५७	गांधीजींची पत्रे (अनु. पटवर्धन)	६२
कला म्हणजे काय ?	७१	गांधीजींची पत्रे (अनु. सह्यर्मी)	६२
वस्तुत्वा	५९	गांधीजींची हांक	७०
काबुट टॉल्स्टॉय	७३	गांधीजींचे विद्यार्थ्यांशी हितगुज	६८
काम आणि कामिनी	७०	गांधीजींचे विविध दर्शन	५९
काळकर्ते शिवरामपंत परांजपे यांचे		गांधीजींचे स्थिरांशी हितगुज	६४
जीवनचरित्र	७३	गांधीजींच्या सहवासांत अंक आठवडा	५८
कॉंग्रेस आणि महानभा	७२	गांधीजींच्या सान्निध्यांत	५८
कॉंग्रेसकथा	७२	गांधी-जीवनकथा खंड १ ला	५९
कॉंग्रेसचा इतिहास	७४	गांधीशब्द	६९
कॉंग्रेसचा पोवाडा व खादीचा पोवाडा	७०	गांधीशब्द अंतिम स्वरूप	६०
कॉंग्रेसची अलीकडील कामगिरी	७२	गांधी-टोपी	७१
कॉंग्रेसचा पुनर्घटना	७३	गांधी-तत्त्वज्ञान	६१
ज्ञादी : इतिहास व कार्य	६७	गांधीदर्शन	६०
खादी भारताचा जीवनमंत्र	६७	गांधी-प्रणीत अर्थयोजना	६७
खादीकार्यमीमांसा	६८	गांधी-रणगीता	६१
ज्ञादीमीमांसा	६८	गांधीवाद	६०
खादीशास्त्र	६७	गांधी-वादावरील आक्षेप व त्यांची उत्तरे	६०
ज्ञान क्षेत्राचा अल्प परिचय	५३	गांधी-विचार-दीहन	६१
		गीताभी	६३

गोता प्रवचने	६३	दारिद्रनारायणाचे चरणां - १	६८
गीताबोध	६२	दल-ज्योत	७३
गीता-हृदय	६३	दलितसवक	६५, ७४
गेर्ली पांच वर्षे	७१	दाम्पत्याचे ब्रह्मचर्य	६४
गोड निबंध भाग १ ते ३	७१	द्विखंड हिन्दुस्तान	६६
गोष्टीरूप गांधीजी	५९	नवभारत	७४
गौळव गांधीचे संवर्धन	६८	नवीन शिक्षणाचे अंतरंग	६९
ग्रह आणि तारे	५८	ना खेत ना वेद	७४
ग्रामसफाओ	६९	नामदार गोखले चरित्र	७४
ग्रामसेवावृत्त	७४	नारायण गणेश संदावरकर	७४
ग्रामोद्योग व ग्रामसंजोवन	६८	नाशिकचीं द्राक्षे	७०
ग्रामोद्योगाचे अर्थशास्त्र	६८	निःशस्त्रांचे राजकारण	६६
व्रटना परिपद	६६	नीतिधर्म	६२
चौकुला	७१	नीतिधर्मातील श्रेष्ठ व्रते	६२
जगद्वय महात्मा	५९	पंजाब प्रकरण अर्थात् काँग्रेस	
जगाला आह्वान	१९०	स्वकमिटीने तयार केलेला रिपोर्ट	७२
जिवंत व्रतोलम्ब	६२	पाकिस्तान	६६
जीवन आणि माहित्य	७१	पाकिस्तानाचे भेकट	६५
जीवनदर्पि	७१	पुंजीवाद, समाजवाद कीं ग्रामवाद	६४
जीवनप्रकाशन	६०	पुढारी व अनुयायी	५७
जीवनयोग	७०	पुण्यश्लोक गांधीजी	५९
जीवनशिक्षण अथवा वर्धाशिक्षण योजना	६९	पौरुषपदोप	६८
जीवनसंस्कृति	६३	प्रकाशांतील व्यक्ति	५८
जीवनांतील आनंद	७०	खंडखोर महात्मा	६५
टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ त्रयोदश		बापू	५९
वार्षिक पदवीदान समारंभ प्रसंगी		बापूजी अर्थात् मुलांचे महात्मा गांधी	५७
कालेलकर यांचे भाषण	६८	बारडोलीची शिक्षण अर्थात्	
टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ - वार्षिक		बारडोलीचा यशस्वी सत्याग्रह	६१
वृत्तांत व पदवीदान प्रसंगी		बारडोली-सत्याग्रह इतिहास	६२
केलेली भाषणे	६९	बंकारी व तोवर भुपाय	६७
टॉलस्टॉयचे तत्त्वज्ञान	६१	बेजंट चरित्र	७३
तांदूल	६८	बॅरिस्टर गांधी यांचे चरित्र	५९
तेजस्वी तरुणी	६४	भगिनींचा सेवामंत्र	६४
तेरा दिवस	५९	भगवान दरिद्रनारायण	५७
दक्षिण आफ्रिकेतील करारी देशभक्त		भारत-नेते	७३
मो. क. गांधी यांचे चरित्र	५८	भारत-मातेची श्रेष्ठता अर्थात् मेयोच्या	
		अमृत्य विधानांचे खंडन	७४

भारतीय अर्वाचीन चरित्रकोश	७२	महात्मा गांधींचे मत्वाचे प्रयोग	
भारतीय अस्पृश्यतेचा प्रश्न	६५	अथवा आत्मकथा	५७
भारतीय क्रान्ति आणि राष्ट्रीय महासभा	५२	महात्मा गांधींचे स्वातंत्र्यप्रेरक विचार	७०
भारतीय संस्कृति	६४	महात्मा गांधींच्या ११. मागण्या	६६
मिर्लस माधु आपत्ती गुलामहाराज		महात्माजींची अंतरंगीता	६०
यांचे चरित्र	५२	महात्माजींची विलायतची यात्रा	५८
मंगलधाम अथवा मुलभ गांधीवाद	६०	महायुद्ध आणि राष्ट्रसभा	७२
मंगलप्रभात (अनु. परळकर)	६२	महाराष्ट्र खादी पत्रिका	७४
मंगलप्रभात (अनु. सहधर्मी)	६२	महाराष्ट्र खादी पत्रिकेतील १९३३ ने	
मधुकर	७१	१९३८ पर्यंतच्या निवडक	
मराठी हरिजन	७४	ल्यांचा संग्रह	६७
महात्मा (गांवकर)	५७	महाराष्ट्र धर्म (मासिक)	७४
महात्मा (मासिक)	७४	महाराष्ट्र धर्म (साप्ताहिक)	७४
महात्मा गांधी (कळकर)	५७	महाराष्ट्र राष्ट्रीय शिक्षण परिषद-संमेलनांचे	
महात्मा गांधी (टिळ्)	५८	अहवाल व अध्यक्षांचे भाषणे	६९
महात्मा गांधी (दामले)	५८	महाराष्ट्र व हिंदी राजकारण	७२
महात्मा गांधी (फाटक)	५८	महाराष्ट्रांतील कार्यदेसगांचा अतिहास	६२
महात्मा गांधी (राष्ट्रसेवक)	५९	महाराष्ट्रांतून शिक्षण शिविरें	६९
महात्मा गांधी (छोटें चरित्र-सोताकान्त)	६०	महाराष्ट्र	६९
महात्मा गांधी (मोटें चरित्र-सोताकान्त)	६०	माझा कारागृहवास	५९
महात्मा गांधी यांचा कारागृहवास	५७	माझे व्यापक शिक्षण	६९
महात्मा गांधी यांची पत्रे	६५	मार्ग व मार्गदर्शक	६१
महात्मा गांधी यांचे आत्मवृत्त		मिरज संस्थानांतून सारावाड आणि	
भाग १ ला	५७	रयतांचा सत्याग्रह	६२
महात्मा गांधी यांचे चरित्र (शिखरे)	५९	मूळ बुद्धी कांतरी	६९
महात्मा गांधी यांचे चरित्र, अत्यादि			
(अवतिकावाओ गोखले)	५७	रचनात्मक कार्यक्रम	६४
महात्मा गांधी यांचे जीवनवृत्त	५९	राष्ट्रमाता कस्तुरबा	५९
महात्मा गांधी यांचे सामर्थ्यवान विचार	७०	राष्ट्रसंघर्ष कार्यक्रम	६४
महात्मा गांधी यांनी लिहिलेला		राष्ट्रीय शिक्षण	६९
स्वतः चा कारागृहवास	५७		
महात्मा गांधी व हिन्दुस्तान सरकार		लाजपतराय यांचे आत्मचरित्र व चरित्र	७३
यांजमधील समग्र पत्रव्यवहार	६६	लोकमान्य टिळक यांच्या आठवणी व	
महात्मा गांधींची पत्रे (अनु. वसंतमिश्र)	७०	आख्यायिका १-३	७३
महात्मा गांधींची भौष्मप्रतिज्ञा	६५	लोकमान्य टिळक व महात्मा गांधी	५७
महात्मा गांधींचे ओझरते दर्शन	५७	लोकमान्य टिळकांचे चरित्र भाग ३ रा	७२
महात्मा गांधींचे नेतृत्व	५८	लोकशाही	६६
		लोकशिक्षण	७४

वर्षांत येणाऱ्या मुलूस	६९	सावली चरखा	६७
वर्षा शिक्षण (मासिक)	६९, ७४	साहित्याची कामगिरी	७०
वस्त्रपूजा	६९	सुलभ पेठ	६८
वस्त्रावलंबन मार्गदर्शिका	६७	सुवर्णतुला	७०
वात्सल्याची प्रसाददीक्षा	७०	सेवक	७४
वाल्मीकि आभ्रमांतील प्रवचने	७०	सेवाभर्ग	६४
वासुकाका जोशा व त्यांचा काळ	७२	नॉक्रेटोसचे अमर जीवन	६१
विचारपंथा	७१	स्थितप्रज्ञदर्शन	६३
विजयी भारत	७१	स्वदेशी व महात्मा गांधींचा चरखा	६८
विद्यार्थी १. संघटनात्मक कार्यक्रम	६८	स्वदेशीचा भीमांसा	६७
विद्यार्थ्यांसाठी विधायक कार्यक्रम	६३, ६८	स्वयंसेवक चळवळी	७२
विनोबाजी भावे	७४	स्वराज्यतपस्या अथवा सत्याग्रह	६०
विभा-सुदर्शन	७१	स्वराज्यशास्त्र	६६
विधायक कार्यक्रम-त्यांचे रहस्य व ग्यान	६४	स्वराज्यशिक्षा	७२
वैभवशाली हिन्दुस्थान	६७	स्वराज्यसोपान	६०
शेजवल्करांचे लेख - १	५१	स्वराज्याचा शत्रु	६५, ७३
शेतीशिक्षण भाग १ ला	६९	स्वातंत्र्यदीप अथवा जगांतोल	
सत्यशोधकांना अपारा अथवा नत्या		अनहकारिता	७३
पिढींचे राजकारण	६६	स्वातंत्र्यी ग्रामसंघटना	६३
सत्याग्रह	६०	स्वास्थ्यसंरक्षण	६९
सत्याग्रह व स्वराज्य	६१	हरिजन संत	६५
सत्याग्रही अर्थात जगद्वेय महारमा गांधी	५९	हरिजनसेवक, सध - वापिक, अहवाल	६५
सत्याग्रही महाराष्ट्र	७१	हिंदुलगाच्या प्रसाद	६३
सत्याचे पुजारा	५८	हिन्दुस्वराज्य (अनु. ताम्बणवार)	६४
समग्र केळकर - अनहकारिता खंड	६६	हिन्दुस्वराज्य (अनु. देशपांडे)	६४
समग्र केळकर - राजकारण खंड	६६	हिन्दी राजकारणाचे स्वरूप	७२
समाश्रीक सहकारी स्वराज्य	६६	हिन्दी संस्कृति आणि अहिंसा	६०
समाजवादाचा फेरविचार	६७	हिन्दी भ्रियांचे जीवन	६३
संपूर्ण स्वदेशी	६७	हिन्दी स्वातंत्र्याच्या योजना	६६
संयम कीं स्वैराचार भाग १-२	६४	हिन्दु धर्माची मूलतत्वे आणि पुनर्घटना	६३
संरंजम परिचय	६७	हिन्दुधर्मावरील कलंक	६५
संस्कृतीचे भवितव्य	६४	हिन्दुत्ववाद	६२
सातवी महाराष्ट्र राष्ट्रीय शिक्षण		हिन्दु-मुसलमान	६६
परिषद् - अध्यक्षीय भाषण	६८	हिन्दु-मुसलमान अक्य	६५
साधना	७२	हिन्दूंचे समाजकारण	६३
साने गुरुजी	७१	हुतात्मा महारमा	७०
सावली कीं माउलो ?	६७		

बंगाली

अस्पृश्येर मुक्ति	७५	चरकार विप्लव	७८
अहिंसक विप्लव	७५	चरकार व्यवहार	७७
अंतिम गांधीजी	७७	छात्रोंदर गठनमूलक कार्यक्रम	७५
आत्मकथा अथवा मत्थेर प्रयोग		जागतिक परिवेश ओ गांधीजीर अर्थनिति	७९
खण्ड १-२	७५	जातीयतार पथे	७९
आमांदेर बापूजी	७८	जातीये वरणीर	७८
आमांदेर शिक्षणव्यवस्था	७८	जीवनव्रत वा गांधीवाद	७५
आरोग्यदर्शन	७५	तीर्थंकर	७९
आश्रममञ्जनावली	७५	तुमि महात्मा	७८
ऐतिहासिक सत्याग्रह	७८	तुलसीदासैर रामायण	७७
कलिकाता - नोआखली - बिहार	७९	दक्षिण आफ्रिकार सत्याग्रहेर इतिहास	७६
कलिर दधीचि	७६	नया भारतेर भित्ति	७९
कार्पास	७९	नीतिधर्म या गांधीजीर उपदेश	७६
कार्पास शिल्प	७७	नेताजीर पथ ओ गांधीजीर मत	७९
कॉयस	७८	नोआखलीते गांधीजी	७६
कॉयसपथ	७६	पंडित जवाहरलाल नेहरू-आत्मचरित्र	७८
खण्डित भारत	७९	पाकिस्तानेर विचार	७९
खेलाफत प्रसंग	७९	बंदीर डायेरी	७९
गांधीकथा	७९	बस्तिर गल्प	७७
गांधी-कोर्तेन	७७	बापूजी	१९०
गांधी गवर्मेण्ट पत्रालाप-१९४२-४५	७५	बारडोली सत्याग्रह	७७
गांधीजी की चान	७८	बांसेर चरखा	७७
गांधीजीके ज्ञानते हल	७७	बिलते गांधीजी	७७
गांधीजीर अग्निपरीक्षा	७७	बिलते भारतेर दावो	७६
गांधीजीर गल्प	७८	बुनियादी शिक्षार कथा	७५
गांधीजीर जीवनप्रभात	७८	भारतपरिचय	७८
गांधीजीर परिकल्पना	७५	भारतपरिचय	७८
गांधीजीर राष्ट्रपरिकल्पना	७५	भारतमुक्तिसाधक रामानंद चट्टोपाध्याय	
गांधीजीर वाणी	७५	ओ अर्धशताब्दीर बांग्ला	७९
गांधीजीर सहित अेक सप्ताह	७८	भारतवर्षीय सभ्यता ओ सांप्रदायिक	
गांधीजीवनेर घटनापथी	७५	समस्या	७८
गांधीवादेर पुनर्विचार	७७	भारतवर्षेर स्वाधीनता ओ	
गांधीवीणा	७८	अन्यान्य प्रसंग	७८
गीताबोध	७५	भारते जातीय आन्दोलन वा जातीय	
चम्पारन सत्याग्रह	७९	अभिव्यक्ति	७९
चरका ओ मिल	७७	भारतेर मुक्तिसंग्राम	७८

भारतेर मुक्तिमाधक	७८	विष्ण्वेर पथे काँग्रिस	७७
भारतेर राजकीय कण	७७	शिक्षा	७७
भारतेर सभ्यता	७७	शिक्षा ओ सेवा	७६
भारतेर साम्यवाद	७७	शिक्षार बाहन	७५
मनीषी अबुल कलाम आझाद	७८	श्रीमद् भगवद्गीता - गांधीभाष्य	७६
महाजिज्ञामा	७८	सत्याग्रह ओ पाजावकाहिनी	७६
महात्मा गांधी (चौधरी, मणीन्द्रभूषण)	७१	मत्येर संघाने	७८
महात्मा गांधी (ठाकुर, रवीन्द्रनाथ)	७२	सभ्यतार संकट	७७
महात्मा गांधी (मित्र, खगेन्द्र)	७३	समाज	७९
महात्मा गांधी (मुखोपाध्याय योगेशचंद्र)	७४	सहयोगितायर्जन प्रस्ताव	७८
महात्मा गांधी (मुखोपाध्याय वैद्यनाथ)	७५	मंथम बनाम म्बेकछात्राव	७६
महात्मा गांधी (नाटक)		मिहले गांधीजी	७९
(राय सुबोधकुमार)	७५	सुत्रविज्ञान	७६
महात्मा गांधी (रायचौधरी)	७७	स्वदेश	७७
महात्मा गांधी (रोमि रोलां)	७८	स्वराज संगठन	७६
महात्मा गांधीजीर संगे सात मान	७५	स्वराज्य ओ गांधीवाद	७८
महात्मा गांधीर काराकाहिनी	७६	स्वराज्यसाधना	७७
महात्मा गांधीर शान्ति अभियान	७९	स्वाधीनतार अंजलि	७५
महामानव महात्मा	७७	स्वाधीनतार संग्राम	७८
महामानव महात्मा गांधी	७८	स्वास्थ्य अपाय	७६
मृत्युञ्जय गांधीजी	७५	स्वास्थ्यरक्षा	७६
यरोडा जेलर अभिज्ञता	७६	हरिजन पत्रिका	७९
राष्ट्रवाणी	७७	हिन्द स्वराज्य	७६
रिक्त भारत	७९	हिन्दुधर्म ओ अस्पृश्यता	७६
वर्तमान भारते महात्मार भावधारा	७८	हिन्दु-मुसलमानेर विरोध	७५
विद्रोही भारत	७६	हिंसा ओ गांधी	७६

उद्

अठारा महीने हिन्दुस्तानमें	८१	औरतोंसे	८०
अदरुनी हिन्द	८२	कृताधीका हिसाब हिस्सा ?	८०
आजकल	१२०	कस्तूरबा गांधी	८०
आजाद हिन्द	८०	क्रौमकी आवाज	८०
आजादीके मंजिल तक	८१	क्या हिंदु जाति महात्मा गांधीके खूनसे	
आपबीती	८०	अपना हाथ रोगी ?	८०
खुभले जन्त या अनौतिकी राहपर	८०	खिलाफत और हिन्दुस्तान	८२
ओटना व धुनना	८१	खुतबाये आजाद	८०

खुतबाये सदरत (अजमलखान)	८०	दुनिया-अ-असलाम और मस्ले खिलाफत	८२
खुतबाये सदरत (आजाद, रामगढ़)	८०	दुखी दुनिया	८१
खुतबाये सदरत (पं. नेहरू)	८१	नभो ताशेम (मालिक परचा)	८१
खुतबाये सदरत (बीस, मुभासचंद्र)	८१	पंजाब हमें क्या सिखाता है	८२
खुराक और सहित पर मेरे तजम्मात	८०	दुनियादी कौमी तालीम (जाकिर हुसेन कमेटीकी रिपोर्ट)	८१
ख्यालते महात्मा गांधी	८०	ब्रह्मचर्य	८१
गांधी	८१	मजगर्मीने अबुल कलाम आजाद	८०
गांधीजीकी बातें	८०	मंगलप्रभात	८१
गांधीसम	८१	मुसलमान और कांग्रेस	८०
गांधीनामा हिस्सा -१	८१	मुसलमानोंका रोशन मुस्तक़ाबिल	८२
गीता और कुरान	८१	मेरी कहानी	८१
जगदीश	८१	मेरी राय	१९०
जधने नफ़्त और नफ़्तपरस्ती	८०	रियास्ती दुनिया	१९०
तकली	८१	शाहरा-अ-तन्दुरस्ती	८१
तलांगे हक	८१	हजरत मुहम्मद और असलाम	८२
तामीरी प्रोग्राम	८१	हमारी कौमी ज़दान	८१
तामीरी जिन्दगी	८१	हरिजन (साप्ताहिक)	८२
तीक व संजीर	८१	हरिजनसेवक	८२
दस्तेर अमासी	८०	हिन्दु-मुस्लिम भेकता	८२

कन्नड

असहकारद मीमांसे	८३	गांधीजियवर आत्मकथे	८३
अस्पृश्यते याके अस्त्रियवेकु ?	८३	गांधीजीय हास्य प्रकृति	८३
अस्पृश्यतेय कलंक	८३	गांधी दर्शन	८४
अहिंसाधर्मद परमावधि	८४	गांधीवाद	८४
आदिजनसुधारणे	८४	गांधीविचार दोहन	८४
कतर सनाननो गल्लगे केलवु प्रश्नेगळु	८४	गांधीसाहित्य भाग १, २	८३
कर्नाटकद बलिदान	८४	गोरक्षणे	८४
कर्मवीर	८३	ग्रामोद्योग आंदोलन	८४
काँग्रेस चुनावणय जाहिर पत्रिका	८४	दक्षिण आफ्रिकदल्लि सत्याग्रह	८३
काँग्रेस भारत	८४	निर्भाग्य वीरे गौज	८३
काँग्रेसिन संक्षिप्त इतिहास	८३	नीतिधर्म	८३
खादिय अर्थशास्त्र	८४	पर्णकुटी	८३
खादीदर्शन	८४	प्रान्तभाषे राष्ट्रभाषे	८४
खादीशास्त्र	८४	बडवर भाग्य	८४
गांधियवर चरित्रे	८३	बापू	८४

ब्रह्मचर्य वो कामसाधने	८३	राष्ट्रीय शिक्षण	८४
भारतद राजनीतिय समस्या	८४	रैतर प्रपंच	८३
भारतवु भेत्त सगिदे ?	८४	रैतर भाग्योदय	८३
भारतीय स्वातंत्र्यद हेज्जिगळु	८४	वर्धयात्रे	८३
मकळ गांधी	८३	वर्धी योजने मत्तु स्त्री शिक्षण	८४
मकळ महात्मा गांधी	८४	वर्धी शिक्षण योजने	८३
मलयानद दुष्परिणामगळु	८४	वर्धी शिक्षण समितिय वर्दि	८४
महात्तर पत्रगळु, भाग २	८३	सत्याग्रह (गांधी)	८३
महात्तर मनोरंग	८३	सत्याग्रह (दिवाकर)	८४
महात्मा गांधीयर अनासक्तियोग	८३	साम्यवाद च अेके	८४
मंगलप्रभात	८३	स्वातंत्र्य संग्राम	८४
मंजीपदद तोडकु	८४	हळ्ळिखार कैपिडि	८४
राजकीय विचारतरंग	८३	हिन्द स्वराज्य	८३

संस्कृत

अहिंसायोग अथवा श्रीमोहनगीता	८५	मोहनपञ्चाध्यायी	८५
गांधीप्रवणहम्	८५	वर्णव्यवस्था	८५
गांधीसूत्राणि	८५	विश्वभूति-स्वर्गारोहः	८५
गीतापदार्थकोष	८५	व्रतविचार	८५
पारिजातपदार	८५	श्रीगान्धेचर्चितम्	८५
भारतपारिजातम्	८५	सत्याग्रहगीता	८५

सिन्धो

आश्रनवासी	८६	गीताबोध	८६
ओश्वर आहे ? हा, आहे	८६	यरवदा मन्दिर मान	८६

TITLE-INDEX

ENGLISH BOOKS

Abdication	149	Annual Report of the	
Above the Battle	150	A. I. C. K. Dept., 1924	138
Activity School	143	Annual Reports of the	
Addendum to the first edi-		A. I. S. A.	138
tion of India Divided	125	Annual Reports of the	
Adult Education Movement	146	A. I. V. I. A.	140
Advance India	161	Annual Reports of the	
Agrarian Distress in the		Harijan Sevak Sangh	120
United Provinces	137	Annual Reports of the Textile	
Ahimsa and World Peace	108	Labour Association	137
Akali Struggle	152	Appeal to Gandhiji	120
Akhand Bharat	170	Are We Two Nations?	126
Akhand Hindustan	170	Art and Swadeshi	186
All about the Khilafat	122	As an Untouchable Feels	
All Parties' Conference		Untouchability	120
1928	126	Ashrams - - Ancient and	
All Parties' National		Modern	144
Convention	127	Asian Relations	153
Along the Indian Road	112	Asianism and Other Essays	154
Alternative to Pakistan	122	Assam Congress Opium	
Ambedkar Refuted	120	Enquiry Committee	
Ambedkar's Attack	121	Report, 1925	114
Among the Great	98	At the Feet of the	
Amritsar and Our Duty		Mahatma or the Joys of	
to India	161	Renunciation	105
Annexure to the Report		At the Point of the Spindle	138
on the Financial Obliga-		Atonement	151
tions between Great		Atonement and Non-	
Britain and India	136	Resistance	108
Annie Besant as Woman		Autobiography	
and as Leader	176-77	(M. K. Gandhi)	90
Annihilation of Caste and		Autobiography (Pt. Nehru)	172
a Reply to Mahatma		Autobiography of a Yogi	181
Gandhi	116, 119	Autobiography of John	
		Ruskin - Praeterita	187

Awakening Asia	178	Cabinet Mission	174
Back to Sanity	167	Cabinet Mission and After	127
Bapu Gandhi	96	Cabinet Mission in India	127
Basic National Education :		Call to Young India	167
Revised Syllabus for		Capitalism, Socialism and	
Grades 1—IV and also		Villagism	117
Pre-Basic	144	Card-board Modelling	146
Basic National Education :		Case for India (Durant) 90,	159
Syllabus Recommended		Case for India (Hoyland)	164
by the Zakir Hussein		Case for Mulshi Peta	
Committee	142, 144, 147	Satyagraha	110
Bee-Keeping	140	Caste and Outcaste	121
Beggar My Neighbour	160	Cent Per Cent Swadoshi	140
Behave Like Men	175	Centre of Indian Culture	146
Behind the Bars	181	Challenge of the North West	
Bengali-Bihari Question	126	Frontier	152
Birthright	179	Challenge to the East	163
Black Regime at Dharasana	169	Challenge to Women	116
Bleeding Wound	119	Challenge to Youth	146, 177
Blood and Tears	158	Changing India	150
Blood Money	134	Changing Shape of Indian	
Bone Meal Fertilizer	140	Politics	171
Britain and India, 1600-1941	157	Charkha Marxism and Indian	
British Achievement in India	174	Socialism	133
British Empire	180	Charkha Shastra	138
British in Asia	181	Charkha Yarn or the Superior-	
British in India	163	ity of Handspun Yarn etc.	140
British Propaganda in		Cheap Remedies	148
America	127	Childhood, Boyhood and	
British Savagery in India	180	Youth	187
Brotherhood of Religions	114	Children's Gandhiji	87
Builders of Tomorrow	179	China, Spain and War	171
Burden of Swaraj	131	Chirala Perala Tragedy	109
C. F. Andrews: Minister of		Choice before India	159
Reconciliation	164	Christ and Labour	137
C. P. Ministerial Crisis		Christ and Satyagraha	102
(A. I. C. C.)	126	Christ of Today	92
C. P. Ministerial Crisis		Christian Missions and	
(S. C. Bose)	127	Their Place in India	111

Christian Proselytism in India	113	Congress Golden Jubilee Brochures Nos. 1 - 11	116
Christianity : Its Economy and Way of Life	112, 113	Congress Handbook	152
Chrome Tanning for Cottages	140	Congress in Evolution Pts. I-II	156
Churchill's Blind Spot : India	165	Congress in Office	180
Civil Dis-obedience Movements in India or the Indian Struggle for Freedom	110	Congress in Power	127
Civilization at Bay	118	Congress Ministries at Work	126, 169
Civilization : Its Cause and Cure	134, 186	Congress Political and Economic Studies	116
Claim for Independence	152	Congress Presidential Addresses	171
Clive to Keynes	134	Congress Responsibility for the Disturbances 1942-43	130
Commonsense about India	164	Congress Rule in India	151
Communal Settlement	122	Congress Struggle	162
Communal Triangle in India	124	Conquest of Self	114, 115
Communal Unity	123	Conquest of Violence	102
Communalism in India	122	Conscience of a Nation or Studies in Gandhism	105
Complete Record of the Unity Talks	123	Constituent Assembly of India	127
Condition of India	109, 164	Constitution and Bye-laws of the Gandhi Seva Sangh	103
Confession, The Gospel in Brief and What I Believe	187	Constitutional History of India 1600-1935	130
Congress and the Labour Movement in India	135	Constitutional Proposals of the Sapru Committee	131
Congress and the Masses	118	Constructive Citizenship	186
Congress and the National Movement	175	Constructive Non-Cooperation	101
Congress and the War	151	Constructive Programme for Students	142
Congress and War Crisis	152	Constructive Programme : Its Meaning and Place	117 143
Congress at a Deadlock and the Way Out	129	Constructive Programme : Its Perspectives and Dynamics	117
Congress Bulletin	152, 183		
Congress Caravan 1885-1945	151		
Congress Case	165		

Constructive Programme :	Currency and Exchange	136
Some Suggestions	146	
Contemporary Immortals	92	Currency Inflation : Its Cause and Cure 134
Contemporary Indian		Current Thought (Monthly) 183
Philosophy	107	Cutting Ice 101
Continent Experiments	155	Dadabhai Naoroji 169
Controlling Minds of Asia	93	Dangers of Obedience and Other Essays 105
Correspondence between Mahatma Gandhi and P. C. Joshi	131	Dare You Face Facts ? 105
Correspondence between Mahatma Gandhi, the Bombay Government and the Govt. of India	129	Daridranarayana 138
Correspondence on the Temple Entry Question	120	Daridranarayana or Gandhian Economics 136
Correspondence with Mr. Gandhi	130	Dawn of a New Age and Other Essays 173
Cottage Industries and Their Place in National Economy	140	Dawn of Freedom 160
Cottage Industries and Their Role in National Economy	140	Dawn of Indian Freedom 160
Cottage Industry and Indian Economy	141	Dead Animals and Tanned Leather 140
Cow in India Vols I-II	133	Decentralization of Khadi Work 138
Cow Protection	133	Delhi Diary 111
Cow Protection in India	133	Dharma (Journal) 183
Craft in Education	142	Diamand Jubilee Souvenir of the Madras Mahajana Sabha 190
Creative Art of Life	145	Diet 148
Creative Revolution	108, 179	Dilemma in India 157
Cripps Mission	128	Direct Action 105
Critical Note on Hindu Temple Entry Bill	120	Discipline for Non-violence 103
Cross Moves East	112	Discovery of India 171
Cult of Ahimsa	107	Disillusioned India 170
Cult of Violence	106	Disorders Inquiry Committee (Hunter Committee) Report 1919-20 159
Cultural History of India	181	Divine Music before Divine Mosques 126
		Drink and Drug Evil in India 114
		Early History of Satyagraha 103

Eastern Religions and Western Thought	187	Education, Politics and War	146
Eclipse of Faith	149	Education through the Mother Tongue	142
Economic Background	136	Educational Recon-struction	144, 147
Economic Conquest of India	136	Educational Reformation in India	143
Economic Freedom and Economic Planning	136	Educational System	143
Economic History of India	133	Eighteen Months in India	172
Economic Results of Prohibition in the Salem District	115	Elements of Village Administration and Law	131
Economic Structure of Free India	133	Eleven Points of Mahatma Gandhi	131
Economic Survey and Planning	134	Eminent Asians	92
Economies of Khaddar	139	Eminent Indians (Brown)	88
Economies of Khadi (Gandhiji)	138	Eminent Indians (Dhangopal)	89
Economies of Khadi (Rajendraprasad)	139	Eminent Musalmans	171
Economies of Non-violence	135-36	Empire	160
Economies of Permanence (Article)	134	Empire of the Nabobs	164
Economies of Permanence Pts. I-II	134	Encyclopædia of Pacifism	104
Economies of Shipping	134	Ends and Means	104
Education for Life	145	Ends are Means	107
Education in India in the XXth Century	145	Enemies of Indian Freedom and Other Essays	159
Education in India Today	145	English in India	169
Education in Modern India	142	Englishman Defends Mother India	181
Education Number (Vishwabharati)	147	Enlist India for Freedom	179
Education of India	145	Entertaining Gandhi	94
Education of the Whole Man	186	Epic Fast	120
Education of Women in Modern India	142	Epic of Travancore	119
		Essay on Gandhian Economics	132
		Essay on the Civilization of India, China and Japan	186
		Essays and Writings of Thoreau	187
		Essentials of Gandhism	107

Ethical Ideals in India		For India and Islam	
Today	114	(Reza ul Karim)	125
Ethical Religion	111	Foreigner Looks at India	178
Ethics of Cottage Industries	141	For India's Uplift	154
Ethics of Destruction	108	Fors Clavegira	187
Ethics of Fasting	111	Foundations of Indian	
Ethics of Passive		Swaraj	132
Resistance	103, 105	Four Crore Artisans Hail	
Europe through		the Gandhian Plan	136
Gandhian Eyes	167	Freedom and Culture	146
Faith That Matters	114	Freedom Come	149
Family Views of Tolstoy	187	Freedom of Faith and Its	
Famous and Historical		Price	151
Trials	91	Freedom's Battle	160
Famous Convocation		From Bondage to Freedom	170
Addresses	147	From Many Angles	178
Famous Letters and		From Nagpur to Lahore	162
Speeches	151	From the Yeravda Mandir	112
Famous Letters and Ulti-		From Wrong Angles	150
matums to the British		Frontier and Its Gandhi	155
Government	181	Frontier Speaks	181
Famous Letters of Mahatma		Fundamental Education	145
Gandhi	160	Futility of the Khaddar	
Famous Personalities	176	Cult	139
Fatal Cart and Other		Future of India (Gandhi)	160
Stories	150	Future of India (Moon)	170
Father India	165	Gandhi (Carl Heath, Onslow)	92
Feathers and Stones	150	Gandhi (Carl Heath, George	
Fields, Factories and		Allen)	92
Workshops	186-87	Gandhi (Sharga)	99
Fifth Annual Report		Gandhi (Weber)	100
— Harijan Sevak Sangh	120	Gandhi : A Biographical	
First Annual Report		Study	98
— Harijan Sevak Sangh	120	Gandhi : A Portrait from Life	89
Flight from the City	186	Gandhi Against Fascism	128
Fool's Paradise	150	Gandhi-Album Pts. I-III	97
For Every Thinking Indian	124	Gandhi and Anarchy	95
For India and Islam		Gandhi and Gandhism	
(Karachi Trial)	152	(Gupta)	92

Gandhi and Gandhism (Sitaramaiyya)	107	Gandhi or Ambedkar	120
Gandhi and Indian Regene- ration	94	Gandhi or Aurobindo	89
Gandhi and Kasturba	91	Gandhi or Cæsar ?	93
Gandhi and Labour	137	Gandhi Seva Sangh	102
Gandhi and Non-violent Resistance	100, 108	Gandhi Sutras	85, 107
Gandhi and Stalin	90	Gandhi the Apostle	95
Gandhi and Tagore	99	Gandhi, the Dawn of Indian Freedom	181
Gandhi and the Anglican Bishops	112	Gandhi — the Greatest Man of the World Vols. I-III	97
Gandhi and the Indian Problem	92	Gandhi the Holy Man	90
Gandhi and the Indianization of the Empire	88	Gandhi the Internationalist	93
Gandhi and the Youth	97	Gandhi the Mahatma (J. C. Rowe)	98
Gandhi as I Know Him Pts. I-II	100	Gandhi the Master	95
Gandhi as We Know Him	99	Gandhi: The Saint as Statesman	93
Gandhi before Pilate	92	Gandhi the Saviour	87
Gandhi: Champion of the Proletariat	89	Gandhi Triumphant	95, 110
Gandhi Diamond Jubilee Number (S. Ganesan)	91	Gandhi Versus Lenin	89
Gandhi Diamond Jubilee Number (Jannabhumi)	93	Gandhi Versus the Empire	95
Gandhi Era in World Politics	167	Gandhi: World Citizen	94
Gandhi Fights for Freedom	166	Gandhian Constitution for Free India	126
Gandhi Greetings	99	Gandhian Economics	136
Gandhi in Arms	92	Gandhian Economy and Other Essays	134
Gandhi Is India (J. S. Bright)	88	Gandhian Institutions of Wardha	119
Gandhi Is India (V. V. M.)	100	Gandhian Non-Cooperation or Shall India Commit Suicide ?	106
Gandhi-Jinnah Talks	123	Gandhian Plan	132
Gandhi-Mahatmya Vol. I	91	Gandhian Plan Re- affirmed	132
Gandhi-Muslim Conspiracy	123	Gandhian Rambles in the Realm of the New Testament	113
Gandhi: Nationalist or Internationalist	99	Gandhian Way	105

Gandhigrams	181	Gandhism: An Analysis	107
Gandhiji after Release	94	Gandhism and Socialism	103
Gandhiji in England	96	Gandhism: A Review	101
Gandhiji in Indian Villages	89	Gandhism: A Socialist	
Gandhiji in the Battlefield	99	Approach	101
Gandhiji on Communal		Gandhism as I Understand	
Disorders	123	It	108
Gandhiji on Hinduism or		Gandhism in His Own Words	182
Varnashramadharma	114	Gandhism in Theory and	
Gandhiji the Master	95	Practice	101
Gandhiji Through Foreign		Gandhism or Socialism	108
Eyes	94	Gandhism or the Royal	
Gandhiji Through Indian		Road to Happiness	106
Eyes	94	Gandhism Reconsidered	133
Gandhiji's Beads of Wisdom	182	Gandhism vs. Socialism	103
Gandhiji's Birth Control	114	Gems of Mahatma Gandhi's	
Gandhiji's Correspondence		Writings	182
with the Government		General Education and Tech-	
1942-44	129	nical Education and	
Gandhiji's Do or Die		Developmental Research	146
Mission	123	Gita the Mother	112
Gandhiji's Fast Diary	88	Glances at Islam	111
Gandhiji's Great Fast-1932	119	Glimpses of World History	172
Gandhiji's Leadership and		Glory and Bondage	177
the Congress Socialist		God's Lenses	115
Party	165	Golden Book of Tagore	149
Gandhiji's Reasons for His		Golden Number of 'Indian	
Proposed Retirement from		Opinion'	93
the Congress	128	Good Life	112
Gandhiji's Satyagraha or		Gopal Krishna Gokhale:	
Non-Violent Resistance	103	His Life and Speeches	164
Gandhi's Challenge to		Gospel of Freedom	108, 179
Christianity	112	Gospel of Gandhi	105
Gandhi's Great Fast	88	Gospel of Selfless Action	
Gandhi's Letters on Indian		or the Gita according	
Affairs	161	to Gandhi	102
Gandhi's Non-Violence	103	Gospel of Swadeshi	134
Gandhi's Suppressed Letter	174	Government of India's	
Gandhi's Wisdom Box	182	Despatch on the	

Proposals for Constitutional Reforms	129	Hindu-Muslim Unity (Alivi and Jaisinghani)	122
Gramodyoga Patrika	183	Hindu-Muslim Unity (Bapat)	122
Great Challenge (Fischer)	128	Hindus and Musalmans of India	122
Great Challenge (Sitharam)	132	Hints on National Education in India	146
Great Contemporaries	88	Historic Correspondence	161
Great Leader	168	Historical Trial of the Ali Brothers and Five Others	126
Great Men of India (Home Library Club)	106	History of Civilization in Ancient India	186
Great Nehrus	155	History of Nationalism in the East	167
Great Prisoners	146	History of Peace	186
Great Thoughts of Mahatma Gandhi	182	History of the Congress Socialist Party	167
Great Trial of Mahatma Gandhi and Mr. Shankarlal Banker	95	History of the Indian National Congress vols I-II	177
Guide to Health	148	History of the Indian Nationalist Movement	168
Guide to the Communal Problem in India	124	History of Wage Adjust- ment in the Ahmedabad Industry Vols III & IV	137
Gujarat and Its Literature	150	Homage to Gandhi	95
Guru-Ka Bag	110	Home and Village Doctor	148
Guru-Ka Bag Satyagraha	190	House Divided	166
Hand-made Paper	140	House That Jinnah Built	166
Hand-Spinning and Hand- Weaving	139, 140	How Can India Become Free?	161
Harijan (Weekly)	184	How Christ Met Aggression?	104
Harijans Through the Ages	121	How Does Mahatma Gandhi Live at Sevagram?	89
Haripura Congress Guide	158	How India Can Be Free?	152
Has Congress Failed?	178	How to Compete with Foreign Cloth?	139
Heart of Aryavarta	175		
Heart of Hindustan	113		
He Followed Christ	92		
Heritage of Asia	98		
Heroes of the Hour	91		
Hind Swaraj or Indian Home Rule	117		
Hindu-Muslim Problem	122		
Hindu-Muslim Questions	122		
Hindu-Muslim Tension	123		

I Ask Every Briton	161	India, America and World	
I Follow the Mahatma	95	Brotherhood	178
I Fought for My Country	169	India and Democracy	132
I Have It from Gandhiji	178	India and Freedom	152
I Have Shed My Tears	166	India and Its Government	127
I Lived with Gandhi	90	India and the Four	
I Meet Gandhi	92	Freedoms	173
I too Have Spun	139	India and the National	
I Will Not Rest	150	Congress	161
I Write as I feel	151	India and the New World	
Ideal Swaraj	154	Order	166
Ideals of Non-Cooperation	105	India and the Pacific	152
Ideas on Education		India and the Simon Report	152
for Life	142	India and the War	151
If Britain Quit India?	180	India and the World and	
Mahatma Gandhi	121	Other Essays	172
Imperialism Unmasked	160	India and World Politics	168
Important Speeches of		India: A Re-Statement	128
Jawaharlal Nehru	155, 172	India Arisen	179
In Round Table Conference	161	India as I Knew it	173
In Search of Truth	94	India at War	128
In the Lahore Fort	190	India: A Warning	166
In the Path of Mahatma		India Bond or Free?	154
Gandhi	88	India Calling	160
Incomparable India	155	India Divided	125
Indentured Labour	136	India Drifts Away	165
Independent India and a		India from a Back Bench	153
New World Order	167	India, Gandhi and World	
India (Ed. Bhandarkar)	154	Peace	97
India (Buchan)	156	India in Bondage	178
India (Chirol)	157	India in Chains	179
India (Coatman)	184	India in Crisis (Brockway)	156
India (Hodder and		India in Crisis (Duncan)	159
Stoughton)	168	India in England	172
India (Raman, T. A.)	174	India in Ferment	179
India—A Bird's Eye View	180	India in 1919	180
India—A Plea for Under-		India in 1921	180
standing	167	India in 1921-22	180
		India in 1924-25	180

India in 1925-26	157	India Today (Gollancz)	159
India in 1926-27	157	India Today (Parkins)	173
India in 1927-28	157	India Today (Sunshine)	159
India in 1928-29	157	India Today and Tomorrow	
India in 1929-30	162	(Barnes)	154
India in 1930-31	162	India Today and Tomorrow	
India in 1931-32	162	(Montmorency)	170
India in 1932-33	162	India Under the British	
India in 1933-34	162	Grown	154
India in 1934-35	162	India Unreconciled	129
India in Revolt	160	India We Saw	156
India in the Balance	166	India We Served	168
India in the Crucible	165	India: What Can It	
India in Transition	173	Teach Us ?	187
India in World Politics	166	India, What Now	162
India Insistent	156	India Without Fables	169
India Land of Regrets	175	Indian Annual Register	184
India of My Dreams	182	Indian Chaos	181
India Old and New	157	Indian Charter	167
India on the Brink	94	Indian Christians	171
India on Trial	161	Indian Commentary	163
(Gandhiji)		Indian Commercial and	
India on Trial	181	Press Opinions on the	
(Woolscott)		Bill for Reservation of	
India Reveals Herself	169	Coastal Traffic of India	134
India Round Table Con-		Indian Constitutional	
ference and After	168	Documents	127
India Since Cripps	151	Indian Crisis (Hayes)	163
India Speaking	118	Indian Crisis (The Daily	
India Speaks	150	Mail Blue Book)	153
India Steps Forward	156	Indian Crisis : The Back-	
India That Shall Be	154	ground	164
India, the Commission		Indian Culture, Its Strands	
and the Conference	179	and Trends	116
India: The New Phase	175	Indian Deadlock	171
India the Road to		Indian Diary	170
Self-Government	157	Indian Earthquake	152
India Today (Dufett and		Indian Education	144
Others)	159	Indian Ferment	151

Indian Foreign Policy	130	Indian Shipping	135
Indian Home Rule	117	Indian Shipping Pamphlets	136
Indian Independence the Immediate Need	153	Indian Socialism	133
Indian Liberalism: A Study	171	Indian States' Problem	128
Indian Nation Builders		Indian Struggle 1920-1934	155
Pt. III	91	Indian Struggle for Freedom	167
Indian National Congress		Indian Struggle for Freedom: A History	170
(De Mello)	158	Indian Studies	179
Indian National Congress		Indian Tangle	153
(Kripalani)	167	Indians in Foreign Lands	130
Indian National Congress		Indians in South Africa	
(Patil)	173	(Andrews, C. F.)	153
Indian National Congress		Indians in South Africa	
(Dasgupta)	158	(Shafaat Ahmed Khan)	176
Indian National Congress		Indians of South Africa	173
1920-1923 (A. I. C. C.)	152	Indian View	173
Indian National Trade		Indian War of Independence	154
Union Congress — Consti-		Indian White Paper	130
tution	137	Indian Womanhood Today	116
Indian Nationalism	163	Indian Year Book and	
Indian Opinion	184	Who's Who	185
Indian Parties and Politics	131	India's Adventure	180
Indian Politics	129	India's Awakening	180
Indian Politics: A Survey	163	India's Case for Freedom	174
Indian Politics since the		India's Case for Swaraj	161
Mutiny	157	India's Challenge to	
Indian Press	154	Christians	118, 170
Indian Problem (Andrews)	158	India's Challenge to	
Indian Problem (Craddock)	158	Civilization	117
Indian Problems	165	India's Charter of Freedom	127
Indian Problems in Religion,		India's Claim for Home Rule	161
Education and Politics	180	India's Constitution at Work	127
Indian Prohibition Manual	115	India's Fight for Freedom	156
Indian Recorder	185	India's Outcastes: A New	
Indian Review	185	Era	120
Indian Revolution and the		India's Political Crisis	164
Constructive Programme	116	India's Problem Can Be	
Indian Rural Problem	141	Solved	130

India's Problem of Her Future Constitution	125	Journal of the East India Association	159
India's Social Heritage	118	Journey Among Warriors	159
India's Stand	168	Justice Among Nations	186
India's Struggle	174	Justice in War Time	107
India's Struggle for Swaraj	174	Kalki or the Future of Civilization	119
India's Will to Freedom	167	Kasturba Gandhi (Miss Dhanachandra)	90
Indo-Aryan and Hindi	147	Kasturba Gandhi (Thomas)	99
Indo-Muslim Culture	125	Kasturba Gandhi's Last Hours	94
Inequality of Man	117	Key to Health	148
Inside Asia	163	Key to Yeravda	170
Inside Congress	176	Khaddar Under Searchlight	139
Inside India	160	Khaddar Work in India	138
Inside Pakistan	123	Khadi Bulletins	138
Intelligent Man's Guide to the Wardha Scheme of Education	143	Khadi Centres	138
Intelligent Man's Way to Prevent War	101	Khadi Guide 1930-31 (A. I. S. A.)	138
International University of Non-violence: Principles and Planning	146	Khadi Guide 1925 (Khadi Information Bureau)	139
Introduction to India	170	Khadi in Kashmir	139
Introduction to Pacifism	106	Khadi Manual Pts. I & II	138
Is India Different ?	102	Khadi Tour	138
Is Mahatma Gandhi the Greatest Man of the Age ?	96	Khaksar Movement Under Searchlight	125
Is Pakistan Necessary ?	124	Khilafat and England	168
Is This Peace ?	107	Kill or Cure ?	105
Islamic Culture	111	Kingdom of God Is Within You and Peace Essays	187
Jai Hind Pamphlets 1-10	130	Labour in India	137
Jail Diary	150	Lands of the Thunderbolt	175
Jawaharlal Nehru	167	Latest Fad	144
Jesus Christ and the Present Situation in India	112	Law and Order in Midnapur	110
Jinnah Sahib, ' Please ! '	123	Leader by Merit	166
Joseph Doke the Missionary- Hearted	158	Leaders' Correspondence with Mr. Jinnah	124

Leaders, Dreamers and		Living India	181
Rebels	160	Living Thoughts of Tolstoy	187
Leaders of India (Alva)	87	Living Torch	149
Leaders of India (Meherally)		Loin Cloth Laid Bare	115
	95, 169	Lord Chelmsford's	
Leading Political Parties		Vice-Royalty	162
in India	128	Lost Dominion	156
League Demand	125	Loyal India	159
Left Wing and Right Wing	105	M. K. Gandhi (Oxford)	96
Lenin and Gandhi	90	M. K. Gandhi (Ram	
Letters of Iqbal to Jinnah	123	Mohanlal)	97
Letters of the Rt. Hon.		M. K. Gandhi and the South	
V. S. Shrinivas Shastri	150	African Indian Problem	95
Letters of John Chinaman	186	M. K. Gandhi: The Man of	
Letters on Imperial Rela-		the Moment	90
tions, Indian Reforms,		Mahatma and the World	99
Constitutional Law	130	Mahatma Gandhi (Aiyer)	87
Letters on India	152	Mahatma Gandhi (Akkad)	87
Letters to a Friend	151	Mahatma Gandhi (Baros)	87
Letters to Gandhi		Mahatma Gandhi (Bookwala)	88
and to Others	149	Mahatma Gandhi	
Life and Experiences of a		(Dara)	89
Bengali Chemist		Mahatma Gandhi (Holmes	
Vols I-II	174	and Herrington)	93
Life and Speeches of		Mahatma Gandhi	
Pt. Jawaharlal Nehru	172	(Natarajan)	96
Life and Teachings		Mahatma Gandhi (National	
of Tolstoy	188	Literature Publishing Co.)	96
Life and Times of		Mahatma Gandhi (Polak)	96
C. R. Das	175	Mahatma Gandhi	
Life of Gopal Krishna		(Ed. Radhakrishnan)	97
Gokhale	175	Mahatma Gandhi (Ramulu)	97
Life of Lokamanya Tilak	153	Mahatma Gandhi	
Life of Mahatma Gandhi	87	(Veillier)	100
Life of Tolstoy: First		Mahatma Gandhi (Wadia)	100
Fifty Years	187	Mahatma Gandhi: A Study	
Life of Tolstoy: Later Years	187	(Jaisinghani)	93
Lingua Indiana	148	Mahatma Gandhi: A Study	
Little Known Facts about		(Kaila)	93
Well-Known People	88		

Mahatma Gandhi : An Essay in Appreciation	91	Mahatma Gandhi's Reply (with appendices) to "Congress Responsibility for the Disturbances, 1942-43"	128
Mahatma Gandhi : An Interpretation	190	Mahatma Gandhi's Sayings	182
Mahatma Gandhi and His Significance	96	Mahatma Gandhi's Warning and Flashes in Harijan Tour	120
Mahatma Gandhi and India's Struggle for Swaraj	99	Mahatmaji and the Depressed Humanity	121
Mahatma Gandhi and the Modern World	89	Makers of India	97
Mahatma Gandhi as Viewed by Eminent Men	88	Making of the Indian Constitution	127
Mahatma Gandhi at Work	87	Mammonart	150
Mahatma Gandhi : Builder and Liberator	91	Man Gandhi	97
Mahatma Gandhi : His Life, Work and Influence	89	March of Events Pt. I	155
Mahatma Gandhi : His Life, Writings and Speeches	92, 182	March of Events Pts. II & III	168
Mahatma Gandhi : His Own Story	87	Marching Millions	170
Mahatma Gandhi Memorial Number (Vegetarian News XXVII)	149	Match Manufacture in Cottages	140
Mahatma Gandhi : Sketches in Pen and Pencil	89	Maulana Abul Kalam Azad	158
Mahatma Gandhi : Superman of the Age	99	Meaning of Life	102
Mahatma Gandhi : the Grea- test Rogue of India	89	Meaning of Non-Co- operation	101
Mahatma Gandhi : The Man and His Mission	96	Meaning of Pakistan	123
Mahatma Gandhi : The Man Who Became One with the Universal Being	98	Medium of Education : . A Symposium	145
Mahatma Gandhi's Arrest	96	Medium of Instruction	142
Mahatma Gandhi's Confessions	91	Memorandum Submitted to the Rent Inquiry Committee in August 1938 and to the Textile Labour Inquiry Committee 1939	137
Mahatma Gandhi's Ideas	101	Memories of Bapu	92
		Men and Machines	116
		Menace of Hindu Imperialism	159

Men and Supermen		Must England Lose India ?	173
of India	87	Mutual Aid	187
Message of the Birds	180	My Adopted Country	166
Message of the East	186	My Appeal to the British	
Mind of Mahatma Gandhi	182	(Pub. Hingorani)	161
Miss Mayo's Mother		My Appeal to the British	
India — A Rejoinder	171	(Pub. Longmans)	161
Modern India (Dutt)	159	My Early Life	91
Modern India (Rutherford)	175	My Host the Hindu	94
Modern India and		My Impressions of India	177
the West	173	My India	153
Modern Islam in India	125	My India, My America	176
Modern Review	185	My Jail Experiences	91
Mohammed Ali Jinnah	175	My Life : A Fragment	152
Monograph on Common		My Master Gokhale	175
Salt	134	My Motherland	180
Moplah Rebellion, 1921	171	My Motherland Series	178
Moral Challenge of Gandhi	92	My Religion	112
Moral Equivalent of War	104	My Soul's Agony	119
Moral Man and Immoral		Mystery of Sir Stafford	
Society	106	Cripps	186
Moral Rearmament	101	Naked Fakir	88
Mother India	169	Nakli Ghee	148
Mother Kasturba Gandhi	98	Nation at Bay	171
Mr. Gandhi (Satyendra Ray)	97	Nation Betrayed	179
Mr. Gandhi : An Indian		Nation in the Making	154
Patriot in South Africa	90	National Being	186
Mr. Gandhi and the		National Education : A	
Emancipation of the		Symposium	143
Untouchables	119	National Flag	
Mr. Gandhi as I Know		(M. K. Gandhi)	161
Him (Part I)	100	National Flag	
Mr. Gandhi : The Man	96	(Rajagopalachariar)	110
Mr. Jinnah	171	National Language	147
Muslim Demand for		National Language for India	147
Pakistan	123	National Self-Realization	178
Muslim Problem of India	124	Nationalism	167
Muslim Politics	124	Nationalism and Reform	
Muslims and the Congress	125	in India	177

Nationalism in Conflict in India	168	Non-Violent Coercion	102
Nationalists vs. Moderates	132	Non-Violent Non-Cooperation	156
Nationhood for India	169	Non-Violent Revolution	105
Nation's Voice	162	Of Use to Workers and Voters	128
Necessity of Pacifism	106	Oil Extraction	142
Nehru Flings a Challenge	172	On Khaddar	140
Nehru on Gandhi	96	On Life and Essays in Religion	187
Nehru the Rising Star of India	153	On Tour with Gandhiji	94
Nehru Your Neighbour	179	One Hundred Great Lives	100
Neo-Gandhism or Heaven on Earth	106	One Step Forward	144
New Approach to the Communal Problem	124	Open Letter to Mr. Gandhi	156
New Deal in Indian Politics	154	Open Letter to the Moslem League	124
New Economic Menace to India	136	Oppression of the Poor	116, 137
New Education	144	Ordeal Begins	129
New India Speaks	172	Other Harmony	150
New Outlook	171	Our Countrymen Abroad	158
Nine Years of Khadi		Our Economic Problem	137
Work in Kerala	139	Our Education	143
Non-Cooperation and National Idealism	108	Our Fault	118
Non-Cooperation and Other Writings	101	Our Heritage and Its Significance	176
Non-Cooperation and Students	146	Our Indian Heritage	176
Non-Cooperation in Congress Week	106	Our Language Problem	147
Non-Cooperation in Egypt	110	Our Struggle for Freedom and Democracy	167
Non-Cooperation in Other Lands	109	Out of Dust	94
Non-Violence in an Aggressive World	106	Outlines of a National Revolutionary Path	174
Non-Violence in Peace and War	103	Overall Plan for Rural Development	134
Non-Violence the Invisible Power	102	Oxford Pamphlets on Indian Affairs	173
		Pacifism as a Principle and Pacifism as a Dogma	105
		Pacifism in the Modern World	101

Pacifism Today and Tomorrow	103,108	Planned Economy — A Gandhian Approach	134
Pacifist Programme in Time of War, Threatened		Pleasures and Privileges of the Pen	166
War and Fascism	103	Pledge of Peace	106
Pakistan (Allied Publishers)	125	Plighted Word	121
Pakistan : A Hindu View	124	Political Gita	132
Pakistan : A Nation	123	Political India	158
Pakistan and National Unity	122	Political Insanity of India	179
Pakistan Examined	125	Political Philosophies since 1905	131
Pakistan Issue	124	Political Philosophy of Mahatma Gandhi	102
Pakistan the Problem of India	122	Political Philosophy of Mr. Gandhi	107
Palm Jaggery	141	Political Problems and Hunter Committee Disclosures	172
Pandit Motilal Nehru	155	Politics of the Charkha	130
Paper Making (Joshi)	141	Poona Statements	126
Paper Making by Hand in India (Hunter)	141	Portraits and Personalities	89
Parliamentary Government in India	132	Post-War Educational Development in India	145
Passing Phase of Politics	104,166	Poverty and Un-British Rule in India	133
Peace and Prosperity	118	Power of Non-Violence (Gandhiji)	103
Peasant and Prince	155	Power of Non-Violence (Gregg, Navajivan)	103
Peshawar : Men vs. Machine Guns	110	Power of Non-Violence (Gregg, Revd. American ed. 1944)	104
Philosophy of Non-Cooperation	101	Practical Non-Violence	105
Philosophy of the Village Movement	141	Practice and Precepts of Jesus	113
Philosophy of Work and Other Essays	118	Prayer and Other Sketches of Mahatma Gandhi and the Moods of the Mahatma	90
Pictorial Life Sketch of Gandhiji, the Living Saint of India	95	Prayers, Praises and Psalms	113
Picture of India	164	Preparation for Science	143
Pilgrim's March	162		
Plain Talk with Britain	165		
Plan for the Economic Development of the North West Frontier Province	134		

President Kripalani and His Ideas	155	Pros and Cons of Council Controversy	131
Presidential Address of Gandhiji, Belgaum Congress	161	Prosperous British India	133
Presidential Address of Kripalani, Meerut Congress	167	Psychology and Strategy of Gandhi's Non-Violent Resistance	104
Presidential Address of B.C. Pal, Bengal Provincial Conference 1921	173	Psychology of Gandhi	91
Price for Liberty	190	Public Finance and our Poverty	135
Problem of Aborigines in India	121	Public Opinion on the Assisted Emigration Scheme Under Indo- South African Agreement	174
Problem of Democracy in India	132	Question of the National Language	147
Problem of Hindustani	148	Question : Whither India	157
Problem of India (Shelvankar)	176	Questionnaire for the Survey of Village Industries	135
Problem of India's Future	179	Quintessence of Gandhism	108
Problem of the Minorities or Communal Represen- tation in India	124	Quit India	161
Proceedings of the Federal Structure Committee	129	Rabindranath Tagore	149
Proceedings of the Indian Round Table Conference 1st. Session	130	Ramanama the Infallible Remedy	112
Proceedings of the Indian Round Table Conference 2nd. Session	129	Ranade, Gandhi and Jinnah	87
Proceedings of the Leaders' Conference convened at Delhi	168	Rashtra Vani	185
Prohibition: The Dawn of a New Era	115	Rational Life and Non- Cooperation	104
Property or Peace ?	101	Rationale of Untouchability	121
Prophets and Patriots	87	Rebel India	155
Proposals for Indian Consti- tutional Reforms	130-131	Recent Essays and Writings	172
		Recollections and Essays	187
		Recollections and Reflections	176
		Recommendations of the National Education Committee	144

Reconciliation	185	Committee of the Congress	157
Reconciliation : Why and How?	174	Report of the Committee Appointed by the Cawnpore Harijan Sevak Sangh in May 1933	120
Reconstruction and Rural Education in India	146	Report of the Committee Appointed by the Government of India to Investigate the Disturbances in the Punjab etc.	164
Reconstruction of India	179	Report of the Disorders Inquiry Committee (Hunter Committee) 1919-20	159
Reflections on Gandhiji's Hind Swaraj	190	Report of the Economic Programme Committee	132
Reflections on the Gandhian Revolution	105	Report of the Enquiry into the Alleged Police Oppressions at Char Minar	109
Religion and Society	113	Report of the Financial Obligations between Great Britain and India	133
Religion of Jesus	113	Report of the Fundamental Rights Committee	128
Religion of Man	114	Report of the Guruka Bag Congress Inquiry Committee	109
Remakers of Mankind	180	Report of the Indian Statutory Commission Vols. I-II (His Majesty's Stationery Office)	129
Renascent India (Venkataramani)	180	Report of the Indian Statutory Commission Vols. I-II (Govt. of India)	129
Renascent India (Zacharias)	181		
Replies to the Questionnaire of the Textile Labour Inquiry Committee	137		
Report of the Administration of the Excise Department of the Government of Bombay	114		
Report of the Adult Education Committee 1938	145		
Report of the All Parties Conference 1928	131		
Report of the Asiatic Inquiry Committee	162		
Report of the Civil Disobedience Inquiry Committee	108		
Report of the Commissioners Appointed by the Punjab Sub-			

Report of the Industrial Survey Committee, Government of C. P. and Berar	135
Report of the Joint Committee on Indian Constitutional Reform : Session 1933-34, Vol. I, Pt. I	131
Report of the Non-Official Public Inquiry on Police Excesses in Madras	110
Report of the Peasant Enquiry Committee of the Maharashtra P. C. C.	135
Report of the Peshawar Enquiry Committee	110
Report of the Royal Commission on Agriculture in India	135
Report of the Royal Commission on Labour in India	137
Report of the Second Wardha Educational Committee of the Central Advisory Board of Education 1939	145
Report of the Select Committee on Asiatic Grievances .	174
Report of the Special Enquiry into the Second Revision Settlement of the Bardoli and Chorasi Talukas	133
Report of the Temple Entry Committee	121
Report of the Vocational Education in India	142
Report of What Happened at Borsad	109
Report on India	174

Report on the Emigrants Repatriated to India	155
Report on the Public Instruction in the Bombay Province 1937-38, 1938-39, 1939-40	143
Report on the Vocational Training in Primary and Secondary Schools and Consequent Re-organization	143
Report on the Working of Prohibition in the Salem District	151
Report to Gandhiji	151
Reports of Annual and Special Sessions of the I. N. Congress	165
Reports of the General Secretary on the Working of the I. N. Congress	152
Reports of the Society for the Promotion of National Education	146
Representative Indians	89
Resurgence of Asia	174
Resurrection of the Congress	154
Return to Nature	148
Review of the Gandhi Movement in India	175
Revolt of Asia (Close, Upton)	157
Revolt of Asia (Payne, Robert)	173
Revolt of the East	117
Revolution and Counter Revolution	165
Revolution and Evolution	106
Revolution in India	163
Rice	48

Rise and Fulfilment of		Satyagraha in South Africa	109
British Rule in India	179	Satyagraha : Its Technique	
Rise and Growth of the All-		and History	102
India Muslim League	124	Sayings of Mahatma Gandhi	182
Rise and Growth of the		Sayings of Muhammad	113
Congress	153	Science and Progress	118
Rise and Growth of Indian		Science, Liberty and Peace	104
Nationalism—Nonviolent		Searchlight on Gandhi	93
Nationalism : Gandhi and		Secret of Hindu Sangathan	159
His School	102,156	Secular State for India	130
Road to Peace and Pakistan	126	Selections from Mahatma	
Romain Rolland : The Story		Gandhi	182
of a Conscience	153	Selections from the	
Romance of Scientific		Speeches and writings	
Bee Keeping	140	of S. Sinha	177
Round Table Conference	131	Self-Restraint vs. Self-	
Round Table Conference :		Indulgence	115
India's Demand for		Sermon on the Mount	111
Dominion Status	131	Sermon on the Sea	117
Rowlatt Bills and Satyagraha	103	Seven Months with	
Ruin of Indian Trade and		Mahatma Gandhi Vols.	
Industries	133	I-II	94
Ruin That Britain Wrought	118	Sex and Culture	115
S. Srinivasa Iyengar	165	Sex Sermons from the	
Sabarmati 1928	111	Loin Cloth	115
Salute the Mahatma	94	Shastras on Untouchability	119
Santiniketan Pilgrimage	97	Sheaf of Gandhi Anecdotes	97
Sardar Vallabhbhai Patel	177	Short History of India	157
Sati Kasturba	96	Short History of Our Times	177
Satyagraha (Home Rule		Simla Triangle	124
Series)	103	Simplification of Life	186
Satyagraha 1910-35		Sixth Annual Report of	
(Gandhiji)	103	the Hindustani Talimi	
Satyagraha and the		Sangh	144
Potentialities of the		Sixty Years of Congress	
Congress	107	(Satyapal and Probodh-	
Satyagraha Ashram (Rules		chandra)	176
and Regulations)	106	Sixty Years of Congress	
Satyagraha in Champaran	110	(Sitaramayya)	177

Smuts-Gandhi Agreement of 1914	109	Speeches and Statements of the Marquess of Linlithgo (1936-43)	168
So I Became a Minister	173	Speeches and Writings of Annie Besant	154
Soap Making	141	Speeches and Writings of Dadabhai Naoroji	158
Social Back-ground of Indian Nationalism	116	Speeches and Writings of Dr. S. S. Iyer	165
Social Problem	118	Speeches and Writings of Mahatma Gandhi	182
Social Welfare	185	Speeches and Writings of Shrimati Sarojini Naidu	171
Socialism and Gandhism (Mehta, Ashok)	105	Speeches of Bhulabhai J. Desai	158
Socialism and Gandhism (Sitaramayya)	107	Speeches of G. K. Gokhale	162
Socialism in India	136	Speeches of H. E. Lord Hardinge of Penhurst 1913-1916	163
Socialism Reconsidered	135	Speeches of the Earl of Willingdon	180
Some Aspects of Indian Education -- Past and Present	143	Speeches of the Rt. Hon. Sir Samuel Hoare	163
Some Aspects of Khadi	139	Spinning and Khadi	138
Some Fundamentals of the Indian Problem	177	Spirit and Struggle of Islam	126
Some Indian Leaders	99	Spirit of India	162
Some Indian Problems	181	Spiritual Basis of Social Service	119
Some Non-Political Achievements of the Congress	118	Spiritual Swadeshi and Humanitarian Nationalism	134
Son of Mother India		Spiritual Triumph of Gandhi Maharaj	88
Answers	170	Spotlights on the Culture of India	164
Song of India	157	Status of Indian Princes	131
Songs from Prison	112	Steps Towards Indian Home Rule	181
Sound of Swaraj	161	Sterling Securities	135
Soya Bean	140		
Special Hind Swaraj			
Number of the 'Aryan Path', Sept. 1938	101		
Speeches of Maulana Mohammed Ali	152		
Speeches and Statements of Iqbal	165		

Stone Walls and Iron Bars	167	Sword of Gold: A Life of	
Story of a Satyagraha in a		M. K. Gandhi	100
South Indian Village	110	Table of Indian Food	
Story of Bardoli	109	Values and Vitamins	148
Story of Civilization Vol. I.		Tagore and Gandhi Argue	149
— Our Oriental Heritage	159	Tagore, Gandhi and Nehru	94
Story of India	170	Takli Teacher	143
Story of Peace Negotiations	131	Teachings of Mahatma	
Story of Simla	128	Gandhi	182
Story of the Human Race	99	Telegraphic Correspondence	
Strange Little Brown Man,		Regarding the Situation	
Gandhi	90	in India	132
Strangers in India	170	Testament of India	98, 176
Struggle for Freedom of		Textile Policy of the Madras	
Religious Worship in		Government	331
Jaito	110	Theosophy and Untoucha-	
Student Movement In India	146	bility	121
Studies in Gandhism	101	These Hurrying Years	163
Studies in the Renaissance		They Speak for India	157
of Hinduism in the Nine-		They Told Me So	179
teenth and Twentieth		Thinking Hand	145
Centuries	98, 113	Third Annual Report of the	
Studies of an Imperialist		Hindustani Talimi Saugh	144
on War, India and		Third Class in Indian Rail-	
Socialism	178	ways and Other Articles	183
Subject India	155	Thirty Questions on Indian	
Suggestion No. 4 to		Village Industries	141
Mahatma Gandhi	113	Thought Currents Pts. I-II	183
Supplement to Oil		Thoughts on Indian	
Extraction	142	Discontents	154
Survey of the Matar		Thoughts on Pakistan	122
Taluka	135	Thoughts on the War,	
Swadeshi Movement	136	Peace and Prison	106
Swadeshi True and False	134	Three Trumpets Sound :	
Swaraj in One Year	161	Kagawa, Gandhi and	
Swaraj Shastra	127	Schweitzer	93
Swaraj Through		Three Wise Men of the	
Charkha	138, 139	East and Other Lectures	100

Three Words: How to do		Truth and the War	106
India Free	168	Tumult in India	166
Three Years' Report of the		Twentieth Century India	169
Harijan Sevak Sangh	120	Two Lectures on Mahatma	
Through Congress Eyes	155	Gandhi	99
Through Pakistan to		Two Years' Work	144
Freedom	122	Unemployment	135
Thumbnail Sketches	98	Unhappy India	167
Thurston's Philosophy of		Unique Christ and the	
Marriage	115	Mystic Gandhi	91
Tilak and Gandhi	94	Unity	185
To the Hindus and Muslims	123	Unity of India	172
To the Princes and Their		Unseen Power	112
People	129	Unto This Last	136, 187
To the Protagonists of		Untouchability	119
Pakistan	123	Untouchables and the	
To the Students (Andrews)	142	Indian Constitution	119
To the Students (Gandhiji)	143	Unworthy of Wardha	149
To the Women (Gandhiji)	117	Victories Without	
To Women (Amrit Kaur)	116	Violence	109
Tomorrow	185	Village Communities In	
Towards Dry India	114	the East and West	187
Towards Freedom	172	Village Industries and	
Towards Moral Bankruptcy	114	Reconstruction	141
Towards Struggle	165	Village Industries in the	
Tragedy of Gandhi	88	United Provinces	142
Tragedy of Jinnah	166	Village Republics	132
Training for Peace	101	Vishva-Bharati	
Trial of Mahatma Gandhi	92	Quarterly	146, 185
Tribunes of the People	97	Voice of the Autumn	
Tributes to Gandhiji	95	Leaf	183
True India	153	Voiceless India	176
True Takli	139	War a Factor of	
Truth About Gandhi	93	Production	135
Truth About India (Elvin)	160	War and India's Freedom	168
Truth About India		War and the Psychological	
(Hyndman)	164	Condition of Peace	101
Truth About Leprosy	148		

War Its Causes, Consequences and Cure	106	What Then Must We Do ?	
War or Peace ?	107	and a Letter to Engelhardt	187
War Without Violence	107	Wheel of Fortune	139
Wardha Scheme of Education	147	When Congress Ruled	178
Warning to the West	176	Where Are We ?	172
Washing Soap and Fountain Pen Ink	140	Where We Differ	130
Way out	174	Which Way to Peace ?	107
We say "No"	107	White Sahibs in India	175
Weaponless Warrior	183	Whither Asia ?	98
Week with Gandhi	90	Whither Congress ?	171
What About India ?	180	Whither India ?	172
What Ails India ?	171	Whither Minorities ?	
What are you going to do About It ?	104	Who Is the Greatest Man in the World To-day ?	93
What Congress and Gandhi Have Done to the Untouchables	119	Why Cripps Failed ?	178
What Congress Fights for ?	130	Why Musalmans Should Oppose Pakistan ?	126
What Does Gandhi Want ?	97	Why Pakistan and Why Not ?	125
What Gandhi Has Done For India	93	Why Socialism ? (Jayaprakash)	134
What Gandhi Might Do For America	93	Why Socialism ? (Satyanarayan)	136
What I Owe to Christ	153	Why the Village Movement ?	141
What I Owe to Congress and Gandhi	165	Why Vote Congress ?	177
What Is Art ? and Essays on Art	187	Why War ?	104
What is 'Happening in the North West Frontier Province ?	160	William Lloyed Garrison on Non-Resistance	186
What is Wrong with India ?	154	William Lloyed Garrison : The Story of His Life	186
What It Cost Me	153	Wisdom of Gandhi	183
What Price Freedom ?	170	Wisdom of Modern India	150
What Shall We Eat ?	148	With Gandhiji in Ceylon	89
		With No Regrets	164
		With Romain Rolland on Gandhism	108
		Whither India ?	149
		Wives of Famous Men	99

Woman behind Gandhiji	88	Yogi and the Commissar	
Women and Social		and Other Essays	104
Injustice	117	Young India (Collections	
Word to Gandhi	158	of Writings) Vol. I—III	183
World Crisis under		Young India (Bi-Weekly)	185
Oriental Searchlight	166	Young India (Weekly)	186

हमारे हिन्दुस्तानी प्रकाशन

	कीमत
दिल्ली - डायरी	३-०-०
भीशु खिस्त	०-१४-०
अेक धर्मयुद्ध	०-८-०
गोसेवा	१-८-०
मरुकुंज	१-४-०
हमारी बा	२-०-०
रचनात्मक कार्यक्रम	०-६-०
हिन्द और ब्रिटेनका आर्थिक लेन-देन	०-८-०
जीवनका काव्य	२-०-०
राष्ट्रभाषा हिन्दुस्तानी	१-८-०
गांधीजी	०-१२-०
हिमालयकी यात्रा	२-०-०
आरोग्यकी कुंजी	०-१०-०
वर्णव्यवस्था	१-८-०
प्रेमपन्थ - १	०-४-०
हिन्दुस्तानी बालपाठावलि	०-५-०
हिन्दुस्तानी पाठावलि (नागरी)	०-६-०
हिन्दुस्तानी पाठावलि (अर्दू)	०-११-०
हिन्दुस्तानी कहानी-संग्रह (नागरी)	०-४-०
हिन्दुस्तानी कहानी-संग्रह (अर्दू)	०-५-०
बापूकी झॉकियाँ	१-०-०
सयानी कन्यासे	छपता है
निर्भयता	”

नवजीवन प्रकाशन मन्दिर
अहमदाबाद

